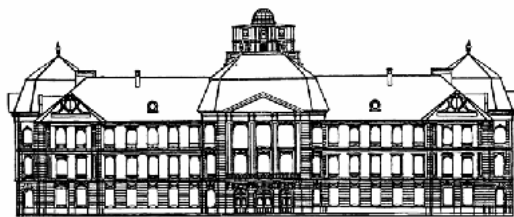

**XXXI. Országos Tudományos Diákköri
Konferencia**

**Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és
Könyvtártudományi Szekció
Eszterházy Károly Főiskola (Eger)**

2013. április 4–6.

Rezümékötet és programfüzet

Eger

2013

A kiadvány az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, valamint az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által meghirdetett **NTP-XXXI. OTDK-M-12-005** kódszámú pályázati támogatásból valósult meg.

Szerkesztette:
Hegyi Zsanett, Verók Attila

ISBN 978-615-5297-08-3

Kiadó:
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar
A kiadásért felelős
az Eszterházy Károly Főiskola rektora

Készült az Eszterházy Károly Főiskola
Informatikai Szolgáltató Centrum és Digitális Nyomdájában
Felelős vezető: Kérészy László
Műszaki szerkesztő: Nagy Sándorné

**A XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Pedagógiai,
Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekciójának
fővédnöke:**

Dr. Hoffmann Rózsa
közoktatásért felelős államtitkár

Védnökei

Habis László
Eger Megyei Jogú Város polgármestere

Dr. Hauser Zoltán
Eszterházy Károly Főiskola
rektor

A konferencia szervezőbizottsága

Dr. Falus Iván
ügyvezető elnök

Dr. Simándi Szilvia
ügyvezető titkár

Dr. Verók Attila
a szervezőbizottság elnöke

Tűzkő Lili
hallgatói képviselő

Fülep Ádám
hallgatói képviselő

**A XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Pedagógiai,
Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekciójának
támogatói:**

Akadémiai Kiadó

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár

Eszterházy Károly Főiskola Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Gondolat Kiadó

Hotel Eger Park

Imola Építő Zrt.

Kossuth Kiadó

Könyvtári Intézet

Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal Nemzeti Kiválóság Projektiroda

Libri Kiadó

Líceum Kiadó

Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete (HERA)

Magyar Pszichológiai Szemle

Magyar Pszichológiai Társaság

Magyar Tudományos Akadémia

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

Országos Széchényi Könyvtár

Országos Tudományos Diákköri Tanács

Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési
Kar

Pedagógusképzés

Royalsekt Zrt. Pezsgőpincészet

Tartalom

Köszöntő	A
A XXXI. OTDK Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekciójának programja	B
Tagozatok beosztása	I
A könyvtárügy aktuális kérdései.....	I
A könyvtári munka pszichológiai, pedagógiai és szociológiai vetületei.....	II
A művelődéstörténet könyvtári vonatkozásai.....	III
Alkalmazott pszichológia I.....	IV
Alkalmazott pszichológia II.....	VI
Általános lélektan I.....	VII
Általános lélektan II.....	VIII
Általános lélektan III.....	IX
Az andragógia pedagógiai, pszichológiai kérdései.....	X
Élethosszig tartó tanulás.....	XI
Fejlesztés – oktatás – nevelés I.....	XIII
Fejlesztés – oktatás – nevelés II.....	XV
Fejlődéslélektan.....	XVII
Felnőttképzés.....	XIX
Felnőttnevelés – felnőttoktatás.....	XX
Formai és tartalmi feltárás, tájékoztatás.....	XXI
Hátrányos helyzet, gyermekvédelem.....	XXII
Kulturális mediáció – művelődés – kultúraközvetítés.....	XXIII
Művelődéstörténet-művelődéstudomány.....	XXV
Neveléstörténet.....	XXVI
Pedagógiai pszichológia.....	XXVII
Pedagóguskutatás, óvó-tanítóképzés.....	XXVIII
Személyiségpszichológia I.....	XXIX
Személyiségpszichológia II.....	XXX
Személyiségpszichológia III.....	XXXI
Szociálpszichológia.....	XXXII
Vezetéstudomány – emberi erőforrás.....	XXXIII
Rezümék	1
Névmutató	287

Köszöntő

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács döntése értelmében az egeri Eszterházy Károly Főiskola Tanárképzési és Tudástechnológiai Kara kapta azt a megtisztelő feladatot, hogy házigazdája legyen a XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekciójának, amely egyben a nevezett tudományterületeken majdan tevékenykedő generáció legkiválóbb képviselőinek országos seregszemléje is. A főiskola vezetése és a konferencia szervezői nevében nagy örömmel köszöntjük a konferencia minden résztvevőjét: a hazai és a határon túli felsőoktatási intézményekből érkező hallgatókat, témavezetőket, kísérő és megfigyelő tanárokat, a zsűrik munkájában szerepet vállaló kollégákat, továbbá minden kedves érdeklődőt.

Az Országos Tudományos Diákköri Konferenciák rendszere igazi hungarikumnak számít. A konferenciasorozathoz, amelyet kétévente a tudomány minden területét lefedő szekciókban rendeznek immáron több mint hatvan éve, nincs hasonló rendezvény más országokban. A diákköri konferenciákat sajátos kettősség jellemzi: egyszerre verseny ez, ahol a legkiválóbb, a tudományos kutatómunkába belekóstoló fiatal, főiskolás vagy egyetemista kollégák mérkőznek egymással, és konferencia is, melynek lényege a tudományos együttműködés, a kooperáció és az egymásra való odafigyelés erősítése. A mostani konferencia szervezői is a nemes versengés és a gyümölcsöző együttműködés ezen sajtóságos együttesét próbálják munkájukkal elősegíteni.

Különös öröm, hogy az Eszterházy Károly Főiskola „Eszterházy 250” nevű jubileumi tanévében (Eszterházy Károly püspök ugyanis 250 éve kezdett hozzá az *Universitas Agriensis* megvalósításához) kerülhet sor az Országos Tudományos Diákköri Konferencia három szekciójának – köztük a Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekciónak – a lebonyolítására Egerben. Az „Alkalmazott Tudományok Főiskolája” címet nemrégiben elnyert intézményünk számára kiemelt fontosságú az oktatás, a kutatás, illetve az eredmények disszeminációja a szekció által felölelt tudományterületeken is. Többek között ezért vállalkoztunk arra, hogy az Országos Tudományos Diákköri Tanács Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekciójának tagozati üléseit 2013-ban Egerben szervezzük meg. Reméljük, hogy sikeres lesz a bemutatkozás mind a részt vevő hallgatók, mind pedig a szervezők részéről.

A fentiek jegyében kívánunk a konferencia minden résztvevőjének sikeres és eredményes tanácskozást, mindemellett pedig nagyon kellemes egeri napokat: élvezzék a város kínálta örömeit, a barokk utcákat, az egeri borokat és azt az atmoszférát, amit csak egy jó konferencia nyújthat.

Eger, 2013. március 27.

Dr. Falus Iván
ügyvezető elnök

Dr. Simándi Szilvia
ügyvezető titkár

Dr. Verók Attila
a szervezőbizottság elnöke

A XXXI. OTDK
Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és
Könyvtártudományi Szekciójának programja

2013 április 4, csütörtök

09.00-12.00	Regisztráció	<i>EKF Gyakorlóiskola</i>
10.00-10.50	Zsúrielnökök és a Szakmai Bizottság ülése	<i>EKF Gyakorlóiskola</i>
11.00-12.00	Megnyitó	<i>EKF Gyakorlóiskola</i>
12.00-14.00	Ebéd	<i>EKF Gyakorlóiskola</i>
14.00-17.00	Tagozati ülések	<i>EKF Gyakorlóiskola és Liceum</i>
19.00-	Fogadás	<i>Hotel Flóra</i>

2013 április 5, péntek

09.00-12.00	Tagozati ülések	<i>EKF Gyakorlóiskola és Liceum</i>
11.30-14.00	Ebéd	<i>EKF Gyakorlóiskola</i>
14.00-17.00	Tagozati ülések	<i>EKF Gyakorlóiskola</i>
18.00-21.00	Zsúrielnökök és a Szakmai Bizottság ülése	<i>Hotel Flóra</i>
20.00-21.00	Jazzkoncert (Jazz Faces)	<i>EKF TTK, C/124</i>
21.00-	Buli (a konferencián részt vevő hallgatóknak)	<i>EKF Hallgatói Klub</i>
21.00-	Vacsora (zsűritagoknak és a SZB tagjainak)	<i>Hotel Flóra</i>

2013 április 6, szombat

09.00-10.30	A konferencia zárása, eredményhirdetés	<i>EKF Liceum</i>
-------------	--	-------------------

Tagozatok beosztása

Tagozat: A könyvtárügy aktuális kérdései

2013. április 5. 09.00 óra

Líceum, 113-as terem

Elnök: Dr. Kiszl Péter (ELTE)
Tagok: Dr. Sipos Anna Magdolna (PTE)
Lengyelne dr. Molnár Tünde (EKF)

Balogh Bernadett, Fekete Márton, Kis Andrea (DE)
Az Európai Unió középiskolásainak digitális írásbelisége

Burai Bernadett (EKF)
Felhő-technológiák

Fülep Ádám (EKF)
E-papír alkalmazások kutatása az oktatásban

Horváth Renáta (EJF)
Hagyományos és elektronikus információszolgáltatások építése egy könyvtár idegen nyelvű állományára

Jávorka Brigitta (PTE)
Rukkola – A szomszéd könyve mindig zöldebb

Simon Eszter (PTE)
Joghallgatók az információk világában

Stokker Nóra (EJF)
Egy felsőoktatási digitális könyvtár kialakításának lehetőségei Magyarországon

Szalacsi Alexandra (PTE)
E-könyv kölcsönzés a könyvtárban - Esettanulmányok és tapasztalatok az Egyesült Államokból

Tóth Dalma (EKF)
Digitális archívumok forradalma

Tagozat: A könyvtári munka pszichológiai, pedagógiai és szociológiai vetületei

2013. április 5. 09.00 óra
Líceum, 214-es terem

Elnök: Tózsér Istvánné Géczi Andrea (Bródy Sándor Könyvtár)
Tagok: Dr. Senkei-Kis Zoltán (ELTE)
Dr. Kis-Tóth Lajos (EKF)

Barcza Zsuzsanna (PTE)

Egyetemisták az internet galaxisban

Bodog András (KE)

Könyvtárosok és képek. A könyvtár és a hírszerzés kapcsolódási pontjai

Csorba-Simon Eszter (PTE)

Biblioterápia – A könyvtár(os) lehetőségei a börtönben

Fazekas Mária (PTE)

Az információs műveltség mint kompetencia megjelenése az általános iskolai tankönyvekben

Fekete Rita (PTE)

A szemléletmód, vagy a lehetőségek korlátjai? A közkönyvtárak szolgáltatásainak összehasonlítása a public library és a népkönyvtári modell jellemzői alapján

Horváth Noémi (SZIE)

Szélesedő szociális szerepek a könyvtárban

Kőműves Renáta (ELTE)

A büntetés-végrehajtási intézetek művelődési lehetőségei. Börtönkönyvtárak

Vargha Bálint (PTE)

Az olvasás irányának hatása az érzelemfelismerésre

Tagozat: A művelődéstörténet könyvtári vonatkozásai

2013. április 4. 14.00 óra
Líceum, 214-es terem

Elnök: Dr. Bényei Miklós (DE)

Tagok: Dr. Mandl Erika (KE)

Czeplédi László (EKF)

Bognár Tímea (EKF)

Vándorló könyvek. Tulajdonbejegyzések és ex librisek a Pálffy-család csépi gyűjteményében

Farkas Istvánné (EKF)

Halotti beszédek a Radvánszky-gyűjteményből (18. század közepe)

Farkas Nikoletta (DE)

A cenzúra hatása a magyarországi könyvtárakra a szocialista rendszer idején

Galyas Virág (EKF)

Vizsgakönyvek a barokk idők egyetemén. Szemelvények az egri felsőoktatás múltjából

Gaudi Kitti (SZTE)

„Programunk az olvasó tájékoztatása az összes hazai és külföldi lényeges művészeti eseményekről” A Műgyűjtő 1927-1931.

Körmendiné Pók Zsófia (EKF)

Könyvtárak az egészségügy szolgálatában Magyarországon

Lupták Annamária (EKF)

A miskolci szabadkőműves páholy(ok) tevékenysége

Rácsai Rita (EKF)

Nőkép a 18. századi református halotti prédikációkban

Szűcs Kata Ágnes (SZTE)

A Szent Erzsébet-kultusz Magyarországon és Portugáliában

Tagozat: Alkalmazott pszichológia I.

2013. április 4. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 238-as terem

Elnök: Dr. Pataky Ilona (PPKE)
Tagok: Dr. Janacsek Karolina (ELTE)
Dr. Szebeni Rita (EKF)

Bacsikai Zsófia (PTE)

Betegség reprezentáció feltárása migrénesek körében

Dallos Andrea (DE)

A szexizmus és nemi alapú elutasítás iránti érzékenység helyzetértelmezésre és megbocsátásra gyakorolt hatása

Fehér Zsuzsanna, Fábíán Helga (PTE)

MBAS (male body attitude scale) adaptációja

Hal Melinda (PPKE)

Személyiségjegyek elemzése a krónikus fejfájás és a szorongásos zavar komorbiditásában

Hende Borbála Szilvia (ELTE)

Kényszeres vásárlás – impulzív vagy kompulzív zavar?

Kékes Szabó Marietta (SZTE)

A pszichoszociális háttér egészségügyi státuszra gyakorolt hatásának felmérése Asztmás és pánikbeteg fiatalok családreprezentációjának összehasonlító vizsgálata

Márki Gabriella (ELTE)

A rejtélyes női betegség: az endometriózis pszichoszociális aspektusainak vizsgálata

Mészárosné Gál Adrienn (AVKF)

Megküzdés a cukorbetegséggel az érzelmek és a kapcsolatok világában

Molnár Emese (PTE)

Gyulladásos bélbetegség vizsgálata a perfekcionizmus, a külső-belső kontroll és az egészség-kontroll-hely tükrében

Tamás Viktória (PTE)

A súlyos koponyasérülés és a fiatal férfi szindróma összefüggése. Miért kockáztatnak a férfiak?

Tisza Kálmán (PTE)

Testi-lelki immunitás, életminőség és hipnázibilitás: előzetes eredmények egy pszichoonkológiai kutatásból

Uram Dóra (ELTE)

Szuggesztiók jelentősége a betegtájékoztatásban, különös tekintettel a fogorvosi gyakorlatra – „Primum nil nocere?”

Wittmann Victoria (SZTE)

A pszichológiai segítséggel kapcsolatos laikus attitűdök

Tagozat: Alkalmazott pszichológia II.

2013. április 5. 09.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 213-as terem

Elnök: Dr. Veres-Székely Anna (ELTE)
Tagok: Dr. Hanák Zsuzsanna (EKF)
Dr. Szokolszky Ágnes (SZTE)

Barkó Mária (DE)

A számítógépes játékok használati szokása és kapcsolata bizonyos pszichológiai jellemzőkkel

Biró Krisztina Andrea (ELTE)

Hitbéli ambivalenciák – érzelmkezelési nehézség? Tanulmány a vallásos attitűdök és az alexitímia összefüggéseiről keresztény hívők között

Borbély Krisztián, Hörömpöli Ádám (ELTE)

Az idői orientáció szerepe a hedonikus döntéshozatalban

Csermák Attila, Földes Tamás Andrei, Reindl Antónia (ELTE)

AZ Online játékok és a figyelmi teljesítmény Viselkedéses és kérdőívvel mért adatainak összevetése

Csinger Mercédesz, Jandrasits Andrea (NYME)

Az elmeolvasási képesség összehasonlító vizsgálata pedagógusok és nem pedagógusok körében

Erdős Adrienn, Gergály Katalin (KRE)

Hiperaktivitás az érzelmek tükrében

Hajdu Botond, Szombathy Péter (BME)

Vizuális ingerek hatása mozgó hangforrások észlelésére

Kadó Júlia (KDOSZ)

Nem az a jó lovas, akit nem bír ledobni a lova, hanem az, akit nem akar

Lauter Adrienn, Polner Bertalan Kristóf (SZTE)

Az ötletek adok-veszek jellegű cseréje konstruktív vagy destruktív módon: avagy a szervezeti kreativitás és a versengés összefüggései

Nyúl Boglárka (PPKE)

A basáskodás: börtönön innen és iskolán túl

Szatmári Dóra Eszter (PTE)

Zene-függő memória

Tokai Dalma (PTE)

A tehetség összefüggései a kreativitással, az intelligenciával és az elsajátítási motivációval

Tagozat: Általános lélektan I.

2013. április 4. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 239-es terem

Elnök: Dr. Racsmány Mihály (BME)

Tagok: Dr. Bernáth László (ELTE)

Dr. Szabó Pál (DE)

Adonics Adrienn, Hörömpöli Ádám (ELTE)

Hogyan fejleszthető a készségtanulás? A prefrontális kéreg és az alvás szerepe

Bálint Anna, Hompoth Emőke, Kerepes Leila, Tasi Lia, Tóth-Király István, Vékony Teodóra (SZTE)

Áthuzalozás – a szokások megváltoztatásának modellezése szekvenciatanulással

Fabian Elza (ELTE)

Hogyan hat a társak jelenléte a tanulásra? Implicit szekvenciatanulás egyéni és társas helyzetben

Fehér Tibor Dániel (KRE)

A hatvan mp-es körteszt reliabilitása és validálása

Kis Anna, Szakadát Sára (BME)

Az első éjszaka hatás objektív és szubjektív komponensei

Kojouharova Petia S. (ELTE)

Új numerikus szimbólumok automatikus feldolgozása numerikus Stroop feladatban

Kresznerits Szilvia, Porpácsi Júlia (SZTE)

Új elemzési lehetőség a fluencia teszten nyújtott teljesítmény értékelésére: a teljesítmény idői dimenziói fiataloknál

Nagy-Sándor Nikoletta (ELTE)

Nem esik messze... A kognitív teljesítmény ára a pszichogenetika tükrében

Szászi Barnabás Imre (BME)

Tesztelési hatás stresszhelyzetben

Tamás Réka (PPKE)

Pozitív, magas arousal szintű képek hatása a konszolidációra eltérő tanulási stratégiáknál

Tagozat: Általános lélektan II.

2013. április 5. 09.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 214-es terem

Elnök: Dr. Pléh Csaba (EKF)

Tagok: Dr. Járai Róbert (PTE)

Dr. Szabó Pál (DE)

Bagó Bence, Földes Tamás Andrei, Rácz György, Szöllősi Aba (ELTE)

A döntéshozatali torzítások mérésének módszertana.

Gál Bernadett Ildikó (SZTE)

Új lehetőség a neuropszichológiai profil vizsgálatára: WAIS IV. alkalmazása alkoholbetegségben

Gyüre Tamás (BME)

Kognitív szekvenciatanulás, illetve annak összefüggései a mediotemporalis lebeny szerkezetével szkizofréniában

Lengyel Gábor (ELTE)

Az újonnan tanult számszimbólumok reprezentációja: az új címkék beépülése a szemantikus rendszerbe

Nemecz Zsuzsanna (ELTE)

Hol a határ, ha nincs határ? A prozódiai határ egyes összetevőinek szerepe a beszédfeldolgozásban

Németh Viola Luca, Ven Nóra (SZTE)

Politikai preferenciák és a lezárás iránti igény idegrendszeri korrelátumai

Szabó Hangya Lilla, Szentés Barbara (SZTE)

Placebo hatás implicit tanulás esetén

Volosin Márta (SZTE)

Az időskori kognitív hanyatlás vizsgálata a mini mental teszt és a montreal kognitív vizsgálat összehasonlításával

Zsidó András Norbert (PTE)

Érzelmi töltetű ingerek hatása a vizuális keresési teljesítményre

Tagozat: Általános lélektan III.

2013. április 5. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 214-es terem

Elnök: Dr. Veres-Székely Anna (ELTE)
Tagok: Dr. Járai Róbert (PTE)
Dr. Ludányi Ágnes (EKF)

Bandi Szabolcs, Kovács Márton (PTE)

Színesztézia a romantikában – zene, szín és érzelmek Liszt Ferenc művészetében

Bata Ágnes, Mácsai Villó (SZTE)

A vizuális tárgy és kontextusának vizsgálata a flicker-illúzióval

Bellovicz Lilla Kata, Szemes Ágnes (SZTE)

Nemi hatások vizsgálata különböző érzelmi arckifejezések felismerésében

Dobó Zsófia (KRE)

Kontextusfüggők-e a hamis emlékek a DRM paradigmában?

Hodossy Lilla (ELTE)

Kardinalitás megértésének fejlesztése 3 éveseknél

Juhász Dóra (SZTE)

A kettős terhelés hatása az implicit szekvencia tanulásra

Lengyel Fanni (SZTE)

Az érzelmek hatása az implicit szekvenciatanulásra és konszolidációra

Mecser Anikó (KRE)

A Facebook függőség- és a motiváció kapcsolatának vizsgálata Magyarországon

Urbán Gábor (SZTE)

A perceptuális információ hatása az implicit szekvenciatanulásra

Tagozat: Az andragógia pedagógiai, pszichológiai kérdései

2013. április 5. 09.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 103-as terem

Elnök: Kraiciné dr. Szokoly Mária (ELTE)

Tagok: Dr. Hatvani Andrea (EKF)

Dr. Mohácsi Márta (NYF)

Balázs Bettina (SZIE)

Konfliktuskezelés az egészségügyben

Csuhai Réka (EKF)

Karrier és/vagy gyermekvállalás. Fiatal felnőttek családalapításhoz és karrierépítéshez való viszonyának elemzése

Harmos Eszter (SZIE)

Az iskolai lemorzsolódás helye és szerepe az életútban

Horváth László (ELTE)

A tanulástámogató iskolai szervezet hatása a tanulói eredményességre

Ihász-Báthori Krisztián, Síkfői Judit Olga (NYME)

Balkezesként a munka világában

Jász Virág (ZSKF)

Alkotás, gyógyulás, beilleszkedés. A művészetek nevelő, terápiás és társadalmi integrációs hatásai

Kalmár Andrea (ELTE)

A magyar hanghasználati karakter

Katonka Antónia Rózsa (DE)

Férfiak egy elnőiesedett pályán

Kiss Ádám Gergő (SZIE)

Tanulási motivációk és értékstruktúrák vizsgálata egyetemi hallgatók körében

Szücs Szabina (DE)

Felnőttkori nyelvtanulás motivációi

Varga Lilla (PTE)

Konnektivizmus a gyakorlatban

Tagozat: Élethosszig tartó tanulás

2013. április 5. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 103-as terem

Elnök: Kraiciné dr. Szokoly Mária (ELTE)

Tagok: Dr. Mohácsi Márta (NYF)

Dr. Kállai Ernő (EKF)

Demény Enikő (PTE)

A lakótelepi megújulás lehetőségei a közterek, közösségek és a helyi identitás vonatkozásában a pécsi uránvárosi folyamat példáján keresztül

Dudás Kálmán (SZIE)

A „64 mező” varázsa.

Ertl Dóra (SZTE)

Új Néző. Társadalmi színház és drámapedagógia felnőttekkel

Forrai Szilvia (SZTE)

Az egész életen át tartó tanulás paradigma gyakorlati megvalósulása Magyarországon. Szakmapolitikák kontra gyakorlat.

Galler Krisztina (PTE)

A nyugdíjasegyetem, mint tanulási színtér

Jauch Krisztián (EJF)

Oktatás és kultúra, mint reszocializációs eszköz az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben

Klima Enikő Réka (ME)

Erdőpedagógia-tapasztalati tanulás

Oláh Anita (PTE)

Tanoda. Úton a sikeres életpálya felé

Pap Luca Alexa (SZTE)

„Hova tovább?” Pályaorientációs körkép Szolnokon, kiemelt tekintettel a középiskolai és felnőttképzésben érvényesülő orientációra

Petrovszki Anett Ágnes (SZTE)

Fókuszban a minőség – A minőségbiztosítás problematikája a felnőttképzésben

Rendek Tímea (SZTE)

Tanultam, tanulok és tanulni fogok? A felnőttkori tanulás lehetőségei és korlátai Bács-Kiskun megyében

Stéber Andrea (ELTE)

Az informális tanulás lehetőségei különös tekintettel a médiaandragógiára

Takács Renáta Márta (SZTE)

„Kulcsképzés” – A kompetenciafejlesztés lehetőségei a munkanélküliség leküzdésében.

Varga Vivien (EKF)

Az információs társadalom és a helyi közösség A közösségfejlesztés lehetőségei Lakon a fiatal és a felnőtt lakosság körében

Tagozat: Fejlesztés – oktatás – nevelés I.

2013. április 5. 09.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 215-ös terem

Elnök: Dr. Golnhofer Erzsébet (ELTE)

Tagok: Dr. Molnár Gyöngyvér (SZTE)

Dr. Knausz Imre (ME)

Arató Vilja (PTE)

Mindent a kéznek! Múzeumpedagógiai innováció a bécsi Zoom Kinder-museumban és a gyermekmúzeumok fejlesztésének hazai lehetőségei

Czirfusz Dóra (ELTE)

Online szociometria – avagy osztályközösség a Facebookon

Debreczeni Dániel Géza (SZTE)

Tartalomfüggetlen online számítógépes játékok induktív és deduktív gondolkodást fejlesztő hatásának vizsgálata

Gáspár Tamás (KRE)

Az óvodai-iskolai átmenet a fejlődés logisztikus-életciklus modelljében

Gelencsér Kinga Virág (SZTE)

A zenei képességek és néhány alapkészség fejlettsége ének-zene tagozatos és általános oktatásban résztvevő első évfolyamos tanulók körében

Horváth Erika (EKF)

Az önkéntes munka és a pályaválasztás kapcsolata

Hüber Gabriella (PTE)

„A szivárvány színei” – Az Erdélyi Múzeum pedagógiai üzenete

Király Bernadett (KRE)

Zenepedagógia kodályi alapokon

Klicsu Anna (ELTE)

Kinek a feladata a szexuális felvilágosítás?

Leveli Aliz (PPKE)

Video-játék-világ

Sebestyén Katalin (DE)

KLIKK ÉS KLAIVIA TÚRA Informatika tankönyvek terminológiai következetlenségei

Szabó Marietta (EKF)

Az óvodai mozgásfejlesztés gyakorlatának vizsgálata

Szaszkó-Bogár Nikoletta (KF)

Pedagógusok és pedagógusjelöltek tekintélyképe

Varga Mariann (DE)

Hasonlóságok és különbségek. Önkéntesség az észt és a magyar szociális munkában

Tagozat: Fejlesztés – oktatás – nevelés II.

2013. április 5. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 215-ös terem

Elnök: Dr. Golnhofer Erzsébet (ELTE)

Tagok: Dr. Molnár Gyöngyvér (SZTE)

Dr. Knausz Imre (ME)

Balog Csaba (PTE)

Prevenció vagy félelmes jóslat? – A disztópiák üzenete

Bolla Réka (SZE)

Környezettudatos életvitelre nevelés az óvodában, és várható hatásai az ökoturizmusra

Farkas Éva, Néder Karolina (KF)

A pedagógiai értékelés mint a tanítás-tanulás támogatásának módszere alsó tagozatban. „Pedagógusok hangja” az értékelésről

Habos Dorottya (PPKE)

Motiváció és céltudatosság. Mi motiválja az érdi gimnazistákat a latin mint idegen nyelv választására?

Hegedűs Dóra (SZTE)

Az egészségfejlesztés megléte és megítélése a kecskeméti oktatási intézményekben, a 2012-es Nemzeti Alaptanterv tükrében

Kovács Anita (EKF)

A testnevelés iránti attitűd vizsgálata a közoktatásban

Laurinyecz Mónika (EJF)

Múzeumpedagógiai nevelés az óvodás korú gyermek életében

Nagy Anna (ETDK)

„Apád mondja meg.” Sztereotipikus családkép az általános iskolai irodalom tankönyvekben

Nagy Veronika, Valent Ákos (FTDK)

Puskázási szokások felmérése a középiskolás diákok körében

Oroszi Tímea (KTDK)

The importance of Homework in Primary School

Pálmai Dóra (PTE)

Együtt vagy egymás mellett? A felsőoktatás koedukációja a XIX. Században

Szabó Róbert (EKF)

Közösségi média az iskolában

Téglás Szilvia (BCE)

A hazai szakképzés helyzete/ Adalékok a „Közgazdasági tárgyak oktatása a középfokú képzésben” témájú felmérés előkészítéséhez

Tagozat: Fejlődéslélektan

2013. április 4. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 237-es terem

Elnök: Dr. Péley Bernadette (PTE)

Tagok: Dr. Boross Ottília (PPKE)

Dr. Taskó Tünde (EKF)

Balogh Ádám (DE)

„Hogy együtt tisztábban lássunk...” Vak fiatalok és felnőttek többszemponútú pszichológiai vizsgálata

Bozsik Csilla (DE)

A rideg-érzéketlen vonás hatása és a nevelési körülmények befolyása a gyermekkori alkalmazkodásra

Désfalvi Judit (PPKE)

Idősothonban élők kötődésének vizsgálata

Dombi Edina (SZTE)

Mitől olyan gördülékeny az emberi kommunikáció? interaktív összehangolódás életkori változásai dialógusokban

Kopcsó Krisztina (PTE)

Félelem a sötétől. A jelenség feltérképezése serdülők és egyetemisták körében

Kórizs Tímea (PTE)

A formai hasonlóság és a funkcióbeli hasonlóság szerepe az óvodások tárgyválasztásainál a mintha-játék során

Lauer Panna (PTE)

Machiavellista és/ vagy jobb elmeolvasó 11 évesek? – Elmeteória és machiavellizmus a társas kapcsolatok fényében

Márkus Lilla, Óze Ágnes (PPKE)

Anyá-csecsemő interakciók az intencionalitás bontakozása idején (A triádikus interakciók jellemzése a 9–12 hónapos kori „Játékhelyzet-vizsgálat” alapján)

Takács Szilvia (BME)

Kisgyermek és felnőttek hiteles szöveg emlékezete

Timár Tünde (DE)

A Kreatív Klíma Kérdőív (KKK) létrehozása a kreativitást serkentő környezeti tényezők mérésére

Turbán Liliána (KRE)

Az empátia alakulása hiperaktív gyermekeknél

Vágvölgyi Réka (PTE)

Geometriai és nem-geometriai információk szerepe a gyerekek 2 és 3 dimenziós téri tájékozódásában

Varga Zsuzsanna (KRE)

A Rey-téri-komplex B változat (Baba-Rey) egységes értékelési rendszerének kidolgozása

Tagozat: Felnőttképzés

2013. április 4. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 103-as terem

Elnök: Dr. Zachár László (ZSKF)

Tagok: Dr. Farkas Éva (SZTE)
Dr. Oszlánzi Tímea (EKF)

Balázs Viktória (PTE)

Validáció

Györfi Veronika (KE)

Felnőttképző intézmények honlapjának összehasonlító elemzése

Hang Barbara (PTE)

Presztízs-növelés a fizikai szakmák világában, különös tekintettel a Szakma Sztár Fesztiválra

Pál Margaréta (DF)

Munkaerő-piaci képzések hatékonyságának vizsgálata a Fejér Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Sárbogárdi Kirendeltség példáján keresztül

Radányi Norbert (PTE)

Validpack – a felnőttoktatói validáció lehetséges eszköze

Radicsné Csőre Andrea (NYME)

A kosárfonás, mint felnőttképzési lehetőség

Sike Boglárka (EKF)

Felnőttképzési tapasztalatok elemzése /Egy patinás felnőttképzési cég vidéki kirendeltségén végzett vizsgálatok/

Szabó Barbara (DE)

A Debreceni Egyetem felsőfokú szakképzéseinek vizsgálata

Vidáné Varga Tímea Krisztina (DF)

„Akadálymentesítsd” magad! Felnőttek érzékenyítése fogyatékosággal élő társaikkal való együttélésre tréning keretében.

Tagozat: Felnőttnevelés – felnőttoktatás

2013. április 5. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 104-es terem

Elnök: Dr. Zachár László (ZSKF)
Tagok: Dr. Farkas Éva (SZTE)
Dr. Tengely Adrienn (EKF)

Benkő Gabriella (ELTE)

A játék szerepe időskorban

Biba Sándor, Kálmán Dóra (PTE)

Teljesítményértékelés hatásai a felsőoktatásban

Grigalavicius Rita (ZSKF)

*A geronto-andragógia, mint tudomány fontossága a büntetés-
végrehajtás kapcsán egy állami intézményben folytatott kutatás alapján*

Hrisztoforidisz Zsuzsanna (KJF)

A magyar és a belga attitűd összehasonlításával a multikulturális nevelés létjogosultságának meghatározása Magyarországon

Kardos Bernadett (ELTE)

Andragógia szakos hallgatók vélekedései a felnőttkori diszlexiából adódó sajátos tanulási igényekről

Németh Petra (DE)

Tanulás és sport: Ép és fogyatékos versenysportolók a felnőtt- és felsőoktatásban

Pap Anna (ELTE)

Andragógia szakos hallgatók vélekedései a felnőtt tanulók sajátos tanulási igényeiről

Szászfalvi Zsófia (DE)

A református egyház szerepe az újraindult népfőiskolai mozgalomban. A hazai népfőiskolai mozgalmak református vonala

Tálas Ágnes (ELTE)

Népfőiskolai munka a Lakiteleki Népfőiskola tükrében

Tancsik Richárd (PTE)

A vajdasági magyar fiatalok aktív állampolgársága

Túzkő Lili (EKF)

Mondjam vagy üzenjem? A Facebook jelenség elemzése fiatal felnőttek körében

Vidó Judit (ELTE)

A mozgás szerepe a felnőtt tanulók életében

Tagozat: Formai és tartalmi feltárás, tájékoztatás

2013. április 4. 14.00 óra
Líceum, 113-as terem

Elnök: Barátné dr. Hajdu Ágnes (SZTE)

Tagok: Eszenyiné dr. Borbély Mária (DE)

Dr. Tóvári Judit (EKF)

Adolf Adrienn (ELTE)

Birger Hjørland osztályozási elképzelései

Bácsi Fanni Ágnes (ELTE)

A zenei dokumentumok osztályozása

Barton Dávid, Pál Vanda (ELTE)

Az Open Access és az osztályozás

Csont István (DE)

Bibliográfiai adatok konverziójának támogatása az XLS2XML program segítségével

Ilácsa Szabina (PTE)

RDA, az első új generációs katalogizálási szabvány

Kalmár Csilla (ELTE)

*Az IFLA szerepe az osztályozási eljárások és rendszerek megújulásában.
(RDF, NKOS, SKOS)*

Magi Magdolna (EKF)

Egy héroszi törekvés a digitális korban – a Perseus Projekt

Nagy Sándor (DE)

ETO jelzetszerkesztési szabályok algoritmizálása

Rabné Vajna Katalin (EKF)

Az interaktív elektronikus könyvtár, a könyvtár 2.0

Tagozat: Hátrányos helyzet, gyermekvédelem

2013. április 5. 09.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 237-es terem

Elnök: Dr. Buda András (DE)
Tagok: Dr. Hegedűs Judit (ELTE)
Dr. Kállai Ernő (EKF)

Boda Nikolett (DE)

Az Arany János tehetséggondozó Program vizsgálata egy egri középiskolában

Bódi Alexandra Dorina (KF)

A csépai cigány hagyományok és megjelenítésük az óvodai nevelésben

Bráz Nikolett (ME)

Mindennapok fogságában A szegénységből vezető kiút perspektívái kisiskolás szemmel

Csernus Bernadett Kitti (DE)

Az óvoda-iskola átmenet a hátrányos helyzetű gyermekek esetében

Dávid Nikolett (DE)

Kooperatív technikák a hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésében

Hangácsi Zsuzsanna (ME)

Kisebbségben. A szlovákiai cigányok iskolai és társadalmi integrációjáról

Kele Nikoletta (EKF)

Mi lesz belőlük...??? Vizsgálat gyermekotthonból kikerült fiatal felnőttek körében

Mahr Klaudia (ELTE)

A mesék hatása az Óvodáskorú gyermekekre. A képen látott és a szóban hallott mesék hatása az óvodáskorú gyermekekre

Rausch Attila (SZTE)

Gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő fiatalok néhány jellemzője az iskolával és a kortárs kapcsolatokkal összefüggésben

Vincze Viktória (EKF)

A roma kisebbség továbbtanulási sajátosságai

Tagozat: Kulturális mediáció – művelődés – kultúraközvetítés

2013. április 5. 09.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 104-es terem

Elnök: Dr. Bajusz Klára (PTE)
Tagok: Dr. Jászberényi József (ZSKF)
Ponyi László (EKF)

Ádász Mariann (SZTE)

Tiszta forrásból, az élő tárgyaló népművészeti hagyományok továbbörökítésének lehetőségei Szegeden és Csongrád megye településein

Bakos Zsófia (EKF)

PLÁZAKULTÚRA. A fiatalok szabadidő eltöltési szokásainak elemzése a plázakultúra tükrében

Barna Sarolta (SZTE)

A Szegedi Kortárs Balett márkaépítése

Berke Zsanett (SZTE)

Élőkönyvtár, amelyben Mi vagyunk az Élő Könyvek - Az Élőkönyv módszer alkalmazási lehetőségei a kulturális mediáció területén

Bohádi Dóra, Mihályfi Judit (SZTE)

„Lásd, halld, érezd!” Múzeumi kultúraközvetítés fogyatékkal élők számára

Harangozó Emese Judit (SZIE)

Kulturális esélyegyenlőség? Fogyatékkal élők lehetőségei Békés megyében

Hegedűs Szabina (SZTE)

A digitális megosztottság problémaköre a tanyasi életmódból fakadó hátrányok kontextusában. Kiszélesített hozzáférési lehetőségek Zákány-széken.

Márta Matild (SZTE)

Önsegítés, társadalmi terápia és közösségfejlesztés

Nemes Hajnal (KE)

A CSR tevékenységek közösségekre gyakorolt hatása

Pótfi Melinda (DE)

Komolyan szükségtelen-e a komolyzene

Simon Richárd (EKF)

A fiatalok kultúrafogyasztása és szabadidő-eltöltési szokásai Nógrád megyében

Skumát Balázs (SZIE)

*Nemzetiségek, kisebbségek kultúrája – kultúrák egymás mellett élése
Szarvas város, mint a szlovák kultúra őrzője*

Szél Katalin (SZTE)

Kórusművészet a kultúraközvetítésben

Tagozat: Művelődéstörténet-művelődéstudomány

2013. április 4. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 218-as terem

Elnök: Dr. T. Molnár Gizella (SZTE)

Tagok: Dr. Koltai Zsuzsa (PTE)

Dr. Tengely Adrienn (EKF)

Bakos Tímea (EKF)

Nagy Iván és a balassagyarmati Palóc Múzeum

Csontos Enikő (EJF)

Sallai István (1911–1979) élete és pályaképe. Bibliográfia

Dudás Orsolya (EKF)

Egy kisváros oktatási, kulturális története, jelen helyzete, a foglalkoztatás és helyi identitás tükrében Ha újra indulna a gyár...

Lupták Annamária (EKF)

Az egri egyházi társadalom műveltség- és kultúrapártoló tevékenysége a 18. században

Mázi Orsolya (ZSKF)

Kultúra és/vagy politika Magyarországon, az elmúlt húsz év tükrében. Finanszírozás, értékek, társadalmi kérdések

Mayer Miklós István (EKF)

Szapolyai János Zsigmond (1556–1571) erdélyi fejedelem. Kísérlet egy pszichobiográfiai vázlat kidolgozására

Pravetz Beáta (SZTE)

Pulszky Ferenc gyűjteményei

Tagozat: Neveléstörténet

2013. április 4. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 214-es terem

Elnök: Dr. Kéri Katalin (PTE)
Tagok: Dr. Nóbik Attila (SZTE)
Dr. Virág Irén (EKF)

Ács Adrienn (PTE)

Innovatív törekvések és tehetséggondozás a kalocsai tanítóképző intézetben

Dióssy Emese (ELTE)

Don Bosco üzenete a XXI. századi pedagógiának

Jacsó Rita (EKF)

A Mezőkövesdi Római Katolikus Elemi Népiskola a XX. század első felében

Jandácsik Pál (DE)

Levelek Kiss Árpádnénak: Iskolakísérletek a programozott oktatással az 1970-es években

Klujber Márta (EKF)

A magyar cserkészmozgalom „életreform” programjának sajátos motívumai

Kósa Zsuzsanna (DE)

A Debreceni Egyetem Tanárképző Intézete gyakorlógimnáziumának módszertani elvei és gyakorlata az 1930-as években

Molnár Dávid (EKF)

A polgári iskola műveltségformáló szerepe Törökszentmiklóson a Horthy-korszakban

Szabó Viktória (EKF)

A jáász népi kisgyermeknevelés régen és ma

Szente Dorina (ELTE)

Az iskolai rituálék és nevelési jelentőségük. Egy iskola példája alapján

Szijaártó Nikolett (NYF)

Kiss Lajos pedagógiai tevékenysége

Támba Renátó (DE)

Gyermekszemlélet a 19–20. század fordulójának alföldi festészetében

Tagozat: Pedagógiai pszichológia

2013. április 5. 09.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 236-os terem

Elnök: Dr. Szabó Éva (SZTE)
Tagok: Dr. Bernáth László (ELTE)
Dr. Dávid Mária (EKF)

Boros Erika (EKF)

„AZ ÉN CÍMERPAJZSOM” A serdülőkorú fiatalok énképének vizsgálata

Golarits Orsolya (SZIE)

Pályaválasztási bizonytalanság csökkentésének lehetőségei a gimnáziumi tanulók körében

Horváth Julia (PPKE)

Matematika diákszemmel: attitűdök, vélekedések, szorongás

Jurkinya Mihályné (NYME)

Pályaorientáció a középiskola küszöbén

Kun Adrienn (EKF)

Az ikerhelyzet hatása a gyermek személyiségfejlődésére

Mersei Hella Mónika (PTE)

Olvasott és hallott szövegértés vizsgálata negyedikes gyerekeknél az elemetória és a mentális lexikon tükrében

Molnár Szandra (NYME)

Pedagógusok munkahelyi elégedettségének vizsgálata protektív faktorok tükrében. Segít-e a flow élmény és az erények birtoklása?

Palotai Gréta (KF)

A figyelem pedagógiai aspektusai

Szalai Andrea (ELTE)

Rajzvizsgálati esettanulmány: Egy nagyothalló és egy ép hallású férfi rajzainak összehasonlító vizsgálata

Takács Nikolett (KF)

Flow és flow-közeli élmények az általános iskola alsó tagozatában

Tagozat: Pedagóguskutatás, óvó-tanítóképzés

2013. április 4. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 213-as terem

Elnök: Dr. Kotschy Beáta (SSzHF)

Tagok: Dr. Hercz Mária (KF)

Dr. Sallai Éva (EKF)

**Bereczky Dalma, Bálint Ágnes, Czoldán Csilla, Ferencz Kitti Franciska,
Kis Máté, Krausz Anita, Lukács Krisztina, Nagy Arnold,**

Nagy Hevesi Ákos, Szabó Sándor (SZTE)

A magyar általános iskolai szaktanárok egészségtudatos és értékközvetítő magatartása

Besenyei Zsófia (DE)

Az óvodapedagógusok felkészültsége és attitűdjei az autista gyerekek integrált nevelésének kapcsán

Búdi Boglárka (EKF)

Mesés-e a tudásunk a meséről, avagy mese hatásáról való vélekedés vizsgálata felnőttek körében

Czifra Nikolett (DE)

Szakdolgozati eredményességvizsgálat a Debreceni Egyetem szociálpedagógia szakán

Esze Viktória, Horváth László, Polycskó Dóra (ELTE)

A tanulási stílus, mint foglalkozásspecifikus jellemző vizsgálata - Óvodapedagógusok tanulási stílusával kapcsolatos hatások felmérése

Köbli Kitti (PTE)

A fejlesztő pedagógus felelőssége tanulási zavarok korai felismerésében

Lukács Lilla Judit (ELTE)

A filmélmény hatásai a tanárszerep különböző vetületeire és a tanárokkal kapcsolatos attitűd változására

Misinkó Ditta (DE)

Óvodás korú hátrányos helyzetű gyerekek szocializációjának segítése a konstruktivista pedagógiai neveléssel

Palotás Zsófia (DE)

Kontraszelekció vagy szakmai elkötelezettség, avagy a szociálpedagógusok pályaképe.

Veér Gábor (DE)

Tökéletes katona - A szociálpedagógus személyisége a Debreceni Javítóintézetben

Tagozat: Személyiségpszichológia I.

2013. április 4. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 236-os terem

Elnök: Dr. Oláh Attila (ELTE)

Tagok: Dr. Dávid Mária (EKF)
Holecz Anita (NYME)

Apostol Klaudia Alexandra (DE)

A spirituális és a vallásos személyiség összehasonlítása

Bella Dorina, Major Gréta (ELTE)

Gyermekkori spiritualitás és jól-lét

Czabány Roland, Dóra Márton (ELTE)

Jellemzések a jellemző függvényében – személyiségdimenziók és nemi hatások

Füzi Emőke, Hadházi Sára (KRE)

Stroke, megküzdés és agyféltekei lateralitás

Kormann Eszter, Káplár Péter (ELTE)

A testséma és a testkép viszonya és szituatív stabilitása serdülőkorban

Kovács Ildikó, Németh Viola Luca (SZTE)

A transzcendencia karakterdimenzió adaptivitásának vizsgálata alkoholbetegség és depresszió esetében

Sági Zsuzsanna (DE)

Egy fészekből valók

Szabó János (DE)

Személyiségjegyek a virtuális világban

Szokol Zsófia (SZTE)

Az énkép-eltérések kapcsolata az étellel való elégedettséggel, irigységgel és versengéssel

Vargics Csilla (DE)

A gyermekbántalmazás felnőttkori hatásainak vizsgálata - szomatizáció és érzelemszabályozási nehézségek

Tagozat: Személyiségpszichológia II.

2013. április 5. 09.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 218-as terem

Elnök: Dr. Kiss Enikő (PTE)
Tagok: Reinhardt Melinda (KRE)
Dr. Szilágyi István (EKF)

Bagó Bence, Szabó Georgina, Váczi Vivien (ELTE)

Vívók sportelhagyásának okai és bejósói - egy narratív pszichológiai megközelítés.

Balajthy Dániel (DE)

Érzelemszabályozási nehézségek a korai maladaptív sémák és a kötődés tükrében

Balló Henrietta (KRE)

Konfliktuskezelési módok és szexuális problémák evészavarosoknál

Engyel Márton (ELTE)

A versengés és az önértékelés kapcsolata.

Németh Krisztina (SZIE)

Alternatív személyiségfeltáró módszerek alkalmazása coaching és tanácsadás során.

Sas Annamária (DE)

A telefonfüggőség személyiségbeli hátterének vizsgálata serdülőknél

Somogyi Klára (ELTE)

Személyes tervekhez kapcsolódó motivációs és érzelmi mintázatok, valamint a pszichológiai jóllét hosszmetzeti összefüggései

Szabó Katalin (SZTE)

A depressziós tünetek változása a Minnesota Modell szerint kezelt alkoholbetegeknél

Turcsik Ádám Bálintné Farkas Gabriella (SZTE)

Szer-telen szer-etet a fiatal felnőttkori szerhasználat személyiségpszichológiai, szociális és szülői háttértényezői, protektív faktorok

Tagozat: Személyiségpszichológia III.

2013. április 5. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 218-as terem

Elnök: Dr. Oláh Attila (ELTE)
Tagok: Dr. Hatvani Andrea (EKF)
Dr. Kiss Enikő (PTE)

Csala Barbara, Somoskői Dániel, Tihanyi Benedek (ELTE)

Jóga hatása a testtudatosságra, tudatos jelenlétre és pszichés jóllétre

Gyurkovics Máté (ELTE)

Dopamin-receptor gének hatása a flow-fogékonyságra

Hátszegi Eszter (KRE)

Korkülönbség a párkapcsolatokban

John Balázs (KRE)

Klaszteralapú Big Five személyiségprototípusok kapcsolata patológiás mutatókkal

Kató Szabolcs (DE)

Alvászavarok vizsgálata az érzelemszabályozás, a disszociáció és a személyiség szerveződés tükrében

Kocsel Natália (DE)

A koraszülés lelki okai. A koraszülő és időse szülő anyák érzelemszabályozásának, korai maladaptív sémáinak és pszichés jóllétének vizsgálata

Prievara Dóra Katalin (SZTE)

Melyik én vagyok én? - valódi és virtuális énképek összehasonlítása online írói közösségekben

Ruzsa Gábor (ELTE)

Jelentudatos érzelemszabályozás és pszichés jóllét: Miért boldogít a buddhista meditáció?

Szegedi Margit (SZTE)

Az egészségvédő magatartás és a személyiség kapcsolatának vizsgálata különböző életkori csoportokban

Szili M. Hanna (ELTE)

Angol nyelvű olvasási teljesítmény és a flow kapcsolata

Tagozat: Szociálpszichológia

2013. április 5. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 213-as terem

Elnök: Dr. László János (PTE)
Tagok: Molnárné dr. Kovács Judit (DE)
Dr. Kiss Paszkál (ELTE)

Balla Attila (ELTE)

Facebook felhasználók saját és másokról feltételezett motivációi

Burkus Bernadett, Lauer Panna, Selleyi Mária Laura (PTE)

Egyenlőbb-e? A pozitív diszkrimináció hatása a kedvezményezettek motivációjára, szorongására, önértékelésére, teljesítményére, a csoportnak való megfelelési igényére

Csajbók Zsófia (ELTE)

Költségvetés-elosztás és asszortativitás a párválasztásban evolúciós pszichológiai nézőpontból

Fecser Enikő (PPKE)

Határon innen és túl: a kollektív identitás vizsgálata az erdélyi és magyarországi magyarok körében

Jakus László (ELTE)

Versenysportolók és a társadalmi igazságosság

Kis-Jakab Gréta, Lukács Dóra (PTE)

A perspektíva és keretezés szerepe a szerzői jogvédelem szigorításával kapcsolatos attitűdökre

Korom Márta, László Szandra (SZTE)

Döntéshozatali folyamatok egyéni és társas helyzetben

Németh Csaba (NYME)

A burnout jelensége a Soproni Rendőrkapitányságon

Pósch Krisztián (ELTE)

A procedurális igazságosság vizsgálati lehetőségei nemzetközi mintákon

Tagozat: Vezetéstudomány – emberi erőforrás

2013. április 4. 14.00 óra
EKF Gyakorlóiskola, 215-ös terem

Elnök: Dr. Nemeskéri Zsolt (PTE)
Tagok: Matiscsákné dr. Lizák Marianna (EKF)
Dr. Remsei Sándor (NYME)

Anczuberger Gábor (NYME)

Megy a HR gőzös... avagy a vasúti dolgozók pályaidentitása

Berek Andrea (ELTE)

Felsőoktatás és minőség. Az élethosszig tartó tanulás megjelenésének vizsgálata néhány intézmény Intézményfejlesztési Tervében

Biba Sándor (PTE)

Új kihívások a vezetői munka eredményességének növelésében

Fehér Dávid (NYME)

A katonai életpálya változásai az átalakuló Magyar Honvédségben, katonák esélyei a munkaerőpiacon

Földesi Krisztina (ELTE)

Egy speciális munkaerőpiac alkalmazhatósági szcenáriói az andragógiában (férfiak és nők a rendőrségen)

Molnár Nikolett (SZIE)

A HR pálya bemutatása a területen működő szakemberek és az emberi erőforrás tanácsadó szakos hallgatók véleményének tükrében

Sárdi Éva (NYME)

Almamellék, egy aprófalu küzdelme a fennmaradásért

Tóth Noémi (PPKE)

A coaching létjogosultsága, helyzete hazánkban, a coachok szemszögéből

Rezümék

ÁCS ADRIENN

Neveléstudomány, Kora gyermekkor pedagógiája szak-
irány

MA, 9. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető: Dr. Kurucz Rózsa CSc oktatási és felnőttképzési dékán-helyettes,
intézetigazgató, főiskolai tanár, PTE IFK*

Innovatív törekvések és tehetséggondozás a kalocsai tanítóképző intézetben

Dolgozatunk a kalocsai római katolikus férfi tanítóképző intézet (1856–1957) fejlődéstörténetét mutatja be. Fókuszál annak úttörő reformjaira, egyedi sajátosságaira, valamint innovációira, miközben reprezentálja az intézményben zajló többrejtű nevelés és magas fokú tehetséggondozás hatását.

Főként primer forrásokra támaszkodtunk – mivel az események feltárásához levéltári, múzeumi, nevelés-, oktatás-, és helytörténeti anyagok álltak rendelkezésünkre –, illetve mindez kiegészült a korlátozott információs csatornák adta lehetőségekkel: (az intézményben végzett, illetve különböző területeken szakavatott személyekkel készített) interjúkkal, ikonográfiai-, és folyóirat elemzésekkel. A vizsgálódást megelőzően, ezen terület a neveléstörténet perspektíváján kívül esett (új aspektusú, összegző jellegű nyomtatott kiadások hiányában), annak ellenére, hogy újszerű lépései, és nevelési elvei napjainkban (is) aktuális kérdésköröket feszegetnek és a nevelésben fontos prioritásokat képeznek.

A régióban kultúrtörténeti értékű képezde számos (az országban) egyedülálló és innovatív kezdeményezéseit – mint például a kántorképzés, a Tanítók háza, és az önképzőkör – problémátörténeti aspektusból került feldolgozásra.

A vizsgálatot elméleti kutatásra alapoztuk, mely során feltáró-, és feldolgozó módszerrel rávilágítottunk azon úttörő tevékenységekre, és eredményekre, melyek megjelentek az intézmény életében. A tehetséggondozás hatását egy-egy (tanár, diák) elismerésre méltó életpályájának ismertetésével, elemzésével támasztjuk alá, egyértelmű bizonyítékát szolgáltatva, hogy az intézet pedagógiai nézetei és haladó szellemisége példaértékű lehet a XXI. század iskolái, valamint nevelői számára is. A kutatás során az alábbi kérdésekre kerestük a választ: Melyek voltak az intézmény fejlődéstörténetének legfőbb csomópontjai? Milyen szerepe és hatása volt a tanítóképzőnek a tehetséggondozásban? Melyek voltak a tanítóképző innovációs törekvései és egyedi sajátosságai? Kik és hogyan alapozták meg a képzés szellemiségét és a professzionalizációt?

Célunk, hogy hiánypótló feltárás és feldolgozás által kapjon publicityt a tanítóképzés egy elfeledett szegmense, és továbbörökítsük a jövő nemzedéke számára – gyarapítva ezáltal a neveléstörténet, illetve Kalocsa Város helytörténeti kutatásait.

ÁDÁSZ MARIANN

Kulturális mediáció

MA, 4. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezetők: Bozsó Renáta tanársegéd, SZTE JGYPK

Orbán Hedvig tanársegéd, SZTE JGYPK

Tiszta forrásból, az élő tárgyalkotó népművészeti hagyományok továbbörökítésének lehetőségei Szegeden és Csongrád megye településein

Elgondolkozhatunk, hogy közel egy évszázad távlatában mit jelenthetett a népművészet az akkori kor embere számára, és mit jelent ma. Egyáltalán beszélhetünk manapság népművészetről?

Az „apáról-fiúra” mesterség-átadási gyakorlat helyett új utakat volt szükséges találni. Oktatási intézmények, közművelődési intézmények, így népi kézműves alkotóházak vállalták fel a népi kézműves mesterségek oktatását – szakkörök, mesterségbemutatók, kézműves vásárok (stb.) alkalmával találkozhatnak az érdeklődők és tanulni vágyók ezen hagyományos technikákkal.

Dolgozatomban Csongrád megye élő tárgyalkotó népművészetét Szeged és Szegedhez közeli településeken működő népi kézműves hagyományok ápolásával foglalkozó szervezetek, intézmények és kézműves mesterek munkásságának feltérképezésével mutatom be. E területtel kapcsolatban kevés szakirodalmat találtam, ezért személyes mélyinterjúk és telefonos interjúk alapján igyekeztem információkat gyűjteni.

A helyzetelemzéssel céloim azon hipotézisem igazolása volt, miszerint Szegednek újból szüksége lenne egy népi kézműves alkotóházra, ugyanis a megyének két népművészeti egyesülete is van, akik igazi törzshely nélkül élik mindennapjaikat. Ez hátrányosan befolyásolja értékteremtő és őrző tevékenységüket.

Továbbá a befogadói oldalt képviselő szegedi középiskolások körében végzett kérdőíves kutatás által céloim hipotézisem ellenőrzése, miszerint az alapfokú oktatásban elsajátítható ismeretek mélységétől függetlenül középiskolásként még él az igény a szabadidőeltöltés egy olyan formájára, melynek teret adhat az alkotóház. Az elemzések következtében a középiskolások körében körvonalazódott egy, a többiekénél nyitottabb és aktívabb kör, mely feltehetőleg magját képezné egy megnyíló alkotóháznak.

Népi kézműves alkotóház, mint intézmény létrehozására úgy vélem pályázatok és intézményi-szervezeti együttműködések esetén lenne mód Szegeden, ahogy ezt a Csongrád megyei példák is igazolnak. A kérdés mindössze az, hogy egy ilyen intézmény fenntartását a jelenlegi gazdasági körülmények között, illetve a fizetőképes kereslet csökkenésével ki vállalja fel.

Meg kell adni a lehetőséget, hogy az erre igényt formálók ehhez hozzájussanak, hogy rajtuk keresztül a hagyományok életben tarthatóak legyenek az utókor számára.

ADOLF ADRIENN

informatikus könyvtáros

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Barátné dr. Hajdu Ágnes egyetemi adjunktus, ELTE BTK

Birger Hjørland osztályozási elképzelései

A dolgozat Birger Hjørland eddigi elméleti munkásságát dolgozza föl, különös tekintettel az ismeretszervezéssel kapcsolatos tanulmányaira. Bevezetésként szakmai életrajza kerül bemutatásra, kiemelve az oktatási tevékenységét, továbbá a nemzetközi szervezetek munkájában betöltött jelentős szerepét.

Ezután pedig az ismeretszervezésről, mint tudományról alkotott nézeteinek ismertetése következik, amelyben a leghangsúlyosabbak az ismeretszervezés megközelítésmódjainak Hjørland által alkotott csoportjai, valamint az elméleti tanulmányokat hiányoló kijelentései. A dolgozat további része ezt a hiányt részben pótolni szándékozó munkájával foglalkozik, különösképpen az általa kidolgozott megközelítésmóddal, melynek neve domain-analysis.

Ez utóbbi bemutatása előtt azonban a fogalomelmélettel kapcsolatos, Kuhn paradigmelméletén alapuló nézetei kerülnek elemzésre, melyek lényege, hogy a fogalmak tudományos környezetét is figyelembe kell venni. Ezen kívül bemutatja a fogalmak alapvető funkcióit, külön figyelmet fordítva a stabilitási funkcióra. A dolgozat legfontosabb üzenete a fogalmi szintű tartalmi feltárás fontosságának és megkerülhetlenségének hangsúlyozása.

A fogalomelmélet megismerése elősegíti a domain-analysis, azaz területelemzés megértését, amelyről a dolgozat harmadik része szól. Kitér annak létrejöttére, korábbi gyökereire, jelentésére, lényegi elemeire, szociológiai és episztemológiai perspektívájára, gyakorlati megvalósításának lehetséges eszközeire, összehasonlítására az információ-tudományban eddig uralkodó kognitív szemlélettel.

Befejezésül az írás a Hjørland által nemrégiben elemzett facetta analízis témakörét taglalja, azon belül is kialakulásának körülményeit, legfőbb erősségeit és jelentőségét az osztályozásban, összehasonlítását az enumeratív rendszerekkel, valamint aktualitását a jelen digitális környezetben.

ADONICS ADRIENN
pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

HÖRÖMPÖLI ÁDÁM
pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők: Janacsek Karolina, Németh Dezső adjunktus, ELTE PPK

Hogyan fejleszthető a készségtanulás? A prefrontális kéreg és az alvás szerepe

Az emlékezeti és tanulási funkciók kiemelkedő fontosságúak az életünkben, mivel gyerekkortól egészen időskorig folyamatosan új információkat, készségeket sajátítunk el és használunk. A tanulási és emlékezeti folyamatok agyi hátterét tekintve a korábbi kutatások többek között a dorsolaterális prefrontális kéreg (DLPFC) szerepét emelték ki. Ezért kutatásunk célja az volt, hogy megvizsgáljuk, hogy a DLPFC működésének megváltozása milyen hatással van a készségtanulásra. A DLPFC ingerelhetőségének növeléséhez anodális transzkraniális egyenáram-stimulációt (tDCS) használtunk, melynek paramétereit a tanulmányunkban részletezzük. A készségtanulás mérésére az alternáló szeriális reakcióidő (ASRT) feladatot használtuk. A korábbi tanulmányok jobb tanulási teljesítményről számoltak be hasonló stimulációt követően, azonban ez a jótékony hatás bizonyos esetekben csak rövidtávon érvényesült. Kutatásunkban ezért megismételtük az adatfelvételt 12 óra elteltével, mely a vizsgálati személyek felénél magában foglalt alvást (PM-AM csoport), a másik felénél pedig nem (AM-PM csoport). Így azt is meg tudtuk vizsgálni, hogy a tanulás utáni alvás segíti-e a stimuláció következtében esetlegesen jobb teljesítmény hosszú távú megtartását, stabilizációját. A kapott eredmények alapján elmondhatjuk, hogy az alvás és a jobb oldali DLPFC serkentése külön-külön nem javította a teljesítményt, de a kettő együtt igen. Tehát úgy tűnik, hogy az ilyen jellegű serkentés fokozta az alvás alatti konszolidációt, információ feldolgozást. Kutatásunk hozzájárulhat új pedagógiai, gyógypedagógiai módszerek kidolgozásához a tipikus és atipikus fejlődésű gyerekek tanulási képességeinek fejlesztésére.

ANCZUBERGER GÁBOR

Emberi erőforrás tanácsadó

MA, 1. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető: Dr. Pongrácz Attila adjunktus, NYME AK

Megy a HR gőzös... avagy a vasúti dolgozók pályaidentitása

Dolgozatomban bemutatom az empirikus kutatást, amelyet a vasúti dolgozók körében végeztem.

Nemcsak a szakmai kíváncsiságom hajtott a felmérésben, hanem személyes indítatás is volt, mivel nagyon sok barát és rokon dolgozik a vasútnál, sőt nagyon sok felmenőm is vasutas volt. A régi történetek és anekdoták felkeltették bennem a kíváncsiságot, hogy a mai dolgozók is vajon így látják-e a munkahelyüket és éppen annyira szeretnek itt dolgozni, mint elődeik?

A kutatás célja az volt, hogy felmérjem a vasúti dolgozók pályaidentitását, illetve pályakezdőként hogyan gondolkodtak a munkahelyükről, és ma mit gondolnak arról. Itt kell leszögezнем, hogy a minta nem reprezentatív, az itt felsejlő tendenciák és összefüggések nem biztos, hogy ráillenek az összes vasúti dolgozóra.

Az adatok felvétele kérdőív segítségével történt, amelyen 10 kérdés szerepelt. Az első öt kérdés az alapváltozókra kérdez rá, majd a továbbiakban a kitöltő múltbéli, jelenlegi és jövőbeli attitűdjeit a munkahelyével kapcsolatban próbálja meg firtatni. A kutatással kapcsolatban 4 hipotézist fogalmaztam meg, melyeket a kérdőívek elemzése fog majd megerősíteni, avagy megcáfolni.

- Feltételezem, hogy a vasúti dolgozók negatívabb pályaképpel rendelkeznek ma, mint, amikor pályát kezdtek.
- Feltételezem továbbá, hogy a megkérdezettek jövőképe nagyjából bizonytalan, vagy negatív.
- Feltételezem, hogy a megkérdezettek magasabb iskolai végzettséget jelöltek meg, a saját munkakörük betöltéséhez szükséges iskolai végzettségnek.
- És végül feltételezem, hogy a megkérdezettek nagyobb része jobb munkakörülményt és jobb kollegiális légkört szeretne. A kutatás jövőbeli lehetséges irányvonalának, véleményem szerint a minta növelésével és a kérdőív kérdéseinek kibővítésében látnám. A minta növelésével nemcsak a precízebb, de a nyitott kérdésekre is sokszínűbb válaszok érkeznének, melyből még több következtetést lehetne levonni, míg a kérdőív bővítésével a kutatás határait is ki lehet szélesíteni, melyben nemcsak az ideális munkakörülményeket, hanem a dolgozók közötti kapcsolatokra is rá lehetne többek közt kérdezni.

APOSTOL KLAUDIA ALEXANDRA

pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Molnár Judit egyetemi tanársegéd, DE BTK

A spirituális és a vallásos személyiség összehasonlítása

A mai világban a spiritualitás és a vallásosság más szerepet tölt be életünkben, mint korábban. A két fogalom jelentése ma már nem azonos: egyes emberek vallásosak, mások a spirituális jelenségekben hisznek, s vannak olyanok, akikre mind a két típusú hit jellemző. Kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogy a vallásos személyek és a spirituális jelenségekben hívő emberek milyen személyiségjellemzőkben hasonlítanak, illetve térnek el egymástól. A vizsgált személyiségjellemzőket az agresszió, a kötődés helye és a felnőtt kötődési stílus alkották.

A vizsgálatban 84 személy szerepelt, akik internetes felületen töltötték ki kérdőív-csomagunkat, amelyben a Rotter-féle kontrollhely skála, a RAAS, a Bryant-Smith-féle Agresszió Kérdőív, a PCBS illetve az RPBS kérdőívek szerepeltek. Hipotéziseinkben azt feltételeztük, hogy a belső kontrollhely csak a vallásos csoportokra, a biztonságos kötődés csak az érett vallásos csoportra jellemző, illetve az agresszió alfaktorai a nem vallásos csoportokkal állnak szignifikáns kapcsolatban.

Mintánkban a relativizmust illetve a földönkívüli létformákban való hitet mérő skála megbízhatósági értéke alacsony lett, ennek következtében a változók közötti kapcsolat feltárásánál nem vettük figyelembe azokat. Az adatok elemzésénél többtényezős regresszió analízis alkalmaztunk annak vizsgálatra, hogy a különböző vallásos és spirituális hittartalmak milyen mértékben jelzik előre a vizsgált személyiségváltozókat. Minden személyiségváltozó esetében három modellt alkalmaztunk: csak a vallásos, csak a spirituális, valamint mindkét fajta hittartalmakat tartalmazókat.

Eredményeink részben alátámasztották első hipotézisünket: a második naivitás és a belső kontrollhely között szignifikáns kapcsolat mutatható ki. Második hipotézisünk is részben igazolódott: a második naivitás a biztonságos kötődéssel, az ortodox az elkerülő kötődéssel áll kapcsolatban. Az agresszióra vonatkozó hipotézisünk vizsgálatkor az eredmény, miszerint a külső kritika vallási attitűd pozitív, lineáris kapcsolatban áll az ellenségességgel, szintén részben támasztotta alá hipotézisünket. Érdekes eredménynek tekinthető, hogy a spirituális hittartalmak többnyire az agresszió fajtáival, míg a vallásos attitűdök inkább a kontrollhellyel, illetve a kötődési stílussal mutattak szignifikáns összefüggéseket. Összességében elmondható, hogy a vallásos és spirituális hit között mind a kontroll helyével, mind a felnőtt kötődéssel, mind az agresszióval kapcsolatban igazolhatók összefüggések.

ARATÓ VILJA

Kulturális mediáció

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Koltai Zsuzsa egyetemi adjunktus, PTE FEEK

Mindent a kéznek! Múzeumpedagógiai innováció a bécsi Zoom Kindermuseumban és a gyermekmúzeumok fejlesztésének hazai lehetőségei

Dolgozatomban egy a hazánkban még alig ismert intézménytípust, a gyermekmúzeumot mutatok be.

A gyermekmúzeumok kialakulásának története és működésük alapelveinek bemutatása után a gyermekmúzeumok különböző társadalmi, pedagógiai funkcióit vizsgálom, különös tekintettel az élethosszig tartó tanulásban játszott szerepükre. Az innovatív múzeumpedagógiai módszerek megfigyeléséhez mint jó, követendő példát a bécsi ZOOM Kindermuseum módszereit elemzem. Továbbá feltérképezem, hogy milyen ilyen irányú kezdeményezések vannak Magyarországon, milyen formái jelennek meg a gyermekmúzeumok és iskolák együttműködésnek, milyen esetleges hiányosságok vannak még ezen a területen, mennyiben, illetve milyen irányba lehetne fejleszteni ezt az intézménytípust hazánkban.

A kutatásomat két hipotézis mentén építettem föl. Első feltételezésem, hogy a gyermekmúzeumok különösen nyitottak az innovatív, interaktív múzeumpedagógiai módszerekre. Második feltételezésem, hogy a szóban forgó intézmények az iskolákkal való együttműködésük során informális úton segítik a formális oktatás keretein belül zajló kompetenciafejlesztést.

Szekunder kutatásom alapvetően német és amerikai források vizsgálatán alapul. Az elméleti megalapozás során felhasznált reformpedagógiai, szociológiai-szociálpszichológiai múzeumpedagógiai, és kimondottan a gyermekmúzeumok módszertanával foglalkozó művek mellett a kutatásban tanulmányozott múzeumok belső anyagaira építetek. Hipotéziseim alátámasztásához a külföldi és hazai szakirodalom áttekintése után hat intézményt vizsgáltam.

Először mint jó példát a bécsi Zoom Kindermuseumot vizsgáltam, majd a nemzetközi kitekintés tükrében azt vizsgáltam, hogy a gyermekmúzeumi eszme mennyire valósul meg a hazai kezdeményezésekben. Magyarországon az alábbi intézményeket vontam be a vizsgálatba: Csodák Palotája (Budapest), MiniCity (Budapest), Győri Gyermekmúzeum (Győr), Mesemúzeum (Budapest), Eszterházi Tündérbert (Fertőd).

A kutatás során strukturált interjút készítettem a vizsgált intézmények vezetőivel és múzeumpedagógusaival, esettanulmányt végeztem a ZOOM Kindermuseumban, részt vettem a különböző intézmények múzeumpedagógiai foglalkozásain, továbbá elemeztem a vizsgált múzeumok holnapjait, múzeumpedagógiai eszközeit, kiadványait, óravázlatait, éves jelentéseit. Emellett kérdőíves felmérést végeztem a múzeumlátogatás iskolában való hasznosíthatóságáról a budapesti Mesemúzeumban tett látogatás kapcsán egy általános iskola alsó tagozatán tanító pedagógusokkal.

BÁCSI FANNI ÁGNES

Informatikus könyvtáros

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Barátné dr. Hajdu Ágnes egyetemi adjunktus, ELTE BTK

A zenei dokumentumok osztályozása

OTDK dolgozatom tárgyának a zenei dokumentumok osztályozását választottam. A terület több szempontból is közel áll hozzám. A 2012–2013-as őszi félév egy szemináriumának keretében foglalkoztam mélyrehatóbban e témakörrel, illetve magam is rendelkezem zenei előképzettséggel.

Munkám célkitűzése a zenei dokumentumok sokszínűségének feltárása, és a terület speciális jellemzőinek bemutatása – zeneszerző – előadóművész problematikája, zenemű – szakirodalom kérdése. Fő célom az volt, hogy megismertessem, hogyan alkalmazzák az általam kiválasztott feltáró módszereket – Egyetemes Tizedes Osztályozás, Flexibilis Zenei Osztályozás, tárgyszavazás, teaurusz – ma hazánkban a zene területén, illetve, milyen képzési lehetőségei vannak azon könyvtárosok számára, akik szakirányú ismereteket a zene tudományágában szeretnék elmélyíteni.

A dolgozatot nagyrészt szakkönyvek és szakfolyóiratcikkek felhasználásával készítettem el. Saját kutatómunkaként személyesen konzultáltam három budapesti könyvtár – Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Zenei Gyűjtemény, Országos Idegennyelvű Könyvtár Zeneműtár, Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtár – dolgozóival, arról hogyan tárják fel a zenei dokumentumokat. A konzultációk segítségével az alkalmazott módszereket naprakészen mutathattam be.

Következtetések:

Zenei könyvtárosi képzésre egyetemi és főiskolai szakirányok, illetve különböző szakirányú továbbképzések keretében van lehetőség. Előbbi mélyebb tudást ad, a tapasztalatsere szempontjából azonban utóbbira is nagy szükség van.

A megszerzett információkból arra a megállapításra jutottam, hogy – hasonlóan bármely könyvtár gyűjteményéhez – a zenei könyvtárak állománya sem tárható fel egyetlen módszer kizárólagos alkalmazásával. Az Egyetemes Tizedes Osztályozás és a Flexibilis Zenei Osztályozás mellett kiegészítésként, mindenképpen szükség van tárgyszavak vagy teaurusz használatára.

BACSKAI ZSÓFIA

pszichológia

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Csókási Krisztina egyetemi tanársegéd, PTE BTK

Betegség reprezentáció feltárása migrénesek körében

Kutatásom egy sokakat érintő krónikus fejfájásos betegség, a migrén háttérében meghúzódó pszichológiai tényezőket hivatott feltárni. A migrénes rohamok ciklikusan jelentkeznek a betegeknél, gyakoriságuk és intenzitásuk eltérő lehet, de mindenféleképpen komoly hatással vannak az elszenvédőjére. Az okok és hatások pontos mintázatának feltérképezésére betegség-reprezentációt mérő kérdőívvel (IPQ-R) dolgoztam. A betegség-reprezentáció magában foglalja az észlelt tüneteket, a betegséggel kapcsolatos tudást, hiedelmeket, érzelmeket, valamint a feltételezett okokat. Ezek az információk a kezelés megtervezésénél lehetnek kulcsfontosságúak, de egészségesek körében is szokás mérni, hiszen nekik is vannak elképzeléseik egy-egy betegségről. A tőlük nyert információk a prevencióban lehetnek relevánsak. Magam is felvettem a kérdőíveket nem migrénesekkel is. Náluk kiderült, hogy nem sok fogalmuk van erről a betegségről, hiszen szinte minden dimenzió következtelenül felül lett pontozva, viszont a migrénesek elég egységes képet mutatnak róla. A statisztikai elemzés alapján az a kép rajzolódott ki, hogy a migréneseknek mind a saját kontrolljuk, mind a betegségmegértésük magas. Csak olyan tünetet kötnek a migrénhez, amit a szakirodalom is alátámaszt. Betegségükhöz nem társulnak nagyon negatív érzelmek, de főleg pszichológiai tényezőkre vezetik vissza a megjelenését. Az eredmények azt implikálják, hogy érdemes lehet a gyógyszeres kezelés mellett kognitív terápiával, vagy stressz kezelő tanfolyammal is próbálkozni a betegeknél, és a nyert adatok könnyen megragadhatóvá is teszik a migrént ezek megtervezéséhez.

BAGÓ BENCE

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

FÖLDES TAMÁS ANDREI

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

RÁCZ GYÖRGY

Pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

SZÖLLŐSI ABA

Pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Aczél Balázs adjunktus, ELTE PPK

A döntéshozatali torzítások mérésének módszertana

Idői nyomás alatt, vagy kevés közvetlen információ birtokában az ember döntései során hajlamos intuíciójára hagyatkozni. Az intuitívan meghozott döntések rendkívül hatékonyak tudnak lenni, azonban néha tévutakra vezethetnek. Az elmúlt évtizedekben a kutatók feltérképezték az intuitív tévedések számos fajtáját, azonban sok esetben ezek csak csoportok között voltak kimutathatóak, illetve kutatások különböző feladattípusokkal mérték az egyes torzításokat, és emiatt a torzítások összehasonlíthatatlanná váltak. Kutatásunk céljai ezen torzítások egyénenkénti feltérképezése, kritikus jellegű döntési helyzetekre adaptálva. Jelen munka egy olyan általunk létrehozott, új mérőeszközzel számol be, mely kísérletet tesz ezen módszertani kihívások megoldására.

BAGÓ BENCE

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

SZABÓ GEORGINA

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

VÁCZI VIVIEN

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Hevesi Krisztina tanársegéd, ELTE PPK

Vívók sportelhagyásának okai és bejósói – egy narratív pszichológiai megközelítés

Kutatásunkban a narratív pszichológia eszközeivel próbáljuk vizsgálni, hogy egyes vívók miért hagynak fel a versenyzéssel. Magyarországon a sportelhagyás általános jelenség ezen a téren, ami komoly problémát jelenthet a jövő sportnemzedékének. Amennyiben lehetőségünk nyílna tanulmányozni, milyen okok húzódnak meg e jelenség hátterében, hatékonyabban küzdhetnénk meg a problémával és eredményesebben tarthatnánk meg vívóinkat a versenyzés területén. Ez idáig nem tudunk olyan kutatásról, mely a narratív pszichológiát hívta volna segítségül a sportelhagyás jelenségének tanulmányozásához.

Vizsgálatunk célpopulációját 18 év feletti személyek alkották, akiket két csoportba osztottunk: jelenleg is aktív versenyzők (1), illetve sportelhagyó vívók (2). A két csoport tagjaival narratív interjúkat és személyiség teszteket töltöttünk ki. Kutatásunkban azokat a tényezőket kerestük, melyek előre jelezhetik, hogy a sportoló a későbbiekben sportelhagyó lesz-e.

BAKOS TÍMEA

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Tóvári Judit főiskolai tanár, EKF TKTK

Nagy Iván és a balassagyarmati Palóc Múzeum

Dolgozatom Nagy Iván életművének bemutatásával kezdem. Balassagyarmati születésem révén fontos látnom, hogy mennyi mindent tett a palóc kultúránk fennmaradásáért. Az ő közbenjárásával alakult meg 1891-ben a múzeum létrejöttét előkészítő Nógrád vármegyei Múzeumi Társulat. 2002-ben pedig Tudós köznemesi könyvtár – nemzeti történelmünk tükre címmel állandó kiállítás, s egyben genealógiai és társadalomtudományi regionális kutatóhely nyílt Nagy Iván több ezer kötetes gyűjteményéből a Palóc Múzeumban. Hagyatékának áttekintését is fontos feladatommak tartom. Ezen dokumentumokat négy intézmény tárolja: a családi archívuma és személyi iratai a Nógrád Megyei (Balassagyarmat és Salgótarján) és részben az Országos Levéltárban található. Tárgyi emlékeit és könyvtárát a Nógrádi Történeti Múzeum őrzi, kéziratait és régi nyomtatványait pedig az Országos Széchényi Könyvtár. Dolgozatom második részében térek rá a Nagy Iván által létrehozott Palóc Múzeum történetére. Nyáron volt szerencsém a múzeum életében a kutatás mellett önkéntes dolgozóként is részt venni. Fontos tapasztalat volt ez, ami bebizonyította, hogy a palócság és Nagy Iván tudományos munkásságának megismerésére igenis van igény, még a külföldiek körében is. Ez további lendületet adott dolgozatom megírásához. Fontos célommak tartom, hogy Nagy Iván életútját és a Palóc Múzeum történetét egybefonva összefoglaljam.

BAKOS ZSÓFIA

andragógia

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Simándi Szilvia adjunktus, EKF TKTK

PLÁZAKULTÚRA

A fiatalok szabadidő eltöltési szokásainak elemzése a plázakultúra tükrében

Napjainkban nagy gondot jelent a fiatalok számára szabadidejük kulturált és biztonságos helyen való eltöltése. A kisebb városokban, illetve falvakban igen kevés lehetőség adódik számukra szórakozásra, baráti találkozókra, kikapcsolódásra. Ennek eredménye az, hogy egyre több fiatal használja a plázákat közösségi színtérként, illetve szórakozási igényeik kielégítésére.

Kutatásomat lakóhelyemen, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található Edelényben, illetve a megyeszékhelyen, Miskolcon végeztem. Célom volt a fiatalok szabadidő eltöltésének vizsgálata. Ehhez feltérképeztem a lakóhelyem kínálta lehetőségeket, s összevettem a Miskolcon adódó kínálattal, különös figyelmet szentelve a Miskolc Plázára, amely erőteljesen vonzza a fiatal korosztályt a megyében. Dolgozatomban az alábbiakra kerestem a választ: A lakóhelyemen élő fiatal generáció tagjai Edelényen kívül választanak szabadidő eltöltésére szolgáló helyeket, létesítményeket.

Úti céljukként az Edelénytől 25 km-re található Miskolc Plázát tűzik ki.

A plázában történő szabadidő eltöltésnek nem a vásárlás a fő funkciója.

A megkérdezett fiatalok megfelelő közösségi színtérnek tartják a bevásárlóközpontokat.

Ezen feltevések fényében empirikus kutatást végeztem a lakóhelyemen élő fiatalok körében.

Mind a kérdőíves lekérdés, mind az interjúk készítése munkám részét képezték. A célcsoport tagjai Edelény város fiataljai, a 14 évestől a 24 éves korosztályig. Kérdőívem 15 zárt kérdésből tevődik össze, mely legfőképpen a fiatalok plázahasználati szokásaira irányul. Munkám sikeressége érdekében további 10 edelényi fiatallal volt alkalmam mélyinterjút készíteni.

Vizsgálódásom eredményei azt bizonyítják, hogy az edelényi fiatalok a vágynak az inger gazdag szórakozási, kikapcsolódási lehetőségekre, és nem a lakóhelyük adta lehetőségeket használják ki ennek kielégítésére.

BALAJTHY DÁNIEL

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Molnár Judit egyetemi tanársegéd, DE BTK

Érzelemszabályozási nehézségek a korai maladaptív sémák és a kötődés tükrében

Kutatásom célja az érzelemszabályozás és a korai kapcsolati deficitiek összefüggéseinek vizsgálata volt egészséges mintán. Az érzelemszabályozás kutatásában egyre nagyobb teret nyer a maladaptív érzelemszabályozás vizsgálata, amely úgy definiálható (Gratz és Romer, 2004), mint az érzelmek tudatosításának, értelmezésének, azonosításának zavara, az impulzuskontroll hiánya, valamint az érzelemszabályozási stratégiákhoz való csökkent hozzáférés. Az érzelemszabályozás fejlődését a korai anya-gyermek kapcsolat minősége határozza meg. Az érzelemszabályozás nehézségeinek vizsgálatára az Érzelemszabályozási Nehézségek Kérdőívet (Gratz és Romer, 2004), a korai hatások mérésére pedig a Young-féle Séma Kérdőívet (Young és Brown, 1990, 2001) és a Felnőtt Kötődési Skálát (Collins, 1996) alkalmaztam. A vizsgálatban 171 önként jelentkező vett részt. Hipotéziseimben egyrészt a korai maladaptív sémák és a bizonytalan kötődés között vártam szignifikáns kapcsolatot. Továbbá feltételeztem, hogy a korai maladaptív sémák és a bizonytalan kötődés jelentős kapcsolatban állnak az érzelemszabályozás deficitjeivel, valamint azt, hogy az elkerülő kötődés az érzelmek tudatosításának károsodásával, míg a szorongó kötődés az impulzuskontroll zavaraival és az érzelemszabályozó stratégiák hiányával van kapcsolatban. Az adatok elemzéséhez korrelációt és step-wise típusú regresszió analízist alkalmaztam. Az eredmények alapján az első hipotézisem beigazolódt, azaz a korai maladaptív sémák és a bizonytalan kötődés között szignifikáns kapcsolatot találtam. A második hipotézisemmel kapcsolatos eredmények a korai kapcsolati deficitiek és az érzelemszabályozási nehézségek közötti szignifikáns kapcsolatot tükröznek. A kötődési stílusok és a specifikus érzelemszabályozási nehézségekről szóló hipotézisem nem igazolódt, amely háttérben az egyes kötődési stílusokra jellemző működésmód állhat.

BALÁZS BETTINA

Andragógia

BA, 5. félév

Szent István Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Budavári-Takács Ildikó egyetemi docens, SZIE GTK

Konfliktuskezelés az egészségügyben

Napjainkban az egészségügy területén számos konfliktusos szituációval találkozhatunk, ezek megoldása a gyógyítás szempontjából egyáltalán nem elhanyagolható.

Andragógia Munkavállalási tanácsadó szakos hallgatóként dolgozatomban arra vállalkoztam, hogy feltérképezzem az egészségügyi szakdolgozók konfliktushoz való viszonyát. Vizsgálatom kiterjed a konfliktushelyzetek kirobbanása mögött meghúzó okokra, forrásokra illetve ezen szituációk kezelésének stratégiáira, módszereire.

Kutatásomban az egészségügyi szakdolgozók konfliktushelyzeteire fókuszáltam, mintegy 100 egészségügyi szakdolgozót vizsgáltam meg az ország nyolc megyéjéből.

A konfliktuskezelés sajátosságait, annak okait, illetve a konfliktuskezelés stratégiát igyekeztem feltérképezni félig strukturált interjúval, ill. kérdőívek segítségével.

A vizsgálatomból kiderült, hogy a konfliktusok okai sokrétűek, az interperszonális kapcsolatok jellegéből adódnak. A konfliktuskezelés sikeressége nemegyszer befolyásolja a gyógyulás sikerét is.

BALÁZS VIKTÓRIA

emberi erőforrás tanácsadó

MA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Kocsis Mihály tudományos főmunkatárs, PTE FEEK

Validáció

Dolgozatom témája a validáció, amely olyan multidiszciplináris jellegű kérdéskör, melynek vannak neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai, jogi és közgazdasági aspektusai is. A validáció, mint téma aktualitását mi sem bizonyítja jobban, mint hogy, 2012 szeptemberében az Európai Unió Tanácsa ajánlást adott ki a nem formális és az informális tanulás validációjáról, mely értelmében 2015-ig minden európai uniós tagállamnak ki kell alakítania a saját validációs rendszerét.

Dolgozatom célja, egyrészt a validáció, – és a hozzá kapcsolódó legfontosabb fogalmak, mint a formális, nem formális, informális tanulási környezet; tanulási eredmény; Európai és Magyar Képesítési keretrendszer – értelmezése, illetve annak bemutatása, kilenc európai uniós tagállamban miként működik a nem formális és informális tanulás elismerése. Másrészt az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet által kidolgozott validációs rendszermodell és eljárásrend bemutatása.

Kutatásom során azt kívántam bizonyítani, hogy bár hivatalosan még nem történt meg a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán a validáció bevezetése, a gyakorlatban mégis alkalmazzák annak egyes elemeit. Ezért tanulmányoztam a Pécsi Tudományegyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatát, illetve a Korábban hallgatott tantárgyak elismertetésére/befogadására irányuló kérelmek elbírálási metódusát.

Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet által kialakított eljárásrend eddig csak a Dunaújvárosi Főiskolán került bevezetésre, a többi felsőoktatási intézményben még várat magára. Ugyanakkor 2015-ig minden európai uniós tagállamnak el kell készítenie a saját validációs rendszerét, így validációval kapcsolatos kutatások csak most lépnek be a második fázisba. Az elkészült dolgozattal célom, hogy felhívjam a figyelmet a validáció bevezetésének jelentőségére.

BÁLINT ANNA

Pszichológia
BA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

HOMPOTH EMŐKE

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

KEREPES LEILA

Pszichológia
BA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

TASI LIA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

TÓTH-KIRÁLY ISTVÁN

Pszichológia
BA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

VÉKONY TEODÓRA

Pszichológia
BA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Hallgató Emese egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

Áthuzalozás – a szokások megváltoztatásának modellezése szekvenciatanulással

Azt a jelenséget, amikor egy régi szokás helyett egy részben vagy egészben új cselekvést tanulunk meg, áthuzalozásnak hívjuk. E folyamat explicit és implicit módon is végbemehet. Explicit áthuzalozásról akkor beszélünk, amikor tisztában vagyunk azzal, hogy mit is kell elsajátítanunk, ehhez képest implicit áthuzalozásnál nem vagyunk tudatában az új készség megtanulásának. Kutatásunkban egy probabilisztikus szekvenciatanulási paradigmában vizsgáltuk az áthuzalozást kétféle kísérleti kondícióban: az egyik feltételben az impliciten megtanult szekvencia explicit áthuzalozása történt meg a vizsgálati személyeknél, míg a másikban az impliciten elsajátított szabály implicit áthuzalozására került sor. Eredményeink azt mutatták, hogy a vizsgálati személyek sikeres áthuzalozást mutattak. A két kísérleti kondíció között nem találtunk jelentős különbséget, habár a leíró statisztikában megfigyelhető a mintázat, miszerint az implicit-explicit kondícióban sikeresebb az áthuzalozás. Eredményeink hozzájárulhatnak a viselkedés változtatás jobb megértéséhez.

BALLÓ HENRIETTA

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Surányi Zsuzsanna egyetemi tanársegéd, KRE BTK

Konfliktuskezelési módok és szexuális problémák evészavarosoknál

Jelen munka központjában az áll, hogy vajon kölcsönhatásban vannak-e a táplálkozási zavarokkal az egyén a szexualitással kapcsolatban megjelenő szkriptjei, hiedelmei, illetve különböző konfliktuskezelési módjai. A kutatáshoz kapcsolódó internetes kérdőívet összesen 102 személy (51 nő és 51 férfi) töltötte ki. Válaszaik alapján, több helyen kimutatható összefüggés az étkezési zavart mérő kérdőívek fő skálái és a szexualitásban megjelenő kognitív sémák, valamint a szexualitással kapcsolatos tévhitek között. A Karcsúságvágy skála összefüggést az Érzelmi elutasítottság érzésével ($r = 0,177$, $SIG = 0,021$), az Alkalmazatlanság, kudarc skálával ($r = 0,186$, $SIG = 0,013$), a Magányosság és különbözőség érzésével ($r = 0,212$, $SIG = 0,006$) és a Tehetetlenség skálával ($r = 0,208$, $SIG = 0,008$). A Bulimia összefügg az Érzelmi elutasítottság érzésével ($r = 0,181$, $SIG = 0,023$) és az Önbecsmérlés, leértékelés skálával ($r = 0,185$, $SIG = 0,025$). A Testtel való elégedettség az Érzelmi elutasítottság érzésével ($r = 0,275$, $SIG = 0,000$), az Alkalmazatlanság, kudarc skálával ($r = 0,275$, $SIG = 0,000$), az Önbecsmérlés, leértékelés skálával ($r = 0,193$, $SIG = 0,011$), a Magányosság és különbözőség érzése skálával ($r = 0,276$, $SIG = 0,000$), és a Tehetetlenséggel ($r = 0,278$, $SIG = 0,000$) is összefügg. Az EAT skála a Magányosság, különbözőség érzésével függ össze ($r = 0,170$, $SIG = 0,022$). Az evési skálák és a női szexuális tévhitek között összefüggés két helyen látható: a Bulimia skála a Testképpel kapcsolatos hiedelmek ($r = 0,262$, $SIG = 0,033$) és az EAT skála az Anyasággal kapcsolatos tévhitek ($r = -0,218$, $SIG = 0,044$) között. A férfiaknál a Bulimia skála és A „macho” hiedelem ($r = 0,397$, $SIG = 0,000$), valamint A nők szexuális kielégülésével kapcsolatos hiedelmek ($r = 0,374$, $SIG = 0,001$) között ad ki szignifikáns összefüggést. Az Interperszonális bizalmatlanság skála összevetve a szexualitásban megjelenő sémákkal és tévhitekkel csak a sémák esetében mutat összefüggést, az Érzelmi elutasítottság érzése ($r = 0,205$, $SIG = 0,006$), az Alkalmazatlanság, kudarc sémája ($r = 0,151$, $SIG = 0,039$) és az Önbecsmérlés, leértékelés séma ($r = 0,152$, $SIG = 0,044$) esetén. A konfliktuskezelési módokra futatott ANOVA elemzés nem hozott szignifikáns eredményt a mintán. Tehát evészavarra érzékeny skálákon magasabb pontszámot elérők a szexuális sémákat és néhány tévhitet illetően is magasabb pontszámot érnek el, azonban konfliktuskezelési módjaik között nem mutatható ki eltérés.

BALOGH BERNADETT

informatikus könyvtáros
BSc, 5. félév
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

FEKETE MÁRTON

informatikus könyvtáros
BSc, 9. félév
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

KIS ANDREA

informatikus könyvtáros
BSc, 9. félév
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

Témavezető: Dr. Kovács Béla Lóránt egyetemi adjunktus, DE IK

Európa digitális írásbelisége, könyvtáraink ennek tükrében

Lehetséges-e felállítani egy rendszert, ami mentén a korábbi, egyéb célú felmérések eredményei alapján mérhető egy tetszőleges minta digitális írásbelisége? Ha megvalósítható egy efféle rendszer kialakítása, akkor hogyan lehet osztályozni és skála mentén elhelyezni a minta különböző egyedeit digitális írásbeliségük fejlettsége, minősége szerint? Ha egy efféle skála kialakítása lehetséges, úgy az Európai Unió államait mintának tekintve a különböző tagállamok középiskolásai hol helyezkednek el ezen a listán? Ezek voltak kutatásaink alapkérdései.

Korábbi Tudományos Diákköri munkánk keretében 2010–2012 között a digitális környezetben való olvasással foglalkoztunk, melynek során úgy találtuk, hogy a kortárs középiskolások olvasási módszere sokban különbözik a hagyományos, klasszikus olvasástól. Jelen kutatásunkat erre a megfigyelésre alapoztuk. Úgy gondoltuk, hogy az elmúlt harminc év oktatás- és neveléspolitikája és technikai fejlődésének differenciáltsága a különböző országokban kihatással volt a digitális kultúra, a digitális írásbeliség elterjedésére is.

A kutatás során megalkottunk egy képletet, melynek alkalmazásával tetszőleges minta digitális műveltsége mérhetővé válik. Ezen képletet az Európai Unió országainak középiskolásain teszteltük, az eredményeket diagramon és térképen helyeztük el. A képlet igazolásával a későbbiekben felhasználva azt képesek lehetünk tetszőleges mintára vonatkoztatva megmutatni, hogy a vizsgált közösség digitális műveltsége milyen szinten áll, milyen téren mennyi javulásra van szüksége és hogyan válhat olyan emberek csoportjává, akik jól és könnyen boldogulnak a digitális információhordozók világában.

A képlet alkalmazásával az is lehetségessé válik a kutatók számára, hogy pontos számeredményekkel vizsgálják a digitális szakadék megjelenési területeit, így ezt képesek legyenek ne csupán korosztályok, de országok vagy országokon belüli területek között is mérni, számeredményekkel alátámasztani. Ráadásul a választott minta egységei közötti digitális szakadékot okozó legfontosabb tényezők is kiderülnek, felismerhetőek a képlet alkalmazásával, így a digitális szakadék bezárására direkt problémakezelés alkalmazható.

BALLA ATTILA

pszichológia

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Ujhelyi Adrienn tanársegéd, ELTE PPK

Facebook felhasználók saját és másokról feltételezett motivációi

Jelen kutatás egyik fő célja feltérképezni az emberek életében egyre nagyobb teret nyerő Facebook közösségi oldal felhasználóinak motivációit, elsősorban a középiskolások és egyetemistákra összpontosítva, akik között a legjellemzőbb a közösségi oldal használata. A Facebookkal kapcsolatos társadalomtudományi kutatások leghatékonyabb módját illetően jelenleg nincsen konszenzus, az eddigi vizsgálatok elsősorban önbevallásos kérdőíveket használtak. Jelen kutatás során a résztvevők egyik felének saját maguk, másik felének az elképzelt átlagember tevékenységeit kellett kérdőíven pontozni. Így ezen dolgozat másik fontos célkitűzése, hogy megvizsgálja, milyen különbségek tapasztalhatóak az önértékelés és a percipiált valóság között, valamint kísérletet tegyen meg is magyarázni a kapott eltéréseket. A kérdőívben kapott eredmények értelmezését elősegítendő fókuszcsoporthoz vizsgálat került lebonyolításra 8 fő részvételével (életkoruk 16–18 év). Hasonló témájú külföldi kutatásokra alapozva 40 Facebookon előforduló tevékenységet tartalmazó tételből álló kérdőív került kidolgozásra a motivációk mérésére, amit 167 középiskolában vagy felsőoktatási intézményben tanuló Facebook felhasználó töltött ki. A két csoportban kapott eredményeket összevonva főkomponens-elemzés felhasználásával 7 faktor került azonosításra, ezek közül 5-nek a tételei érték el említésre érdemes gyakoriságot, és az alábbi módon kerültek értelmezésre: önkifejezés, távoli kapcsolatok ápolása, mindennapi közösségi élet, passzív megfigyelés, valamint megszünt kapcsolatok felélesztése. Mindegyik faktor esetén szignifikánsan gyakoribbnak értékelték az átlagember tevékenységeit, a legnagyobb mértékben az önkifejezés esetén, ezt a hozzáférhetőségi heurisztikából adódó torzítás magyarázhatja. A kevésbé, illetve egyáltalán nem látható tevékenységeknél nehezebb magyarázatot találni az eltérésekre. Egyik elképzelés, hogy a Wobegon-hatás áll a háttérben, ez összhangban áll a fókuszcsoporthoz gyűjtött adatokkal is. A kutatás eredményei alapján úgy tűnik, hogy bár kétségtelen, hogy a Facebook a magyar fiatalok mindennapjainak aktív részévé vált, korántsem egyértelmű, hogy milyen módon és mértékben befolyásolja közösségi életüket, ahogy az sem, hogy a felhasználók mennyire tartják kívánatosnak ezeket a hatásokat.

BALOG CSABA

pedagógia-, magyartanár
BA, 3. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Bálint Ágnes egyetemi adjunktus, PTE BTK

Prevenció vagy félelmes jóslat? – A disztópiák üzenete

Dolgozatom az utópiák, ezen belül a negatív utópiák (disztópiák) „üzeneteit” kutatja.

Az első részében az utópiának, mint műfajnak a meghatározására teszek kísérletet, továbbá a műfajban született jelentősebb műveket és azok irodalom-, illetve esztétörténeti hatásait vizsgálom.

Vizsgálódásom középpontjában három disztópia pedagógiai és társadalomlélektani szempontú elemzése áll. Célom, hogy feltárjam a mű hatásmechanizmusát, rámutassak a művekben rejlő társadalomkritika ábrázoló eszközeire, és megfejtsem a szerzők kortársaiknak szánt „üzenetét”.

Tanulmányom részét képezi egy modulterv is, mely Geroge Orwell 1984 című regényének tanórai feldolgozásához nyújt segítséget. Dolgozatomban leírtam a modulterv megvalósítása során szerzett tapasztalataimat is. Meggyőződésem, hogy a jelentős huszadik századi disztópiák tanórai feldolgozása nagyban hozzájárulhat a tanulók kritikai gondolkodásának fejlődéséhez.

BALOGH ÁDÁM

Pszichológia

BA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Dávid Imre egyetemi adjunktus, DE BTK

„Hogy együtt tisztábban lássunk...” Vak fiatalok és felnőttek többszempontú pszichológiai vizsgálata

A jelen tanulmány a különböző típusú oktatásban részesült vak személyek pszichológiai jellemzőit tárgyalja. Megvizsgáltuk, hogy az integráltan s a szegregáltan tanult/tanuló vak fiatalok/felnőttek milyen kötődési mintát mutatnak, s vajon ennek van e köze az iskolai környezethez. Eredményeinkből kiderült, hogy a szegregációban és a de szegregációban tanult vak személyek kötődési mintája között nincs szignifikáns eltérés az általunk vizsgált mintában. Azonban mindkét csoportban számottevő azok száma, akik elkerülő kötődést mutatnak.

Ezenfelül megvizsgáltuk a vak személyek szorongási szintjét, szintén az előbb említett két csoportban. Az eredményeink azt mutatják, hogy az integráltan tanult vakoknál a szorongási szint nem számottevően, de magasabb, mint a szegregált oktatású személyeknél. A szorongási szintnél megvizsgáltuk a vakok látás elvesztési módját és idejét is. Az adatok alapján, azok a személyek szorongóbbak, akik öröklődéses betegség következtében vakultak meg, és ezzel ellentétben azok a legkevésbé magasan szorongók, akik koraszülöttség következtében vakultak meg. Az elvesztés idejét tekintve a korán megvakultak (0–5 éves kor), és a későbbi életkorban megvakultak (20 éves kor után) a legszorongóbbak. Csak ebben a két csoportban volt tapasztalható a közepesen illetve magasan szorongás. Akik a két csoport közé estek, azoknál csak alacsony szorongást mutat a minta.

Vizsgálatainkban kitértünk a testvér sorrend alakulására a vakok családjában. Szakirodalmi olvasmányok alapján a vakok leginkább legidősebb vagy legfiatalabb gyerekek a családban. Ez az állítás az anyát ért traumához vezethető vissza. Ha az anyának születik egy vak gyermeke, hatalmas trauma éri, melyet nem tud vagy csak nehezen feldolgozni. Emellett azonban, mivel minden édesanya egészséges gyermekre vár, így az adott anya is valószínűleg szülni fog még egy gyermeket. Abban az esetben, ha a vak gyermek egy egészséges gyermeket követően születik meg, az anya a trauma hatására nem vállal még egy gyermeket. Az általunk kapott adatok alapján is szignifikáns eredmény jött ki ezekre az állításokra. A mintában a legnagyobb arányban a legfiatalabb gyerekek voltak.

Eredményeinkből kiderül, hogy a vakok között magas az elkerülő kötődésű személy. Az integráltan oktatott és korán megvakult személyek szorongóbbak. Azok akik öröklődéses betegségben vakultak meg, vagy a pubertás kor után, azok is magasabb szorongást mutatnak, mint akik személyiségfejlődésük legfontosabb szakaszában veszítették el látásukat.

BANDI SZABOLCS

Pszichológia MA – klinikai- és
egészségpszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

KOVÁCS MÁRTON

Pszichológia MA – kognitív- és
evolúciós pszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Révész György egyetemi docens, PTE BTK

Szinesztézia a romantikában – zene, szín és érzelmek Liszt Ferenc művészetében

Kutatásunk tárgya zene-szín-érzelem hármasság lehetséges szinesztetikus összefüggéseinek közelebbi kognitív pszichológiai vizsgálata – a 2011-ben 200 éve született – Liszt Ferenc műveinek tükrében. A témánk elméleti alapját Stephen E. Palmer és kutatócsoportjának vizsgálatai adták, amely szerint az auditoros ingerek érzelmi kiértékelése vezet asszociatív vizuális inger kiválasztásához. Kutatásunk fő hipotézise a fenti modell megfordíthatóságának kérdését vizsgálja különböző vizuális ingerlési helyzetekben, illetve zenészek és nem-zenészek összehasonlítása mentén. A több körben lezajlott kutatásban 75 önkéntes vizsgálati személy vett részt, ahol különböző Liszt darabokat és általunk készített vizuális ingereket kellett sztereotipizált körülmények között négy érzelmi dimenzió mentén önkéntes papír-ceruza tesztek segítségével megítélniük. Az eddig vizsgálati eredmények arról tanúskodnak, hogy a modell megfordítása részben eredményesnek bizonyult, ám az érzelmi kiértékelés szerepe a folyamatban statisztikailag nem egyértelmű. Mintánkban a zenészek és nem-zenészek számának aránytalanságai miatt jelenleg is folyamatban van egy kiegészítő vizsgálat, amely célzottan a professzionális zenei képzettség szerepét igyekszik tisztázni a fenti modell szempontjából. Dolgozatunk hosszú távú eredményei felhasználhatóak lehetnek a szinesztézia megismerés-tudományi diskurzusán túl olyan alkalmazott pszichológiai területeken, mint a reklámpszichológia vagy ergonómia, illetve más diszciplínák közül hatással lehet például az esztétikai vizsgálatokra.

BARCZA ZSUZSANNA

Informatikus könyvtáros

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Sipos Anna Magdolna egyetemi docens, PTE FEEK

Egyetemisták az internet galaxisban

A Pécsi Tudományegyetem négy karán a 2006–2010-es tanévekben felmérést végeztek a hallgatók információszerzési szokásairól: a hétköznapi és a szakirodalmi információszerzésről. Az egyenként 37 kérdést tartalmazó kérdőíveket összesen 667 hallgató töltötte ki. Ez az összlétszám kb. 27%-a.

Az OTDK dolgozatom a négy különálló, de sztenderd kérdőívekkel dolgozó felmérés eredményeinek komparatív vizsgálata. A cél egyrészt egy értékelhető helyzetkép kialakítása volt az egyetemi hallgatók információs műveltségéről, másrészt javaslatétel a lemaradások mielőbbi megszüntetésére. A lemaradás sajnos igazolódott: a hétköznapi információszerzésben a hallgatók 2/3-a jártas, 1/3-a tájékozatlan. Ami ennél fontosabb – az élethosszig tartó tanulás, a szakmai előmenetel és fejlődés miatt – az az, hogy a szakirodalmi információszerzés, a szakirodalmi adatbázis keresés és a könyvtárhasználat tekintetében a hallgatók 2/3-a tájékozatlan, a tájékozottabb hallgatók is nagyon eltérő mértékben használják a tudományos információszerzésben kitüntetett szerepkörű szakirodalmi adatbázisokat. Igazolódott a Google mindenhatósága is. A lemaradás oka többkomponensű: a korlátozott anyagi lehetőségeken túl a hiányos – eszközhasználat-központú – középiskolai felkészítés, az egyetemeken a kötelező könyvtárhasználati és információs műveltséggel foglalkozó kurzusok hiánya – a kurzusok választhatósága nem eléggé motiváló. A törvényi háttér még nem elég átfogó, az intézményi feladatok még nincsenek meghatározva.

Sok szempontból hozzánk hasonló helyzetben volt Németország: a 2000. évi PISA felmérésben a német diákok három átlag alatti eredményt produkáltak. Ez gyors cselekvésre készítette a német szövetségi és tartományi kormányokat, az egyetemeket, a könyvtárakat: megszervezték a diákok és a felnőttek információs műveltségének átfogó fejlesztését. A 2009-es PISA felmérésen a német diákok egy témában átlagos, kettőben pedig már átlag feletti eredményt értek el!

Ezek miatt gondoltam úgy, hogy érdemes lenne a működő német módszert tanulmányozni és felhasználni a magyar rendszer felépítésében. Tudatos munkával, az információs műveltség szakértőinek útmutatása szerint át kellene lendíteni a magyar diákságot a holtpontra – meg kellene győzni őket Google-n túli világ fontosságáról és elérhetőségéről!

BARKÓ MÁRIA

Pszichológia

MA, 4. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Molnárné dr. Kovács Judit egyetemi docens, DE BTK

A számítógépes játékok használati szokása és kapcsolata bizonyos pszichológiai jellemzőkkel

Jelen kutatás számítógépes játékhasználati szokások és bizonyos pszichológia jellemzők kapcsolatát vizsgálja 7–10 évfolyamos általános iskolás és középiskolás diákok között, egy 157 főt számláló mintában. A vizsgálat az alábbi területeket foglalja magában: agresszív játékok preferálása és az agresszió közötti kapcsolat, számítógépes játékkal eltöltött idő, bevonódás, a játékidő kontroll alatt tartásának nehézsége, MMORPG játékok és viszonyuk az étellel való elégedettséghez, valamint a nemi szocializációból és a nemi identitásból fakadó különbségek a játékkal töltött idő, a bevonódás, preferált játékok agresszivitása terén, valamint hogy mióta játszanak.

A vizsgálat eredményei alapján a preferált játékok agressziójának mértéke kapcsolatban áll a korai években mutatott agresszív viselkedéssel. Továbbá alacsony, de nem elhanyagolható a kapcsolat a számítógépes játékkal eltöltött idő, a játékba történő bevonódás, és a játékidő saját maga általi kontroll alatt tartásának nehézsége között is. Kiderült az is, hogy az MMORPG játékok gyakori használói többet játszanak, jobban bevonódnak az ilyen típusú játékokba, és nehezebb maguknak kontrollálni az időt. Ugyanakkor sem az MMORPG játékok esetében, sem általában a számítógépes játékok esetében nem mutatkozott kapcsolat abban a tekintetben, hogy aki gyakran játszik az ilyen típusú játékokkal, vagy jobban bevonódik, az kevésbé lenne elégedett az életével. Ezen felül az agresszívebb játékok magasabb mértékű bevonódással jártak. Az viszont nem volt kimutatható, hogy aki az agresszív játékokat preferálja, agresszívebben viselkedne. Viszont a nemi szocializációból és identitásból eredő különbségek tetten érhetőek voltak: a fiúk többet játszottak, az agresszívebb játékokat preferálták, jobban bevonódtak, és hamarabb is kezdtek el játszani velük. Az eredmények alapján elmondható, hogy a számítógépes játékkal töltött időre befolyással van a nem (pontosabban, hogy fiú), a saját használatú gép tulajdonlása, a bevonódás, az önkontroll nehézsége, az MMORPG játékok használatának gyakorisága. A bevonódásra pedig a következő tényezők bírnak befolyással: nem (pontosabban, hogy fiú), számítógépes játékkal eltöltött idő, a számítógépes játékkal töltött idő terén mutatott kontrollképesség szintje, MMORPG játékokkal történő játszás gyakorisága, a preferált játék agresszivitásának mértéke.

A diszkusszió részben ezek a kérdések bővebben kerülnek kifejtésre, valamint az is, hogy a további kutatások milyen lehetséges témakört érinthetnének.

BARNA SAROLTA

kulturális mediáció

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. Szirmai Éva főiskolai docens, SZTE JGYPK

A Szegedi Kortárs Balett márkaépítése

A Szegedi Kortárs Balett Magyarország egyik legismertebb és legelismertebb balett-társulata, emellett nemzetközileg is egyre nagyobb sikereket ér el, renomóját világszerte öregbíti. Védjegyévé vált a különleges mozgásvilág, a folyamatos megújulás és a legmodernebb táncelemek alkalmazása, melyeknek köszönhetően produkciói más együttesekével összehasonlíthatatlanok. Aki látott már szegedi balett előadást, a következőt a társulat nevének elhangzása nélkül is felismerné, egyedisége annyira szembetűnő. Neve garanciát jelent a magas művészi színvonalra, megkülönbözteti a többi együttestől, ennek értelmében a Szegedi Kortárs Balett név önálló márkát jelöl.

A márka alapjait a táncosok és a koreográfusok munkája teremtette meg, a márkaépítés azonban a tudatos PR tevékenység eredménye. A közönségkapcsolatok ápolása révén jut el a társulat a potenciális publikumhoz, ennek következtében válik szerethetővé az együttes, a társadalmi szerepvállalás pedig szociális szempontból is megalapozza a Balett jó hírét. A menedzsment nagy hangsúlyt fektet a márkaépítésre, nem elégszik meg az eddig elért sikerekkel, hanem folyamatos innovációra törekszik, annak érdekében, hogy a Szegedi Kortárs Balett „nemzetközi hungarikummá” válhasson.

Dolgozatomban a márkaépítés mechanizmusát mutatom be PR és marketing szempontok alapján, nem a művészeti koncepcióra összpontosítva. Először rövid áttekintő adok a társulat szervezeti felépítéséről, történetéről és jelenéről, majd a téma szempontjából szükséges alapfogalmakat tisztázom, melyek mentén vázolom az együttes menedzsmentjének munkáját. Ezt követően összefoglalom a márkával kapcsolatos attitűdök jellemzőit és szerepét a fogyasztásban, illetve ezen attitűdök kialakulásához, és a kialakításukhoz vezető utat. Szemléltetem az arculat és az imázs közti különbségeket és összefüggéseket és ezek jelentőségét a márkaépítés folyamatában. Ismertetem magát a márka és a márkázás fogalmát, rávilágítva ezek alapján a Balett márkaépítő tevékenységének lépéseire. Elemzem a közönségkapcsolatok ápolását, a népszerűsítési törekvéseket, a társadalmi felelősségvállalás elemeit, az előadások előkészítését és felvezetését, azaz a PR tevékenységet, valamint megfogalmazom saját javaslataimat. A Szegedi Kortárs Balett idén ünnepli 25. születésnapját, ezért a dolgozatom utolsó egységében az ünnepi évad eseményeit mutatom be röviden.

BARTON DÁVID

Informatikus könyvtáros
MA, 7. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

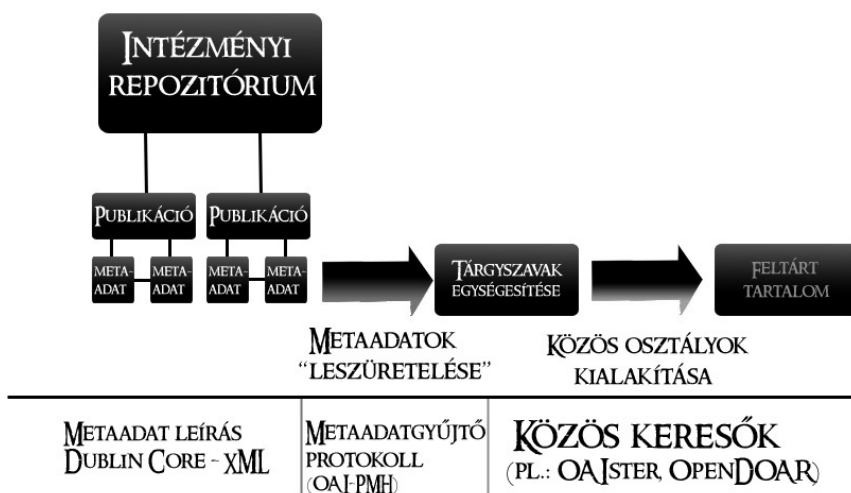
PÁL VANDA

Informatikus könyvtáros
MA, 7. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Barátné dr. Hajdu Ágnes egyetemi adjunktus, ELTE BTK

Az Open Access és az osztályozás

A dolgozat témája az információs szabadság alapjának is tekinthető: nyílt publikálási kezdeményezésekről, az általuk keletkező ingyenesen elérhető forrásokról, az intézményi repozitóriumokról és a nyílt hozzáférésű folyóiratok osztályozási vonatkozásairól ad számot. Azokat a gyakorlati megoldásokat mutatja be technikai példákon keresztül, amelyek a nyílt hozzáférésű (Open Access, OA) publikációk tartalmi feltárásának és visszakereshetővé tételének terén használatosak. Ezek az OAI-PMH eljárása, a Dublin Core, a kiterjeszhető jelölőnyelv (Extensible Markup Language, XML) és az erőforrás leíró keretrendszer (Resource Description Language, RDF) által alkalmazott struktúrák, amelyek a szemantikus web létrehozásához szükséges taxonómiák, ontológiák és tezauruszok technológiai alapját nyújtják. A témára való rálátást a közös keresők, az OAster, Google Scholar, OpenDOAR és a magyarországi OA repozitóriumok példája segíti. Az írás arról tanúskodik, hogy a fenti technológiák osztályozási funkciói által az ingyenes publikációk olyan rendszert alkotnak, amely a „felszíni web” részét képezheti, és elérhető mind a kutatásban, mind az oktatás különböző szintjein.

BATA ÁGNES

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

MÁCSAI VILLÓ

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők: Csinri Péter doktorandusz, SZTE ÁOK
Dr. Csifcsák Gábor egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

A vizuális tárgy és kontextusának vizsgálata a flicker-illúzióval

Kísérletünkben a flicker-illúziót teszteltük a szignáldetekciós elmélet alapján. Kutatási hipotézisként feltételeztük, hogy az illúziót az érzékenység (d'), nem pedig a kritériumszint (β) változása okozza. Vizsgálatunkban 11 fő, 4 férfi és 6 nő vett részt, átlag életkoruk 21 év. Eredményeink alapján elmondható, hogy az illúzió a vizsgálati alanyok érzékenységi szintjének csökkenése következtében váltódott ki, habár a kritériumszintben is bekövetkezett egy enyhe csökkenés. Az illuzórikus villanások természetéről feltételezzük, hogy részben valós perceptuális hatások hozzák létre, nem pedig műtermékhatsárról van szó. Eredményeinket a későbbiekben az alak-háttér elkülönítés vizsgálatára szeretnénk felhasználni.

BELLA DORINA

pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

MAJOR GRÉTA

pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők: Rózsa Sándor adjunktus, ELTE PPK

Gyermekkori spiritualitás és jól-lét

A gyermekek lelki világának feltárása több neves kutatót is inspirált, ennek ellenére a gyermekkori spiritualitás és jól-lét kapcsolatának vizsgálatára viszonylag kevés kutatás irányul. Kutatásunk fő célkitűzése a gyermekkori spiritualitás (személyiségvonás, érték, vallásossággal való kapcsolat) átfogó elemzése, az általános jól-létre gyakorolt hatásának vizsgálata, valamint a meglévő „felnőtt” kérdőívek gyermekekre adaptálása, illetve magyarra fordítása.

A kutatásban két vidéki általános iskola 3–6. osztályos tanulói vettek részt. A vizsgálatok során mind kvalitatív, mind kvantitatív módszereket egyaránt alkalmaztunk. Kutatási tesztbattériánkat az elővizsgálatként alkalmazott félig-strukturált interjúk eredményei alapján állítottuk össze. A tesztbattériánkban több olyan módszert is alkalmaztunk, amelyek elsőként kerültek hazai felhasználásra: pl. Fisher-féle Spirituális Jól-lét Kérdőív, az Élettel Való Elégedettség Skála, Pozitív és Negatív Affektivitás Skála gyerek változata.

Kutatási eredményeink alapján sikerült megerősítenünk, hogy a spiritualitás egy gyermekkorban is mérhető stabil és fontos személyiségvonás, aminek a mérésére egy megbízható mérőeszközt is összeállítottunk és kipróbáltunk. A spiritualitás és a jól-lét között nem sikerült egyértelmű pozitív kapcsolatot kimutatnunk, melynek elsődleges oka, hogy a vonásjellegű spiritualitás a jól-létre több módon is képes befolyásolni. Ennek igazolására megalkottunk egy átfogó oksági modellt, ami a gyermekkori spiritualitás és jól-lét összefüggéseit más közvetítő tényezők (pl. negatív affektivitás) bevonásán keresztül értelmezi. A kapott eredményeink rendkívül hasznos és újszerű megállapítások levonását teszik lehetővé. Az elvárásainknak és nemzetközi szakirodalmi eredményeknek megfelelően az oksági modellünkben megfigyelhettük azt a pozitív hatást, amelyet a vonásjellegű spiritualitás a spirituális jól-létre keresztül fejt ki az általános jól-létre. Másrészt azonban érvényesült egy ellentétes hatásmechanizmus is, mivel a vonásjellegű spiritualitás közvetlenül növelheti a negatív affektivitást is, ennek megfelelően pedig a negatív érzelmi állapotok csökkentik a gyermek szubjektív jól-létét.

Kutatásunk eredményei, illetve a hazai környezetre adaptált módszerek további kutatásokat inspirálhatnak, melyek által a gyermekkori spiritualitásról és jól-létről, valamint ezek fejlődési aspektusairól még pontosabb eredményekre derülhet fény.

BELLOVICZ LILLA KATA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SZEMES ÁGNES

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Csifcsák Gábor egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Nemi hatások vizsgálata különböző érzelmi arckifejezések felismerésében

Manapság egyre nagyobb érdeklődés veszi körül az arckifejezésekben megjelenő érzelmek felismerésének különbségeit. A legtöbb kutató szerint a férfiak és a nők más-más érzelmekre érzékenyebbek, befolyásolhatja őket a látott arckép neme is, de a kutatások erre vonatkozóan elég ellentmondásosak. Vizsgálatunkban az érzelmi arckifejezések kapcsán fellépő nemi hatásokat figyeljük meg. A vizsgált érzelmek: meglepettség, boldogság, ijedtség, harag. A vizsgálati személyeknek arousalszint és valenciaszint szerinti párokban morfolt arckifejezéseket mutatunk, melyekről el kell dönteniük, hogy inkább melyik érzelmet ismerik fel a párok közül. Összesen 80 egészséges felnőtt, 40 férfi és 40 nő vett részt a vizsgálatunkban. Eredményül azt kaptuk, hogy jelentkezik reakcióidőbeli és teljesítménybeli nemi különbség is, valamint befolyással bír a bemutatott arc neme a válaszadásra, bár nem minden érzelem esetén. A kapott eredmények evolúciós múltunkkal hozhatók leginkább összefüggésbe, alátámasztanak korábbi kutatási eredményeket, azonban felvetnek új kérdéseket, melyek további kutatást igényelnek.

BENKŐ GABRIELLA

Andragógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Szabóné dr. Molnár Anna PhD egyetemi docens, ELTE PPK

A játék szerepe időskorban

Dolgozatom témája három nagy témakör – az aktív időskor, a szociális otthon és a játék – keresztmetszetében helyezkedik el. Napjainkra már köztudott tényvé vált, hogy társadalmaink elöregednek. Korábbi korokban nem tapasztalt módon az emberek többsége magas kort él meg. A bekövetkezett demográfiai változások hatalmas terheket róhatnak a szociális ellátórendszerekre, és az idősök hozzátartozóira egyaránt. Az idős emberek többsége a nukleáris családmóddel elterjedése, és a romló egészségi állapotuk következtében szociális- vagy idősök otthonába kénytelen élete hátralévő éveit eltölteni. Felismerték azonban, hogy az időskor nem csak problémát, hanem számos lehetőséget is magában rejt. Az aktív időskor megvalósulását szolgáló egyik módszer a játék, melynek alkalmazását a Vas Megyei Időskorúak Szociális Intézetében tanulmányoztam.

E tapasztalat inspirálta a szociális otthonok játéktevékenységének kutatását, mely új számtalan lehetőséget magában rejtő, eddig szinte feltáratlan terület. Dolgozatom két nagy egységre tagolódik, első felében a kutatás elméleti megalapozása történik érintve a fő csomópontokat: elöregedő társadalom, szociális ellátórendszer, játék és aktív időskor. A dolgozat második felében a kutatás eredményeinek ismertetése és konklúziók levonása történik.

Elemzem mennyire meghatározó a játéktevékenység az otthonban lakók hétköznapijaiban, a közös játéknak milyen kihatása van társas kapcsolataikra, továbbá azt, hogy van-e szerepe a generációk közötti kapcsolat kialakításában. Bemutatom és felhívom a figyelmet az idősök játék-kincsére, illetve arra, hogy a fejlesztő játékok használatával az idősök észrevétlenül tudják szellemi képességeiket karban tartani és könnyed módon tartanak kapcsolatot embertársaikkal, valamint, hogy a játékkincs felhasználható a felnövekvő generációk nevelésében is.

BERECZKY DALMA

Testnevelő tanár; Egészségfejlesztés tanár
MSc, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

CZOLDÁN CSILLA

testnevelő tanár, egészségfejlesztés tanár
MSc, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

KIS MÁTÉ

testnevelő tanár; egészségfejlesztés tanár
MSc, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

LUKÁCS KRISZTINA

Egészségfejlesztés tanár
MSc, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

NAGY HEVESI ÁKOS

Testnevelő tanár; Egészségfejlesztés tanár
MSc, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

BÁLINT ÁGNES

Egészségfejlesztés tanár
MSc, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

FERENCZ KITTI FRANCISKA

Egészségfejlesztés tanár
MSc, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

KRAUSZ ANITA

Egészségfejlesztő tanár
MSc, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

NAGY ARNOLD

Testnevelő tanár; Egészségfejlesztés tanár
MSc, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

SZABÓ SÁNDOR

Testnevelő tanár, Egészségfejlesztés tanár
MSc, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: Dr. Tarkó Klára főiskolai docens, SZTE JGYPK

A magyar általános iskolai szaktanárok egészségtudatos és érték közvetítő magatartása

A NAT 2012-es kiadása az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, az eddigi gyakorlattal ellentétben, az egyes műveltségi területek között osztotta fel. Az eddigi egészségtan tanári, egészségfejlesztés tanári feladatokat a különféle tanórákba beépítve kell megvalósítani, így az eltérő műveltségi területeken oktatóknak elengedhetetlen, hogy olyan információkkal, készségekkel, képességekkel rendelkezzenek, amellyel hozzá tudnak járulni diákjaik egészségtudatos magatartásának kialakításához. Felmerül a kérdés, hogy felkészült-e mindezekre a magyar pedagógus társadalom?

Módszerek

Kutatásunkat kérdőíves módszerrel végeztük. A kérdőív 45 kérdést tartalmaz, amelyből 7 szocio-demográfiai kérdés. A vizsgálat tárgyára irányuló 35 zárt és 3 nyitott kérdés a tanárok életmódját, értékeit és azok diákok felé történő közvetítését tárja fel. Az alap-

sokaságot a Dél-alföldi régió általános iskoláinak felső tagozatában tanító szaktanárok képezték. A mintát a kutatócsoport tagjainak városában található iskolákból választottuk. A Nemzeti Alaptanterv által meghatározott műveltségi területek közvetítéséért felelős tanárszakok szerint. Így a minta elemszáma 104 fő, 7 város 10 általános iskolájából.

Eredmények

Hipotéziseink alapján végzett elemzéseink során szignifikáns eredményeket kaptunk nemek szerinti bontásban az egészség megőrzése érdekében végzett tevékenységek közül a egészséges táplálkozásban és a szűrővizsgálatokon való részvételben. Továbbá szignifikáns eredményeket kaptunk nemek szerinti bontásban a lelki egészség megőrzése érdekében végzett tevékenységek közül az olvasásban és színházba/ múzeumba járásban. Az életmódjellelmezők közül az alkohol-, szárnyas hús-, marhahús- és szénsavas üdítők fogyasztásában kaptunk szignifikáns eredményeket. A pedagógusok fontosnak vélt és közvetített értékei között részleges egyezést találtunk.

Összefoglalás

Eredményeink alapján megállapítottuk, hogy a vizsgált pedagógusok számára nem csak a testi, de a lelki egészség is fontos, életmód jellemzőik tekintetében pozitív irányban eltérnek a magyar felnőtt társadalométól. Saját életükben fontosnak tartott értékeik nem egyeznek meg teljesen a diákok felé közvetített értékeikkel és a vizsgált pedagógusok szerint a magyar oktatás nem fektet elegendő hangsúlyt az egészségre. Továbbá arra a megállapításra jutottunk, hogy a kapott eredményeket legjobban befolyásoló háttérváltozó a tanárok neme volt. A szakok között az általunk vizsgált kérdések körében nem volt szignifikáns eredmény.

BEREK ANDREA

Andragógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezetők: Kraiciné Dr. Szokoly Mária PhD főiskolai docens, ELTE PPK
Hegy-Halmos Nóra egyetemi tanársegéd, ELTE PPK*

Felsőoktatás és minőség. Az élethosszig tartó tanulás megjelenésének vizsgálata néhány intézmény Intézményfejlesztési Tervében

Az elmúlt években az élethosszig tartó tanulás szemléletének általánossá válásával párhuzamosan – szerte Európában – az oktatásügy minden szintjén az érdeklődés középpontjába került az oktatás minőségének kérdése. Nem kivétel ez alól a felsőoktatás sem, hiszen az európai gazdaság fejlődésének motorja a tudásipar, ami az egyetemektől kreatív és konvertálható tudással rendelkező tudásmunkások tömegét igényli.

A magyar felsőoktatási intézmények 2012-ben kidolgozták Intézményfejlesztési Terveiket, s így joggal merülhet fel a kérdés, vajon az új alapidokumentumok célrendszere és a megfogalmazott feladatok megfelelnek-e az oktatók és a hallgatók elvárásainak.

A téma iránti érdeklődésem elmélyítette a TÁMOP 4.1.4 „Minőségfejlesztés a felsőoktatásban” című projekt, amelynek „Andragógiai kutatások eredményei” (szerk. Bogdány; 2011) c. rész kutatása a magyar felsőoktatási intézményekben folyó munka minőségét, az oktatók andragógiai kompetenciáit, az általuk alkalmazott módszertani kultúrát, az andragógiai szemlélet elterjedését vizsgálta.

Dolgozatomban ezen kutatásra alapozva – dokumentumelemzés, kérdőív és interjú módszerével – három felsőoktatási intézmény (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Zsigmond Király Főiskola) Intézményfejlesztési Tervét vizsgáltam, különös tekintettel a minőség kérdésre és az élethosszig tartó tanulás gondolatának megjelenésére.

A vizsgálatból kiderült, hogy a BME IFT-jében inkább impliciten, az ELTE dokumentumában célként jelenik meg az élethosszig tartó tanulásra nevelés. A minőség az oktatói kiválóság, a tanítási folyamatok minőségi volta kapcsán jelenik meg.

A dokumentumelemzés folytatásaképpen önkitöltő kérdőíves és félig strukturált interjú módszerrel a felsőoktatási intézmények gyakorlatát vizsgáltam, annak érdekében, hogy kiderüljön, a vizsgált intézmények stratégiai dokumentumaikból mit emelnek át a mindennapi gyakorlatba, illetve hogyan vélekednek a minőségről az oktatók, és a hallgatók. Az oktatói kiválóságot szintén fontosnak vélték a megkérdezett oktatók és hallgatók. A hallgatók közül többen e kritérium mentén fogalmazták meg, hogy mit jelent számukra a minőség. A tehetséggondozás az IFT-kben kiemelten szerepelt, azonban a gyakorlatban inkább informális módon működik. A módszertan az oktatók és a hallgatók válszaiban hangsúlyosabban jelent meg, mint az Intézményfejlesztési Terveiben. Látható tehát, hogy a dokumentumok és a gyakorlat között hangsúlybeli eltérések tapasztalhatók.

BERKE ZSANETT

Kulturális mediáció

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezetők: dr. Pajor Enikő főiskolai tanár, SZTE JGYPK

dr. Démuth Ágnes főiskolai docens, SZTE JGYPK

Élőkönyvtár, amelyben Mi vagyunk az Élő Könyvek – Az Élőkönyv módszer alkalmazási lehetőségei a kulturális mediáció területén

Egy külföldi példa alapján, a Living Library – Élőkönyvtár formabontó ötletét felhasználva és továbbgondolva konzulenseimmel kutatócsoportot alakítottunk annak érdekében, hogy kutatásunk során megvizsgáljuk, hogyan lehet alkalmazni az elgondolást a kulturális mediáció területén.

Dolgozatomban az általunk kidolgozott Élőkönyv módszert és a kutatási tevékenységünket mutatom be. Az Élőkönyvtárak többsége az extrém másságot helyezi a középpontba. Kutatásunkban ezzel az elképzeléssel szakítottunk, és a pozitív másság előtérbe helyezését tartottuk fontosnak. Élőkönyvtárt alapítottunk, amelyben MI (hallgatók, oktatók) vagyunk az Élő Könyvek.

Elképzeléseinkre alapozva, a kutatási programot Szegeden, a Tudományegyetem jelenlegi és már végzett hallgatóinak és oktatóinak körében végeztük el. Az előkészületek közel egy éve kezdődtek, az aktív kutatói munka folyamán eddig 5 programot valósítottunk meg az egyetem falai között. Újragondolt ötletünk megvalósításához egy előmérést, ezt követően pedig egy 4 alkalomból álló tematikus programtervet hoztunk létre – szabadidős elfoglaltságok, szakmák-mesterségek, tanári hivatás és tradícióörzés témákkal. Programjainkon összesen 49 regisztrált Olvasó és 30 Élő Könyv vett részt. Könyveink között olvasható volt többek között Singjay, BJD-babás, Hegedűművész, Biokertész, Színész vagy akár Újságíró is.

Az Élőkönyv módszer nyomán az Élő Könyv és Olvasója az olvasás során egyaránt az informális tanulás és a személyiségfejlődés új útjait tapasztalhatja meg. Feltételeztük, hogy a rendszeresen megtartott, mediációs háttérrel levezetett alkalmaink fokozott érzelmi hatással bírnak a programban résztvevőre, segítik a kommunikációs készség javulását, emellett az önbecsülésre, és a társas kapcsolatok kiépítésére is pozitív hatással vannak. A program lehetőséget ad arra, hogy megismerjük a másik ember másságát, színes egyéniségét, a világ ezer és ezer arcát és egyben a közös azonosságot, annak érdekében, hogy a kölcsönös tájékozatlanság ne hátráltassa a mindennapi kapcsolatainkat.

Az idei programsorozatunk lezárult, de 2013-ban jön a folytatás: az élőkönyvtár ismét kinyitja kapuit, a nagyfokú érdeklődésnek és az eddigi résztvevők elvárásainak megfelelően tematikus programjainkat a későbbiekben is szeretnénk folytatni. Remélem, hogy e sorok olvasói hasznosnak ítélik meg újító elgondolásainkat. A kutatás iránt érdeklődők felvehetik velem a kapcsolatot az elokonyv@gmail.com e-mailcímen.

BESENYEI ZSÓFIA

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Dr. Kelemen Lajos főiskolai docens, DE GYFK

Az óvodapedagógusok felkészültsége és attitűdjei az autista gyerekek integrált nevelésének kapcsán

Dolgozatom célja az óvodapedagógusok attitűdjének és autizmussal kapcsolatos felkészültségének feltárása. Egyre több gyermeket diagnosztizálnak autizmussal hazánkban és világszerte egyaránt. A törvény értelmében az autizmussal élő gyermekek sajátos nevelési igényűek, és ha a Szakértői Bizottság úgy dönt, akkor integrált keretek között is folyhat az ilyen gyermekek nevelése-oktatása.

Hipotéziseim között szerepel, hogy az óvodapedagógusok ismeretei nem elég elmélyültek az autizmus témakörében. Ennek hátterében a képzés hiányosságait feltételezem. Feltevésem szerint nem alakul ki kellő együttműködés az autizmust diagnosztizáló szakemberek és a segítségükre számító óvónők között. Így a szülők segítségére szorulnak a pedagógusok és feltételezem, hogy igénybe is veszik azt. Kérdésfelvetéseim között szerepel, hogy az autista gyermekek integrációja során újszerű problémákkal találkoznak az óvónők, melyek megoldása nagy kihívást jelent számukra. Mindezek mellett feltételezem, hogy megfelelő attitűddel viszonyulnak az óvodapedagógusok az autista gyermekekhez.

Vizsgálatom során az óvodapedagógusok körében kérdőíves módszert alkalmaztam, míg az autizmusban érintett szülőktől interjúk módszer segítségével igyekeztem választ kapni a kérdéseimre.

Az eredményekből kiderült, hogy az óvónők többsége nincs felkészülve egy autista gyermek fogadásra sem elméletben, sem gyakorlatban, hiszen a képzés során nem vagy csak érintőlegesen kerül szóba az autizmus. Az együttműködés sem megfelelő a szakemberek és az óvodapedagógusok között, így valóban a szülők segítségre támaszkodhatnak a leginkább. Az autizmus sajátosságaiból adódó újszerű problémákat nehezen vagy egyáltalán nem tudják kezelni a pedagógusok. Így sokszor sikertelen az ilyen gyermekek integrációja az óvodákban. Az óvónők attitűdjéről elmondható, hogy segítőkészek, de – mint ahogy az a szülőkkel készített interjúkból kiderült – megfelelő ismeretek hiányában sokszor nem úgy közelednek az ilyen gyermekekhez, ahogy az elvárható lenne.

Mindezek eredményeképpen függetlenül attól, hogy a törvény értelmében lehetséges az autista gyermekek sikeres integrációja hazánkban, a szükséges feltételek még nincsenek teljes mértékben megteremtve ehhez. Így ezeknek a gyermekeknek és szüleiknek rögzös utat kell végigjárniuk az óvodai évek során. Kutatásom hasznosíthatósága éppen abban rejlik, hogy rávilágítok olyan problémás területekre, melyek kiküszöbölése, javítása esetén az autista gyermekek integrációja sikeresebbé válhat.

BIBA SÁNDOR

Emberi erőforrás tanácsadó

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Pankász Balázs egyetemi tanársegéd, PTE FEEK

Új kihívások a vezetői munka eredményességének növelésében

Dolgozatomban azt a célt tűztem ki, hogy elemzéseimmel feltárom a vezetői munka néhány kritikus szegmensét, valamint a tárgyalt vezetésfejlesztési módszer eredményességét a vezetői kompetenciák és attitűd fejleszthetőségének igazolására.

Munkám első részében szakirodalom-elemzés segítségével vizsgáltam a vezető és a vezetés szerepét, kutattam a sikeres vezető fontosabb kompetenciáit, a vezetés és a szervezeti kultúra tartalmát, illetve kölcsönhatásait, valamint azt, hogy mekkora a szerepe a vezetőnek a szervezeti kultúra formálásában, továbbá milyen lehetőségei vannak a beosztottak munkavégző képességének minél nagyobb arányú megnyerésére. A szakirodalom kutatása bizonyította számomra, hogy a vezetői munka összetettsége és felelősségtartalma egyértelműen indokolttá teszi a permanens vezetésfejlesztést.

Az elemző részben tárgyaltam a FranklinCovey által kidolgozott Leadership vezetésfejlesztési rendszer jellemzőit, a fejlesztés irányát képező négy fő-elem tartalmát, melyet követően ezen elemek empirikus kutatás keretében történt vizsgálata. Kutatásomban a módszer alkalmazása kapcsán rendelkezéseimre bocsátott – üzleti titkot nem képező – adatok statisztikai összehasonlító elemzését végeztem el, majd megfogalmaztam a következtetéseimet.

Munkám végén összefoglaltam a kutatásom főbb megállapításait, új és újszerűnek tekinthető elemeit, valamint javaslatot tettem eredményeim gyakorlati alkalmazhatóságára a vezetői munka fejlesztése érdekében. A dolgozat értékének tekintem, hogy egyetemi hallgatói státuszban mindeddig viszonylag kevesen vizsgálták ezt az új területet, az általam kutatott vezetésfejlesztési rendszer konkrét elemzésével pedig – tudomásom szerint – eddig senki nem foglalkozott.

BIBA SÁNDOR

Emberi erőforrás tanácsadó
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

KÁLMÁN DÓRA

Emberi erőforrás tanácsadó
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

*Témavezetők: Nemeskéri Zsolt PhD, habil., egyetemi docens, PTE FEEK
Világi Rudolf címzetes egyetemi docens, PTE FEEK*

Teljesítményértékelés hatásai a felsőoktatásban

A dolgozat fő témaköre a teljesítményértékelés, a fókuszban pedig az érdemjegyek állnak, amelyek az egyéb visszajelzési csatornákkal együtt (mint pl. a dicséret, jutalmazás, büntetés stb.) a teljesítmény meghatározásának, értékelésének és növelésének egyik eszközeként funkcionálnak.

Ez alapján a hipotézisünk, hogy a teljesítményértékelés a motiváció növelésének egyik eszköze, ennek tükrében pedig a jobb érdemjegy szerzésének lehetősége motiválja a tanulót a jobb teljesítményre. Továbbá, hogy az értékelés, a visszajelzés pozitív hatással van az egyéni teljesítmény alakulására.

A célunk az volt, hogy kiderítsük, mi motiválja a hallgatókat: a jobb jegy reménye, az elismerés, a tanulmányi ösztöndíj a másoknak vagy saját maguknak való megfelelés? Mik azok a tényezők, amelyek generálják ezeket a folyamatokat? A teljesítményről való értékelés és visszajelzés mekkora ösztönző erővel bír a későbbi tanulási hajlandóságra nézve?

A vizsgált témakör és a hipotézisünk igazolása érdekében empirikus kutatást végeztünk kérdőívek segítségével a Pécsi Tudományegyetem egyes karjain, amelynek elemzése során a hipotézisünk igazolást nyert, ugyanis a hallgatók nagy százalékának fontos, hogy visszajelzést kapjon a teljesítményéről, számít az, hogy milyen jegyet kapnak, a jó jegynek ösztönző ereje van a tanulási motivációra. A tanári dicséretnek és az elismerésnek motiváló ereje van.

Összességében elmondható, hogy az értékelések és visszajelzések során nő a tanulók önbecsülése, formálódik a tanuláshoz, és önfejlesztéshez való hozzáállása, ez pedig a későbbi életpályája során is előkerül. A megfelelő teljesítménnyel elért sikerélmény lesz az, amely a későbbiekben önmagát generáló folyamattá válik.

BIRÓ KRISZTINA ANDREA

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető: Kelemen-Szilágyi Adrienn klinikai szakpszichológus és
doktorandusz hallgató, ELTE PPK*

Hitbéli ambivalenciák – érzelemkezelési nehézség? Tanulmány a vallásos attitűdök és az alexitímia összefüggéseiről keresztény hívők között

Tanulmányomban a valláshoz való viszonyulás, vallási attitűdök és az alexitímia, az érzelmek kezelésének egy specifikus anomáliája közötti összefüggést vizsgáltam vallásilag elkötelezett, keresztény felnőttek körében. Ehhez egy európai és egy amerikai kultúrkörben kidolgozott vallásosság-kérdőívet használtam. Az alexitímiára kapott mérőszámok jelen vizsgálati mintában megdöbbentően magasnak, majdnem kétszeresnek bizonyultak más hazai eredményekhez képest. Mivel az érzelemszabályozási nehézségek általában rosszabb pszichés közérzettel járnak együtt, továbbá az alexitímia a szomatizációs zavarok igen gyakori kísérőjelensége, a vallásosság viszont számtalan megelőző kutatás szerint pozitív összefüggésben áll mind a testi, mind a lelki egészséggel, érdemes ezen kapcsolatot behatóbban tanulmányozni. Jelen kutatásban az úgynevezett külső kritikái, a vallási tanítást elutasító attitűd bizonyult az alexitímia legmegbízhatóbb korrelátumának. A téma, a két fő konstruktum (vallásosság és alexitímia) összefüggése azonban eddig viszonylag feltáratlan, ezért egyértelműbb és általánosabb következtetések levonásához mindenképpen finomabb elemzésre, illetve további vizsgálatokra lenne szükség.

BODA NIKOLETT

Pedagógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcészettudományi Kar

*Témavezetők: Barta Szilvia Egyetemi Tanársegéd, DE BTK
V. Dr. Gönczi Ibolya Egyetemi Docens, DE BTK*

Az Arany János tehetséggondozó Program vizsgálata egy egri középiskolában

A dolgozat témája Arany János Tehetséggondozó Program, ezúttal a diákok szemszögéből.

A kutatást ötletét a programban eltöltött öt év tapasztalata és a 2009-ben íródott hatásvizsgálat adta. Mindezekre támaszkodva a vizsgálat két területre tért ki: az első az Arany János Programban tanuló diákok túlterheltségének vizsgálata, a másik pedig a diáktársaik részéről feléjük mutatott ellenszenv létezésének feltárása volt.

A kutatás az adott gimnázium végzős évfolyamának kérdőíves lekérdezésén, a különböző tagozaton tanuló diákok jellemzőinek összehasonlításán alapul, abból a célból, hogy teljesebb képet kaphassunk a fent említett problémák létezéséről.

Tanulói munkaterhek tekintetében a vizsgált középiskola végzős diákjai között nem mutatható ki szignifikáns eltérés, ellenben szimpátia témakörben kimutatható az, hogy nagy a távolság a gimnázium Arany Jánosos diákjai és a többi tagozaton tanuló diák között.

BÓDI ALEXANDRA DORINA

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető: Dr. Rigó Róbert Főiskolai docens, KF TFK

A csépai cigány hagyományok és megjelenítésük az óvodai nevelésben

Dolgozatom témája a cigány hagyományok, azon belül is a lakóhelyem élő cigány hagyományok felkutatása. Azért választottam ezt a témát, mert én is cigány származású fiatal vagyok. A dolgozatom elkészítéséhez önálló kutatást végeztem, melynek szerves részét képezik az általam készített strukturált interjúk, melyek rögzítésekor fontos szempont volt, hogy az interjúalanyaim szabadon is vélekedhettek egy-egy témáról a kötött kérdéssorra adott válaszok mellett.

A 25-től a 65 éves korig több személlyel, valamint az óvónőkkel is interjút készítettem. Az idősek jól ismerik a régi hagyományokat, és elbeszéléseik által hiteles képet kaptam kultúrájuk minden apró részletéről. A fiatalok beszámolóira pedig azért volt szükségem, mert fontos volt tudnom, hogy rájuk milyen hatással van az örökölt cigány kultúrája, és hogy továbbviszik-e a megismert hagyományokat.

Kutatásaim eredményeképpen megállapítottam, hogy Csépan él a hagyomány őrzése. Megvizsgáltam még a születéssel kapcsolatos szokásokat és a cigány emberek valláshoz és halálhoz, gyermekvállaláshoz való viszonyát. Kitértem az oktatásra, hiszen a cigányság kérdése nagyon meghatározó mindennapjaink oktatáspolitikájában. Elemzem az öltözködési gasztronómiai szokásaikat is, zenéjüket, egészségügyi helyzetüket, a helyi társadalom hierarchikus elrendezkedését, az alkohol és kábítószer használatát, és szabadidős tevékenységeiket.

A cigányság léte és kultúrájának ápolása fontos, melyet már az óvodában el kellene kezdeni. Sokan nem ismerik csak felületesen ennek a kultúrának a mibenlétét, de ha már az óvodában megvilágítást kapnának a cigányság kultúrájának fontos elemei, akkor ez elősegítené, hogy a gyermekekben megszűnjön az előítélet. Ebben segítenének a cigányság körében megjelent mesék, versek, mondókák, dalok, melyeket a nem cigány származású gyermekeknek is szükséges lenne bemutatni annak érdekében, hogy kellő megvilágítást kapjanak a cigány kultúra értékei. Jó elgondolásnak tartom egy esetleges cigány témahét bevezetését az óvodában, mely lehetőséget kínálna arra, hogy mindenki jobban megismerje a cigány szokásokat, ezáltal pedig ösztönözné a gyerekekben a másság elfogadásának fontosságát is.

BODOG ANDRÁS

Informatikus könyvtáros

BA, 5. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető: Dr. Vörös Klára adjunktus, KE PK

Könyvtárosok és képek. A könyvtár és a hírszerzés kapcsolódási pontjai

A pályamunka, a titkosszolgálatok és a könyvtárak közös vonatkozásaiba nyújt betekintést. Mivel mindkét intézménytípus információk feldolgozásával és közvetítésével foglalkozik, az összehasonlításuk is elvégezhető, noha ez első hallásra talán furcsának tűnhet. A dolgozat arra mutat rá, hogy a két egymástól igen távol eső szervezet közelebb áll – funkciójában legalábbis mindenképp – egymáshoz, mint azt elsőre gondolnánk. A munka, a kapcsolódási pontokat történeti és módszertani szempontból egyaránt elemzi és prezentálja, továbbá bemutatja a könyvtárnak, mint információközvetítő szervezetnek, az információs társadalomban betöltött szerepét, egy különleges nézőpontból.

Az információt mindig információs szakemberek közvetítették megbízójuk felé. Ilyen információs szakemberek a hírszerzők és a könyvtárosok egyaránt. A pályamunka a nyílt forrású felderítés folyamatát mutatja be és összehasonlítja a tájékoztató könyvtárosok munkájával, hiszen az információs források, valamint az ügyfelek (használók-megbízók) ismerete a könyvtárnál és a hírszerzésnél egyaránt vitális, alapvető tudás. Mindkét tevékenység esetében a cél információforrások felkutatása, és bennük a használó igényeinek leginkább megfelelő információ közvetítése. Módszertan szempontjából, hogy egy katonai-hírszerzési művelet információs igényeit kell kielégíteni, vagy egy tudományos kutatóét, gyakorlatilag lényegtelen.

Az információs társadalom minden egyes új médiuma, egyben újabb nyílt forrású információforrást is jelent a kémiszolgálatoknak. Az átalakuló társadalmi intézmények (pl. a fejlett információs szféra, család- és iskolai modell, ipar és gazdaság stb.) igen megnövelték az információs szükségletet, így igény lett információs menedzserekre, szakemberekre, akik képesek kiszűrni a szükséges információt a töménytelen mennyiségű sokaságból. Klasszikus példák ilyen szakemberre a könyvtárosok és a hírszerzők, főleg a hírszerzési elemzők. Mindkettőjük munkáját az információs korszak technikai vívmányai segítik, a személyi számítógépeken át a globális információs hálózatokig. Az információs társadalom követelményeiből, és jellemzőiből látható, hogy jelen korszakunkban, az információtól rendkívül túlterhelt mindennapokban, talán nagyobb szükség van információközvetítő szervezetekre, mint valaha.

BOGNÁR TÍMEA

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Verók Attila főiskolai docens, EKF TKTK

Vándorló könyvek. Tulajdonbejegyzések és ex librisek a Pálffy-család csépi gyűjteményében

A tulajdonbejegyzések és az ex librisek a magánkönyvtárak és a gyűjtők felderítésének elsőrendű forrásai. Az utóbbi években az Országos Széchényi Könyvtár irányításával országos szinten folyik az ún. possessor bejegyzések felkutatása. A XVIII. század végén és a XIX. század első felében létezett köznemesi gyűjteményekről kevés az adatunk, mivel sok esetben lehetetlen rekonstruálni a megsemmisült könyvtárak gyűjtőkörét. A művelt, felvilágosult vidéki nemesség érdeklődési köréről, művelődési szokásairól nehéz információt szerezni.

A Komárom megyei Csépen élt Pálffy-család XVIII-XIX. századi gyűjteménye sem maradt fenn hiánytalanul, de tulajdonosai kulturális ízlését jól tükrözi. A dolgozat célja a kötetekben található ex librisek és possessorbejegyzések felderítése. Ezek nyomán több más gyűjtő könyvtárról, művelődéséről is képet kaphatunk.

A 301 régi kötetben található 208 bejegyzés és 100 db ex libris vizsgálata az autopszia módszerével történt. Háttérinformációkat nyerhettünk Bajza József és Vörösmarty Mihály csépi rokonságáról, Thaly Kálmán történetíró és Kiss Dénes népdalgyűjtő kulturális háttéréről, valamint az első Komárom megyei nyilvános könyvtár állományának utóéletéről. A kutatás eredményei nem csupán könyvtár-, hanem művelődés- és irodalomtörténeti szempontból is érdekesek lehetnek.

BOHÁTI DÓRA

Kulturális mediáció
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

MIHÁLYFI JUDIT

Kulturális mediáció
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. Újvári Edit egyetemi docens, SZTE JGYPK

„Lásd, halld, érezd!” Múzeumi kultúráközvetítés fogyatékkal élők számára

Az Európai Unió kiemelten fontosnak kezeli a hátrányos helyzetű csoportok, köztük a fogyatékkal élők társadalmi integrációját, esélyegyenlőségük biztosítását. Ebben nagy szerep jut a közművelődés intézményeinek, mint például a múzeumoknak is. Dolgozatunkban a szegedi múzeumok esélyteremtő funkcióját, esélyegyenlőségi szerepét vizsgáljuk, tapasztalataink alapján ezen intézményekben a teljes körű akadálymentesítés még várat magára, de kezdeményezéseket is tapasztaltunk. Hipotézisünk szerint az intézményekben a fizikai akadálymentesítés már megoldott, de az infokommunikációs akadálymentesítés terén még sok a teendő. Interjúkat készítettünk a múzeumok munkatársaival, melyek alapján a fentebb említett hipotézisünk beigazolódott.

Dolgozatunkban az infokommunikációs akadálymentesítésre helyeztük a hangsúlyt, ennek érdekében a vakok és gyengénlátók, illetve a siket és nagyothallók csoportokra fókuszáltunk. Interjúkat készítettünk ezen csoportok képviselőivel, megvizsgáltuk lehetőségeiket és tapasztalataikat a tárlatlátogatásokkal kapcsolatban. A szakirodalmi háttér és a tapasztalatok alapján kidolgoztunk egy speciális múzeumi foglalkozást az említett célcsoportok számára, melyet az Interaktív Természetismereti Tudástárban valósítottunk meg, mely során az interaktivitásra, az élményszerűségekre és a résztvevők ép képességeire építettünk. A foglalkozások után a résztvevők elmondták, hogy örülnek ennek a kezdeményezésnek és még több ilyen órán szeretnének részt venni. A tárlatvezetésekről videofelvétel készült, melynek általunk szerkesztett és vágott 3 perces összefoglalója megtekinthető a dolgozat mellékletében. Mindezek alapján szükségesnek találtuk egy olyan összefoglaló dokumentum elkészítését, mely tartalmazza azokat a feltételeket, melyek szükségesek az akadálymentes tárlatok kialakításához a siketek és nagyothallók, valamint a vakok és gyengénlátók számára. Úgy gondoljuk, mivel a múzeumok számára még nem készült ilyen komplex segédlet ezen célcsoportok igényeit szem előtt tartva tervezési segédletünk ebben segítséget nyújthat. Kutatásunkkal és dolgozatunkkal az 1948-as Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozat 27. cikkében megfogalmazott elv megvalósulásához szeretnénk hozzájárulni.

BOLLA RÉKA

Egészségügyi szervező–Egészségturizmus szervező

BA, 8. félév

Széchenyi István Egyetem

Petz Lajos Egészségügyi és Szociális Intézet

Témavezető: Lukácsné Saller Mária egyetemi tanársegéd, SZE ESZI

Környezettudatos életvitelre nevelés az óvodában, és várható hatásai az ökoturizmusra

A dolgozat komplex képet szeretne alkotni arról, miként befolyásolhatja a környezettudatosságra nevelés az ökoturizmusra való igény növekedését. Napjainkban egyre nagyobb hangsúlyt kap a médiában a környezettudatosság és az egészséges minőségi élet. Már kicsi korban el kell kezdeni a természet tiszteletére való nevelést, hiszen ha ők ebben a szemléletben nőnek fel, már környezettudatos felnőttekké válva tovább adhatják tudásukat gyermekeik számára, és rajtuk keresztül a családok szemlélete is változtatható. Ha megtanítjuk gyermekeinknek önmaguk, társaik és a természeti/kulturális/társadalmi környezetük tiszteletét, a turizmus ezen ágával foglalkozó ökológiai turizmus fellendülését várhatjuk. Dolgozatomban bemutatom a már létező programokat, nevelési módszereket, lehetőségeket, melyek már ezen az elméleten alapulva igyekeznek gyermekeink szokásait, szemléletét, cselekedeteit a fenntarthatóság évtizedében környezettudatossá formálni/módosítani.

Ha mindezen dolgok megvalósulnak, környezettudatos társadalom kialakulásához érkezhetünk, mely még jobban fellendítheti a turizmust, mely gazdasági növekedéshez vezet.

BORBÉLY KRISZTIÁN

Pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

HÖRÖMPÖLI ÁDÁM

Pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Aczél Balázs adjunktus, ELTE PPK

Az idői orientáció szerepe a hedonikus döntéshozatalban

Korábbi hedonikus kutatások azt sugallják, hogy az átélt élmény több komponensből áll össze, melyek meghatározzák a teljes élményről alkotott véleményünket, és végül ez a vélemény vezet döntésekhez is. Az élmények azonban tartalmazhatnak non-hedonikus komponenseket is, ilyen lehet, hogy az élmény mennyire jutalmazó. Ez annyit jelent, hogy nem csak aszerint ítéljük meg a velünk történő dolgokat mennyire élvezzük azokat, de hogy milyen további előnyeit, hátrányait kell még elviselnünk miután megtörtént velünk.

Vizsgálatunk egyik célja az, hogy precíz módon tudjuk igazolni, amit már korábbi kutatások is gyanítottak, azaz hogy egy ingerről kapott előzetes információ már az inger átélését is módosítja. Fő célunk viszont az, hogy megvizsgáljuk az élményektől elvárt jutalom mértéke mennyire hat erősen a véleményalkotásra és a döntéshozatalra. Zimbardo különböző idői orientációs profiljainál.

Zimbardo idői fókusza öt dimenziót különböztet meg, amelyek valamelyike dominánsan meghatározza az egyén gondolkodási orientáltságát. Elsődleges hipotézisünk az volt, hogy a jövőorientált embereknél a cselekvés mellé az egyén által rendelt jutalomnak sokkal erősebb hatása van a véleményalkotásban, és a végleges döntéshozatalban. A jelenhedonistáknál azonban, az az elvárásunk, hogy a jutalmazás hatása sokkal gyengébb, és inkább csak a szó köznapi értelmében vett hedonikus dimenziók mentén hozzák meg az ítéletüket.

A hedonometer nevű műszerrel dolgoztunk, amelyeket korábbi kutatásaink során már sikeresen validáltunk. A műszer abban nyújt újat, hogy az átélt élmény folyamatos mérésére képes. A vizsgálatban résztvevő személyeknek teát kellett fogyasztaniuk, és különböző csoportokban más-más információkat kaptak a teáról, amely befolyásolta a tea jutalmazóságát. Eközben a teaivás élményét folyamatosan is értékelték, illetve egy retrospektív véleményt is alkottak. Sőt konkrét döntés el is állítottuk őket, hogy hajlandóak-e fogyasztani még a teából az addig megivottan felül. Ezután kitöltötték a zimbardo-i idői orientáltság kérdőívet is, hogy az erre vonatkozó adataikat is megkapjuk.

Az eredmények arra világítanak rá, hogy milyen mértékű befolyással bír az inger jutalmazóságáról kapott előzetes információ a különböző időorientáltságú embereknél. A kapott eredmények akár terápiák hatékonyabbá tételét is elősegíthetik fókuszáltabb elemzés után.

BOROS ERIKA

magyartanár-kommunikációtanár

MA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Hanák Zsuzsanna főiskolai tanár, EKF TKTK

„AZ ÉN CÍMERPAJZSOM” A serdülőkorú fiatalok énképének vizsgálata

Dolgozatunk a serdülőkorú fiatalok énképét vizsgálja. A kutatási eredmények bemutatását egy szakirodalmi áttekintés előzi meg. A szakirodalmi bemutatás két nagy tartalmi egységből áll. Az első rész a serdülőkor rövid bemutatását tárgyalja, a második rész pedig az énképet azon belül is a serdülők énképének jellegzetességére helyezi a hangsúlyt. A pubertáskor rövid összefoglalását néhány serdülőkkel kapcsolatos kutatási eredménnyel színesítetjük, majd a további áttekintésben azt vázoljuk, hogy milyen sajátosságai vannak a serdülőkornak a modern társadalmakban illetve a természeti népeknél. Az egyszerű kultúrákban a gyermekkorból a felnőtté váló átmenet nem szakasz, hanem egyértelmű határvonal, ami valamilyen beavatási szertartáshoz köthető. A dolgozatban kontinensenként mutatjuk be, hogy a különböző népeknél milyen beavatási szertartáson kell átesniük a serdülőknek, hogy az ifjakat a közösség teljes jogú tagjának tekintsék.

Kutatásunk során két módszer – kérdőív és címerpajzs – segítségével vizsgáltuk a serdülőkorú fiatalok önmagukról alkotott képét. Vizsgálatunk arra irányult, hogy bemutassa a serdülők énképének jellemzőit, ezen belül feltárja azt, hogy a pubertások különböző énképei (szubjektív énkép, ideálisnak vélt énkép, társak által róluk adott kép) között milyen összefüggések állapíthatók meg. Ezen kívül a kutatás célkitűzése volt az is, hogy megismerje a 14–18 éves fiatalok énré irányuló vágyait és törekvéseit. A vizsgálat során nyert adatok tanúsága szerint a serdülők szubjektív énképének átlaga 2,77, ami a 7-es skálán közepesnek tekinthető. A felmért pubertások úgy vélik, hogy magukat leginkább a barátságosság jellemzi. A serdülők többsége türelmet, kedvességet venne magának, továbbá a megkérdezett fiatalok a lustaságtól, a türelmetlenségtől és a bunkóságtól szabadulnának meg leginkább. A kutatás során azt találtuk, hogy a serdülők szubjektív énképe szorosabb összefüggést mutat az ideálisnak vélt énképpel, mint a társak által róluk adott képpel. Ezen kívül a kutatási eredmények alapján az is megállapítást nyert, hogy serdülőkorban a kortárskapcsolatok nyújtják az identitás kifejezésének legfőbb szociális színterét.

Vizsgálatunk hozzájárul a serdülők mélyebb megismeréséhez illetve a pubertások énképéből olyan ismeretek vonhatóak le, amelyek a velük való bánásmódnál illetve személyiségük nevelésénél kiindulópontként szolgálhatnak.

BOZSIK CSILLA

pszichológia

MA, 4. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Ináncsy-Pap Judit egyetemi adjunktus, DE BTK

A rideg-érzékeny vonás hatása és a nevelési körülmények befolyása a gyermekkori alkalmazkodásra

Nagy társadalmi problémát jelent, hogy növekszik a gyermek- és serdülőkorban elkövetett antiszociális cselekedetek száma. Az ún. rideg-érzékeny vonás jelentőségét feltételezik a későbbi antiszociális személyiségzavar kialakulása szempontjából. Ismert továbbá, hogy mind antiszociális személyeknél, illetve egyes adatok szerint mind a rideg-érzékeny vonással rendelkező serdülőkben az érzelmek felismerése, elsősorban az amigdala épségéhez társítható félelem felismerés jelentősen károsodott. Nem ismert azonban az, hogy a viselkedészavarral rendelkező serdülőkben mind a prefrontális döntéshozatal, mind az érzelmek felismerése tekintetében hogyan alakul a rideg-érzelemmentes vonással rendelkezők és nem rendelkezők viszonya egymáshoz. Nem ismert továbbá, hogy a prefrontális döntéshozatal és az érzelem-felismerés károsodása ugyanazt a populációt érinti e.

Magyarországon elsőként 2009-ben a Vadaskert Gyermekpszichiátriai Kórház indított el egy olyan kutatást, melynek célja, hogy feltárja azokat a jellemzőket, melyek központi szerepet játszanak az antiszociális viselkedés kialakulásában. Ebbe a folyamatba kapcsolódott be 2010-ben a Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézete. Előzetesen 2010-ben majd 2012-ben végeztünk vizsgálatokat az egészséges populációhoz tartozó serdülők körében. A rideg-érzékeny vonás megjelenésének egészséges populáción történő vizsgálata közelebb visz a gyermekek antiszociális viselkedésének megértéséhez. Hipotézisünk szerint a rideg-érzelemmentes vonás együtt jár megváltozott prefrontális döntéshozatallal, és megváltozott, amigdaláris funkcionális deficitre utaló érzelemfelismeréssel. A külföldi vizsgálatok klinikai mintán kapott eredményei, ezek alapvető összefüggései hazai, normál mintán is mérsékelten megjelentek. A magatartási problémák hátterében nagy jelentősége van a pszichés eredetű, kötődési és családi szocializációs problémáknak is, melyek a lakóotthonban élő gyerekek vizsgálati eredményeiben meg is mutatkoztak. A vizsgálat során nyert adatok jelentős mértékben hozzájárulnak a viselkedészavar neurobiológiai hátterében álló mechanizmusok teljesebb megértéséhez, és új terápiás lehetőségek feltárását segíthetik elő.

BRÁZ NIKOLETT

pedagógia

BA, 5. félév

Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Ugrai János egyetemi docens, ME BTK

Mindennapok fogságában A szegénységből vezető kiút perspektívái kisiskolás szemmel

Egy hátrányos helyzetű diák az iskola életében az alapvető tanulmányi elvárásokon és követelményeken túl teljesen más kihívásokkal is szembe kerül, melyek sokszor megnehezítik a mindennapjait. Ezek adódnak az őt körülvevő szociális háttérből, ahonnan a támogatás csak nyomokban, vagy egyáltalán nem észlelhető. Az oktatás egyik kiemelkedően fontos és leginkább szem előtt tartott problémája pontosan az, hogy ezekre a kihívásokra adott reakciókat hogyan lehet kezelni, ill. mik a pedagógus legfőbb feladatai egy olyan helyzetben, amikor az osztályában a fent körülírt hátrányos helyzetű tanulóból nem csak elvétve talál egyet-kettőt, hanem minden diákjára illik a leírás. Egy éves munkám alatt egy teljes létszámban hátrányos helyzetű osztályban hospitáltam, amelynek eredményeként születtek meg azok az adatok, amelyek egy átfogó képet adnak egy ilyen közeg életéről, mindennapi problémáiról, a felmerülő szükségletekről, és a pillanatnyi megoldást kereső próbálkozásokról.

Ez az állapot Borsod-Abaúj Zemplén megyében már évek óta akut helyzetet teremt, s a pedagógusok és a témában járatos szakemberek, akik kellő elhivatottságot éreznek magukban, de legfőképpen már tapasztalták a hátrányos helyzetű gyerekekkel való foglalkozást, tudják, hogy a feladat nem könnyű. Emiatt döntöttem én is úgy, hogy a pedagógus szakmára készülve behelyezkedem abba a légkörbe, amelyet áthat a fent említett állapot és tapasztalati alapon teszek megállapításokat. Bővítve ezzel a korábbi tényfeltárások azon sorozatát, amelyek alátámasztják, hogy a hátrányos helyzetűek jelenléte az oktatás egy olyan szegmense, amelyben a változtatások és megoldások körét bővíteni kell mindaddig, amíg érdemleges eredmény nem tapasztalható.

BURAI BERNADETT

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Lengyelné dr. Molnár Tünde főiskolai docens, EKF TKTK

Felhő-technológiák

A hazai célkitűzéseknek, a nemzetközi könyvtári trendeknek és az Európai Unió informatikai és interoperabilitást szorgalmazó stratégiáknak eleget tudjanak tenni a könyvtárak, szükséges és elkerülhetetlen, hogy az informatika legújabb technológiájának, a jövő informatikai közművének lehetőségeit megismerjék és beépítsék működésükbe az információszoftárító-központok.

Dolgozatomban azzal az új informatikai lehetőséggel foglalkozom, amely költségcsökkentő, energiatakarékos, személyre szabható és sokrétű, ezáltal a könyvtárak hatékonyságát növelheti, ez pedig a cloud computing, avagy a számítási felhő.

A rövid történeti áttekintést és jellemzőinek, valamint felhasználási lehetőségeinek bemutatását követően a Google Drive részletes megismertetése és az egyéb nyilvános felhő technológiák feltárása követi. Ezen egység célja elsősorban az olyan lehetőségek bemutatása, amelyet a könyvtári dolgozók is beépíthetnek mindennapos munkavégzésükbe.

Végül a könyvtárak „felhőkben” való részvételének lehetséges változatait, ennek előnyeit és az ezzel kapcsolatban felmerült kérdéseket mutatom be.

BURKUS BERNADETT

pszichológia
MA, 3. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

LAUER PANNA

pszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SELLYEI MÁRIA LAURA

pszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Bigazzi Sára egyetemi adjunktus, PTE BTK

Egyenlőbb-e? A pozitív diszkrimináció hatása a kedvezményezettek motivációjára, szorongására, önértékelésére, teljesítményére, a csoportnak való megfelelési igényére

Nem mai jelenség a hovatarozás és az individuális különbségek alapján történő megkülönböztetés, azonban a XXI. századra igen aktuális problémává nőtte ki magát. Az ebből adódó társadalmi hátrányok csökkentésére létrehozott szakmapolitikai törekvések jelentős részben a pozitív diszkriminációban (affirmative action) látják a megoldást. Jelen dolgozat két kutatást foglal magába, melyből az első, mint előkutatás említhető. Kutatásainkban mindezen politikai intézkedések kísérleti helyzetben vizsgált eredményességére voltunk kíváncsiak, így egy verseny keretében a résztvevő nők két féle információt kaptak továbbjutásuk okáról: (1) pozitív diszkrimináció miatti többletpont, (2) magas szintű teljesítmény. A két helyzetet, azaz a nők két csoportja közötti különbséget vizsgáltuk meg motiváció, önbecslés, szorongás, teljesítmény és konformitás tekintetében. A diszkriminált és a teljesítmény csoportok között nem találtunk szignifikáns különbségeket a változók tekintetében, azonban eredményeink arra utalnak, hogy bizonyos hozott tulajdonságok, ideológiák, melyekkel a személy a vizsgálatba érkezik, befolyásolják a kutatási helyzetben – és így az életben – való viselkedését, attitűdjét.

BÚDI BOGLÁRKA

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Ludányi Ágnes tszv. főiskolai tanár, EKF

Mesés-e a tudásunk a meséről, avagy mese hatásáról való vélekedés vizsgálata felnőttek körében

Dolgozatom alapgondolata a mese gyermekekre gyakorolt személyiségfejlesztő hatása, ezért megnéztem melyek azok a tényezők, amelyek miatt elhanyagolhatatlannak bizonyul az olvasott mese. Azonban e tág témakört egy másik oldaláról szerettem volna vizsgálni. Arra voltam kíváncsi mit tudnak ezekről a tényezőkről a szülők és milyen személyi tényezőktől függ a mese használata a családi nevelésben.

Azt feltételeztem, hogy a különböző generációhoz tartozó szülők, eltérő tudással rendelkeznek a meséről, és eltérő szokásokkal bírnak szülői szerepükben az említett témakörben. Ez a különbség pedig, – feltételezésem szerint – az eltérő gyermekkori meseélményből származik. A vizsgálat a hipotéziseimet igazolta, hiszen a vizsgált adatok szignifikáns különbségeket mutattak a kérdéses témákat tekintve.

A kutatás eredményei arra mutatnak rá, hogy a családokban történő mesélés fontosságára való figyelemfelhívás, valamint a szülőknek való ismeretátadás a meseolvasásról és annak gyermekekre gyakorolt hatásáról kiemelkedően fontosnak bizonyul a mai informatikai, és médiabeli sűrűségben is.

CZABÁNY ROLAND

Pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

DÓRA MÁRTON

pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők: Rózsa Sándor adjunktus, ELTE PPK

Jellemzések a jellemző függvényében – személyiségdimenziók és nemi hatások

Kutatásunk a mások jellemzését befolyásoló nemi, életkori, illetve személyiségbeli tényezőinek feltárását tűzte ki célul. Feltételeztük, hogy mások jellemzésében meghatározó szerepet kap a saját személyiségünkről alkotott véleményünk. Egy online tesztet készítettünk, amelyet egy közösségi oldal segítségével 129 személlyel töltettünk ki. A szabadjellemzések során minden kitöltő egy véletlenszerűen kiválasztott, általa személyesen ismert embert jellemzett 2, 5, majd 7 szóval, végül pedig a személyiség öt nagy faktorát feltáró önjellemző mérőeszközt (Big Five Inventory, BFI) töltött ki. A kapott 606 szabad személyjellemzés során összesen 2026 jellemszót kaptunk. A leggyakrabban előforduló jellemszavakat ezután 127 emberrel értékeltettük aszerint, hogy mennyire tartják szimpatikusnak az adott jellemszót, majd velük is egy BFI tesztet töltettünk ki. A kapott eredményeink szerint a szabadjellemzéseket nagyban befolyásolta a kitöltők személyisége. Általános nemi különbségek is megfigyelhetők, amelyek megegyeznek egyes sztereotip állításokkal. Kijelenthető, hogy az általános, pozitív jellemszó, amely minden vizsgált bontásban a legelterjedtebb volt, a „kedves”, a többi jellemszó gyakorisága az egyes befolyásoló tényezők függvényében változik. A jellemzéseket a BFI teszten mért személyiségdimenziók közül az érzelmi stabilitás, az extroverzió és a nyitottság szignifikánsan befolyásolta. A kitöltők által használt szavak szociális kívánatossága magas. A legtöbbet használt szavak kitöltők általi értékelésével megvizsgáltuk, hogy a személyiség hogyan befolyásolja a tulajdonság-preferenciákat, valamint azt, hogy a gyakran említett vonások közül melyek azok melyeket a legpozitívabbnak értékelünk.

CZIFRA NIKOLETT

szociálpedagógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Dr. Molnár Balázs főiskolai adjunktus, DE GYFK

Szakdolgozati eredményességvizsgálat a Debreceni Egyetem szociálpedagógia szakán

OTDK dolgozatom középpontjában a szakdolgozat műfaja, illetve az elkészült szakdolgozatok eredményességvizsgálata áll. Vizsgálom a szakdolgozat definíciós, fogalmi háttérét, rendszerezem a dolgozat megírásának folyamatát, illetve bemutatom az írás közben felmerülő lehetséges problémákat. Az eredményesség vizsgálatához kapcsolódva említést teszek az értékelés problémaköréről is.

Vizsgálatomat a Debreceni Egyetem szociálpedagógia szakán, nappali tagozatos hallgatók körében végeztem. Munkámban a 2009–2011 közötti periódusban megírt értékelőlapok statisztikai elemzését, illetve a kapcsolódó szöveges értékelések és védési feladatok tartalomelemzését végeztem el.

Dolgozatom célja, a szakdolgozatok eredményességének vizsgálata mellett, hogy meghatározzam mindazon tényezőket, amelyek befolyásolják a hallgatók szakdolgozatírói munkájának sikerességét, ezáltal támpontokat nyújtva mind a hallgatók, mind a konzulens tanárok számára a hatékonyabb munkához.

Az értékelőlapokat elemezve, olyan összefüggéseket tártam fel, melyek megmutatják, hogy mely tartalmi egységek, formai elemek jelentik a legnagyobb nehézségeket a szakdolgozatok írói számára. Ezek mellett párhuzamot vontam a szaktanárok szöveges értékelései, a dolgozatok érdemjegyei és a védési feladatok típusai, sajátosságai között is.

Kutatásom eredményei alapján megállapíthatók a dolgozatok sikerességét jelentősen befolyásoló tényezők. Globálisan kijelenthető, hogy az elméleti rész megírásában gyakrabban fordulnak elő hiányosságok, hibák, mint a vizsgálati részben. Az eredményekből levonható többek között az a következtetés, hogy már a szakdolgozat típusának megválasztása is nagymértékben szerepet játszik az érdemjegy alakulásában.

Összességében tehát elmondható, hogy eredményeim gyakorlati jelentőséggel bírnak, lehetőséget nyújtanak arra, hogy a szakdolgozatírás folyamatát mélyebben megértsük és az elkészült munkák a jövőben még színvonalasabbá váljanak.

CZIRFUSZ DÓRA

pedagógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Tóth-Mózer Szilvia PhD. Hallgató, ELTE PPK

Online szociometria – avagy osztályközösség a Facebookon

A címben említett közösségi portál a legtöbb fiatal számára ismert és használt internetes oldalnak számít, amelyet a Facebook hivatalos statisztikái támasztanak alá. Fontosnak tartom, hogy az online teret naprakész információk által megismerjük, mivel az általam vizsgált diákok többsége – ahogy a kérdőívek elemzéséből is kiderül – napi több órát tölt a digitális világban, ezen belül is a közösségi portálon, amelyet az iskolában eltöltött idő alatt is látogatnak. Jelenlétük a digitális térben egyrészt individuális, ugyanakkor bemutatom, hogy osztályközösségeként is ugyanúgy ott vannak. Dolgozatomból kiderül, hogy az egyes tényezők hogyan alakítják az osztályok szerkezetét az offline – osztálytermi, illetve online – Facebookos térben, a formális rangsor, az informális csoportképződés, a formális vagy informális osztálynormák mentén. Mindehhez a kérdőívben található szociometria nyújt segítséget, ami a klasszikus szociometria mellett egy újítást is bemutat; az online szociometria által a diákok Facebookon kialakult kapcsolatainak feltérképezését kísérli meg. Az így kapott eredményeket több háttérváltozó mentén árnyalom, hogy pontosabb kép rajzolódjon ki a vizsgálatba hozzáférés alapú mintavétel során bevont öt gimnáziumi osztályról. Néhány eset jól mutatja, hogy a portál azon felül, hogy szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget nyújt a diákok számára, alkalmas lehet a peremhelyzetű tanulók beilleszkedésének segítésére is. E miatt is érdemesnek tartom a neveléstudományi kutatásokon belül az online világ vizsgálatát, és a kapott eredmények felhasználását az oktatás-nevelés során.

CSAJBÓK ZSÓFIA

pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Berkics Mihály adjunktus, ELTE PPK

Költségvetés-elosztás és asszortativitás a párválasztásban evolúciós pszichológiai nézőpontból

Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy a férfiak és a nők milyen, egymástól eltérő, párválasztási preferenciákkal rendelkeznek. Ehhez Li (2002) evolúciós pszichológiai háttérű módszerét alkalmaztam, melyben a kitöltőknek egy ideális partnert kell megalkotniuk különböző pontmennyiségek elosztásával. Ennek segítségével az elvárások sorrendjéből kívántam a magyar, egyetemista korú populáció párválasztási szokásaira következtetni. Az önkitöltős kérdőívben a pontelosztás szempontjai szerint volt magasabb és alacsonyabb költségvetés, rövid, illetve hosszú táv, valamint 6 tulajdonság, melyekből megalkothatták az ideális partnerüket. A tulajdonságok a párválasztásban fontos 3 faktort fedik le: a külső megjelenést, a megbízhatóságot és a státuszt (Fletcher et al., 2004). A kutatás második felében a résztvevők önmagukat és jelenlegi vagy volt partnerüket pontozhatták, immár szabadon választható pontmennyiséggel. Eredményeim szerint nagyobb interakcióban voltak a válaszok, amikor több pontot használhattak fel, de a kis költségvetésű helyzet is informatív volt az evolúciós szükségletek jobb kiemelésével. A faktorok sorrendje nem tért el a nemek között, csak a tulajdonságokra adott pontértékekben különböztek, például a férfiak a nőknél minden feltételben magasabbra értékelték a külső jegyeket, a nők pedig a státuszt. A résztvevők önértékelését tekintve, az egyedülálló férfiak elvárásaival jobban együtt járt az értékelt „vágyott vagy volt partnerük” tulajdonsága, mint más vizsgálati csoportoké, viszont a párkapcsolatban élő nők a saját tulajdonságaikkal pontozták szorosabban együtt járóknak partnerüket, mint más csoportok. A legmagasabb együttjárás a résztvevők önértékelése és az elvárásaik között volt, ami egybecseng az előttem végzett kutatásokkal. Ezen kívül a válaszadók önértékelését a partnerük értékelésével összevetve egyértelműen kirajzolódik: a két nem egyetért abban, hogy a nők alacsonyabb státusszal rendelkeznek, mint a férfiak, ellenben mindkét nem a partnerét tartja vonzóbbnak. A megbízhatóság faktor tulajdonságai esetén interakcióban állt a párkapcsolati állapot az értékelt személlyel, ugyanis az egyedülállók kevésbé megbízhatónak értékelték partnerüket önmaguknál, míg a párkapcsolatban élők ezt fordítva látták. Ezeknek az eredményeknek megfelelően következtethetünk arra, hogy a preferenciáknak hatásuk van az aktuális párválasztásra, és megfontolandó befolyásoló erejük vizsgálata a párkapcsolaton belül észlelt hasonlóságra, szubjektív megítélésre is.

CSALA BARBARA

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

SOMOSKŐI DÁNIEL

Pszichológia
BA, 9. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

TIHANYI BENEDEK

ÁOK
Osztatlan, 9. félév
Simmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi Kar

Témavezetők: Köteles Ferenc adjunktus, ELTE PPK

Jóga hatása a testtudatosságra, tudatos jelenlétre és pszichés jóllétre

Kérdőíves vizsgálatunkban a jóga gyakorlatok egyes pszichés hatásait, azok egymással való összefüggését kívánjuk megmutatni. A változások dinamikáját a gyakorlatok időbeli paramétereivel jellemezve végeztünk további összehasonlításokat. A hazánkban – és a nyugati világban –, elterjedt jóga iskolák többsége a testgyakorlásra, légző gyakorlatokra és relaxációra-meditációra helyezi a hangsúlyt. Hirdetik, hogy a testi erőnléten és hajlékonyságon túl lelki kiegyensúlyozottságot, stressz-tűrést és harmóniát szerezhetnek gyakorlók. Kérdésünk, hogy valóban kimutatható kapcsolat a jóga gyakorlása, a testi tudatosság, a tudatos jelenlét és a pszichés jóllét növekedésével.

Módszerek:

A keresztmetszeti vizsgálatban 228 gyakorló jógázó személy vett részt. Online kérdőívet töltöttek ki. Fontosabb használt skálák: (SSAS, WHI-5 (Well-Being), PANAS, SA).

Változóink többsége jelentősen eltért a normál eloszlástól, így független kapcsolatokat a WB-, SA és SSAS pontszámaival bináris logisztikus regresszióval elemeztük. A függő változókból a mediánjuk mentén történő kettéosztással készítettünk bináris változót.

Eredmények:

A jóga gyakorlatok pozitív kapcsolatban állnak a szubjektív jólléttel, ami együtt jár a pozitív- és negatív affektivitással és mindfulness-szel, a testi tudatossággal (SA és SSAS) vizsgálatunkban nem mutatott kapcsolatot. A SSAS-szel negatív összefüggésben állt, vagyis valóban a régebb óta jógázók körében valóban csökkent a testi jelzések tünetként való értelmezését. A testi abszorpcióval is pozitív együttjárást mutatott.

Összegzés:

Az aktív és gyakori jógázás pozitív hatással van a pszichés jóllétre, testi ingerek tudatosítására, és csökkenti az egészségszorongást és az introspektív tünetérzékelést.

CSERMÁK ATILA

pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

FÖLDES TAMÁS ANDREI

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

REINDL ANTÓNIA

pszichológia
MA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezetők: Demetrovics Zsolt egyetemi docens, ELTE PPK
Czigler István egyetemi tanár, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Pedagógiai és
Pszichológiai Kar, Pszichológiai Intézet, Kognitív Pszichológiai Tanszék és Magyar
Tudományos Akadémia, Természettudományi Kutatóközpont, Kognitív Idegtudományi és
Pszichológiai Intézet*

Az online játékok és a figyelmi teljesítmény viselkedéses és kérdőívvel mért adatainak összevetése

A XXI. században tapasztalható drasztikus technológiai fejlődés és az Internet rohamos terjedése döntő módon kihat a mindennapjainkra. Az egyik ilyen új és nagy horderejű jelenség az online számítógépes játékok világa, melyet új viselkedéses függőségek és neuro-kognitív zavarok kialakulásával s összefüggésbe hoznak, ám hatásait napjainkban is aktívan zajló tudományos viták övezik.

A játékok tényleges téri-vizuális figyelmi teljesítményre irányuló kutatásai szisztematikusan pozitív kauzális összefüggést, tréning- és transzferhatást mutattak ki már csupán kéthétnyi, napi 1-2 óra játék után is (összefoglalásért ld. Dye, Bavelier, 2010), a javulás a figyelem megosztásában és kontrolljában azonban már nem volt tetten érhető (Donohue és mtsai, 2012; Bailey és mtsai, 2010). Ezen eredmények azonban kizárólag egyfajta játékokra vonatkoznak, míg a piacon számos eltérő típus örvend igen nagy népszerűségnek. A játékok hatásainak indirekt, kérdőíves vizsgálati eredményei szerint a játékkal töltött idő kauzális, kétirányú kapcsolatban áll az ADHD, az impulzivitás és a játékfüggőség mértékével (Gentile és mtsai, 2012). A problémás játék-használat a pedig a jelek szerint egyenesen az ADHD egyik komorbid zavara (ld. Weinstein, Weizman, 2012). A kutatások tehát gyakran ellentétes irányokból közelítik meg a kérdést, így számos esetben vezetnek eltérő, inkonzisztens konklúziókhöz. Pionír kutatásunk célja a számítógépes játékok hatásainak a korábbi vizsgálatokra építő, ám azokon túlmutató, komplex vizsgálata volt, melyben a tényleges kognitív/figyelmi kontroll teljesítmény mérésével párhuzamosan van jelen a problémás játék-használat, az ADHD és az impulzivitás, az online játékokkal való játszási szokások (a két igen népszerű típus preferenciája, a más játékosokkal való közös játék és a játékkal eltöltött idő), valamint a játék közben átélt flow élmény hatásának értékelése. Eredményeink lehetővé tették, hogy hazai mintán vázoljuk fel a tényezők közti kauzális kapcsolatokat (1. ábra), és a területen először állapítsuk meg a játék közben átélt flow élmény problémás játék-használatot mediáló hatását. Úgy tűnik továbbá, hogy a szakirodalmi ambivalencia feloldásának kulcsa a digitális játékok típusában, használatának társas jellegében és mértékében rejlik: a játékok kis dózisban, heti néhány órás játék esetén a (flow) élménydús társas kikapcsolódás remek eszközei, míg túlzásokba esve a szenvedélybetegség és a figyelmi problémák súlyos következményei helyeződnek kilátásba.

CSERNUS BERNADETT KITTI

óvodapedagógus

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Dr. Pálfi Sándor főiskolai docens, DE GYFK

Az óvoda-iskola átmenet a hátrányos helyzetű gyermekek esetében

Kulcsfogalmak: átmenet, hátrányos helyzet, érzelmek, óvodai nevelés, iskolai nevelés.

Dolgozatom fő témája az óvoda – iskola átmenet, és annak nehézségei, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyermekek esetében. Többen is foglalkoztak már ezzel a témával közvetve, illetve közvetlenül, például Vekerdy Tamás, Zilahiné Gál Katalin, Nagy József, Labáth Ferencné.

Vizsgálatom célja megtudni, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek számára az óvoda – iskola átmenet mennyire tér el a nem hátrányos helyzetű gyermekek intézménytípus váltásától. Az óvodapedagógusok és tanítók, valamint a szülők hogyan látják a hátrányos helyzetű gyermekek átmenetét. A szülők hogyan könnyítik meg gyermekeik számára a váltást, az átmenetet. A pedagógusok, tehát az óvodapedagógusok és a tanítók milyen segítő eljárásokat, módszereket alkalmaznak annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű szülők a gyermeküknek megfelelő iskolát válasszák ki, valamint a pedagógusok a gyakorlatban hogyan teszik zökkenőmentessé az óvoda – iskola közötti átmenetet. Kutatásomban azt is vizsgáltam, hogy maga az óvoda – iskola átmenet hogyan hat érzelmileg a hátrányos helyzetű gyermekekre.

A kutatásomhoz két települést választottam a lakóhelyemhez közeli települések közül. A két település Érpatak és Nagykálló. Azért esett a választás ezekre a településekre, mert Érpatak egy hátrányos helyzetű község, itt nagyobb számban élnek hátrányos helyzetű családok, Nagykálló pedig egy nem hátrányos helyzetű város. A két településen óvodákban és általános iskolákban végeztem strukturális kérdőívek segítségével adatgyűjtést.

A kutatásom során kapott eredmények kiértékelése után levonható néhány következtetés.

Óvodáskor végére a gyermekek negatív érzelmei felerősödnek az óvoda – iskola átmenettel kapcsolatban, valamint a tevékenységre, teljesítményre utaló érzelmeik is. A könnyebb átmenet érdekében az óvoda, mint intézmény sokkal többet tesz, mint az iskola. A pedagógusok és a szülők sem érzik nehezebbnek a hátrányos helyzetűek iskolakezdését a nem hátrányos helyzetű gyermekekénél. A válaszok alapján elmondható, hogy az intézményekben pedagógusok által nyújtott segítség az adott két településen könnyített az óvoda – iskola átmeneten a hátrányos helyzetű gyermekeknél.

CSINGER MERCÉDESZ

Vizuális és környezetkultúra tanár,
andragógus tanár
MA, 1. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Művészeti, Nevelés- és Sporttudományi
Kar

JANDRASITS ANDREA

Rekreáció szervezés és egészségfejlesztés
MSc, 4. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Művészeti, Nevelés- és Sporttudományi
Kar

Témavezető: Holecz Anita főiskolai adjunktus, NYME MNSK

Az elmeolvasási képesség összehasonlító vizsgálata pedagógusok és nem pedagógusok körében

Az elmeolvasási képesség vizsgálata hazánkban is preferált téma lett, azonban pedagógusok körében még nem vizsgálták. Az intencionalitás különböző szintjeinek sikeres átlátása az oktatói, nevelői munkában egyaránt hatékonyságot növelő tényező lehet. Vizsgálatunkban 155 fő elmeolvasási képességét mértük Känderman teszttel (1998, ford. Bereczkei és mtsai), ami négy különböző bonyolultságú interperszonális helyzet eseményeinek memorizálását, valamint az intencionalitás maximum öt szinten történő nyomon követését igényelte.

A pedagógusokon belül külön vizsgáltuk a mentor tanárokat (a pedagógusnak készülő hallgatók gyakorlati vezetői), a klasszikus, pedagógiai munkát végzőket, valamint természettudományos területek értelmiségi csoportjait. Feltételeztük, hogy a pedagógusok elmeolvasási képessége fejlettebb, mert olyan interakciós helyzetbe kerülnek nap, mint nap, ahol a társas helyzetek megoldásához hatékonyan kell jószólniuk, hogy sikeresen végezzék el feladataikat. Ezen belül pedig a mentor tanárok magasabb szintű teljesítményét vártuk, amennyiben feltételezzük, hogy mentortanárral az lesz, aki hatékonyabb az oktató, nevelőmunkában, és sikeresebb az emberi kapcsolatok optimális működtetésében. A természettudományi területen dolgozóknál az adott képesség valószínűleg ritkább működtetése miatt várható, hogy a pedagógiai végzettséggel rendelkezők eredményei jobbak lesznek. Emellett korábbi kutatási eredményekre építve feltételeztük a nemi eltéréseket, nők jobb elmeolvasási képességgel rendelkezhetnek, mint a férfiak. Feltevésünk szerint az életkor, és a pályán eltöltött idő, valamint az elmeolvasási képesség javul a tapasztalat, gyakorlás hatására.

Eredményeink feltevéseinket döntően igazolták, a memória típusú feladatokban szignifikánsan jobbak voltak a mentor tanárok a másik két csoporthoz képest, valamint a nők a férfiakhoz viszonyítva. Az elmeolvasási képesség alacsonyabb szintű intencionalitást igénylő feladataiban hasonló az eredmény, azonban a többszörös áttételnél megszűnik a hatás, illetve az ötödik szinten megfordul. Jobbak a természettudományos területen érintettek és a férfiak eredményei. Ebben a tesztszituációk tartalma, valamint a legmagasabb szint mérési gyakoriságának lehetősége is szerepet játszik. Az adatok alátámasztották, hogy a pedagógusi pályán eltöltött idő szintén pozitívan hat az elmeolvasási képességre.

CSONT ISTVÁN

Informatikus könyvtáros
MSc, 6. félév
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

Témavezető: Dr. habil. Boda István egyetemi docens, DE IK

Bibliográfiai adatok konverziójának támogatása az XLS2XML program segítségével

Dolgozatom témájának egy könyvtárgépesítési folyamatot segítő számítógépes program elkészítését választottam. A témaválasztás legfőbb indoka olyan könyvtárak segítése, ahol a gépesítési folyamat – valamilyen oknál fogva – csak részben valósult meg, vagy még a fejlesztés el sem indult. Célom elsősorban a Magyar Földrajzi Társaság könyvtári gyűjteményének feldolgozásának segítése volt, ahol egy közös projekt keretein belül a DE informatikus könyvtáros mesterképzésének hallgatói számítógépes formában írták le és Excel fájlokban tárolták a könyvtári katalógus több ezer rekordját. A feladatot általánosítva olyan könyvtárak segítése is célom, ahol – például az anyagi lehetőségek szűkössége miatt – hasonló körülmények között történik (vagy történhet) az állományfeldolgozás. Ilyen környezetben az általam fejlesztett program segíti a hatékony számítógépes feldolgozást és információkeresést. Ugyanis egy Excel fájlban nem megoldható a hatékony információ visszakeresés, az összetett keresés pedig teljes mértékben megoldhatatlan. Azonban egy megfelelően kialakított XML fájl betölthető egyes adatbázis-kezelő rendszerekbe, ahol lényegében bármilyen szintű keresési, illetve szűrési folyamat megvalósítható.

Az általam készített program egy Excel fájlból egy vagy több XML fájlt állít elő. A már meglévő konvertáló programokkal ellentétben, az XSL2XML alkalmazás egyes adatbázis-kezelő rendszerek számára specifikusan készíti el az XML fájlokat. Segítségével jelenleg MS Access, illetve MySQL számára generálható XML fájl, az általuk használt „szintaktikai” szabályoknak megfelelően. Ezen felül az Access adatbázis-kezelő rendszer számára előállított XML fájlhoz lehetőség van XSD sémalap konvertálására is, amelynek segítségével hatékonyabb módon lehet kihasználni az Access adta lehetőségeket. Ha az adatszerkezet megkívánja, az adott Excel fájlból lehetőségünk van több XML fájl előállítására is. Ilyenkor a generált XML fájloknak az adott adatbázis-kezelő rendszerbe történő beimportálása esetén több táblát hozhatunk létre, természetesen a kapcsolatot létrehozó elsődleges kulcsok megalkotásával együtt.

A programot JAVA programozási nyelven fejlesztettem, NetBeans fejlesztői környezetben. A felhasznált programozási nyelv kiválasztása során arra törekedtem, hogy olyan technológiát válasszak, amelyet tanulmányaim során sikerült elsajátítanom. Továbbá fontos kritérium volt, hogy az adott programozási nyelven íródott program szabadon felhasználható, terjeszthető legyen.

CSONTOS ENIKŐ

Informatikus könyvtáros
BA, 5. félév
Eötvös József Főiskola
Neveléstudományi Kar

*Témavezetők: Gyurcsó Júlia főiskolai adjunktus, EJP P
Bedekovits Tamás könyvtáros, óraadó, Eötvös József Főiskola Könyvtár*

Sallai István (1911–1979) élete és pályaképe. Bibliográfia

A kutatómunkám segítségével be szeretném mutatni a könyvtárosoknak, hogy mit köszönhetünk Sallai Istvánnak. Emellett, hogy Baján milyen nagyszerű emberek születtek itt ebben a kis dél – magyarországi városban. Remélhetőleg így már nemcsak Kis-szálláson emlékeznek valamilyen formában Sallai Istvánról, hanem Baja is büszke lesz rá. Az Eötvös József Főiskola Könyvtára megtette az első lépést az emlékszoba felállításával. Most Baján a sor, hogy méltó emléket állítson a könyvtárügy nagy mesterének.

A kutató munkám készítésekor az érdeklődők számára bemutathattam ki is volt Sallai István. A legtöbb esetben az érdeklődők Bajáról és környékéről származtak. Szájhagyomány útján is megismertetem az emberekkel a könyvtártudós elért eredményeivel. A könyvtárügy nagy alakjának megismertetésére a legjobb mód az írott formában rögzített ismertető, ami az én esetemben egy biobibliográfiai összeállítás formájában ez meg is valósult.

A hipotéziseim beigazolódtak. A tájékoztató könyvtárosok munkáját nagyban elősegítheti, ha van a kezükben egy olyan bibliográfia, ami egy adott témáról szól. Az én esetemben ez egy biobibliográfia. A kutatómunkám során rájöttem, hogy ha nem abban a szakterületen szerezte meg a képesítését, de kellő állhatatossággal, szorgalommal nagy dolgokat vihet végbe.

A következő sorokban bemutatom, hogy készítettem el a pályamunkámat és, hogy milyen következtetéseket vontam le belőle. A kutatómunkám készítése közben felismer-tem az a tény, hogy nem is olyan egyszerű egy bibliográfus munkája. Az adatokat többször is egyeztetni kellett. Volt olyan eset is, hogy bizonyos adatok nem egyeztek meg egymással. Ekkor az eredeti dokumentumot vettem a kezembe és egyeztettem az általam ismert információkkal. A bibliográfiát úgy készítettem el, hogy bármikor meg lehessen nyitni újra, ha esetleg egy újabb publikáció lát napvilágot a témában. Az adatok lezárásának ideje egy támpontot ad a kutató számára, hogy milyen frissek az adatok, amiket megtalált.

CSORBA-SIMON ESZTER

Informatikus könyvtáros

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Béres Judit egyetemi adjunktus, PTE FEEK

Biblioterápia – A könyvtár(os) lehetőségei a börtönben

A bűnözés és a börtön problémája egyre kurrensebb kérdéssé válik, ennek következményeként számos tudományág és szakterület kezdett foglalkozni a témával, ezzel segítséget nyújtva a bűnözés megelőzésében és felszámolásában. Ez alól nem képeznek kivételt a könyvtárosok sem, akik börtönkönyvtári szolgáltatásokkal vagy „külsősként” biblioterápiás foglalkozásokat tartva abban segédkezhetnek, hogy bebizonyosodjon, az olvasás eredményre vezethet a börtönökben folyó személyiségformáló, javító és fejlesztő munkában is. A biblioterápia börtönprogramokba való beemelése annak reményében történik, hogy sikertül javítani azokon a részben vagy teljesen hiányzó készségeken és képességeken, amelyek az elítélteknek a társadalom számára elfogadható formában gyakorolt életviteléhez és egy egészséges személyiséghez szükségesek.

A biblioterápia célja sokféle lehet: általánosságban ezek a célok a mentális problémák gyógyítása, a személyiségfejlesztés, az önismeret, szociális képességek, empátia, tolerancia fejlesztése, a közösségépítés, esetleg rekreáció témakörein belül mozognak. Az alapelgondolás a biblioterápia működési elvéről az, hogy egy olvasmány segítséget nyújthat abban, hogy külső szemszögből láthassa az olvasó a problémáit, példát vagy épp ellenpéldát ismerjen meg bizonyos élethelyzetekre, következmények nélkül gondolhasson át megoldásokat.

A jelen dolgozat alapját az a speciális terápiás anyag, illetve személyes és szakmai tapasztalat képezte, amelyet leendő könyvtárosként saját tervezésű és vezetésű, kiscsoportos biblioterápiás foglalkozásaim keretében, a pécsi Fiatalokorúak Regionális Büntetés- végrehajtási Intézetében fogvatartottakkal folytatott foglalkozássorozat tartása során szereztem.

Meggyőződésem, hogy a fejlesztő biblioterápia módszerének létjogosultsága van könyvtárszakmai, szociális és oktatási területeken egyaránt. Dolgozatomban tapasztalataim és az ismert szakirodalmak alapján igyekeztem kiemelni és bemutatni, hogy a biblioterápiának milyen szerepe lehet a könyvtár szolgáltatásai között, illetve onnan kilépve milyen pozitív hatásai lehetnek, esetemben egy olyan speciális és zárt környezetben, mint a börtön.

CSUHAI RÉKA

Andragógia

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Simándi Szilvia adjunktus, EKF TKTK

Karrier és/vagy gyermekvállalás. Fiatal felnőttek családalapításhoz és karrierépítéshez való viszonyának elemzése

A Tudományos Diákköri Kutatásom a 'Karrier és/vagy gyermekvállalás – A fiatal felnőttek családalapításhoz és karrierépítéshez való viszonyának elemzése' témát kapta. Azért választottam ezt a témát, mert úgy gondolom, hogy nagy aktualitással bír, s szerettem volna megválaszolni azokat a kérdéseket, amik felmerültek a kutatásom során. A dolgozatomban két főbb egységből áll, egy szakirodalmi áttekintésből és egy önálló empirikus kutatásból. A szakirodalmi áttekintésben először definiálom a karriert és a családot, valamint, hogy mit jelentenek ezek a fogalmak a fiatal felnőtteknek. A családot és a munkát, azaz a karriert összehasonlítom, érvekkel támasztom alá. A munka, valamint a család szerepét ismertetem. Áttekintést adok a gyermeknevelésről, valamint, a női karrierről és típusairól. Végző soron bemutatom a fiatalok mai munkaerő-piaci helyzetét. Az önálló empirikus kutatásomban kérdőíves megkérdezést alkalmazok, valamint interjúk elkészítését. A kérdőíves megkérdezetteim főiskolás hallgatók, mind nappalis és levelezős hallgatók. Az interjúimat, karriert építő nőkkel készítem, akik vezetői beosztásban vannak. Kutatásom eredményesnek bizonyult. Főbb kutatási kérdéseim a következők. Hogyan függenek össze a hallgatók karriertervei, a családalapítási szokásaikkal? Miért toródik ki a családalapítás és gyermekvállalás? Hogy alakul a fiatal felnőttek családképe és jövőképe? Hogyan befolyásolja őket a szülők iskolai végzettsége? Családból hozott képük befolyásolja-e? Úgy gondolom, hogy a kutatásom elején feltett kutatási kérdéseimre, s hipotéziseimre meg kaptam a válaszokat, amelyeket a dolgozatomban leírtam, s szemléltettem.

DALLOS ANDREA

Pszichológia

MA, 9. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Molnárné dr. habil. Kovács Judit egyetemi docens, DE BTK

A szexizmus és nemi alapú elutasítás iránti érzékenység helyzetértelmezésre és megbocsátásra gyakorolt hatása

Az elutasítási helyzetek értelmezését egyéni és helyzeti tényezők egyaránt befolyásolhatják, és ennek a szituációnak az értelmezése meghatározza az elutasító féllel való további kapcsolatot.

Ennek fényében a dolgozatomban bemutatott kutatásnak a célja annak a feltárása volt, hogy az olyan egyéni tényezők, mint a férfiakkal szembeni szexizmus és a nemi alapú elutasítás iránti érzékenység, illetve a bocsánatkérés módja hogyan befolyásolják egy olyan szituáció értelmezését, ami akár nemi alapú diszkriminációként is értelmezhető. A vizsgálati szituációban három bocsánatkérési forma jelent meg: egy általános elnézésekérés, amelyben a mindenkinek kijáró egyenlő esélyekre hivatkozik az elutasító, egy a nőknek kijáró egyenlő esélyekre, illetve egy a pályakezdők egyenlő jogaira hivatkozó bocsánatkérés. Emellett ezeknek a tényezőknek a megbocsátásra gyakorolt hatását is vizsgáltam. A vizsgálat alapjaként egy munkahelyi szituációt választottam, ugyanis az életnek ezen a területén gyakran előfordulhat, hogy olyan szituációkkal szembesülünk, ahol egy ellentétes nemű személytől kapunk negatív visszajelzést.

A kérdőíves vizsgálatban 181 nő vett részt. A vizsgálat eredményeként azt állapíthatjuk meg, hogy a szexizmus, elsősorban az ellenséges szexizmus, valószínűsíti a helyzet nemi alapú diszkriminációként való értelmezését, továbbá kisebb mértékű megbocsátást eredményez. Továbbá az ellenséges szexizmus gyenge, de pozitív összefüggést mutat a nemi alapú elutasítás iránti érzékenységgel is. Az ellenséges szexista állítások támogatása módosítja a bocsánatkérés módjának a megbocsátásra gyakorolt hatását: az ellenséges szexista nők kevésbé hajlandóak megbocsátani az általános bocsánatkérési formula esetén. A nemi alapú elutasítás iránti érzékenység szintén hatással van a bocsánatkérés módja és a megbocsátás közötti kapcsolatra, mégpedig oly módon, hogy a nemi alapú elutasítás iránt érzékeny nők kevésbé hajlandóak megbocsátani a nőknek járó egyenlő esélyekre hivatkozó bocsánatkérés esetén.

Ezek mellett az eredmények mellett a jelen kutatás jó kiindulásként szolgálhat a nemi alapú elutasítás iránti érzékenység alaposabb megértéséhez, illetve gyakorlati implikációkkal is szolgálhat arra, hogy hogyan kezeljük hatékonyan a munka világában megjelenő elutasítási helyzeteket.

DÁVID NIKOLETT

óvodapedagógus

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Dr. Pálfi Sándor főiskolai docens, DE GYFK

Kooperatív technikák a hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésében

Dolgozatom fő témája a kooperációs technikák alkalmazása, s ezen belül összpontosítva a kooperáció óvodai nevelés területén történő megjelenésére.

Vizsgálatom célja, megtudni, hogy a kooperációs technikák, illetve a kooperáció alapelvei hogyan érvényesülnek az óvodai nevelésben, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetében.

A kutatáshoz 3 települést választottam ki, ahol interjút készítettem olyan óvodapedagógusokkal, akiknek gyermekcsoportjaikban hátrányos helyzetű, főként roma gyermekek integrációja zajlik.

A három település (Hajdúbozsórmény, Verpelét, illetve Mezőkeresztes) kiválasztásában tehát első szempont volt, hogy nagy számban éljenek hátrányos helyzetű családok, míg a másodikként pedig, hogy az óvodai gyermek csoportokban a hátrányos helyzetű gyermekek integrálva nevelődjenek.

Vizsgálatom során azt kutattam, hogy a kooperáció segíti-e a hátrányos helyzetű, roma gyermekek beilleszkedését az óvodai csoportba. Célravezetőbbek-e a heterogén összetételű csoportokban a kooperáció eljárásai, mint versenyztetés módszerei? Valamint a romákkal kapcsolatos előítéletek befolyásolják-e az óvodai nevelés sikerességét?

A kapott adatok alapján, azt a következtetést vonhatom le, hogy az iskolában alkalmazott kooperációs technikákat nem alkalmazzák az óvodai nevelésben, de a kooperációs alapelvek megjelennek játék bizonyos típusaiban, melyeket a óvodapedagógusok a gyakorlatban alkalmaznak. Az óvodás gyermekek általában nem előítéletesek, esetlegesen megjelenő előítéleteik oka a szülőktől ered, vagy rendezetlen megjelenésükből fakad. A vizsgált óvodai csoportokban inkább az együttműködésre nevelés a jellemző, nem pedig a gyermekek versenyztetése.

DEBRECZENI DÁNIEL GÉZA

Neveléstudomány MA

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Csapó Benő egyetemi tanár, SZTE BTK

Tartalomfüggetlen online számítógépes játékok induktív és deduktív gondolkodást fejlesztő hatásának vizsgálata

A kutatás célja egy magyar fejlesztésű online gyerekoldal, az egyszerűlt.hu számítógépes játékprogramjainak hatás-vizsgálat elvégzése volt, mely az induktív és deduktív gondolkodás fejleszthetőségét vizsgálta. A kapott eredményeknek fontos szerepe van a weboldalra látogató pedagógusok tájékoztatásában.

A kísérlet mintája négy általános iskola negyedik évfolyamos tanulói voltak, azaz a 10-11 éves korosztály (n=206). Gazdasági-társadalmi háttérváltozók alapján azonos a minta. A fejlesztő program 17 játékot tartalmazott, a bennük megjelenő műveletek megfelelték az induktív, illetve deduktív gondolkodás struktúrájában előforduló műveleteknek. A tanulók az informatika órák keretében heti egyszer, két hónapon át játszottak. A játékprogramokkal a tartalomfüggetlen képességfejlesztés volt célozható, mivel nem kapcsolódtak egyik iskolai tantárgy tartalmához sem. A mintaalakítás következtében a gyengébb iskolai teljesítménnyel rendelkező tanulók kerültek a kísérleti csoportba (n=111), míg a jobban teljesítő diákok a kontroll csoportba (n=95). A szignifikáns teljesítménykülönbség miatt a minta illesztése a háttérváltozók alapján történt. A fejlesztés során a tanulók önállóan dolgoztak, egyéni ütemben. A játékprogramok képességfejlesztő hatását elő- és utóteszt használatával mértem, melyek az induktív és deduktív gondolkodás egyes műveleteire épültek (Vidákovich és Csapó, 2007).

A fejlesztő program hatására szignifikáns teljesítményjavulás következett be a kísérleti csoport tagjainál a deduktív ($t = -10,378$, $p < 0,000$) és az induktív ($t = -2,928$, $p < 0,000$) gondolkodásban egyaránt, míg a kontroll csoport diákjainál nem volt fejlődés ez idő alatt egyik képesség terén sem (deduktív: $t = 3,062$, $p < 0,003$, induktív: $t = 1,356$, $p < 0,178$). A kísérleti csoport deduktív gondolkodása 13 százalékponttal, az induktív gondolkodása 6 százalékponttal javult. A kísérleti és kontroll csoport előteszten mutatott eredménye között szignifikáns különbség mutatkozott a deduktív ($t = -9,446$, $p < 0,000$) és induktív ($t = -6,854$, $p < 0,000$) gondolkodásban egyaránt. A két csoport utóteszten mért deduktív ($t = -2,25$, $p < 0,025$) és induktív ($t = -3,22$, $p < 0,001$) eredménye között azonban csökkent az előteszten tapasztalt különbség mértéke, de még mindig szignifikánsnak mondhatóak.

Az egyszerűlt.hu weboldal játécai a 10-11 éves tanulók deduktív és induktív gondolkodását egyaránt fejlesztik, így használatuk ebben az életkorban hasznos lehet.

DEMÉNY ENIKŐ

kulturális mediáció

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezetők: Kleisz Teréz egyetemi docens, PTE FEEK

Szécsi Gábor egyetemi docens, PTE FEEK

A lakótelepi megújulás lehetőségei a közterek, közösségek és a helyi identitás vonatkozásában a pécsi uránvárosi folyamat példáján keresztül

Az EKF projekt uránvárosi jelentőségét a fizikai és a társadalmi megújulás folyamatainak kereszteződése adja. A Közterek és parkok megújulása kulcsprojekt keretében felújított uránvárosi főtér az uránvárosi köztérben végbement legnagyobb változásnak számít az elmúlt húsz évben. Az EKF nem csupán a lakótelep főterének és játszótérének megújulását tette lehetővé, hanem olyan kulturális-társadalmi programoknak is helyet adott, amelyek a 21. századi városmegújító gyakorlatok módszereivel (pl. köztéri művészet) kívánták meg újrafogalmazni a helyi társadalom, közösségek és identitás releváns kérdéseit. A társadalmi megújulás motivációi között szerepelt az uránvárosi lakosok helyhez való kötődésének megerősítése, az uránvárosi identitást felmutató szociokulturális köztéri művészeti alkotás létrehozása, a lakosok jó szomszédi viszonyainak a felelevenítése, a közösségépítés és a helyi társadalom bevonása a saját környezetüket érintő kérdésekbe. Nem célozom az egyes programelemek részletes bemutatása és lefolyásának elemzése. Helyette az ezeket kezdeményező építészek, művészek és művészeti menedzserek sajátos attitűdjeit szeretném feltárni. Kutatásom egyik alapkérdése az volt, hogy az együttműködő szereplők milyenek látják saját és egymás cselekedeteiket az együttműködés folyamatában. Az interjúkérdéseimre érkezett válaszok felfedik a városmegújítás folyamatába becsatlakozó társadalmi szereplők különböző motivációit, az együttműködést nehezítő vagy megghiúsító okokat, valamint a kooperatív (város)tervezést gátló helyi tényezőket. A társadalmi szereplők egymás mellé kerülő széttartó magyarázatai és értelmezései ugyanakkor rámutatnak azokra a kritikus pontokra, amelyeket egy jövőbeni lehetséges részvételi lakótelepi megújulás szervezeti felépítésekor figyelembe kell venni a hatékonyabb együttműködés céljából.

DÉSFALVI JUDIT

Pszichológia

MA, 4. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Hámori Eszter egyetemi docens, PPKE BTK

Idősothonban élők kötődésének vizsgálata

Jelen dolgozatom célkitűzése, hogy olyan élethelyzetben lévő időskorúakat vizsgáljak kapcsolati, kötődési rendszerük mentén, akik nem a megszokottnak mondott életteremben élik mindennapjaikat, hanem az idősek otthonában. Munkámban a kötődési mintázatok feltárásával próbálok megközelíteni az idős személyek otthonban való életformáját. Kíváncsi voltam arra, hogy a kötődési stílus átadódása megmutatkozik-e, illetve, hogy az egyén miként éli meg, és hogyan viszonyul szokatlan helyzetéhez, milyen módon képes ebben a helyzetben asszimilálódni? Kíváncsi voltam arra is, hogy a kötődési stílus, amelyet a jelenben mutat a vizsgálati személy, segíti-e, vagy akadályozza az adaptációt a többiekhez. A szakirodalomra alapozva négy részben csoportosítottam hipotéziseimet: 1. a kötődés transzgenerációs modelljén alapuló hipotézisek; 2. az otthonban való lét élménye, és a kötődési sajátosságok az életpasztalet függvényében; 3. az otthonban élők lelkiállapota, kötődési mintázata, az észlelt szülői bánásmód összefüggéseinek tekintetében; 4. a bentlakók integrációja, a hangulati jegyek és a kötődési minták reprezentációinak összefüggése. A vizsgálatban 24 fő otthonban élő, 11 férfi, és 13 nő, valamint 20 fő hozzátartozó – 5 férfi, és 15 nő – vett részt. Munkámhoz egy félig strukturált interjút, egy projektív eljárást – Fészekrajz-teszt –, és 5 kérdőívet használtam (ASQ; H-BPI; STAI; Reménytelenség és Depresszió Skála). Eredményeim: nincs jelentős együttjárás a biztonságos vagy a szorongó kötődésre utaló skálák között a szülők és gyermekeik között, és igazolódott, hogy nincs különbség az észlelt szülői bánásmód megítélésében és értékelésében sem, részben igazolódott a Fészekrajz alszáján, hogy a kötődési mintázat átadódhat a generációkon keresztül, és igazolódott, hogy a cél hiánya kapcsolatban lehet a depresszióval és reménytelenséggel és bebizonyosodott, hogy a cél nélkül élő szülők szorongóbb jegyeket mutatnak, mint gyermekeik, és a kötődési reprezentáció bizonyos tekintetben mutathat generációs hasonlóságot. A idős lelkiállapota összefüggésben lehet azzal, ahogyan kötődéseit, kapcsolatait megéli, s az otthonban való lét befolyásolja a bentlakó mentális életét, hozzáállását, s hogy az idős személy is képes befolyásolni saját jóllétét, vagy esetleges rosszlétét.

DIÓSSY EMESE

Neveléstudományi

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Dr. Trencsényi László egyetemi docens, ELTE PPK

Don Bosco üzenete a XXI. századi pedagógiának

Giovanni Bosco vagy ahogy a legtöbben ismerik Don Bosco, a XIX. Század közepén működött katolikus pap, aki egész életét a fiataloknak szentelte és aki soha nem adta fel hivatását, annak ellenére, hogy ellenségei nem egyszer próbáltak ártani neki és tönkre tenni az életművét. Egyike azon keveseknek, akiket pedagógusi munkásságukért avatott szentté egyháza.

A célom ezzel a kutatással az, hogy képet rajzoljak arról, hogy hogyan működik a XXI. században Don Bosco pedagógiája. Az elemzésben elsősorban Don Bosco fogalomparját alkalmazom, ti. az általa ígenelt úgynevezett megelőző és az általa elítélt megtorló módszer meglétét, megvalósulási formáit vagy hiányát keresem.

Kutatásom során szeretnék választ kapni arra, hogy vajon mennyit tudnak Don Boscóról azok az emberek, akik tanulmányaikat pedagógiai téren végezték illetve azok akik nem. A tudásfelméréshez egy általam készített rövid, nyitott kérdésekből álló kérdéssort fogok felhasználni. Dolgozatom során természetesen nemcsak a „laikus” emberek tudására építek, hanem megvizsgálom azt is, hogy mit mondanak a szakirodalom olyan jeles képviselői, mint például Fascie Bertalan vagy a Németh – Pukánszky szerzőpáros.

DOBÓ ZSÓFIA

pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Albu Mónika egyetemi tanársegéd, KRE BTK

Kontextusfüggőek-e a hamis emlékek a DRM paradigmában?

A kutatás célja a környezet és az előképzettség mint kontextus hatásának vizsgálata a Deese-Roediger-McDermott (DRM) paradigmában, különös figyelmet szentelve az emlékezeti tudatosság szintjei közti különbségeknek (remember/know paradigma). A vizsgálat 40 személy részvételével zajlott, két helyszínen, melyek a külső kontextus meghatározói voltak. Az eredeti DRM szólisták közül kettőt használtam fel (magyar nyelvre fordítva), a kontextusokhoz igazítva. A terjedő aktivációs elmélet és a monitorozás emlékezetre gyakorolt hatása alapján eredményként azt vártam, hogy a kontextussal megegyező szavak listája esetén több csaliszó (olyan szó, amely nem szerepel a listán, csak asszociálható ahhoz) jelenik meg, mint nem egyezés esetén, továbbá, hogy az így megjelent csaliszavak inkább az epizodikus emlékezethez kötődnek, így többségében „emlékszem” jelölést kapnak „ismerős” helyett. A kutatás során kiemelt szerepet kapott az egyik helyszín, ahol a környezet mellett az előképzettség is befolyásoló tényezőként hatott mint belső kontextus. Kérdésként merült fel ebben az esetben, hogy a korábbi, gyakran használt tudás vajon hat-e a hamis emlékek megjelenésére a megkülönböztetési heurisztika elvét figyelembe véve? Az eredmények alapján elmondható, hogy nem mutatkozott jelentős különbség a két helyszín között a hamis emlékek felismerésében, míg az előképzettség mint belső kontextus esetén, annak hiánya szignifikáns eltéréseket mutatott az emlékezeti tudatosság szintjei között.

DOMBI EDINA

Pszichológia

MA, 9. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők: Janacsek Karolina Egyetemi adjunktus, ELTE PPK
Dr. Németh Dezső Habilitált egyetemi docens, ELTE PPK*

Mitől olyan gördülékeny az emberi kommunikáció? Interaktív összehangolódás életkori változásai dialógusokban

Kutatásunk célja Garrod és Pickering (2004) eredményei alapján megvizsgálni az interaktív összehangolódás jelenlétét dialógusok során, életkori különbségeit, és ezen belül az összehangolódás és a tudatelmélet kapcsolatát. Az interaktív összehangolódás elmélete szerint a beszélgetőtársak több nyelvi szinten összehangolódnak automatikusan annak érdekében, hogy a kommunikáció érthetőbb és gördülékenyebb legyen. A vizsgálatban 142 vizsgálati személy vett részt, 7 életkori csoportból: 5–6 évesek, 7–10 évesek, 11–14 évesek, 15–18 évesek, 20–23 évesek, 24–37 és 60–77 évesek. A vizsgálat során egy, a kutatócsoportunk által összeállított tesztbattériát használtunk, amely önálló képleírásból, lexikai, nyelvtani és mentalizációs feladatokból, valamint érzelmi kifejezések felismeréséből áll. Az eredmények alapján megfigyelhető mind a lexikai, mind a szintaktikai összehangolódás dialógus helyzetben. Az életkori csoportokat figyelembe véve továbbá az is megállapítható, hogy fiatalabb korban közel azonos, bizonyos feladatok során nagyobb összehangolódást mutatnak a vizsgálati személyek, mint a felnőttek, míg idősebb korban egyfajta visszaesés figyelhető meg az összehangolódás mértékében. Ennek hátterében az automatikus, szociális és kognitív készségek fejlődése is állhat, hiszen egyes tanulmányok szerint a készségtanulás gyerekkorban jobb, mint felnőttkorban. A vizsgálat eredményeiből azonban nem sikerült egyértelműen igazolni a „hideg” mentális állapotulajdonítás és az interaktív összehangolódás kapcsolatát, vagyis nem igazolódott olyan tendencia, hogy akik jobban teljesítenek a mentalizációs feladatokon, azoknál nagyobb az interaktív összehangolódás mértéke. Utóbbi eredmény arra utalhat, hogy az interaktív összehangolódás sokkal automatikusabb folyamat, mint korábban gondoltuk.

Kulcsszavak: interaktív összehangolódás, automatikus folyamat, dialógus, mentális állapotulajdonítás, hamis vélekedés

DUDÁS KÁLMÁN

Andragógia szak

BA, 5. félév

Szent István Egyetem

Alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Kar

Témavezető: Dr. Varró Bernadett főiskolai docens, SZIE ABPK

A „64 mező” varázsa

A sakkjáték eredetét a mai napig vitatják. A dolgozat egyik célja azonban az, hogy kiderítse, honnan származik, és melyek azok a népek, illetve kik azok az emberek, akiknek köszönhetjük, hogy e „királyi játék” ilyen mértékben elterjedt, és ennyire népszerűvé válhatott földünkön.

Vajon milyen (vagy minek a) kategóriájába sorolható a sakk? Művészet, tudomány, játék, sport, hobbi vagy valami más? A dolgozat erre is keresi a választ.

Megtudhatjuk továbbá azt, hogy milyen kompetenciákra van szüksége egy jó sakkozóknak, illetve egy eredményes sakkedzőnek.

A sakkoktatás jelentőségét napjainkban egyre többen felismerik. A dolgozat célja megvizsgálni, hogy valóban szükség van-e a sakkoktatás minél szélesebb körben való bevezetésére. Arra keresi a választ, hogy valójában milyen képesség növelő és személyiség fejlesztő hatása van a sakkozásnak, azokra a fiatalokra, akik rendszeresen látogatják a sakkedzéseket.

A kutatás tartalmaz egy empirikus kutatást a Tápíószelén és környékén élő, korábban sakkozó fiatalokról. A felmérésben egy olyan korosztály vett részt, amely ma már 20-21 éves, és az általános iskola 5–8. osztályában rendszeresen eljárt sakkfakultációra. Bemutatja, hogy miközben a fiatalok látogatták a sakkedzéseket, milyen mértékben változott a tanulmányi eredményük, és arra is választ kapunk, mennyire van a sakkozásnak „jótekonny hatása”, a személyiség fejlődés változásában. A felmérésben nemcsak a fiatalok, hanem szüleik is részt vettek, így még közelebb kerültünk, a sakk életre gyakorolt pozitív hatásának vizsgálatához. E publikációban igazolódni látszik a „mens sana in corpore sano” közmondás örökigazsága, valamint az, hogy érdemes a sakkoktatásba minél több energiát investálni, hiszen Magyarország és tágabb értelemben az EURÓPAI UNIÓ csak akkor veheti fel a versenyt a világ vezető gazdasági hatalmaival szemben, ha maximálisan kihasználja a rendelkezésére álló „szellemi tőkét”.

DUDÁS ORSOLYA

Andragógia

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Tóth András egyetemi docens, EKF TKTK

Egy kisváros oktatási, kulturális története, jelen helyzete, a foglalkoztatás és helyi identitás tükrében Ha újra indulna a gyár...

Dolgozatomban egy olyan gyár történetét, és múltját mutatom be, melyre méltán lehet büszke egy nagykovácsi ember.

A Konzervgyár történetét az 1896-os és 2002-es év közötti időszak öleli fel, amikor még virágzott városunkban a munkaerőpiac, jól működött az export.

A nagykovácsiak számára a Konzervgyár jelentette a megélhetést, a szórakozást, a barátokat, és bátran ki lehet jelenteni, hogy a családot is. A május elsejei felvonulások, kirándulások, sportrendezvények, kulturális programok, vetélkedők, mind növelték a dolgozók komfortérzetét.

Valamikor nagy élet pezsgett itt, a munkások hosszú, hullámzó kerékpáros sorát lehetett látni műszakváltás előtt és után. Lelkes diákok dolgoztak a nyári munkán, és nyersanyaggal teli teherautók sorjázta a gyárkapu előtt. Megrakott vagonok indultak hosszú útjukra a gazdag nyár megóvott és elrakott finom termékeivel, bizonyítva a gyár hírnevét.

Felidézem a múltat és elképzelem, milyen lenne a város, és a lakosok élete, ha újra működne a Gyár.

Egy kérdőíves kutatás segítségével felmérem, vajon a mai fiatalok, tudják-e, mekkora jelentőséggel bírt a Konzervgyár?

Hogyan lehet a munkát, a kultúrát, a szórakozást, és a sportot mind egy helyen megtalálni?

Hogyan lehetne újra felvirágoztatni a várost, nyitni újabb lehetőségek felé, munkahelyeket teremteni vagy akár turisztikai oldala felől megközelíteni a gyárat?

Célom, hogy a nagykovácsi fiatalokkal megismertessem azt a dicső múltra visszatekintő Konzervgyárat, amelynek falai között biztos munka, megélhetés, egy megtartó közösség és egy sajátos életforma várta a munkásokat. Ezzel szeretném biztatni és ösztönözni a jövő nemzedékét: nem szabad hagyni, hogy egy ilyen értéket elfelejtsünk! A mai világban munkahelyeket kell teremteni, nem pedig hagyni őket elpusztulni!

ENGYEL MÁRTON

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Nagy János docens, ELTE PPK

A versengés és az önértékelés kapcsolata

Kutatásomban két vizsgálatban kívántam felderíteni a kapcsolatot a versengés, az implicit és az explicit önértékelés között. A versengést, mint stabil, egyéni jellemzőt egy ötfaktoros kérdőívvel mértem fel (Rózsa, megjelenés alatt). Az explicit önértékelés méréséhez a Rosenberg féle önértékelési kérdőívet, az implicit önértékelés méréséhez pedig a Greenwald által átalakított Implicit Asszociációs Teszt (IAT) önértékelési változatát használtam.

Az első vizsgálatban eredményeim szerint nem mutatkozott kapcsolat a három konstruktum között. A résztvevőket ezután a kétféle önértékelés alapján magas és alacsony csoportokba osztva az expliciten magas, de impliciten alacsony önértékeléssel jellemezhető csoportban a versengés és az implicit önértékelés között magas korrelációt, míg a mindkét feltételben magas önértékelés esetében negatív korrelációt találtam.

A második vizsgálatban társas összehasonlítási helyzetben, előhangolással módosítottam a résztvevők önértékelését. A pozitívan befolyásolt önértékelés esetében erős együttjárás mutatkozott a versengés és önértékelés között. Az átlagnál jobban versengő résztvevők önértékelése szignifikánsan magasabbnak mutatkozott az átlagnál kevésbé versengő résztvevőkénél. A negatívan befolyásolt önértékelés esetében lényegesen enyhébb a korreláció, és nincs számottevő különbség a magasán és alacsonyan versengő résztvevők között.

ERDŐS ADRIENN

Pszichológia BA

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

GERGÁLY KATALIN

Pszichológia BA

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Surányi Zsuzsanna egyetemi tanársegéd, KRE BTK

Hiperaktivitás az érzelmek tükrében

Az ADHD-val kapcsolatos kutatások elsősorban a viselkedészavarokra fektetik a hangsúlyt, az érzelmi zavarokra csupán napjainkban kezdtek felfigyelni.

Az ADHD-val élő gyermekek szignifikánsan rosszabbul teljesítenek azokban a feladatokban, ahol arcokról kell érzelmeket felismerni (Lyon, Yuill, 2007), és ahol a kontextus alapján kell felismerni az érzelmeket (Da Fonseca, De Ruelle, Poinso, Santos és Seguiet, 2009). Ezekben a kutatásokban azonban a kognitív és affektív funkciókat külön feladatokkal mérték. Ugyanakkor a neurális háló elmélet szerint a kognitív-affektív funkciók egy hálórendszert alkotnak az idegrendszerben, így feltételezhetően interakcióban állnak egymással (Ledoux, 1989). Az ADHD-val élő gyermekekre jellemző a veszélytől való félelem hiánya, és ennek következtében a folyamatos izgalomkereső magatartás (Selikowitz, 2009). Ezt a személyiségpszichológiában szenzoros élménykereséssel mérhetjük, ami kutatások alapján kapcsolatban áll a hiperaktivitás-figyelemzavarral (Fowler és mtsai, 1980).

Kutatásunk újszerűségét adja, hogy a kognitív gátlási és érzelmek feldolgozási folyamatokat egy paradigmán belül értelmezi. Így képesek vagyunk az említett interakciók vizsgálatára, hisz ezen rendszerek nem függetlenek egymástól.

Módszer: Vizsgálati személyek csoportját 16 hiperaktív 8-10 éves gyermek képzte, a kontroll csoportot pedig 20 hasonló korú normálisan fejlődő gyermek alkotta. Kutatásunk során az E-prime nevű számítógépes software-t használtuk, melynek alapját a módosított Go/No-Go és Stroop feladatok képzik. A válaszadásra pedig speciális nyomógombok szolgáltak, melyekkel pozitív, negatív illetve semleges szavakra kellett reagálni. Mindezek mellett egy gyerek szenzoros-élménykereső kérdőívet (Russo és mtsai, 1993) is kitöltöttek a vizsgálati személyeink.

Hipotéziseink: A hiperaktív gyermekek rosszabbul teljesítenek a kognitív gátlást mérő feladatokban, érzelmi ingerek esetén is deficit figyelhető meg. Az ADHD-val élők magas szenzoros élménykeresést mutatnak. Feltételezzük, hogy e két vizsgált rendszer kapcsolatban áll egymással. További hipotézisünk, hogy a hiperaktív gyermekek magasabb élménykeresést mutatnak a kontroll csoportnál.

Eredmények: Eredményeink alátámasztották a fentieket. A deficit kifejezetten a zavaró ingerek esetében jelenik meg. Az affektív feldolgozásban is károsodást mutattak a vizsgálati személyek. A hiperaktivitás figyelemzavar személyiségbeli korrelátuma a szenzoros élménykeresés.

ERTL DÓRA

Andragógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. Demcsák Katalin főiskolai docens, SZTE JGYPK

Új Néző. Társadalmi színház és drámapedagógia felnőttekkel

Dolgozatomban a formai és tartalmi megújulásra éhező színház egy új formájával, a részvételi, interaktív színházzal foglalkozom. A drámapedagógia és a színház egymásra hatásából kialakult gondolatok a gyakorlatban is megvalósulhattak egy projekt keretében, amelyet a Krétakör Alapítvány, a Káva Kulturális Műhely és az Anblokk Kultúra- és Társadalomtudományi Egyesület valósított meg. A cél a felnőttek kompetenciáinak fejlesztése volt, valamint az, hogy kölcsönös kommunikáció útján újraértelmezzék a néző, az előadó és az előadás kapcsolatát társadalmi problémák feldolgozásán keresztül.

Kíváncsi voltam, milyen lehetőségek rejlenek a drámapedagógia, az interaktív színház felnőttképzésben, közösség- és kompetenciafejlesztésben való használatában. Lehet-e a színházi aktivitás, a drámapedagógiai foglalkozás sikeres formája vagy eszköze a felnőttek művelésének, művelődésének, élethosszig tartó tanulási folyamatának? Milyen területeken fejti ki hatását, milyen kompetenciákat fejleszt, mire érdemes használni?

Sorra veszem azokat a kulcskompetenciákat, melyekre az Európai Unió szakvéleménye szerint pozitívan hat a tágan értelmezett módszer. Elemzem a hasonló gondolkodásmódok és közös célok szerencsés metszéspontjában létrejött Új Néző közösségi színházi programot, melynek célja az volt, hogy két Borsod megyei falu lakóinak együttélését megkönnyítse új szemléletmódok elsajátításával, új hozzáállás kialakításával. Bemutatom a projektet, célkitűzéseit, a megvalósítás helyszínéül szolgáló két falu, Ároktő és Szomolya történetét és az abból fakadó mai viszonyaikat, és részletesen elemzem a hetekig folyó, felnőtteknek (is) szóló munka esti programjait. Fontosnak tartom, hogy olyan módon teremtetek tanulási helyzetet, hogy a résztvevők élményként fogták föl a foglalkozást, nem pedig tanulásként.

Mindezek alapján azt a következtetést vonom le, hogy érdemes felnőtteket is bevonni az interakciókba, mert nagyobb hatékonyság érhető el az általános tantermi oktatásnál a kulcskompetenciák fejlesztésében. Választ kaptam arra, mekkora szükség van a felnőttek művelésére, művelődésére, élethosszig tartó tanulására, és a kompetenciafejlesztés mögött milyen igények rejlenek. Végeredményként megerősítést nyert a részvételen alapuló színházak hasznossága, melyre alapozva konkrét andragógiai programokat érdemes kidolgozni.

ESZE VIKTÓRIA

Andragógia (és Pszichológia BA)
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

HORVÁTH LÁSZLÓ

Andragógia (és Pedagógia BA)
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

POLYECSKÓ DÓRA

Neveléstudományi
MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Szabóné dr. Molnár Anna PhD egyetemi docens, ELTE PPK

A tanulási stílus, mint foglalkozásspecifikus jellemző vizsgálata – Óvodapedagógusok tanulási stílusával kapcsolatos hatások felmérése

A kutatásunk célja, hogy a tanulási stílus fogalmát, interdiszciplináris módon, mint foglalkozásspecifikus jellemző közelítse meg, az óvodapedagógusok tanulási stílusának vizsgálatával, a Horváth&Dubecz Kft. munkatársai által felvett Kolb tanulási stílus kérdőív eredményeinek feldolgozása alapján. A dolgozatban arra keressük a választ, hogy felfedezhető-e egy jól körülhatárolt tanulási stílus, mely az óvodapedagógus szakmára jellemző, illetve, hogy ez változik-e a pályán eltöltött idő hatására. Feltételeztük, hogy a szakma specifikumai-ból adódóan az óvodapedagógusokra a Kolb-féle tanulási stílus elmélet alapján a divergáló tanulási stílus jellemző és hogy a pályán eltöltött idő növekedésével megfigyelhetünk egy váltást.

A fenti kérdéseinket a Kolb-féle tanulási stílus kérdőívvel kívántuk alátámasztani, melyet a Horváth&Dubecz Kft. munkatársai vettek fel egy reprezentatív óvodapedagógusokat tartalmazó mintán. A kérdőív adatait SPSS program segítségével elemeztük a leíró statisztikák szintjén és különböző összefüggés-vizsgálatok mentén. Az eredményeket tekintve már a leíró statisztikák szintjén is látszik egy eltolódás a konvergáló és akkomodáló tanulási stílusok irányába, illetve a pályán eltöltött 16. év körül egy fordulat az addig többségben lévő stílusok esetében. A következtetési statisztikák szintjén pozitív korreláció mutatkozott a pályán eltöltött idő és a cselekvés dimenzió, illetve negatív korreláció mutatkozott a pályán eltöltött idő és a reflektálás dimenzió között, ami az óvodapedagógusokat a konvergáló és akkomodáló tanulási stílus felé tolja.

Előzetes feltevésünkkel ellentétben nem a divergáló tanulási stílus lett a domináns, ami talán azzal magyarázható, hogy a kérdőív tanulási stílust mér, és a tanulás során jelenlévő magatartás nem feltétlenül egyezik a gyakorlati munka során tapasztalhatóval, így ezt fontos lenne elkülöníteni a gyakorlatban is. Az óvodapedagógus szakma gyakorlatában felmért tanulási stílus hasznos megfontolásokkal szolgálhat az óvodapedagógus képzés, illetve óvodapedagógus továbbképzések szervezői számára, hogy jobban megismerjék a célcsoportukat.

A kutatás folytatásának egyik nagy kihívása, hogy összekapcsoljuk az óvodapedagógusok eredményeit az óvodások eredményeivel, ehhez azonban előbb valamilyen (lehetőleg összehasonlítható) módon fel kell mérnünk az óvodások tanulási stílusát is (reprezentatív mintán). Így tudunk majd a tanulási stílus hatásával kapcsolatosan hosszabb távú következtetéseket megfogalmazni.

FABIAN ELZA

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Németh Dezső habil egyetemi docens, ELTE PPK

Hogyan hat a társak jelenléte a tanulásra? Implicit szekvenciatanulás egyéni és társas helyzetben

Hogyan hat a társak jelenléte a tanulásra? Implicit szekvenciatanulás egyéni és társas helyzetben

Társas helyzetben, például egy focicsapatban ahhoz, hogy a csapat sikeres legyen, szükség van a társas sorrendiség feltérképezésére az összehangolódáshoz. Ez azt jelenti, hogy a csapattagok más csapattagok explicit jelzései nélkül is tudják, hogy kinek, mikor, milyen sorrendben és milyen mozdulatot kell tennie ahhoz, hogy közelebb kerüljenek a góllhoz. Az ember tehát egyéni és társas helyzetben is szerezhet tudást implicit módon, kérdés azonban, hogy a társas helyzet hogyan módosítja ezt a tanulást az egyéni tanulási helyzethez képest. A kutatásban az implicit tanulás mérésére az alternáló szeriális reakcióidő (ASRT) feladat módosított változatát alkalmaztam, mivel ez jól modellezi a sorrendiség elsajátítását. A csoportos helyzetben egyszerre négy személy összehangolt működésére volt szükség a feladat megoldásához. Amit a vizsgálati személyek nem tudtak, hogy a számítógép képernyőjén megjelenő ingerek nem véletlenszerű sorrendben követték egymást. Minden személynek volt egy egyéni szekvenciája, vagyis amikor ő következett a válaszadásokkal. Ilyenkor egy előre meghatározott sorrend szerint megjelenő ingerszekvenciára kellett válaszolni. Színjelzés kódolta, hogy aktuálisan melyik személynek kell válaszolnia. Az egyéni szekvencián túl egy metaszekvencia is el volt rejtve a feladatban, méghozzá abban, hogy melyik személy után melyik másiknak kell válaszolnia. Az egyéni helyzetben csak egy személy végezte a feladatot oly módon, hogy csak akkor kellett válaszolnia, amikor az ő színe szerepelt, a többi szín esetében pedig az ingerek automatikusan továbbhaladtak. Az eredmények azt mutatják, hogy a vizsgálati személyek megtanulták mind az egyéni, mind a csoportszintű szekvenciát, azonban a két csoport tanulási mintázata eltért egymástól. A kapott eredmények arra utalnak, hogy nemcsak egy, hanem egyszerre kettő rejtett szekvenciát is képesek vagyunk elsajátítani, valamint arra, hogy a társak jelenléte hatással van az egyén tanulási teljesítményére. Jelen kutatás segíti a csoportszintű összehangolódás alapjainak jobb megértését.

FARKAS ÉVA

Tanító

BA, 7. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

NÉDER KAROLINA

Tanító

BA, 7. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető: Dr. Hercz Mária főiskolai docens, KF TFK

A pedagógiai értékelés mint a tanítás-tanulás támogatásának módszere alsó tagozatban. „Pedagógusok hangja” az értékelésről

Pedagógusjelöltként felkeltette érdeklődésünket az értékelés problémaköre, mely kiemelkedő helyet foglal el az oktatásban, jelentős hatása van a gyermekek tanulására és fejlődésére. Véleményünk szerint azonban az iskolai gyakorlat, a pedagógusok értékelési szokásai nem tükrözik a szakirodalomból megismerhető új szemléletet és technikákat. Tény, hogy a tanárok gyakorlati tevékenysége szorosan összefügg gondolkodásukkal, valószínűleg igaz ez értékelési szokásaikra is. Azt is tudjuk, hogy módszerhasználatukra nagyobb hatással van saját iskolai és szakmai tapasztalatuk, mint a tanultak, így valószínűsítjük, hogy előnyben részesítik a tradicionális értékelési módszereket. Felmerül az a kérdés is, hogy mely tényezők milyen mértékben hatnak gyakorlatukra, milyen mértékben befolyásolja a pályán töltött idő vagy a képzettség.

Kutatásunk célja a pedagógusok és pedagógusjelöltek értékelésről való gondolkodásának megismerése, s egyben a pedagógiai értékelés mint módszer osztálytermi gyakorlatban való megjelenésének vizsgálata, az alkalmazás új technikáinak és eszközeinek feltárása volt. Kombinált kutatási technikát alkalmaztunk: kvantitatív, kérdőíves módszert 146 fős mintán, kvalitatív, szóbeli interjút két, írásbeli tematikus interjút 22 fővel készítettünk, összesen 170 fő válaszait elemeztük.

Kutatásunk néhány eredménye feltételezéseinkkel egybeeső. A pedagógiai értékelés alkalmazásához szükséges tudást a többség saját tapasztalatából, illetve önképzéssel szerezte, gondolkodásukat befolyásolja személyes hátterük: származásuk, a pályán töltött évek, és hogy munkahelye milyen típusú településen van. A modern értékelési technikákat nem igazán tartják hasznosnak, kevésbé alkalmazzák. Értékelni legjobban a tananyagot tudják, tisztában vannak az értékelést torzító tényezőkkel. Meglepő azonban, hogy a régebb óta pályán lévők részesítik előnyben az értékelés során a modern értékelés szemléletét és eszközeit. Az osztályozás kontra szöveges értékelés kérdésében a válaszadók nem következetesek, az osztályozást eredményesnek tartják, de nem objektívnek, valójában azonban nem szeretik, a metakommunikációt preferálják. A minta ötöde egyéni technikákat is alkalmaz.

Kapott eredményeinkkel reményeink szerint hozzájárulhattunk a pedagógiai értékelésről alkotott gondolkodás jelenlegi helyzetének megismeréséhez, melyek megalapozhatnak egy szélesebb körű kutatást.

FARKAS ISTVÁNNÉ

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Verók Attila főiskolai docens, EKF TKTK

Halotti beszédek a Radvánszky-gyűjteményből (18. század közepe)

Dolgozatomban a Radvánszky-gyűjteményben található halotti beszédek közül azokat dolgoztam fel, amelyeket Páldi Székely István nyomdájában nyomtattak. Bevezetőmben a halotti beszédek kutatástörténetét ismertetem. Ezután bemutatom a beszédek 18. századi földrajzi, vallási és társadalmi háttérét. Írok a 18. századi Erdélyről, a református egyházzal és a temetési szokásokról.

A következő fejezetben a Radvánszky-könyvtár történetét, és az ott lévő halotti beszédek gyűjteményét ismertetem. A kolozsvári nyomdászat 18. századi történetében elhelyezem Páldi Székely István nyomdáját. Itt ismertetem életútját és munkásságát.

A továbbiakban rátérek a 18 kötetnyi halotti beszéd, prédikáció ismertetésére. Részletes bibliográfiai leírást készítettem a dokumentumokról. Ezután ismertetem a tíz személy felett elmondott beszédet tartalmi és formai szempontból, ezt követi a beszédekből vett szöveget.

Az összegzésben a halotti beszéd kutatás eredményeinek könyvtári és más tudomány területen lehetséges hasznosításáról írtam.

A dolgozat a felhasznált irodalom jegyzékkel és a mellékletekkel zárul. A mellékletben fotók vannak a feldolgozott halotti beszédekről, illusztrációkról, valamint egy táblázat rögzíti a legfontosabb adatokat.

FARKAS NIKOLETTA

Informatikus könyvtáros
BSc, 5. félév
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

Témavezető: Dr. Kovács Béla Lóránt egyetemi adjunktus, DE IK

A cenzúra hatása a magyarországi könyvtárakra a szocialista rendszer idején

A dolgozatomban ismertettem, hogy a szocialista diktatúra egyes szakaszaiban milyen intézkedéseket, elnyomásokat, megtorlásokat kellett az ország lakosainak eltűrnie.

Szinte azonnal megjelent a cenzúra. Ennek következtében rengeteg dokumentum nem tudott megjelenni, vagy csak nagyon hosszadalmas folyamat árán.

A cenzúra keretében éveken át folyamatosan adtak ki indexeket a betiltott művekről, vagy, amelyet részben vagy egészben törölnie kellett a könyvtáraknak az állományból, s mintegy bizonyítékul a tényleges törlésről, eljuttatnia azt a Papír hulladékforgalmi Nemzeti Vállalathoz. Ez több ezer különféle dokumentum megsemmisítését jelentette.

A könyvtáraknak is részt kellett venniük ebben a tudatmanipuláló tevékenységben. Ismertettem a dolgozatban milyen teendőkkel látták el a korban a könyvtárakat.

Kivonták a gyűjteményekből az ideológiai okokból kifogásolt könyveket, kiiktatták a profilba nem tartozó külföldi dokumentumokat, ám a marxista-leninista nézetű szakönyveket folyamatosan kellett figyelniük, és beszerezni a legújabb kiadásokat belőlük az ideológia népszerűsítése érdekében.

A katalógusokból külön kellett választani azt, amit az olvasók is használhattak. Ezekből nem hiányozhattak a szocializmust népszerűsítő dokumentumok cédulái, a veszélyes fasiszta dokumentumok cédulái ezzel szemben be sem kerülhettek, hogy az olvasók ne is érdeklődjenek ezekről a dokumentumokról, nem tudván azt, hogy rendelkezésükre áll a könyvtárban.

A könyvtárosoknak pedig, közülük is elsősorban a tájékoztatásban dolgozóknak, ideológiai átnevelésen kellett részt venniük. Ennek legfőbb oka az volt, hogy világnézeti nevelői szereppel ruházták fel őket egyrészt a tájékoztatás kapcsán felmerülő kötetlen beszélgetés végett, másrészt az általuk ajánlott dokumentumoknak is a marxista-leninista elveket hirdetőnek kellett lenniük.

Így használta fel a rendszer a könyvtárak műveltséget növelő funkcióját a maguk malmára.

FARKAS TAMÁS PÉTER

Tanár – agrár-mérnök tanár
MA, 3. félév
Kaposvári Egyetem
Állattudományi Kar

Témavezető: Dr. Martinkó József docens, KE PK

Az agrár-mérnök tanár képzés munkaerő-piaci igényeinek felmérése a dél-dunántúli régióban

A TDK dolgozatom címe az agrár-mérnök tanári képzés munkaerő-piaci igényeinek felmérése a dél-dunántúli régióban.

A kutatás módszerét tekintve elsődlegesen primer kutatásokra kívántam alapozni, melynek eszköze a kérdőíves adatfelvétel volt. Egy új adatbázist sikerült létrehozni. A kutatás másodlagosan szekunder kutatáson alapult, az alapadatok, információk gyűjtése kiterjedt a kapcsolódó szakirodalom áttanulmányozására, feldolgozására, elemzésére is.

Az agrár-mérnök tanárok potenciális elhelyezkedési lehetőségeit, vagyis a dél-dunántúli régió mezőgazdasági szakoktatást végző iskoláit kutattam fel és körükben végeztem el a vizsgálatokat.

A kutatás célja, a képzés megítélésének, értékének, használhatóságának kiderítése, továbbá információ, adatbázis gyűjtése volt az agrár-mérnök tanárok elhelyezkedéséről, munkájáról, munkakörnyezetéről és azok összefüggéseiről. Az eredmények tükrében előremutató javaslatokat fogalmaztam meg.

A kutatás eredménye, haszna, hogy a beérkezett adatok elsődleges visszajelzést jelentenek az agrár-mérnök tanár képzésről a Kaposvári Egyetem számára. Továbbá a felmért munkáltatói megítélés a képzés minőségéről, használhatóságáról, megerősítheti az eddigi agrár-mérnök tanári képzési rendszert, a pozitív visszacsatolás, a megelégedés, a jó eredmények reklámozhatják a felvételizők számára a Kaposvári Egyetem agrár-mérnök tanár képzését. Az esetleges egyéb munkáltatói kívánalmak, beépülhetnek az agrár-mérnök tanár képzés rendszerébe, melyek idővel piacképesebbé tehetik azt. Mindez a Kaposvári Egyetem megítélését tovább javíthatja, az e szakra jelentkező hallgatók számát megnövelheti.

A kutatásom eredményeiből származó következtetések: az agrár-mérnök tanár diploma piacképes, az agrárdiplomásoknak egy további tanári diploma megszerzésével nagyobb esélyük van az elhelyezkedésre. A Kaposvári Egyetem agrár-mérnök tanár diplomájának megítélése jó, elsősorban a dél-dunántúli régió szakiskolái a potenciális elhelyezkedési lehetőségek számukra.

A primer kutatás eredményeivel egybecsengett a szakirodalmi források, törvények elemzése is, melyből kiderült, hogy a mezőgazdasági szakképzések száma, így az agrár-mérnök tanárok száma is növekedni fog.

A kutatás folytatásának lehetősége, hogy a vizsgálatot a dél-dunántúli régió helyett ki kell terjeszteni az egész országra, országon kívülre, továbbá indokolt lehet a mélyebb összefüggések feltárása is.

FAZEKAS MÁRIA

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Varga Katalin egyetemi docens, PTE FEEK

Az információs műveltség mint kompetencia megjelenése az általános iskolai tankönyvekben

Pályamunkám témája az információs műveltség mint kompetencia megjelenése az általános iskolai oktatásban, elsősorban a felső tagozat tankönyveiben. Vannak e téren kedvező irányba mutató kezdeményezések, bár ezekről inkább csak elméletben beszélünk, a gyakorlatba való átültetés még nem teljesen valósult meg. Azt azonban el kell ismerni, hogy van néhány mintaszerű törekvés is. Dolgozatomban a jelenlegi helyzetet elemzem a témával foglalkozó szakirodalom, valamint a saját kutatásom alapján.

Az első részben a szakirodalom alapján áttekintem az információs műveltség fogalomköréhez tartozó legfontosabb elméleti kérdéseket: az információs műveltség fogalmi megközelítéseit, a közoktatásba is adaptálható modelljeit, követelményrendszerét, a nemzetközi standardokat, az oktatás, az iskolai könyvtár és az információs műveltség kapcsolatát.

Ezután foglalkozom a tankönyvkutatással, a tankönyvelemzési modellekkel, a tankönyvekben található feladattípusokkal. Kutatómunkám alapját a tankönyv- és feladatelemzés adta. Ezzel a módszerrel vizsgáltam meg, hogy az egyes tantárgyak (biológia, földrajz, történelem, magyar nyelv és irodalom) különböző tankönyveiben mely feladattípusoknál hogyan és milyen mértékben jelenik meg az információs műveltség. Az elemzés során használt feladattípusokat igyekeztem úgy kiválasztani, hogy reprezentatívak legyenek, valamint megfeleljenek az információs műveltség követelményrendszerének, ahol lehetőleg, iskolai könyvtárban megoldható feladatot választottam, hogy láthatóak legyenek a két terület kapcsolódási pontjai. A kutatás célja ebben a fázisban nem az összehasonlító tankönyvkutatás, csupán egy véletlenszerűen válogatott mintán keresztül a lehetséges és jellemző feladattípusok bemutatása és elemzése.

Kutatómunkám során arra a következtetésre jutottam, hogy a legtöbb tantárgyban és tankönyvben többé-kevésbé jelen van az információs műveltség, de kevés olyan feladatot találunk, amely ezt a kompetenciát komplexen fejlesztené. A feladatok általában az információs műveltség egy-egy elemét tartalmazzák csak.

Végezetül pedig, látva a tanulságokat, terveztem egy minta irodalomórát Petőfi Sándor Szülőföldemen című versének tanításához. Olyan feladatokat állítottam össze, ahol a középpontban az irodalmi ismeretek elsajátítása mellett a tanulók információs műveltségének fejlesztése áll, könyvtárhasználati ismeretekkel ötvözve.

A dolgozat befejezésében a fő mondanivaló összefoglalása után a kutatás jövőbeni bővítési lehetőségeire is kitérek.

FECSE ENIKŐ

Pszichológia

MA, 1. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Berán Eszter egyetemi adjunktus, PPKE BTK

Határon innen és túl: a kollektív identitás vizsgálata az erdélyi és magyarországi magyarok körében

Magyarország történelmi és társadalmi változásainak alakulása kitűnő táptalajt hozott létre a kisebbségek szociológiai és szociálpszichológiai szempontból történő vizsgálatára. Vizsgálatomban nagyváradi és magyarországi egyetemistákat hasonlítok össze a románsággal és a magyarsággal kapcsolatos attitűdjeik és nemzetképük szempontjából a Collective Self-Esteem Scale (Luhtanen és Crocker, 1992), a Kárpát Project (Társadalomkutatás.hu, 2012a;b; Csepeli, Örkény és Székelyi, 1999) egyes tételei és Bogardus társadalmi távolság (Bogardus, 1925, idézi Selltiz, Jahoda, Deutsch és Cook, 1979), illetve Osgood szemantikus differenciál (Csepeli, 2006) skálák segítségével. A kapott eredmények alapján elmondható, hogy bár a két csoport között nem jelentkeztek markáns különbségek, a csoporton és módszereken belüli együttjárások számos eredményt hoztak.

FEHÉR DÁVID

Emberi erőforrás tanácsadó

MA, 1. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető: Dr. Vehrér Adél egyetemi docens, NYME AK

A katonai életpálya változásai az átalakuló Magyar Honvédségben, katonák esélyei a munkaerőpiacon

Humánerőforrás gazdálkodási szempontból véleményem szerint a Magyar Honvédség az egyik legtipikusabb példa a felgyorsult társadalmi és gazdasági folyamatok okozta személyi állományváltozás bemutatására. Emberi erőforrás tanácsadó mesterszakosként felkeltette érdeklődésemet a „katonák, mint speciális munkaerő-piaci csoport” témaköre. Dolgozatom megírásában megkerülhetetlen tényező volt az is, hogy úgynevezett katonacsaládba születtem.

Dolgozatom célja, megvizsgálni, elemezni, hogy a Magyar Honvédségben történő át-szervezések az aktív és a már kivált katonák pályájára milyen hatást gyakorolnak. Az elméleti kutatást így a Magyar Honvédség átalakításaira alapozom, a gyakorlati kutatás a munkaerő-piaci esélyeket és a személyes pályaképet vizsgálja. Magyarországon a rendszerváltás óta eltelt több mint húsz évben jelentős gazdasági és társadalmi változás ment végbe, amely a közszférát halmozott mértékben érintette. A költségvetési szervek – mint például a Magyar Honvédség strukturális, technológiai és humán erőforrás szempontból is folyamatos megfelelésnek van kitéve mind a hazai, mind a nemzetközi elvárásoknak. A honvédség esetében döntő változás a kétpólusú világ megszűnésével kialakuló békeidőben való megfelelő helytállás. A Magyar Honvédségnél drasztikus létszámcsökkenést okoztak az állandó szerkezeti átalakítások. A rendszerváltás előtti évhez képest a 155 ezres tömeghadseregéből mostanra a honvédség 2012. évi tervezett költségvetési létszámkerete 25 427 fő. Az említett változások tehát döntően hatottak a honvédség létszámára, működési elveire és a társadalommal kialakított kapcsolatrendszerére. A kilencvenes éveket követő szervezeti változások több humánstratégia kidolgozását tették szükségessé. Folyamatos létszámleépítések következtében a hivatásos tiszti és altiszti állomány egy része szolgálati nyugállományba került. A honvédségtől kiváltak közül, akiknek az előbb említett törvény adta lehetősége nem volt, kiáramlottak a munkaerőpiacra, így megnövelték a magyarországi munkanélküliségi mutatókat és egyben a társadalomra is döntő hatást gyakoroltak. A folyamatosan csökkenő létszámú honvédségen belül maradó állomány – az aktív katonák – életpályája lehetőségei egyre inkább szűkülő tendenciát mutattak, és mutatnak jelenleg is. A Magyar Honvédség átalakítása még nem fejeződött be, így a hivatásos és szerződés állomány egyre nagyobb kihívásokkal néz szembe a mai napig.

FEHÉR TIBOR DÁNIEL

Pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Vass Zoltán egyetemi docens, KRE BTK

A hatvan mp-es körteszt reliabilitása és validálása

A jelen tárgyalt kutatás céljának tűzte ki, hogy csatlakozván a hatvan másodperces körteszt (SSDT) korábbi reliabilitását és validitását alátámasztó kutatásokhoz, megmutassa, milyen további mintázatok feltárására alkalmazható ez az új projektív teszt. Ezen mintázatokhoz a kísérletben résztvevők (n=125) az SSDT-n kívül a Zuckerman–Kuhlman–Aluja-féle személyiségkérdőívet töltötték, hogy megvizsgálhassam a két teszt által alkotott konstruktumok együttjárását, valamint, hogy megfigyelhetünk-e mindkét helyen megjelenő csoportszintű megfeleltethetőséget. Mindehhez bevezetéképpen korrelációs vizsgálatokat végeztem, melyeket klaszteranalízis követett. Eredmények között többek között kiderült, hogy a körök balra helyezése fordított összefüggésben áll az extroverzióval, illetve az élménykereséssel; valamint hogy szintén fordított kapcsolatban van a körök nagysága a depresszióval, a függéssel, az önbecsüléssel és a neuroticizmussal, azaz minél nagyobb köröket rajzolnak, annál kevésbé jellemezhetőek a fenti kategóriákkal. A ROPstat programmal elvégzett hierarchikus klaszterelemzés kimutatta, hogy a beérkezett adatokból egy 12-es klaszterszámú modell hozható létre. Az első klaszter jellemezhető a gyors saját és a mindenkori második kör rajzolásával, valamint a nagy sebességszórással; vagy például a negyedik klaszter tagjainál a nagyméretű körök, a nagy méretszórás és a nagy sebességátlag volt megfigyelhető. Az eredmények fényében úgy gondolom, hogy indokolt ennek az új tesztnek a további vizsgálata, hogy további mintázatokra derülhessen fény a jelen kutatásban tárgyaltak mellett.

FEHÉR ZSUZSANNA

pszichológia
BA, 5. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

FÁBIÁN HELGA

pszichológia
BA, 5. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Révész György egyetemi docens, PTE BTK

MBAS (male body attitude scale) adaptációja

Korlátozott mennyiségű kérdőív létezik Magyarországon a férfi testkép mérésére. A tanulmány célja a testi attitűd mérésére kidolgozott Male Body Attitude Scale (MBAS) magyar változatának pszichometriai elemzése. Az első vizsgálatban az adaptálást követően felmértük a kérdőív validitását egy magyar mintán ($N = 232$). Azt találtuk, hogy az MBAS magyar fordításának teljes skálájának megbízhatósága jó volt ($\alpha = 0.881$). A második vizsgálatban ($N = 86$) az MBAS kérdőív időbeli stabilitását teszteltük, ezzel felmérve a mérőeszköz reliabilitását. A teljes kérdőívre a teszt-reteszt reliabilitás r_s értéke 0.933.

A harmadik vizsgálaton belül öt hipotézis mentén megnéztük az összefüggéseket az MBAS-ban szerzett pontok és sportolási szokások, táplálék kiegészítő használat, a testtömegindex, illetve a végzettség között. Azt találtuk, hogy az MBAS kérdőív érzékeny az eltérő csoportok közti különbségekre.

Végül két szubklinikai vizsgálat keretén belül tanulmányoztuk a kérdőív alkalmazhatóságát a fejlődéslélektan és a kognitív pszichológia területén. A serdülőkorú fiúk ($N = 78$) testkép és agresszivitás közti összefüggésének tanulmányozásakor az MBAS kérdőív mellett felhasználásra került a Buss és Perry által kifejlesztett agresszivitás kérdőív, továbbá egy figura-teszt, ahol az aktuálisan vélt izmosság bejelölésére kértük fel a diákokat. Az eredmények alátámasztották feltevésünket, hogy különbség van az agresszivitás különféle megjelenési formájában az MBAS kérdőívben elért pontszámok függvényében. Kognitív kutatásunk során a sportolók és átlag férfiak ($N = 482$) testi attitűdjének különbségét néztük meg az MBAS kérdőív és a Szomatomorfikus mátrix (SM) tükrében. Mindkét mérőeszközzel különbséget találtunk a vizsgált csoportok között, továbbá a két mérőeszköz eredménye kölcsönösen megerősítette egymást.

Az MBAS kérdőív kitekintést nyújt a modern kognitív pszichológia tanulmányai felé, az egyénre ható és az egyénen belüli attitűdrendszer tanulmányozásának jelentőségére hívja fel a figyelmet a férfi testképzavarokban. Az MBAS kérdőív a jövőben segítséget nyújthat a testképzavarok korai stádiumban megjelenő formájának észlelésében, az idői stabilitása miatt segítheti a terápia során változó testkép nyomon követését.

FEKETE RITA

Informatikus könyvtáros

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Sipos Anna Magdolna tudományos főmunkatárs, PTE FEEK

A szemléletmód, vagy a lehetőségek korlátjai? A közkönyvtárak szolgáltatásainak összehasonlítása a public library és a népkönyvtári modell jellemzői alapján

A kutatásom célja az volt, hogy megértsem az egyes országok közkönyvtárainak szolgáltatásai mellett, hogy hasonló képet mutatnak, mégis mitől különböznek ennyire. Mi lehet az oka annak, hogy országonként eltérően értelmezik a használó-központúságot, az egyénre szabott szolgáltatásokat és a könyvtárak szerepét a társadalomban?

Az elemzésben a public library és a népkönyvtári modell jellemzői alapján hasonlítom össze az angol, az amerikai és a magyar közkönyvtárak honlapjukon közzétett szolgáltatásait. A kutatásom fő vizsgálati szempontja az volt, hogy a két könyvtári modell szemléletmódja hatással van-e, és amennyiben igen, úgy milyen hatással van a XXI. századi közkönyvtárakra és szolgáltatásaikra. Vajon a modellek szemléletmódbeli különbségei rányomták-e a bélyegüket a fejlődés folyamatára és a mai helyzetre? Melyek azok a kisebb-nagyobb eltérések, amik a hasonlóságok ellenére is különbségeket mutathatnak.

A hipotézisem vizsgálatára irányuló kutatás nem reprezentatív; megfigyelésen alapuló összehasonlító elemzés. A megfigyeléshez a véletlenszerűség elve alapján választottam ki tíz angol, egy walesi, egy amerikai és tíz magyar közkönyvtárat, melyeknek a honlapjukon közzétett szolgáltatásaikat vizsgáltam. Olyan megfigyelési szempontok szerint végeztem az összehasonlítást, mint például az elektronikus könyvtári katalógusok, az agglomerációk és könyvtárak személyes használatában korlátozottak könyvtári ellátása, az adott országra, valamint könyvtárra jellemző sajátos szolgáltatások. Nem utolsósorban pedig az olyan szabadidő eltöltésére alkalmas programok, mint például a kiállítások, olvasó- és író klubok, tanulói csoportok, képregény szakkörök és kézműves foglalkozások.

A megfigyelésemkor szerzett tapasztalataim alapján igazolhatóvá vált, hogy a XIX. században kialakuló public library és népkönyvtári modell szemléleti sajátosságai ma is tetten érhetőek az általam vizsgált országok könyvtárügyében, valamint a közkönyvtárak szolgáltatásainak minőségében. A kutatásom újszerű szemszögből közelít a közkönyvtárak szolgáltatásainak kérdéseihez. A vizsgálódásaim alapján kibontakozó kedvezőtlen helyzet kezelésére, a problémák csökkentésére kidolgozott javaslataim ha nem is oldják meg e kérdéseket, mégis az új fejlődési szakaszhoz igazodó, megfelelő szemléletmódnak alapja lehet.

FORRAI SZILVIA

andragógia

MA, I. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. Farkas Éva egyetemi docens, SZTE JGYPK

Az egész életen át tartó tanulás paradigma gyakorlati megvalósulása Magyarországon. Szakmapolitikák kontra gyakorlat

Az egész életen át tartó tanulás áthatja az egész életpályánkat, születésünktől halálunkig tartó folyamat. Az oktatás és képzés olyan esélyteremtő funkcióval bír, amely mind az egyén, mind pedig a társadalom és a gazdaság problémáira megoldást nyújthat.

Dolgozatom abból a célból készült, hogy alapos áttekintést adjon a Magyar Kormány 2005-ben megjelent egész életen át tartó tanulásról szóló stratégiájáról, valamint elemezze annak célkitűzéseit megvalósulásuk alapján. Témaválasztásom indokolta a téma relevanciája és aktualitása. A dolgozat elsődleges funkciója a hiánypótlás, hiszen ilyen jellegű feltáró munkával a kutatásaim során sem találkoztam. Mindaddig nem készült el a 2005-ös magyar egész életen át tartó tanulás stratégia céljainak értékelése vagy nyomon követése. Ezt a hiátust igyekeztem pótolni.

A téma alapos feltárása érdekében elsődleges és másodlagos kutatásokat folytattam. Kutatási anyagom elsősorban a téma hazai szakirodalmának feldolgozására, a stratégiai dokumentumok elemzésére és statisztikai adatok (Központi Statisztikai Hivatal, az Eurostat, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat) másodelemzésére épül. Szekunder kutatásaim eredményeit kiegészítettem primer kutatási adatokkal is. 2012 novemberében öt félig strukturált interjút készítettem az egész életen át tartó tanulás témakörében gyakorlott szakemberekkel, akik részt vettek a magyar LLL stratégia kidolgozásában és/vagy céljainak megvalósításában.

Elemzőmunkám során megerősítést nyert, hogy az élethosszig tartó tanulás a XXI. század emberének lételeme kell, hogy legyen. Az egész életen át tartó tanulás s annak részeként a felnőttkori tanulás az Európai Unió oktatás-, gazdaság- és szociálpolitikájának is szerves részét képezi. Európa társadalmi az elöregedéssel küzdenek, a folyamatosan csökkenő munkaképes korú népesség képzése, szakmai tudásának fejlesztése elengedhetetlen a gazdaság fenntartható működéséhez. A fenntartható és inkluzív fejlődés biztosítása az Európa 2020 Stratégia átfogó célja. Az Európai Unió Tanácsa felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított cselekvési programjában egy olyan stratégiai keretrendszert alkotott, amely az egész életen át tartó tanulást helyezte középpontjába. Az akcióterv a tagállamok számára fogalmazza meg azokat a főbb feladatokat, amelyek teljesítése meghatározza az Európa 2020 Stratégia sikerességét.

FÖLDESI KRISZTINA

andragógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Dr. Kereszty Orsolya PhD egyetemi tanársegéd, ELTE PPK

Egy speciális munkaerőpiac alkalmazhatósági szenáriói az andragógiában (férfiak és nők a rendőrségen)

Napjainkra már teljesen elfogadott a nők maskulin területeken történő egyértelmű szerepvállalása. Kutatásomban arra keresem a választ, hogy hogyan és milyen módon valósul meg az „egyenlő esélyek” irányelve a magyar rendőrségen belül. Céлом, hogy egy konkrét, általam vizsgált szerv, a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság állományán keresztül mutassam be, hogy milyen előrelépések történtek az elmúlt tíz évben a nők foglalkoztatása terén, és ezt milyen eszközök tették lehetővé. Dolgozatom célja, hogy az általános foglalkoztatáspolitikai és humán erőforrás menedzsment számára is fogalmazzak meg szélesebben értelmezett előmutató lépéseket. Dolgozatom szerkezetét tekintve két nagy egységre tagozódik. Első rész az „elméleti keret”, melyben szerepel a téma történeti, tudományos munkák általi megalapozása, a szakirodalmi áttekintés. Itt kerül vizsgálat alá a területet érintő legfontosabb jogszabályi háttér, speciális munkaerő-piaci helyzet, esélyegyenlőség, rendőrnők speciális helyzete, valamint nemzetközi kérdőív alapján rövid kitekintés néhány mai, európai rendőrség eltérő, de jól működő nemi-politikájára. Második részben található az elvégzett kutatás elemzése, feltevések, hipotézisek alátámasztása illetőleg a kutatás eredményeinek alapján cáfolata, a kutatási kérdések megválaszolása, következtetések levonása.

Külföldi és magyar szakirodalmi anyagok, kutatások feldolgozásával feltártam, hogy társadalmi berendezkedéstől, struktúrától függetlenül megállapítható, hogy egy alapvetően maskulin struktúra, szervezet nagy nehézségek árán befogadja ugyan a nőket, ám a szervezeten belüli elfogadás sok esetben nem teljes.

Bizonyítottam, hogy a nők rendőri pályára lépésének, a vizsgálat időpontjában a szakmai elkötelezettség, karrierépítés vágya az elsősorú oka, amelyben azonban a társadalmi megítélés, a munkaerő-piaci helyzet is szerepet játszik. Empirikus vizsgálattal és kontrollinterjúkkal feltártam, hogy a rendőrség szervezetében a kompetencia alapú humán erőforrás-menedzsment jelen van ugyan, ám nem minden esetben érvényesül.

Kutatásommal alátámasztottam egy szervezeten belül a vezetői kiemelt felelősséget a beosztottak jóllétére vonatkoztatva, az általuk végzett munka minősége szempontjából, és a szervezethez fűződő lojalitást tekintve is. Továbbá megerősítésre került a permanens, belső, szakirányú képzés alapvető szerepe a munkavállaló mentális állapota, teljesítménye, szervezeti lojalitása, belső társas kapcsolatai alakításában.

FÜLEP ÁDÁM

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. habil. Kis-Tóth Lajos főiskolai tanár, EKF TKTK

E-papír alkalmazások kutatása az oktatásban

A dolgozatom célja, hogy egy szakirodalmi áttekintést nyújtson olyan külföldi, elektronikus könyveszközökkel végzett kutatásokról – kiegészülve egy hazánkban, 2010-ben lefolytatott e-papír kísérlettel – melyeket célzottan az elektronikus könyvolvasók oktatási környezetben való alkalmazhatósága vizsgálatának céljából végeztek. A dolgozatban ennek megfelelően az oktatás intézményrendszerének struktúráját tükröző szempontrendszer szerint került sor az E-papír a hazai közoktatásban című 2010-es hazai módszertani kísérlet során megismert és feltárt külföldön végzett különböző e-papír kutatások válogatására, záró példaként bemutatva a külföldi kísérletek feltárásának kereteket adó, E-papír a hazai közoktatásban címet viselő magyarországi e-könyv kutatást. A dolgozat fő célja mindezen kísérletek aspektusainak, a vizsgálatok legfőbb eredményeinek és tapasztalatainak az átfogó bemutatása.

FÜZI EMÓKE

Pszichológia
MA, 3. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

HADHÁZI SÁRA

Pszichológia
MA, 3. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Albu Mónika egyetemi tanársegéd, KRE BTK

Stroke, megküzdés és agyféltekei lateralitás

Pályamunkánkban bemutatott feltáró jellegű kutatásunkban vizsgáltuk, milyen jellegzetes eltérések mutatkoznak a megküzdési módok terén a bal, illetve jobb oldali cerebrális sérülést (stroke-ot) elszenvedett személyek, valamint egy kontrollszemélyekből álló csoport esetében. Feltételeztük, hogy az agyvérzéses jelenségek nagyobb gyakorisággal járnak együtt inadekvátan alkalmazott, az aktuális stresszhelyzet követelményeihez kevésbé igazodó megküzdési stratégiákkal. Továbbá megkíséreltük feltárni, hogy a kóros agyi történet lokalizációja milyen összefüggésben áll a különféle specifikus megküzdési formákkal (aktív-passzív, problémaközpontú-érzelemközpontú).

A dolgozat elméleti áttekintéssel indul, mely során ismertetjük a stroke alapvető életani vonatkozásait, illetve bemutatjuk pszichológiai aspektusaival és az agyféltekei lateralitással kapcsolatos újabb tanulmányokat, az utóbbi idők tudományos kutatásaihoz kapcsolódóan definiáljuk a pszichológiai „megküzdést”.

Az adatfelvételhez kérdőíves illetve interjú módszert (Folkman–Lazarus-féle Megküzdési MódoK Kérdőív; Holmes–Rahe-féle Életesemény skálán alapuló interjú), valamint egy fél-projektív eljárást (Metamorfózisok tesztje) alkalmaztunk a kérdéskör több szempontból való alaposabb feltárása és megértése érdekében.

A vizsgálatban csoportonkénti megoszlás szerint 7 jobb féltekei érintettségű, 7 bal féltekei érintettségű, továbbá 6 egészséges személy vett részt. A vizsgált 14 beteg rehabilitációs terápiája az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet Hemiplégia Rehabilitációs Osztályán folyik.

Azt találtuk, hogy kontrollszemélyeinkre a megküzdési módok szélesebb választékának használata jellemző, amelybe beletartozik a helyzet követelményeinek megfelelően alkalmazott visszahúzóadás, és alkudozás is. Eredményeink szerint mutatkozik eltérés a két betegcsoport között a jellemző megküzdési stratégiák tekintetében a sérülés lokalizációjával összefüggésben. Azt találtuk, hogy bal oldali cerebrális sérülést szenvedett személyeinkre inkább jellemzőek a szociális segítségkérésre, és különösen az érzelmi indítatású cselekvésre épülő megküzdési stratégiák.

További, terápiás vonatkozásait tekintve jelentős eredmény, hogy mindkét betegcsoport esetében mutatkozik bizonyos tendencia a cerebrális sérülés helyének függvényében az ellentétes féltekére jellemző működésmód hangsúlyosabbá válására.

Eredményeink bemutatását követően kitérünk további, a téma szempontjából releváns vizsgálati irányok és megfontolások tárgyalására.

GÁL BERNADETT ILDIKÓ

pszichológia

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Andó Bálint klinikai szakpszichológus, egyetemi tanársegéd, Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ, Pszichiátriai Klinika SZTE-ÁOK Pszichiátriai Klinika

Új lehetőség a neuropszichológiai profil vizsgálatára: wais-iv alkalmazása alkoholbetegségben

A vizsgálat célja: Alkoholbetegségben számos neurokognitív funkció érintett, melyek többsége az alkoholfogyasztás felhagyását követően, a felépülés folyamán fokozatosan normalizálódnak. Jelen vizsgálat középpontjában alkoholbetegek neurokognitív profil-elemzése állt, egy hazánkban közelmúltban standardizált mérőeszközzel – a Wechsler Intelligencia Teszt IV verziójával (WAIS-IV), melynek segítségével feltárható az átfogó neurokognitív működés. Az elemzések rövid és hosszabb ideje absztinens alkoholbetegek profilanalízisére is kiterjedtek, annak érdekében, hogy feltárjuk, megjelenik-e normalizálódás a kognitív teljesítményben az absztinencia során.

Módszer: A Minnesota Modell szerint működő Szigetvári Addiktológiai Rehabilitációs Osztályról 47 alkoholbeteg páciént vontunk be a vizsgálatba. Az utolsó alkoholfogyasztás ideje alapján median-split módszerrel 2 csoportot hoztunk létre – rövid (13 hétnél rövidebb), illetve hosszabb távon (13 hétnél hosszabb) absztinens páciensek. WAIS-IV segítségével profilanalízist végeztünk a leíró statisztikai eredmények alapján. A mérőeszközzel 4 átfogó neuropszichológiai faktort vizsgáltunk meg a teljes mintán, és a képzett két csoportban: Verbális megértés, Perceptuális következtetés, Munkamemória és Feldolgozási sebesség.

Eredmények: A profilelemzés alapján az alkoholbetegek szignifikánsan alacsonyabb pontszámot értek el a perceptuális következtetést mérő alteszteken, a verbális megértéshez viszonyítva. A két alcsoport összehasonlításában a rövid ideje absztinens résztvevők munkamemória, valamint a perceptuális következtetés teljesítménye szignifikánsan gyengébb a Verbális megértés Indexhez viszonyítva, melyek normalizálódnak a hosszabb távon józan vizsgálati személyeknél.

Következtetések: Alkoholbetegek téri-vizuális képességei érintettebbek a verbális funkciókhoz képest. Ennek fontos szerepe lehet a problémamegoldásban is, mivel fokozottabban károsodik az absztrakciós képesség. A munkamemória az információ megtartásában és manipulálásában játszik szerepet, ezen a területen mutatott gyengébb teljesítmény a rövid ideje absztinens csoportban szintén a problémamegoldás és a rövidtávú emlékezet problémáira hívja fel a figyelmet, mely szintén normalizálódást mutat a szermentes állapot időtartamának növekedésével. A terápiáknak tehát figyelembe kell venniük a problémamegoldás fejlesztését, mivel e kognitív képesség fokozottabban érintett és kiemelt jelentőségű a betegséggel való megküzdésben.

GALLER KRISZTINA

andragógia

MA, 4. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Dr. Tratnyek Magdolna egyetemi adjunktus, PTE FEEK

A nyugdíjasegyetem, mint tanulási színtér

Dolgozatomban az időskorúak egyik lehetséges tanulási színterével foglalkozom, a nyugdíjasegyetemmel. Munkám központi részét alkotja a Győr-Moson-Sopron megyében, öt helyszínen működő Nyugdíjasegyetem elnevezésű rendezvény-sorozat bemutatása. Célom, hogy a kezdeményezést szélesebb körben megismertessem, jó hírét terjesszem, és büszkén mondhassam el, hogy a programsorozat a saját lakókörnyezetemben működik. Emellett megkísérlem szemléltetni hogyan lehetséges átültetni egy remekül működő gyakorlatot más helyszínekre.

Témaválasztásom egyik oka, hogy rendkívül aktuális témának tartom az idős emberek szellemi karbantartását, tudásuk folyamatos szinten tartását. Az aktív élet fenntartásához pedig úgy gondolom, hozzá kell segíteni az időseket szervezett módon. Témaválasztásom háttérében a nyugdíjasegyetemmel való megismerkedésem személyes jellege is áll. Győr-Moson-Sopron megyei lakosként, a rendezvény-sorozatról rendszeresen tájékozódtam a program meghirdetésének időpontjától, vagyis 2009 novembere óta.

Dolgozatomban elsőként a külföldön és Magyarországon működő nyugdíjasegyetemhez hasonló gyakorlatokat ismertetem. Az általam tanulmányozott Győr-Moson-Sopron megyei programsorozatot mutatom be a tanulmányomban, melynek helyszínei Győr, Sopron, Mosonmagyaróvár, Csorna, Kapuvár. Ezt követően az empirikus kutatásomat ismertetem, mely a további fejlesztések alapozását is célozza. Írásbeli kikérdezés módszerét alkalmazva elsősorban a nyugdíjasegyetem kezdeményezéséről kérdeztem a résztvevők véleményét, illetve a rendezvény látogatása által bekövetkező esetleges változásokat az életükben.

Végül, harmadik szakaszban megkísérlek egy lehetséges koncepciót bemutatni, mely segítségével különböző helyszíneken, szervezett módon elindítható lenne a kezdeményezés. Tehát egy koncepciót állítottam fel, mely alkalmas arra, hogy –az elemzéseim és a kutatásom eredményeit felhasználva- különböző helyszíneken nyugdíjasegyetemet tudjunk létrehozni.

Úgy gondolom, dolgozatom rendkívül időszerű problémával foglalkozik az időskorú népesség növekvő számának figyelembe vételével és az aktív életük hozzájárulásának biztosításával. Ezáltal a gerontológia olyan feladatával, mely nagy kihívást jelent, de felettébb érdekes és örömet okozó tevékenység.

Amennyiben hozzájárulhatok e kihívásokon való elgondolkodásán és kezelésén, vagyis biztosítjuk az ország több területén az idősek számára nyugdíjasegyetemek létrejöttét, munkámmal elértem a célokat.

GALYAS VIRÁG

Informatikus könyvtáros

BA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Verók Attila főiskolai docens, EKF TKTK

Vizsgakönyvek a barokk idők egyetemén. Szemelvények az egri felsőoktatás múltjából

Témám választásában fontos szerepet játszott Eger, mert közel áll a szívemhez. A szakomból kifolyólag pedig mindenképpen a könyvtárhoz kapcsolódó, könyvtárral kapcsolatos témát szerettem volna. Így egy kis kutatás után találtam rá a liber gradualisokra. Melyek a mai szakdolgozatoknak felelnek meg. A barokk korban vizsgakönyveknek nevezték. Legfőképp az egri vonatkozású liber gradualisok iránt érdeklődtem. Dolgozatomat úgy építettem fel, hogy először a barokk korról írok, majd ennek hatásáról Egerben, az egri felsőoktatásról ebben az időben. Ezután rátérek témám legfontosabb „szeletére”. Kifejtem mi is az a vizsgakönyv vagy liber gradualis, milyen a felépítése, szerkezete. Majd részletezem az egri vonatkozású vizsgakönyveket. Mikor jelent meg az első, kinek a nevéhez fűződik, hogyan épült fel. Ezt követően pedig bemutatok néhány fontosabb egri vonatkozású liber gradualist képekkel illusztrálva. Mivel a vizsgakönyvek ritkák és régi könyvek Egerben csak egy könyvtárba tudtam ebben a témában kutatni, mégpedig az egri Főegyházmegyei Könyvtárban. Kutatásomnak, újdonságként egy katalógusba összefoglaltam az egri vonatkozású liber gradualisokat, amelyek a Főegyházmegyei Könyvtárban megtalálhatók. A katalógus összeállításához a könyvtár cédulakatalógusát tekintettem át, kikerestem a vizsgakönyvek jelzeteit majd autopszia módszert alkalmazva elkészítettem a bibliográfia leírásokat. A dolgozatom befejező részében összefoglalom a témám, majd a kutatásom eredményét.

GÁSPÁR TAMÁS

Tanító

BA, 7. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető: Dr. Szcenzi Árpád Főiskolai tanár, KRE TFK

Az óvodai-iskolai átmenet a fejlődés logisztikus-életciklus modelljében

A kis- és középső gyermekkor nemcsak fejlődési szakaszváltás: a nevelés intézményi területe, formái, jellege is megváltozik – az óvodából az iskolába kerül át. A markáns szociális váltás felerősíti a biológiai és kognitív fejlődési szakaszok közötti különbségeket, ezáltal nem csupán a kisgyermekkor és az iskoláskor sajátosságai állnak a nevelés fókuszában, hanem a két fejlődési szakasz közötti átmenet is. Az óvodai-iskolai átmenet nagyon komoly pedagógiai-nevelési témává vált az elmúlt időszakban, és nagy vitát is kiváltott, főként a tekintetben, hogy az átmenetet az óvodai vagy az iskolai nevelés-fejlesztés szempontjai határozzák-e meg alapvetően, és milyen stratégiai-fejlesztési feladatok állnak a nevelés középpontjában.

Jelen tanulmány célja, hogy az óvodai-iskolai átmenet értelmezését és nevelési következményeit stratégiai és fejlődési fázisok kölcsönhatása problémájaként tekintse át. Módszere a meglévő, a témában releváns, több tudományterületen összegyűlt kutatási anyag modellezése a logisztikus és az életciklus függvények által leírt törvényszerűségek szintézise alapján. A társadalmi-gazdasági akárcsak a pszichológiai és pedagógiai szakirodalom már régóta ismeri és használja a fejlődés logisztikus megközelítését, akárcsak az életciklus modellt. Mindegyiknek leírták már az előnyeit és hátrányait. A két megközelítés szintetizálása azonban olyan új lehetőségnek tűnik, amely a két gondolatkör hátrányai közül néhányat felold, előnyeiket egyesíti, nagymértékben gazdagítja az eddigi elemzési-előrejelzési kereteket, és számos új következtetést kínál.

GAUDI KITTI

Kulturális mediáció

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. habil. Viskolcz Noémi főiskolai tanár, SZTE JGYPK

„Programunk az olvasó tájékoztatása az összes hazai és külföldi lényeges művészeti eseményekről” A Műgyűjtő 1927–1931

A magyar műgyűjtés második virágzásának egyik bizonyítéka A Műgyűjtő című havilap, amely 1927–1931-ig állt fenn. Dolgozatom áttekintést nyújt ezen időszak gyűjtői áramlatáról, történelmi kitekintést tesz, és kiemeli azokat a mozzanatokat, amelyek befolyásolták a folyóirat vagy a magyar gyűjtők sorsát. Dolgozatom célja, hogy felhívjam a figyelmet a folyóiratra, mert bár bizonyos részeiben feldolgozásra került, részletes elemzés még nem készült róla. A mellékletben közreadtam a folyóirat általam készített teljes repertóriumát.

Írásom fő része A Műgyűjtő tartalmi elemzése. A lap szerkesztője, Szilárd Vilmos, korának elismert műkereskedője, ám figyelemre méltóbb, hogy a műgyűjtés és a művészet nagy szakmai alakjait is képes volt maga köré gyűjteni a lap magas színvonalának biztosítása érdekében, úgy mint: Petrovics Eleket, Csányi Károlyt, Fónagy Bélát, Nádai Pált, Hoffmann Edithet, Genthon Istvánt. Az egyes témák kiemelésével, s azok részletesebb tárgyalásával azt bizonyítom, hogy a folyóirat képes korpépet rajzolni a világról és az országról, s betekintést enged többek között a következő jelenségekbe: Magyarország helyzete az I. világháború után, a zsidóság megítélése, a nők helye a műkereskedelemben, a kor egyik leghíresebb árverése: a Figdor-aukció, a kortárs festők elfogadottságának kérdése, keleti láz, modern technikák és módszerek bemutatása, hamisítások.

Noha a lap megszűnésének és létezésének forrásai szűkre szabottak, a lap méltó módon szolgálta a kor gyűjtőit, s napjainkban a történészek és műértők segítségére siethet az 1927-1931-ig terjedő időszak vizsgálatában. A magyar szaklapok a műgyűjtés tekintetében a fellendülés ellenére sem túl változatosak a korban, A Műgyűjtő ezt a hiányt kívánta pótolni. Mindezt olvasóbarát módon igyekezett megtenni, már a kezdetekben is célul tűzték ki: „az olvasó tájékoztatását az összes hazai és külföldi lényeges művészeti eseményekről, s igyekszünk olvasóink írott vagy élőszóval elmondott óhajainak tolmácsi lenni.”

GELENCSÉR KINGA VIRÁG

orgona

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Zeneművészeti Kar

Témavezető: Dr. Gévayne Janurik Márta főiskolai docens, SZTE ZMK

A zenei képességek és néhány alapkészség fejlettsége ének-zene tagozatos és általános oktatásban résztvevő első évfolyamos tanulók körében

Magyarországon a 20. század második felében az ének-zenei tagozatos általános iskolákban fontos szerepet kapott a zenei nevelés. Az iskolai ének-zeneoktatás Kodály zenei nevelési koncepcióján alapul, teljes megvalósulására azonban csak mindennapos énekórák alkalmával van lehetőség. Kodály hitt abban, hogy az intenzív zenei nevelés a teljes személyiség fejlődésére hatással van. Ezt hazai tudományos vizsgálatok igazolják (Barkóczi és Pléh, 1977; Bácskai, Sági és Vitányi, 1972; Laczó, 2002).

Első évfolyamos ének-zenei tagozatos tanulók körében folytatott kutatásom célja a zenei képességek, és a szóolvasás-, számolási- és íráskészség fejlettségének vizsgálata. Eredményeimet Gévayne (2010) azonos mérőeszközöket alkalmazó korábbi vizsgálatának eredményeivel vettem össze. A vizsgálatban 101 első osztályos tanuló, 48 fű és 53 lány, vett részt. A következő mérőeszközöket alkalmaztam (zárójelben a Cronbach-A (alfa) reliabilitások): (1) zenei képességteszt (0,93); képes szóolvasás (0,72); szinonimaolvasás (0,68); szójelentés olvasás (0,74); számolási készség (0,94); íráskészség (0,72).

A zenei képességek összehasonlító vizsgálata alapján a zenetagozatosok minden területen szignifikánsan fejlettebbek. A két minta közötti legnagyobb különbség az explicit szint készség-együttesénél látható (79,88; 26,27). A legkisebb eltérést az implicit készségek mutatják (69,10; 61,00). Mindkét mintában a ritmushallás a legfejlettebb (80,80; 60,24). A szinonimaolvasás (89,98; 81,25), szójelentés olvasás (82,30; 66,87), összevont szóolvasás (84,12; 79,09) és a számolási készség (69,27; 65,04) ének-zenei tagozaton szignifikánsan fejlettebb. A képes szóolvasás (92,24; 82,95) és íráskészség (külalak: 3,37; 4,13) az általános képzésben fejlettebb szignifikánsan.

A szülők iskolai végzettsége alapján az alapkészségek fejlettségében zenei tagozaton nincs szignifikáns különbség. Az általános oktatásban az alacsonyabb szociális háttérű tanulók fejlettsége szignifikánsan elmarad a felsőfokú végzettségű szülők gyermekeitől.

Elképzelhető, hogy a mindennapos zenei nevelés hozzájárult az ének-zene tagozatosok magasabb fejlettségéhez, illetve az alacsonyabb szociális státuszú tanulók felzárkózásához a vizsgált alapkészségeknél. A minta alacsony elemszáma miatt azonban eredményeim csak erre a vizsgálatra vonatkoztathatók.

GOLARITS ORSOLYA

Andragógia

BA, 5. félév

Szent István Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Lukács Éva Fruzsina tanársegéd, SZIE GTK

Pályaválasztási bizonytalanság csökkentésének lehetőségei a gimnáziumi tanuló körében

Életünk során mindannyian arra törekszünk, hogy megtaláljuk azt a szakmát, mellyel szívesen foglalkoznánk. Ahogy múlnak az évek mindenkiben több választási lehetőség is felmerül, melyek közül a gimnázium utolsó évében véglegesen ki kell választanunk azt az irányt, melyről azt gondoljuk valóban nekünk való. A döntési kényszer realitására a gimnázium utolsó éveiben számos tanuló komoly elbizonytalanodással reagál továbbtanulási szándékait illetően. Ez a bizonytalanság súlyos problémát jelenthet a tanulók számára, mivel nehezebben tudnak döntésre jutni. A bizonytalanság mértékét tanácsadási szolgáltatások segítségével lehet csökkenteni, hiszen ezek keretében mind önismeretet, mind pályaismeretet szerezhetnek a résztvevők, amely csökkenti a választással kapcsolatos bizonytalanságukat és előkészíti őket a döntésre.

Vizsgálatomban arra keresem a választ, hogy mi áll a pályaválasztási bizonytalanság háttérében gimnazisták esetében, 111 fő kérdőíves vizsgálatával. A vizsgálati személyek 11–12. évfolyamos diákok, egy budapesti gimnázium tanulói. Mintavételelem során a pályaválasztási döntésben élethelyzetük okán leginkább érintett csoportot kerestem fel.

Célom feltárni, hogy megfigyelhetőek-e nemi különbségek illetve, hogy az esetleges eltérések háttérében milyen tényezők állhatnak. Emellett vizsgálat tárgyává teszem az önbecsülés hatását a pályaválasztási bizonytalanságra.

Hipotézisem szerint a pályaválasztási bizonytalanságot csökkenti a tanácsadási folyamatban való részvétel, hiszen a résztvevők önismerete és pályaismerete gazdagodik, valamint a pályaválasztással kapcsolatos szorongásuk csökken. Feltevésem vizsgálatára tíz, 11. osztályos tanuló számára négyszer másfél órás pályaaorientációs csoportfoglalkozást tartottam. A foglalkozások előtt és a csoportos tanácsadási folyamat végén mértem a résztvevők pályaválasztási bizonytalanságát és önbecsülését. A csoportos tanácsadás hatását empirikus vizsgálat segítségével tárom fel.

GRIGALAVICIUS RITA

Andragógia – felnőttképzési szervező

BA, 6. félév

Zsigmond Király Főiskola

Témavezető: Jászberényi József, Dr. főiskolai tanár, ZSKF

A geronto-andragógia, mint tudomány fontossága a büntetés- végrehajtás kapcsán egy állami intézményben folytatott kutatás alapján

Dolgozatom témáját két szakterület iránti érdeklődésem és elhivatottságom indokolta. Egyéni kutatásaimat és tapasztalataimat összegeztem jelen írásban, ami az idősödő társadalmat, az 50+-os csoport helyzetét, és az elítéltek világát vizsgálja. A fiatal generáció tagjaként feladatomnak és kötelességemnek érzem az 50+-os korosztállyal való törődést és számukra nyugodt, boldog évek biztosításának segítését. Véleményem szerint a fogvatartottak – természetesen bűncselekmények közötti különbségtétellel – megérdemelnek egy újabb esélyt, hogy visszailleszkedjenek a társadalomba és aktív tagjai lehessenek annak. Az idős, büntetett előéletű emberek kiemelten igénylik a figyelmet, dolgozatommal különös tekintettel erre szeretnék rávilágítani, és a nekik való oktatás, képzés, művelődés, testi-lelki törődés fontosságára.

Dolgozatom első fejezetében fogalommagyarázatot, demográfiai adatokat közlök.

Ezután a geronto-andragógia szerepét ismertetem, majd áttérek a börtönök világára. Ezt követően egyéni kutatásaimról számolok be, végül ezeket összevetve együttesen elemzem a két témát.

GYÖRFI VERONIKA

Andragógia
BA, 5. félév
Kaposvári Egyetem
Pedagógiai Kar

Témavezető: Hajdicsné Dr. Varga Katalin docens, KE PK

Felnőttképző intézmények honlapjának összehasonlító elemzése

A sokszereplős felnőttképzési piac mára üzletté vált. Szereplői csak úgy lehetnek versenyképesek, ha kellően innovatívak, rugalmasak, a változásokhoz, új igényekhez gyorsan tudnak alkalmazkodni, és nem utolsó sorban az, hogy folyamatosan jelen vannak ezen a piacon. Napjainkban, az Internet világában elengedhetetlen, hogy egy profit-szerzésre törekvő cég ne rendelkezzen honlappal.

A dolgozat témája egy kutatás és annak eredménye, amelyben különböző felnőttképzéssel foglalkozó intézmények honlapjai kerültek górcső alá. Az intézményválasztás az Állami Foglalkoztatási Szolgálat Felnőttképzést Folytató Intézmények nyilvános adatbázisából történt, egy megjelölt képzésre, a Közbeszerzési referens OKJ-s képzésre fókuszálva. A vizsgálandó intézmények között felsőoktatási intézmény, non-profit szervezet és oktatási vállalkozás egyaránt szerepelt.

A vizsgálat időpontja 2012. augusztus–szeptember hónapok: a szeptemberi, októberi tanévkezdés, tanfolyamkezdés időpontjai előtti időszak.

Az elemzés öt fő szempontja:

Honlap elérhetősége

Információ elérhetősége, azaz mennyire logikusan felépített a honlap, milyen könnyen található meg az információ

A honlapon lévő információ minősége, mennyisége, frissessége

Honlap design-ja

Általános benyomás

Már a kezdőlap menüsorának vizsgálatakor láthatóvá vált, hogy minden intézmény mást tart fontosnak, más területet emelt ki. Minden vizsgált honlapnak van erőssége, gyengesége; ám a keresett információ mindenütt megtalálható. A vizsgálat során nem volt cél, hogy az intézmények között rangsor álljon fel, inkább egyfajta szempont- és megvalósítási rendszer alakult ki, amely alapján egy körültekintően megtervezett honlap a siker kulcsa lehet.

GYURKOVICS MÁTÉ

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Katonai Enikő Rózsa doktorandusz, ELTE PPK

Dopamin-receptor gének hatása a flow-fogékonyságra

Az áramlatélmény (flow) egy speciális mentális állapot. Ezt az egyének készségeiknek éppen megfelelő helyzetekben élhetik át – ekkor pl. magas kontrollézés és alacsony éntudatosság jellemző. Egy recens ikervizsgálat a flow átélésére való hajlam mérsékelt örökletességét mutatta ki. E kutatásban a svéd Flow Fogékonyság Kérdőívet (FFK; Ullén et al., 2012) alkalmazták. A kérdőív az élet három területén (munka, házkörüli teendők, szabadidő) méri fel a flow-epizódok gyakoriságát. Jelen kutatás e mérőeszköz magyar változatával igyekszik feltárni a flow fogékonyság genetikai hátterét.

Az újdonságkeresés temperamentumdimenziója és a D4-es dopamin-receptor gén hosszúság-polimorfizmusának (DRD4 VNTR) hétszeres ismétlődésű variánsa között számos vizsgálat mutatott ki asszociációt. Emellett az újdonságkeresés és a flow gyakoribb átélése között is pozitív együttjárás mutatható ki. Ezen eredmények alapján a DRD4 VNTR volt vizsgálatunk egyik kandidáns polimorfizmusa. A másik vizsgált gén a DRD2 C957T egy pontpolimorfizmusa (SNP) volt, ami a D2-es dopamin-receptor striatális sűrűségét szabályozza. De Manzano és munkatársai (2012) ugyanis nemrégiben kapcsolatot találtak a flow-hajlam és az említett fehérje striatális sűrűsége között.

Minta: 163 fő (22% férfi), átlagéletkor: 24,43(±6,84) év. Eszközök: a svéd Flow Fogékonyság Kérdőív (Ullén et al., 2012) saját magyar fordítása. Eljárás: nem-invazív DNS mintavétel és online tesztkitöltés.

A DRD4 VNTR 7-es ismétlődésű alléljával rendelkezők szignifikánsan magasabb FFK-átlagot mutattak, mint az ezzel az alléllal nem rendelkezők. Területekre lebontva a szabadidő esetében volt szignifikáns különbség a két csoport között ($p < 0,001$). Szabadidő területén szignifikáns különbséget találtunk a DRD2 C957T polimorfizmus eltérő alléljaival rendelkező személyek között is ($p < 0,04$). A T-allél várt additív hatását mutatuk ki az FFK-szabadidő pontszámra, mely összvarianciájának 9%-át magyarázza, megfelelő statisztikai erő mellett. Gén-gén interakció nincs.

Mind a DRD4 VNTR, mind pedig a DRD2 C957T SNP esetében az irodalommal konzisztens eredményt kaptunk. A DRD4 VNTR 7-es allélja feltehetőleg a csökkent dopaminkötési hatékonyság kompenzálására megjelenő újdonságkeresésen keresztül köthető a flow-élményekhez. A DRD2 957 T-allél jelenléte pedig a magasabb striatális DRD2 sűrűségével függ össze, ami a flow-fogékonyság egyik fiziológiai korrelátuma. Úgy tűnik, a flow-fogékonyság endofenotípusában jelentős szerepe van a dopaminerg géneknek.

GYÜRE TAMÁS

pszichológia

MSc, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők: Dr. Kéri Szabolcs egyetemi tanár, SZTE ÁOK

Dr. Zimmer Márta egyetemi adjunktus, BME TTK

*Dr. Kelemen Oguz osztályvezető főorvos, Bács-Kiskun megyei Kórház, Pszichiátriai
Központ, Kecskemét*

Kognitív szekvenciatanulás, illetve annak összefüggései a mediotemporalis lebeny szerkezetével szkizofréniában

A kognitív károsodás a szkizofréniát legértékesebb vonása, amely szoros összefüggésben áll a funkcionális kimenetellel. A deklaratív memória deficitje konzisztens módon bizonyított, azonban a procedurális memória-funkciók több vizsgálat eredményei szerint részben intaktak. A deficit jellege, illetve kapcsolata továbbá az agyi szerkezeti eltérésekkel még nem tisztázott teljesen. Jelen kutatásban 2 vizsgálat során teszteltük a procedurális –és kontextusfüggő tanulási folyamatokat szkizofrén páciensek esetében, illetve az utóbbi kapcsolatát a hippocampus és az entorhinális kéreg térfogatával, egy állatkísérletes modell alapján kifejlesztett asszociációs teszttel.

Vizsgálatunk első részében 31, klinikailag kompenzált szkizofrén páciens és 26, nembeli, korban és iskolázottságban megfelelő egészséges kontroll személy vett részt. A procedurális –és a kontextusfüggő tanulási folyamatokat a „Kilroy” teszt felhasználásával vizsgáltuk. A vizsgálat második részében 22 szkizofrén páciens, valamint 22, nembeli, korban és iskolázottsági fokban illesztett egészséges kontroll személy vett részt. Az agyi struktúrák volumetriás mérésénél Philips Achieva 3T MRI-t használtunk. Az adatokat FreeSurfer szoftverrel értékeltük.

Az 1. vizsgálatban a „Kilroy”-teszt kontextusfüggő próba fázisán a szkizofrén betegek szignifikánsan több hibát vétettek, mint a hozzájuk illesztett kontroll személyek. A procedurális gyakorlási fázis esetében csupán a 3. asszociatív lépésnél volt több hiba megfigyelhető. A 2. vizsgálat során a „Kilroy” feladat procedurális fázisában kizárólag a harmadik asszociatív lépésnél mutattak szignifikánsan több hibát a betegek. A kontextusfüggő fázisban ugyancsak jelentős károsodás volt detektálható. A hippocampus térfogata negatív korrelációt mutatott a kontextusfüggő fázis hibáival, míg az entorhinális kéreg esetében ilyen összefüggés nem volt. A hippocampus esetében szignifikáns volumencsökkenés volt tapasztalható a szkizofrén betegeknél, míg az entorhinális kéreg nem mutatott hasonló eltérést.

Eredményeink szerint a kognitív deficit nem teljesen generalizált, a procedurális tanulási folyamatok részben megtartottak. A kontextusfüggő asszociatív tanulás zavara továbbá specifikus összefüggést mutat a hippocampus térfogatával szkizofréniában, amely összhangban van az állatkísérletes, fiziológiai modellekkel.

HABOS DOROTTYA

Mozgóképkultúra- és médiaismeret tanár – Magyaratanár
MA, 1. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Kormos József egy. docens, PPKE BTK

Motiváció és céltudatosság. Mi motiválja az érdi gimnazistákat a latin mint idegen nyelv választására?

Dolgozatom célja kérdőív segítségével felmérni az érdi gimnázium tanulói között, hogy mennyire céltudatosan választják a latint idegen nyelvként és ez a céltudatosság – amennyiben van – mennyire mutatkozik meg az érettségi vizsgákra való jelentkezésben. Alkalmazott módszerek a kérdőív, interjú és az óramegfigyelés voltak. Hipotézisem, hogy az érdi gimnáziumban a latint tanulók több mint 50%-a céltudatosan választja a latint idegen nyelvként, de a gimnázium végén nem tesz belőle érettségit.

A kutatási eredmények alapján a megkérdezett diákok 76%-a a továbbtanulás miatt választja a latint idegen nyelvként (második, harmadik leggyakoribb ok: alapműveltség és a segítség több nyelv tanulásához), de érettségi vizsgát csak 17% tesz belőle a tizenkettedik évfolyam végén. Ezek alapján a hipotézisem igazolódott, mert az érdi gimnazisták több mint 50%-a céltudatosan választja a nyelvet, de érettségire már nem jelentkeznek, aminek egyik oka az lehet, hogy nem minden egyetemen kérik az érettségit latinból. De a megszerzett tudást igen, ezért nem áll teljes összefüggésben a céltudatosság és az érettségi vizsga letétele. A vizsgák letételére vonatkozó motivációra jelen kutatásban nem sikerült adatokat gyűjteni, de a felvételi követelmények alapján feltételezhető, hogy a motivációt befolyásolhatja a nyelv, illetve a tantárgy megbecsültsége. Ez a feltételezés egy újabb kutatás kiindulópontja lehet.

A kutatás jövőbeli folytatásaként interjút tervezek készíteni azokkal a diákokkal, akik az érdi gimnázium elvégzése után egyetemen tanultak tovább. Azt szeretném megtudni ezzel a vizsgálattal, hogy a gimnazistaként felállított célt sikerült-e elérni az egyetem alatt vagy után. Vagyis hogy a kamaszkorban kialakított motiváció elég erős-e ahhoz, hogy végül a kitűzött cél konkrét megvalósításához vezessen.

A kutatást érdemes volna évente megismételni az adott intézményben, így kiterjeszteni longitudinális vizsgálattá. Ezáltal nyomon lehetne követni, hogy a már vizsgált mintában a feltételezett céltudatosság a magasabb osztályba lépéssel megtalálható-e, változik-e, amennyiben igen, milyen irányba. Illetve az újonnan belépő válaszadók latinhoz való hozzáállása is fontos adatokat adhat a latin tantárgy általános megítélésére vonatkozóan.

HAJDU BOTOND

Villamosmérnök
MSc, 4. félév
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Villamosmérnöki és Informatikai Kar

SZOMBATHY PÉTER

Kognitív tanulmányok
MSc, 3. félév
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Természettudományi Kar

*Témavezetők: Dr. Babarczy Anna adjunktus, BME TTK
Dr. Böhm Tamás tudományos munkatárs, MTA Természettudományi Kutatóközpont,
Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet*

Vizuális ingerek hatása mozgó hangforrások észlelésére

Mindennapi életünk egy meghatározó észlelési folyamata a környezetünkben lévő tárgyak egymástól való elkülönítése (ld. akár az utcai közlekedést vagy a szakirodalomban gyakran hivatkozott kóktélparti-jelenséget). Az ennek hátterében álló kognitív mechanizmusok egyelőre csak részben feltártak. A tárgyak megkülönböztetését elsősorban látási és hallási folyamatok biztosítják, melyek (visszacsatolásokon keresztül) egymást segítve működhetnek.

Kísérletünkkel azt vizsgáltuk, vajon a hangforrások mozgásával együtt érkező vizuális ingerek képesek-e befolyásolni a hangok észlelését. A kísérlet résztvevői egy virtuális térbe kerültek. Speciális fülhallgatók segítségével, műfejes felvétellel rögzített, a hallgató körül mozgó illetve álló szinuszos hangforrások által keltett hangsorokat hallottak; eközben a látóterük nagy részét kitöltő kijelzőn a hanggal szinkronban pulzáló gömbök voltak láthatóak, melyek a hangforrásoknak megfelelően – vagy éppen azoktól eltérően – mozogtak a térben, az észlelő nézőpontjából.

A kísérletben résztvevők elsődleges feladata annak visszajelzése volt, hogy az általuk hallott két szinuszos, alternáló hangsort mikor hallják egyetlen hangforrásból származó dallamnak (integrált szerveződés), és mikor észlelik őket két külön hangforrásként (szegregált szerveződés). A választ korábbi vizsgálatok alapján a hangforrások egymáshoz viszonyított elhelyezkedése jelentősen befolyásolhatja. Jelen kísérlet célja azonban annak kiderítése volt, hogy vajon a hallott téri mozgásnak megfelelően – vagy attól eltérően – mozgó vizuális inger hatással van-e a hangok integrált illetve szegregált észlelésére.

Eredményeink azt mutatták, hogy a mozgó tárgyak hang alapján történő szétválasztását a hozzájuk kapcsolható téri vizuális ingerek nem befolyásolják. Ez egybevág más kísérleti elrendezésben kapott korábbi eredményekkel és információkkal szolgálhat a halló- és a látórendszer által alkalmazott téri reprezentációkról.

HAL MELINDA

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Purebl György egyetemi adjunktus, SE Magatartástudományi Intézet

Személyiségjegyek elemzése a krónikus fejfájás és a szorongásos zavar komorbiditásában

Kutatómunkám elsődleges célja, hogy feltárja a krónikus fejfájás mögött húzódó pszichés eltéréseket, különös tekintettel a szorongásra, illetve a pszichopatológiai szempontból szorongásos zavarnak nevezett tünetegyüttesre. Mindemellett a vizsgálat tárgyát képezi a vizsgálati csoportok közötti különbségek meghatározása személyiségjegyeik tekintetében.

A kezelt fejfájósak, kezeletlen fejfájással küzdő és a kontrollcsoport különbségei a személyiségjegyek tekintetében egy keveset vizsgált terület új eredményeinek tekinthetők, amellyel közelebb juthatunk a kérdéshez, hogy van-e fejfájós személyiség, vagy vannak-e olyan személyiségjegyek, amelyek inkább jellemzőek a fejfájással küzdő, mint a hasonló panasszal nem küzdő személyekre. A továbbiakban bemutatásra kerülő kérdőívek és mérési eljárások nem kizárólag a szorongás és krónikus fejfájás kapcsolatát képesek feltárni, de a mellettük alkalmazott személyiség-kérdőív lehetőséget ad az egyes csoportok és általa a betegségek mögött húzódó személyiségjegyek meghatározására is. Az eredmények alapján különbség mutatkozott mind a szorongást, mind a személyiségjegyeket tekintve a vizsgálati csoportok között. A kezeletlen fejfájással küzdő csoport rendelkezett a legmagasabb, míg a kontrollcsoport a legalacsonyabb szorongási szinttel. A személyiségjegyek tekintetében mindhárom vizsgálati csoport között különbség mutatkozott az extroverzió esetében. Leginkább extrovertáltak a kontroll csoport tekinthető, őket a kezeletlen fejfájós csoport követi, a kezelt fejfájós csoport pedig a legkevésbé extrovertált. Egy eddig keveset vizsgált és nehezen kutatható terület a pszichoszomatikus megbetegedésekkel kapcsolatos új kutatást jelent vizsgálatom, melyben bizonyítékokra lelünk a fentebb feltett kérdésekre.

HANG BARBARA

Andragógia

BA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Vámosi Tamás egyetemi adjunktus, PTE FEEK

Presztíznövelés a szakmák világában

Az iskolarendszerű középfokú szakképzés alapvető problémája az, hogy a középiskola előtt álló fiatalokat nem tudja megnyerni a szakmatanulást kínáló tantervével. Ennek oka a fizikai munkások elismertségének, presztízsének hanyatlása, a szakképzett munkakerő alábecsültsége. Ez a jelenség az utóbbi évek alatt tapasztalható bérszínvonal csökkenéssel magyarázható leginkább. Emellett a szakmákat oktató intézmények alacsony tanulói létszáma, az alapfokú oktatásban történő lemorzsolódásnak, iskolaelhagyásnak is egyfajta következménye. Valamint az elöregedő társadalom is lényeges tényezője a folyamatnak, hiszen szintén utánpótlás hiányt eredményez. A lassan kiöregedő munkásokat egyre nehezebb helyettesíteni, ami a gazdaság szempontjából komoly gondokat okozhat. A jó szakmunkás folyamatos jelenléte elengedhetetlen az előbb említett társadalmi alrendszer olajozott működéséhez. A kutatás eddig nem vizsgált területet ölel fel, a szakmák népszerűsítésének egyik eszközét mutatja be. A fizikai Szakmák versenyeit kutattam, országos (Szakma Sztár Fesztivál), európai (Euroskills) és világszinten (Worldskills). Dolgozatomban elsősorban saját kutatásom tartalmát vizsgáltam. Mélyinterjúkat készítettem öt olyan Baranya megyei személlyel, akik kiváló eredményeket értek el a Szakma Sztár Fesztiválon, a szakmai versenyek legnagyobb országos megmérettetésén. Maga a teljes interjú a kibővített dolgozatban várható. Vizsgálatom irányelvét a nekik feltett kérdéseim hűen tükrözték. Arra kerestem választ, hogy a Fesztivál mennyiben segítette a szakmák presztízsének emelkedését, ennek kapcsán, hogy hogyan és mennyiben befolyásolta a rendezvény a szakmai előrehaladásukat. A kihíváson megszerzett tapasztalatokat hogyan tudták, vagy hogyan tudják majd kamatoztatni. Milyen hatással volt a jövőbeli elképzeléseikre a verseny. Véleményem szerint az interjúk alapján egyértelműen kimondható, hogy a rendezvény pozitív szerepet tölt be a fizikai szakmák elismeréséért folyó harcban. Céltudatosságot és magabiztosságot növel, ami a jó és sikeres vállalkozás vezetéséhez elengedhetetlen. Emellett, felnyitja a gazdasági világ és a tanulók közötti láthatatlan átjárót. Esélyt ad és segít a két fél kapcsolat rendszerének fejlődésében, ami nélkülözhetetlen a gazdaság fejlődésében.

HANGÁCSI ZSUZSANNA

Pedagógia

MA, 3. félév

Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Ugrai János egyetemi docens, ME BTK

Kisebbségben. A szlovákiai cigányok iskolai és társadalmi integrációjáról

Ha a magyarországi médiában felmerül Szlovákia és a kisebbségek helyzete, a szlovákiai magyarokat érintő nyelvtörvényről, kétnyelvűségről, (nyelvi) jogokról, magyar iskolákról, magyarverésről, létszámcsökkenésről szóló híreket hallunk. Azonban figyelmes szemlélő a 2011-es népszámlálási adatok tükrében (is) könnyen észreveheti egy másik kisebbség létezését és egyre határozottabb térhódítását: a cigányokét.

Magyarországon töltött tanulói éveim során számos jól működő kezdeményezésről szereztem tudomást, mint például a Hejőkeresztúron vagy Abaújkéren sikeresen működő integrált általános iskola, a berettyóújfalui Igazgyöngy Művészeti Iskola vagy a miskolci Görögkatolikus Cigány Szakkollégium, aminek magam is tagja vagyok. Megismerkedtem Havas Gábor, Kemény István, Kertesi Gábor írásaival és gondolataival. Felmerült bennem a kérdés, vajon mi történik ezalatt szülőországomban: Szlovákiában, milyen lépéseket tesznek a többségi-kisebbségi együttélés érdekében? Kik azok a magyar cigányok és szlovák cigányok, mennyien vannak, hogyan élnek, hogyan élik meg identitásukat, milyen nyelven beszélnek, tanulnak.

Dolgozatom célja felvázolni a cigány–magyar–szlovák helyzetet, az óhatatlanul felmerülő problémák megoldási lehetőségeit, különös tekintettel az oktatásra. Ez a munka elméleti jellegű, nem tartalmaz általam végzett empirikus kutatási eredményeket, legfeljebb személyes tapasztalatokat, élményeket. Célja a szlovákiai cigányhelyzet feltérképezése, működő, eredményes programok teljesség nélküli felsorolása, valamint Bibiána Hlebová multikulturális-emocionális nevelési modelljének bemutatása, az oktatás, mint legreményteljesebb szektor fókuszba állítása. A szlovák–cigány és magyar–cigány konfliktus vizsgálatához, megértéséhez elengedhetetlen a szlovák–magyar kérdés tárgyalása is. Így dolgozatom egyúttal a szlovákiai magyarság, azaz saját népem, létem kérdéseire is választ keres, helyzetet jelent egy kisebbségről kisebbségi perspektívából.

HARANGOZÓ EMESE JUDIT

Andragógia

BA, 5. félév

Szent István Egyetem

Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar

Témavezető: Kölcseyné Balázs Mária tanársegéd, SZIE GK

Kulturális esélyegyenlőség? Fogyatékkal élők lehetőségei Békés megyében

Dolgozatomban a fogyatékkal élők, közülük is a mozgás-, látás-, valamint a hallássérültek kulturális esélyeit és lehetőségeit szeretném bemutatni. A témaválasztásomnak – személyes érintettségem mellett – társadalmi aktualitása is van. Munkám első részében a szakirodalomra alapozva azokat a lehetőségeket emelem ki, amelyek ma Magyarországon a sérültek számára rendelkezésre állnak. Ezek a kulturális intézmények, illetve civil szervezetek által nyújtott szolgáltatások elsősorban Budapesten érhetők el.

Békés megyei lakos lévén érdekelt, hogy a megyében milyen lehetőségeket tudnak igénybe venni a fogyatékkal élő személyek. Ezért kutatási tevékenységet végeztem a Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesületénél, a Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesületénél, valamint a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Békés Megyei Szervezeténél. Kutatási tevékenységem eredményeit, tapasztalataimat, illetve javaslataimat munkám második részében fejtem ki.

Dolgozatomban elsősorban arra a tényre szeretnék rávilágítani, hogy napjainkban sajnos igen kevés lehetőség adott vidéken a kultúrát igénylő fogyatékkal élők számára.

HARMOS ESZTER

Andragógia

BA, 5. félév

Szent István Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Kenderfi Miklós egyetemi docens, SZIE GTK

Az iskolai lemorzsolódás helye és szerepe az életútban

Az élethosszig tartó tanulás napjainkban egyre inkább kiemelt szerepet kap hazánkban. Ez nem csupán azokra az emberekre vonatkozik, akik egyre magasabb szinten akarják szakmájukat elsajátítani, illetve azokat a területeket, amelyek különösen érdeklik őket, hanem azokat az embereket is érinti, akik nem fejezték be tanulmányaikat életük megfelelő szakaszában. A LifeLongLearning szemléletének megfelelő működése esetén ők esélyt kapnak arra, hogy azt, amit egykor valamilyen oknál fogva nem tudtak befejezni, azt most véghezvigyék. Munkavállalási tanácsadó szakirányon tanuló hallgatóként érdekel a hátrányos helyzetű munkavállalók munkaerő-piaci helyzete, ezen csoporton belül is pedig különösen az iskolarendszertől kimaradt, lemorzsolódott személyek elhelyezkedési esélyei, nehézségei foglalkoztatnak. A róluk való gondolkodás során merült fel bennem az a kérdés, hogy vajon milyen okból döntöttek tanulásuk félbehagyása mellett és ez hogyan érintette őket érzelmileg. Vizsgálati módszereim között szerepel az interjú, amelynek köszönhetően személyes találkozás révén ismerhettem meg alanyaim életútját és az abban bekövetkezett változásokat. Emellett az Oerter-féle értékkör segítségével vizsgáltam, hogy a lemorzsolódás után, az iskola elhagyás miatt felszabaduló időt hogyan töltik ki az általam megkérdezett személyek. Végül pedig Borgen-Amundson hullámvasút-modelljének kialakításához használt kérdőívet vettem alapul, amely a tartós munkanélküliség hatását mutatja be az álláskeresés ideje alatt bekövetkezett érzelmi változásokon keresztül. Vizsgálatom során az életút adott szakaszaiban az érzelmi állapotok intenzitásának meghatározására törekedtem. Ezen vizsgálati módszerrel igyekeztem feltérképezni az egyén életútjában bekövetkező változásokat, abban a reményben, hogy a közös pontok megtalálása segíti előre vetíteni az iskolába való visszatérés hozzávetőleges idejét.

HÁTSZEGI ESZTER

pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Mirnics Zsuzsanna egyetemi docens, KRE BTK

Korkülönbség a párkapcsolatokban

A kutatás a nagy korkülönbség tematikájával foglalkozik, kvantitatív és kvalitatív szempontból. 12 nagy korkülönbséges és 10 elenyésző korkülönbségű pár összehasonlításán alapuló vizsgálatunkban párkapcsolati interjút, Közös Rorschach Vizsgálatot, Szülői Bánásmód kérdőívet, Giessen tesztet és Párkapcsolati Elégedettség tesztet vettünk föl a vizsgált személyekkel. Az eredmények jelentős eltérést mutatnak a szülői bánásmód tekintetében, továbbá a dominanciaviszonyok is eltérőnek mutatkoztak a két csoport között. A Közös Rorschach Vizsgálat segítségével a korkülönbséges párkapcsolatok működéséről exploratív jelleggel kaptunk új információkat.

Kulcsszavak: korkülönbség, párkapcsolat, interakció-dinamika, Közös Rorschach

HEGEDÚS DÓRA

egészségfejlesztő tanár

MSc, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: Dr. Tarkó Klára főiskolai docens, SZTE JGYPK

Az egészségfejlesztés megléte és megítélése a kecskeméti oktatási intézményekben, a 2012-es Nemzeti Alaptanterv tükrében

Kutatásunk során arra voltunk kíváncsiak, hogy tanár kollégáink mennyire vannak tisztában az egészségfejlesztés tartalmával, hogyan vélekednek annak szükségességéről. Korunk oktatási problémája, hogy a felnővekvő nemzedék nagy része egészségkárosító magatartásformákat tesz magáévá, szinte alig mozog és helytelenül, rendszertelenül táplálkozik. Nekünk, tanároknak, adatott meg az a nemes feladat, hogy ezeket a tanulókat neveljük és pozitív példákat állítsunk eléjük. Ha megfelelő lenne az egészségnevelés az iskolákban, nem is lenne értelme vizsgálnunk ebben a témában. Mivel az egészségfejlesztés az új kor szüleménye és meglévő problémák hívták életre, fontos lenne, hogy minden pedagógus értesüljön azokról az információkról, amelyekről az ilyen fajta végzettséggel rendelkező szakemberek tanulnak és tudnak. A kutatás során 31 tanár kérdeztünk meg, 3 különböző iskolából és 99 laikust, akik nem rendelkeznek tanári diplomával, hogy szerintük mit is takar az a fajta tevékenység, amelyet ma úgy hívunk: egészségfejlesztés.

HEGEDŰS SZABINA

informatikus könyvtáros
BA, 6. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Z. Karvalics László egyetemi docens, SZTE BTK

A digitális megosztottság problémaköre a tanyasi életmódból fakadó hátrányok kontextusában. Kiszélesített hozzáférési lehetőségek Zákányszéken.

Az Internet-kultúra és a számítógépes írástudás rohamos fejlődésének köszönhetően jelenleg a Digitális- kultúra virágkorát éljük, ám a társadalom bizonyos rétegei nem részesülnek az ebből fakadó előnyökből, ennek megfelelően a tanyasi népesség tekinthető a leghátrányosabb célcsoportnak, amely a magyar törvényalkotásból is kiszorul és az EU figyelmét sem kelti fel. Választásom nem véletlen esett Zákányszékre, hiszen itt élő tanyasi lakosként magam is nap mint nap szembesülök a helyiek problémáival. Fontosnak tartom, hogy a tanya fejlesztési lehetőségként is megjelenjen, ne csak a tanyavilágban felmerülő társadalmi és szociális problémák jelentsék a kutatások magját.

Dolgozatomban arra teszek kísérletet, hogy újfajta szemszögből, a digitális írástudatlanság problémakörét vizsgálva sorakoztassak fel megoldási konstrukciókat. Próbálok ismertetni, miként lehet az internet adta lehetőségek révén hozzájárulni a társadalmi tőke növeléséhez, egy olyan településen, ahol a lakosok legnagyobb hányada külterületen él. Úgy vélem a hálózati kultúra megjelenése fontos mérföldkő lehet az itt élők életminőségének javításában, hiszen az információs technológia egyik legígéretesebb aspektusa az, hogy áthidalja a térbeli távolságokat, ami a tanyasi életmódból fakadó legnagyobb hátrány. Az alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése céljából létrehozott tanya-gondnoki rendszer továbbfejlesztésére is javaslatot teszek, valamint a véleményem szerint kudarcot vallott Teleház-mozgalmak bemutatása mellett, az internet adta kiszélesített hozzáférési lehetőségeket sorakoztatom fel a probléma abszolválásának lehetséges módjaként, első beavatkozási pontként a távmunkát kiemelve. Tekintve az internet adta lehetőségek széles tárházát, ezt követően felvázolásra kerül még néhány opció a teljesség igénye nélkül, mint az e-learning, videokonferenciás tanácsadás, e-ügyintézés, illetve az ezek megvalósításához szükséges infrastruktúra. Szükségesnek tartom szemléltetni azt is, hogyan lehet az innovációt beépíteni a tradicionális világba, az emberek mindennapjaiba. Mindezen lehetőségek megvalósítása azt a társadalmi tőkét eredményezné, amely hozzájárul ahhoz, hogy a lakosság marginalizálódott rétegei beágyazódhassanak az információs társadalomba.

HENDE BORBÁLA SZILVIA

pszichológia

MA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Demetrovics Zsolt, Maráz Anikó docens, doktorandusz, ELTE PPK

Kényszeres vásárlás – impulzív vagy kompulzív zavar?

Háttér és célkitűzések: A kényszeres vásárlás egy jelentős szubjektív szenvedéssel járó zavar, melyben impulzív és kényszeres tényezők egyaránt szerepet játszhatnak. A kutatási eredmények megoszlanak e két tényező szerepe, illetve átfedésének mértéke között. Jelen kutatás célja annak megállapítása, hogy a kényszer gondolatokkal járó általános distressz, illetve az impulzív hajlam milyen mértékben járul hozzá a kényszeres vásárló viselkedés megjelenéséhez.

Módszer: A zavar előfordulási valószínűsége miatt budapesti és győri plázák látogatói alkotják a mintát, akik a személyes felkérés után online módon töltötték ki a kérdőívet. 1251 főtől érkezett felhasználható eredmény, a vizsgálati személyek 63%-a nő, 37%-a férfi volt, az átlagéletkor 29,8 év.

Eredmények: Az 1251 fő adatain végzett korrelációs és regressziós elemzés alapján elmondható, hogy mindkét tényező egymástól függetlenül is erősen összefügg a kényszeres vásárlás, mint tünet meglétével. A vizsgált pszichés jellemzők és az impulzivitásra való hajlam közül kiemelkedik az egyik impulzivitás dimenzió: a nyugtalanság szerepe, valamint szintén meghatározóak a kényszer és a szorongás, mint az általános distressz mutatói.

Következtetések: Mindez a kényszeres vásárlás hátterének újragondolására buzdít és lehetőséget kínál a kényszeres vásárlók pszichológiai profiljának konkretizálására.

HODOSSY LILLA

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Krajcsi Attila habilitált egyetemi docens, kutató, ELTE PPK

Kardinalitás megértésének fejlesztése 3 éveseknél

A gyerekeknél tipikusan egy teljes év szükséges ahhoz, hogy az első három számnév jelentését elsajátítsák, mindegyik új számnevet újabb néhány hónap alatt tanulva meg. Meglepő viszont, hogy amikor a négyhez érnek – általában a harmadik-negyedik év körül – fordulópontként megértik a számlálás logikáját és a számlálási listájukban található számnevek sorozatának értelmét. Hipotézisünk szerint a gyerekek már korábban is készen állnának arra, hogy megértsék azt, hogy adott számnevek adott mennyiségeket jelentenek, tehát a kardinalitást. Születésüktől fogva képesek a tárgyakat diszkrét példányokként reprezentálni, korán képesek fix szimbólum sorozatok megtanulására (pl. versikék) és az egy az egyhez rendelés sem okoz nekik nehézséget – mégsem képesek a számok megértésére. Feltételezésünk szerint korábban valószínűleg azért nem tudják a számneveket bármeddig folytatható sorozatként értelmezni, mert az első két számhoz nem numerikus jelentést társítanak. Kutatásunk során azt feltételezzük, hogy a kardinalitás elérése speciális fejlesztő játékkal, az „Állatok etetése” feladattal korábbra hozható, mert a feladat csak úgy oldható meg, ha a gyerekek számosságokat használnak, szemben más fejlesztő játékokkal.

A kutatásban 41 hároméves gyerek (18 lány, 23 fiú) vett részt, akik még nem értették meg a kardinalitást. A gyerekektől az alábbi négy feladat megoldását kértük: 1) „A számsor ismerete” feladattal felmértük, hogy az adott gyerek meddig ismeri a számneveket akár, mint jelentés nélküli címkéket megbízhatóan. 2) „Az adj X tárgyat!” feladattal felmértük a gyerekek aktuális számmegértését. A továbbiakban csak az egy-, kettő- vagy három-ismerőkkel folytattuk a mérést. 3) Az „Állatok etetése” feladat célja, hogy megértessük a gyerekekkel a számok használatát így eljuttassuk a kardinalitás fázisához. 4) „Adj X tárgyat” feladat második alkalmazásakor a fejlesztő feladatok sikerességét teszteljük.

A kutatás első fázisa során 29 gyerekből ketten értették meg a kardinalitást, de 20 gyereknél meg kellett szakítani a vizsgálatot, mert fáradttá vagy motiválatlanná váltak. A gyerekek kapacitásának megfelelően alakított feladatsorban 10 gyerekből már négyenél történt belátás és csak négyenél kellett megszakítani a felmérést. További fejlesztésként a gyerekekkel számítógépes program alkalmazásával foglalkozunk, mely még élvezetesebb, érthetőbb a gyerekek számára, mint a korábban használt változat.

HORVÁTH ANIKÓ

Andragógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. Keczer Gabriella főiskolai docens, SZTE JGYPK

A szegedi andragógus hallgatók vállalkozási hajlandósága

A SZEGEDI ANDRAGÓGUS HALLGATÓK VÁLLALKOZÁSI HAJLANDÓSÁGA

Dolgozatom témája a Szegedi Tudományegyetem Andragógia alapszakos hallgatóinak vállalkozási hajlandósága, melyet primer kutatással tártam fel. A kutatásom célja az volt, hogy átfogó képet kapjak intézetem hallgatóinak vállalkozási hajlandóságáról. Többek között arra kerestem választ, hogy a hallgatótársaim hol szeretnének elhelyezkedni a diploma megszerzését követően; indítanának-e saját vállalkozást, ha igen, akkor milyen területen, és mi motiválná őket.

Kutatásom fő hajtóereje saját kíváncsiságom volt. Végzős hallgatóként nap mint nap foglalkoztat az a kérdés, hogy el tudok-e helyezkedni a diplomaszerezést követően. Tisztában vagyok azzal, hogy a végzett hallgatók egy része nem tud majd alkalmazottként elhelyezkedni, számunka a saját vállalkozás indítása lehet megoldás. Kutatásommal nem csak azt sikerült feltárnom, hogy vállalkozó kedvűek-e a szegedi andragógus hallgatók, hanem képet kaptam arról is, hogy a felnőttképzésben és a kultúraközvetítésben jelentős, és egyre növekvő a forprofit vállalkozások, vállalkozók szerepe. Ezért is fontos, hogy az andragógus hallgatók nyitottak legyenek az üzlet, a vállalkozások világára.

A fiatalok vállalkozási hajlandóságának alapfeltétele az üzleti ismeretek és kompetenciák elsajátítása. Ezért dolgozatomban kitérek a vállalkozási és üzleti ismeretek tanításának fontosságára a köz- és felsőoktatásban. Ezt az Európai Unió felismerte, és ajánlásokat fogalmazott meg az úgynevezett Oslo Agenda keretében. A magyar kormány a 2012-es Nemzeti Alaptantervben, valamint a 2011-es Felsőoktatási törvényben rögzítette ezen ismeretek oktatását.

Az üzleti ismeretek oktatásán túl számos olyan program, jó gyakorlat van, amely szintén segíti a fiatalok vállalkozóvá válását. Dolgozatomban néhány ilyen jó gyakorlatot is bemutatok.

HORVÁTH ERIKA

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Fazakas Ida adjunktus, EKF TKTK

Az önkéntes munka és a pályaválasztás kapcsolata

Dolgozatom témája, a 2011-ben, a középiskolákban elindított önkéntes munka megvalósulása és annak hatása a középiskolás diákok pályaválasztási elképzeléseire. Ez a kérdéskör elsősorban aktualitása miatt keltette fel érdeklődésemet, hiszen a „kötelező” önkéntes munka megítélése koránt sem egyértelmű az érintettek körében.

A témafeldolgozáshoz szükséges elméleti háttérrel, elsősorban Donald E. Super (1968) fejlődésselvet hangsúlyozó pályorientációs elmélete, illetve 2009- 2011 között végzett pályaismereti és munkával kapcsolatos kutatások adták (Csíkszetmihályi 2011, Fazakas 2009).

Vizsgálatom középpontjába azt a kérdést állítottuk, hogy a tanulók összekapcsolják-e a pályaválasztás kérdéskörét az önkéntes munkával, illetve, hogy ez a folyamat beépíthető-e és milyen módon az iskolai pályorientációs munkába. Kutatásom mintáját olyan középiskolás tanulók alkották, akik eddigi életük során találkoztak már önkéntes munkával.

Eredményeinkből összességében azt a konklúziót vonhatjuk le, hogy a megkérdezett tanulók elmondásai alapján, vannak kapcsolódási pontok az önkéntes munka és a pályaválasztás között, valamint, hogy az önkéntes munka integrálható a pályorientációs folyamatba az alapján, hogy az egyes tanulók milyen elképzelésekkel, tervekkel rendelkeznek saját pályaválasztásukkal kapcsolatban.

HORVÁTH JULIA

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Hámori Eszter egyetemi docens, PPK BTK

Matematika diákszempel: attitűdök, vélekedések, szorongás

Jelen kutatás a diákok matematika tantárgy iránti viszonyulását tárja fel. Eddig nem vizsgált módon, több tényező és szempont mentén kísérli meg felderíteni, mi állhat e tárgy széles körű negatív értékelése háttérében. Témáját és célját tekintve egy, a közel-múltban indított nemzetközi kutatási programhoz kapcsolódik, amelynek neve Matematikával Szembeni Attitűd Kutatási Program. A vizsgálat távolabbi célja, hogy eredményeivel hozzájáruljon a matematika-oktatás és –tanulás hatékonyságának növeléséhez, továbbá a tanárok és tanulók nehézségeinek csökkentéséhez.

A tanulmány kérdőíves módszeren alapuló keresztmetszeti kutatás. 86 középiskolás tanuló és 50 édesanya válaszána elemzésére épít. A tanulók négy kérdőívet töltöttek ki: ATMI (Tapia, 1996), Vélekedések a Matematikáról Kérdőív (Tuska és Hámori, 2007), Matematikai Helyzetek Kérdőíve (Revised – Plake és Parker, 1982), demográfiai kérdőív. Az édesanyák pedig két – tanulói – kérdőív (ATMI, Vélekedések a Matematikáról Kérdőív) módosított változatára adtak választ. A kutatás során kísérletet tettem Martha Tapia ATMI kérdőíve magyar változatának kialakítására. Az elemzés során az eredetivel közel azonos faktorok rajzolódta ki a magyar mintán.

Az eredmények alátámasztották hipotéziseimet. A tanulók matematikai szorongása pozitívan korrelál matematikai hiedelemrendszerükkel (a matematikáról alkotott negatív feltételezéseikkel), valamint negatív kapcsolatot mutat matematika iránti attitűdjeikkel (az r értéke $|0,220|$ és $|0,629|$ között mozog). A matematikát emelt szinten tanulók eltérést mutatnak a tárgyat középszinten tanuló társaiktól, továbbá a fiúk matematikához való viszonyulása különbözik a lányokétól. Az eredmények szerint kapcsolat áll fenn az édesanyák és gyermekeik matematika iránti viszonyulása között (az r $|0,286|$ és $|0,685|$ között mozog), fiaikkal és lányokkal azonban eltérő kapcsolati mintázatot mutatnak (a lányok vonatkozásában kifejezettebb az összefüggés, esetükben kiemelkedő szerepet kap az attitűd érzelmi összetevője, különösen a szorongás). Hogy az édesanyák miként látják múltbéli önmagukat (a matematikai helyzetekben), jelentős bejósoló erővel bír lányaik matematika iránti attitűdjére. A szociális és attitűd faktorok mellett egyértelmű hatást fejtenek ki a hozzáállásra a múltbéli teljesítmények, korábbi osztályzatok is.

A tanulmány a tanulók matematikával kapcsolatos negatív feltételezéseinek, hiedelemrendszerének jelentőségét hangsúlyozza, amelynek lehetnek közvetett családi vonatkozásai.

HORVÁTH LÁSZLÓ

Andragógia (és Pedagógia BA)

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezetők: dr. Szivák Judit egyetemi docens, ELTE PPK
dr. habil. Vass Vilmos egyetemi docens, ELTE PPK*

A tanulástámogató iskolai szervezet hatása a tanulói eredményességre

A kutatás fő kérdése, hogy a tudásalapú információs társadalom korában a megváltozott gazdasági, társadalmi kontextusban, a fokozódó elvárások körében hogyan tud eredményesen működni az iskola mint szervezet, hogyan tudja a tanulói eredményességet biztosítani. A dolgozat célja, hogy bizonyítsa, az iskolák kiemelkedően fontos szerepet töltenek be abban, hogy felkészítsék az egyént a tanulószervezetekben és a tanuló társadalomban való aktív és sikeres létre, azáltal, hogy ők maguk is tanulószervezetként működnek. A kutatási modell alapján a dolgozat a három dimenzióból (stratégia, szervezet, egyén) a stratégiai szintet vizsgálja, így a hipotézisek keretében azt próbálom bizonyítani, hogy a tanulói eredmények szempontjából sikeres iskolák stratégiai dokumentumaikban megjelenítik a tanulási eredmények alapú gondolkodás, a professzionális tanulóközösségek, a tanulószervezetek jellemzőit és megjelennek a tudásmenedzsmentet támogató emberi erőforrás menedzsment gyakorlatok. A dolgozat kísérletet tesz egy Professzionális Tanulóiskola Audit elkészítésére.

Módszerek tekintetében a hipotézisek bizonyítására az iskolák stratégiai dokumentumainak (pedagógiai program, szervezeti és működési szabályzat és minőségbiztosítási terv) kvantitatív tartalomelemzését használok, melyet SPSS segítségével elemzek. Az Audit elkészítéséhez esettanulmányok feldolgozását és bemutatását, mérőeszköz fejlesztést és adaptálását, illetve egy közgazdasági modell bemutatását használok fel.

A statisztikai vizsgálatok alapján elmondható, hogy a tanulási eredmények alapú gondolkodás megjelenése a stratégiai dokumentumokban pozitív összefüggést mutat a tanulói eredményességgel. A vizsgált dokumentumokban összességében nagyon alacsony szinten jelenik meg a tanulószervezetiség és az emberi erőforrás menedzsment. Az Audit tekintetében sikerült letenni az alapokat, melynek keretében a következő részek kerültek bele: tanulási eredmények alapú stratégiai tervezés, GLOBE szervezeti kultúra és vezetési stílus kérdőív, tanulószervezet és szervezeti tanulást mérő kérdőív iskolára adaptált verziója kiegészítve egy saját faktoral, iskola társadalmi hozzáadott értékének kimutatása.

A kutatás eredményei és az Audit alapjainak letétele a szakirodalom alapján releváns problémákra adott választ és megoldási kísérletet, figyelembe véve az iskolaeredményességi és fejlesztési kutatások tapasztalatait. A kutatás folytatásában lehetőség lesz egy komplex iskolai szervezetfejlesztési keretrendszer kialakítására.

HORVÁTH NOÉMI

Informatikus könyvtáros

BA, 5. félév

Szent István Egyetem

Alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Kar

Témavezető: Dr. Prókai Margit egyetemi docens, SZIE ABPK

Szélesedő szociális szerepek a könyvtárban

A közkönyvtáraknak feladatukból adódóan minden társadalmi réteget ki kell szolgálniuk. Amikor az első nyilvános közkönyvtárak létrejöttek, magától értetődő volt az esetek segítése, a hátrányos helyzetűek felkarolása. Ma, a XXI. századi Magyarországon is megvalósulnak a könyvtárak ezen filantróp törekvései, még hozzá egyre kiterjedtebben. A könyvtári ellátást szabályozó 1997. évi CXL törvény szerint mindenkinek állampolgári és alkotmányos joga a könyvtári dokumentumokhoz és információkhoz való szabad hozzáférés.

A közkönyvtári ellátásnak az új feladatok mellé új eszközei és lehetőségei adódtak, melyek segítik a mai hátrányos helyzetű társadalmi csoportokat. Könyvtárosként (és hétköznapi emberként is) meg kell tanulnunk, hogyan kezeljük a különböző hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő, vagy bármilyen más formában különleges segítségre szoruló embertársaink igényeit. Ahhoz, hogy segíteni tudjunk, meg kell ismernünk a hátrányos helyzet forrásait, illetve ezeken belül a különféle csoportok társadalomba való beilleszkedését nehezítő tényezőit. A hátrányos helyzet forrásait a többféle szociológiai felosztás közül könyvtári szempontból általában három nagyobb csoportra osztva vizsgáljuk.

Az első nagyobb csoportba a testi fogyatékkal élők tartoznak. A második csoportba a szellemi és értelmi fogyatékkal élőket soroljuk. A harmadik csoportba a társadalmi hátrányokkal küzdők tartoznak. Ez az előzőeknél szerteágazóbb, mert a társadalmi-gazdasági átalakulásokkal együtt ez a csoport több alapvető változáson ment keresztül. Fontos megemlíteni, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek könyvtári ellátása kiemelt feladata minden könyvtárnak, hiszen az általános-és középiskolák nem tudják teljes mértékben elsimítani azokat az egyenlőtlenségeket, melyeket a családi környezet kulturális hiányosságai okoznak.

A közkönyvtárak célja tehát az, hogy a hátrányokkal küszködőket a lehető legteljesebb mértékben megismerjék, segítsék és megadják a lehetőségét annak, hogy minél teljesebb életet élhessenek. Soha nem szabad elfelejtenünk, hogy a hátrányos helyzetű emberek nagy része önhibáján kívül szorult a társadalom peremére. A könyvtár lehetőség ezeknek a személyeknek a hátrányok leküzdésére, a társadalomba való beilleszkedésre, ezáltal út a teljes élet felé. Fontos lenne a könyvtárosképzésben külön figyelmet szentelni a hátrányos helyzetűek ellátására, hogy a könyvtárosok minél jobban megfeleljenek a szélesedő szociális szerepek okozta elvárásoknak.

HORVÁTH RENÁTA

Informatikus-könyvtáros

BA, 6. félév

Eötvös József Főiskola

Neveléstudományi Kar

Témavezető: Bedekovits Tamás könyvtáros, óraadó, EJP P

Hagyományos és elektronikus információszolgáltatások építése egy könyvtár idegen nyelvű állományára

Dolgozatom témája az, hogyan tudják a könyvtárak támogatni a nyelvtanítás ügyét a már meglévő eszközeikkel, vagyis az állományuk részét képező dokumentumokkal.

Ennek érdekében megvizsgáltam és javaslatokat tettem a jelenleg használatos beszerzési és katalogizálási gyakorlat átgondolására és átültettem egy szolgáltatást, melyet eredetileg más profilú oktatási intézmények számára fejlesztettek ki. A kutatás és a téma kidolgozása során a nyelvtanulókat és a könyvtárosokat próbáltam szem előtt tartani, hiszen ők állnak e téma középpontjában. Például, hogy azon könyvek, melyek a könyvtár állományába bekerülnek, alkalmasak legyenek önálló tanulásra vagy a könyvkiválasztást a szakvégzettség nélküli könyvtárosok is el tudják végezni.

Véleményem szerint a könyvtárak egyszerű, de nagyon fontos és alapvető intézkedések végrehajtásával nagyban segíthetnék a nyelvtanítást, és ez által az élethosszon át tartó tanulást.

HRISZTOFORIDISZ ZSUZSANNA

Andragógia

BA, 5. félév

Kodolányi János Főiskola

Témavezető: Dr. Mócz Dóra főiskolai docens, KJF

A magyar és a belga attitűd összehasonlításával a multikulturális nevelés létjogosultságának meghatározása Magyarországon

A kulturális pluralizmus kérdésének megítélése igencsak vitatott hazánkban, tanulmányom célja eligazítást nyújtani andragógiai szempontból a multikulturális nevelés elméletéről, esetleges alkalmazásának lehetőségeiről és a témát körülvevő kételyek eloszlatása. Továbbá vizsgálatommal szándékozom a multikulturális nevelést az „Élet hosszú tartó tanulás” fontos elemeként meghatározni. A téma aktualitása kétségtelen, mert a 21. század a multikulturális társadalmak időszeke

Különböző a kérdésben szakértők tudományos munkáját felhasználva szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy miért is lenne kiemelten fontos az oktatásban helyet kapnia a multikulturális nevelésnek. Hiszen a megértés ősidők óta a sikeres együttműködés alapfeltétele.

Dolgozatomban körüljáróm a multikulturális neveléssel kapcsolatos aggályokat és problémákat és bemutatom az Unió vonatkozó oktatás programját.

Kutatásom ismertetése előtt összehasonlítom a magyar és a belga társadalom berendezkedését és bemutatom a hipotézisem szempontjából lényegesebb különbségeket a két ország között.

Tanulmányomban két különböző típusú kutatást végeztem, először is egy leíró kutatást végeztem melyhez egy kvantitatív módszert választottam. Önkitöltős online kérdőívet készítettem, a lekérdezés 100 magyar és 100 belga diákkal történt. Ennek a célja, hogy pontosan megfogalmazhatóvá, szemléltethetővé és főleg összehasonlíthatóvá tegyem multikulturalitással kapcsolatos attitűd helyzetét és különbözőségét a magyar és a belga diákok körében. Az előzőek ismeretében ezután szükségét éreztem egy magyarázó kutatásnak, amelyhez egy kvalitatív módszert választottam; az interjút. Ezt két – a témában szakértő – adjunktussal készítettem, egy magyar és egy belga főiskolai tanárral.

Kiinduló hipotézisem, – miszerint a belga főiskolai, illetve egyetemi hallgatók multikulturálisabb szemléletűek –, megerősítésre került, mert az attitűdvizsgálat során a legtöbb kérdésnél toleránsabb viselkedést mutattak. Azt viszont, hogy a belga oktatásban a multikulturális nevelés kiemeltebb szerepet kapna, nem sikerült egyértelműen bizonyítani, valószínűleg a tapasztalt, toleránsabb magatartás hátterének jóval összetettebb okai vannak, melyek további kutatásokat igényelnek. De ahhoz, hogy az iskolai keretek között javítsunk a diákok elfogadókészségén helyet kell biztosítani benne a multikulturális nevelésnek, mely így részévé válhatna az egész „Életet át tartó tanulásnak”.

HÜBER GABRIELLA

német tanár és tantervfejlesztő tanár

MA, 4. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Ambrusné Prof. Dr. Kéri Katalin egyetemi tanár, tanszékvezető, PTE BTK

„A szivárvány színei” – Az Erdélyi Muzéum pedagógiai üzenete

A nézetek közvetítésének egyik legcélravezetőbb módja a sajtó használatában rejlik, ezért választottam kutatásom témájaként az 1814-ben Erdélyi Muzéum címmel megjelent folyóiratot. Az Erdélyi Muzéum nem kifejezetten neveléstudománnyal foglalkozik, de található benne nevelési relevanciával rendelkező művek. Céлом az, hogy elemezzem ezeket a műveket, és bemutassam azokat a pedagógiai üzeneteket, melyeket koruknak szántak. Véleményem szerint egy folyóirat vizsgálatának a segítségével betekintést nyerhetünk a sokszínű nézetek birodalmába, melyek különböző személyek tollaiból születtek. Ezen okok miatt viseli dolgozatom a „Szivárvány színei” címet. A tanulmányok elemzésével kívánom alátámasztani, hogy a folyóirat pedagógiai gondolkodói igyekeztek saját gondolataikkal a hazai nevelésügy helyzetét előmozdítani, és nem csupán interpretálták a külföldi tudósok nézeteit.

**IHÁSZ-BÁTHORI KRISZTI-
ÁN**

Andragógia
BA, 3. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Apáczai Csere János Kar

SÍKFŐI JUDIT OLGA

Andragógia
BA, 3. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Apáczai Csere János Kar

Témavezető: Dr. Varga Balázs adjunktus, NYME AK

Balkezesként a munka világában

Síkfői Judit Olga és Ihász-Báthori Krisztián mindketten másod éves andragógus hallgatók az Apáczai Csere János Karon, valamint mind a ketten balkezesek. A kutatási téma alapötlete Krisztián nyári kirándulásán alapszik, ugyanis nagyon sok gondot okozott neki a New York-i metró jobb kezesekre tervezet jegyellenőrző rendszere. Így önmagától adódott, hogy a balkezesekkel kapcsolatos TDK témát válasszon és megkérte kutatótársát és jó barátját Síkfői Juditot, dolgozzanak együtt.

Mivel mind a ketten andragógus hallgatók vagyunk, valamint a személyügyi szervező szakirányon fogjuk folytatni a tanulmányainkat, így elhatároztuk, hogy a balkezesek munkavállalási körülményeit fogjuk vizsgálni, valamint a tanulási és elhelyezkedési kérdéseket kutatni. A téma végleges címe tehát: Balkezesként a munka világában. A témából adódóan témavezetőnknek felkértük Dr. Varga Balázs tanár urat.

A kutatás elméleti háttereiben a balkezességet érintő kérdések széles spektrumát próbáltuk összegyűjteni, így a balkezesség szociológiai, pszichológiai vonatkozásait is elemeztük. Kiemelt helyet kapott az átszoktatás, valamint a diszkrimináció is. Törekedtünk arra, hogy hétköznapi példákat hozzunk fel a különböző nehézségekre, valamint érdekes tényeket tárjunk a zsúri elé például híres balkezes emberekről vagy a balkezesség negatív megítélésének gyökereiről a népi szokásokban. Próbáltuk feltérképezni, mely területeken jelenthet előnyt a balkezesség, melyek ezek a szakmák és próbáltunk magyarázatot is keresni.

Részben online, részben személyes megkérdezés útján kérdőíves módszerrel vizsgáltuk a balkezesek tanulmányait, mit tanultak, jelenleg hol dolgoznak, próbálták-e őket átszoktatni, milyen nehézségeik voltak a tanulásban, milyen nehézségekkel küzdenek meg a mindennapokban a munkahelyükön és a magán életükben. Ez tette ki az elsődleges kutatásunkat. Másodlagos kutatásunkat két részre osztottuk. Az elsőben pedagógusokat kérdeztünk meg arról, mennyiben jelent problémát, ha a csupa jobb kezes gyerekekből álló osztályban feltűnik egy-egy balkezes. Arra voltunk kíváncsiak mennyire felkészültek erre a helyzetre, hogyan próbálnak segíteni nekik. A második részben pedig próbavásárlást végeztünk; különböző üzleteket kerestünk fel azért, hogy felmérjük milyen a kínálatuk balkezesek számára készített eszközökből.

ILÁCSA SZABINA

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Tóth Máté egyetemi adjunktus, PTE FEEK

RDA, az első új generációs katalogizálási szabvány

Az információs szektor jelenleg egyik legfontosabb – mindenki számára előnnyel járó – feladata, hogy mindenki számára egységes adatleírás valósuljon meg az együttműködés és az automatizáció előmozdítása érdekében.

Egy modern igényeknek megfelelő metaadat szabvány kidolgozásában való részvétel a könyvtárak számára is előnyös lehet. Jelenleg a könyvtári közösség meglehetősen elszigetelt a többi információelőállító közösségtől. A szabványaink és formátumaink ritkán kompatibilisek más közösségek szabványaival és formátumaival. Napjainkban a könyvtári katalógusok ugyan a weben vannak, de csak kevés ponton kapcsolódnak a web többi részéhez.

A helyzetet felmérve a Committee of Principals úgy döntött, hogy az általa fejlesztett Anglo-American Cataloging Rules újabb frissítése helyett valami teljesen mással áll elő. Kítűzött céljuk az volt, hogy megalkossák a 21. század katalogizálási szabványát. Ami – mivel együttműködik a legújabb generációs webes fejlesztésekkel – kimozdíthatja a könyvtári katalógusokat az elzártságból. Ez a szabvány a Resource Description and Access (RDA) nevet kapta.

A fejlesztéskor kítűzött célok között voltak, hogy a kész adatrögzítési szabvánnyal bármely forrás leírható legyen függetlenül annak formátumától. A szabvány használható legyen különféle rendszerekben, metaadatsémákban. Bár elsősorban könyvtári környezetet figyelembe véve dolgozták ki, fontosnak tartották, hogy a szabvány más közösségek számára is hasznosítható legyen.

Dolgozatomban bemutatom az RDA legfontosabb újításait és kitérek a szakmai közösségek reakciójára vele kapcsolatban. Azt vizsgáltam, hogy az RDA adatintegráció szempontjából hoz-e valami előrelépést a jelenleg létező szabványokhoz képest. A vizsgálatom során az RDA első, a nagyközönség elé tárt tervezetből indultam ki, de megnéztem az RDA Toolkit-et is, ami a tervezet folyamatosan frissített online változata. Emellett megnéztem az RDA-ra tett szakmai reakciókat is.

A vizsgálat során az a vélemény alakult ki bennem, hogy az RDA-ban megvan a lehetőség, hogy előremozdítsa az adatintegrációt, de hogy ez a lehetőség a gyakorlatban is megvalósul-e az még jelenleg nem megállapítható.

JACSÓ RITA

andragógia

BA, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Tengely Adrienn főiskolai docens, EKF TKTK

A Mezőkövesdi Római Katolikus Elemi Népiskola a XX. század első felében

Kutatásom témája Mezőkövesd népoktatása a 20. század első felében, ezen belül a Mezőkövesdi Római Katolikus Elemi Népiskola, valamint az iskola által folytatott népművelő tevékenység, melyről átfogó tanulmány eddig még nem készült. Dolgozatom betekintést nyújt a helyi iskolaszék működésébe, az egyház és az iskola kapcsolatába. Vizsgálja az oktatás körülményeit, valamint azt, hogy ezek hogyan feleltek meg a kor előírásainak, továbbá milyen módon befolyásolták az oktatás hatékonyságát. Beszámol a tanítók munkájáról és annak eredményességéről. Ezen felül bemutat három speciális, a főként mezőgazdaságból élő település igényeihez alkalmazkodó iskolaformát, név szerint a gazdasági továbbképző ismétlő iskolát, a summás iskolát, valamint a helyi népfőiskolát. A kor anyagait feltárva nyilvánvalóvá vált, hogy ez elemi népiskola, valamint annak tanítói lelkiismeretes, a közösség körülményeit és érdekeit szem előtt tartó munkát végeztek. A gyakran rosszul felszerelt, túlzásúfolt iskolában is igyekeztek a lehető legtöbbet kihozni a rájuk bízott tanulókból. Az summás iskola rengeteg diáknak tette lehetővé a hat osztály elvégzését. Többségében olyan gyermekeknek, akiknek egyébként esélye sem lett volna erre. A gazdasági ismétlő iskola, valamint a népfőiskola pedig sok helybelinek nyújtott lehetőséget a magasabb szintű, a gyakorlati életben is felhasználható tudás elsajátítására. Munkám során a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárban, az Egri Főegyházmegyei Levéltárban, valamint a mezőkövesdi Szent László Plébánián kutattam. Ezeken túl a 20. század eleji helyi lapokból, például a Mezőkövesd és Vidéke című heti közlönyből, a Mezőkövesdi Újságból, a Borsod című hetilapból, valamint egykori diákokkal készített interjúkból is szereztem információkat. Végül nagy segítséget nyújtott kutatásaimhoz a mezőkövesdi Iskolatörténeti Gyűjtemény és vezetője, Répászky Zoltán. Kutatásom alapján a népiskola, valamint tanítói remek például szolgálhatnak korunknak, hiszen most is nagy szükség van a tanulók igényeihez, lehetőségeihez maximálisan alkalmazkodó módszerekre és tanárookra.

JAKUS LÁSZLÓ

Társadalom és Szervezetpszichológia Szakirány

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Berkics Mihály adjunktus, ELTE PPK

Versenysportolók és a társadalmi igazságosság

A tanulmány a társadalmi igazságosság témáján belül három területet vizsgál meg speciális versenysportolói mintán. A kutatás fókuszában álló témák: (a) a győzelemre és a vereségre adott érzelmi, kognitív, személyközi és viselkedéses reakciók (Fülöp és Berkics 2007); (b) az igazságos világba vetett hit (Dalbert, 1999), melyet a mintára való tekintettel átalakítottunk igazságos versenysportba vetett hitté; (c) és a rendszerigazolás (Kay és Jost, 2003). A vizsgálatban szereplő sportolók száma összesen 401, három sportág került be a kutatásba: kajak-kenu (138 fő), kézilabda (130 fő) és ökölvívás (133 fő). Nagy részük Magyarországon a legjobbak közé tartozik, sokan közülük pedig Európában és a világon is vitathatatlanul a legjobbak. A kutatás tartalmazza többek között kilenc olimpiai bajnok (kajak-kenu), egy KEK győztes csapat játékosainak (kézilabda) valamint hét világbajnok (profibokszt: WBA, WBC; amatőr ökölvívás kick-bokszt, k-1) válaszait. A mintában a nemi arány kiegyensúlyozott volt – megközelítőleg ötven-ötven százalék. A kutatás exploratív jellegére való tekintettel nem fogalmaztunk meg nullhipotézist. A győzelemre adott reakciók faktorelemzése három faktort mutatott ki, melyek a bennük szereplő tételek alapján a következő neveket kapták: Gy1. narcisztikus öröm; Gy2. önfeledt öröm; Gy3. félelem, szorongás. A vereségre adott reakciók faktoranalízise négy faktort eredményezett, melyek a bennük magas faktorsúlyt kapott tételek miatt az alábbi elnevezéseket nyerték: 1. V1. azonnali, intenzív negatív érzések; V2. hosszabb távú, tompább negatív érzések; V3. feladás, deaktiváció; V4. győztes ellen irányuló negatív érzések. A faktorok egymással történő korreláltatása a következő szignifikáns együttjárásokra mutatott rá: aki győzelme esetén narcisztikus örömmel reagál, annál vereség esetén feladás, deaktiváció és a győztes ellen irányuló negatív érzések érhetőek tetten. Akinél győzelmét követően a második faktor, vagyis az önfeledt öröm jelentkezik, az vereség után hosszabb távú, tompább érzéseket él át, hiányoznak nála az azonnali negatív érzéseket, és nincsenek a győztes ellen irányuló negatív érzelmei sem (utóbbi kettő a második faktorról szignifikánsan negatívan korrelál). Annál a versenyzőnél, akin győzelme után a harmadik faktor, a szorongás, félelem dimenziója mutatkozik, annál a vereség esetén az első és a harmadik faktor jelenik meg, vagyis az azonnali, intenzív negatív érzések, valamint a feladás, deaktiváció.

JANDÁCSIK PÁL

neveléstudományi

MA, 1. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Rébay Magdolna Egyetemi Adjunktus, DE BTK

Levelek Kiss Árpádnénak: Iskolakísérletek a programozott oktatással az 1970-es években

Magyarországon a Kádár-korszak konszolidációs éveiben, az 1960-as évek végétől olyan oktatás-módszertani kísérletek zajlottak, amelyek célja az iskolai tanítási folyamat eredményesebbé tételei voltak, következményei azonban messzebbre mutattak: hatásukra pedagógiai reform mozgalom bontakozott ki. A kísérlet egyikének tekintjük a programozott oktatás bevezetését. A jelen dolgozat nem a kísérletek didaktikai elveinek elemzését, a mai módszerekkel történő összehasonlítását célozza meg, hanem inkább a reform mozgalmi háttérét próbálja felvázolni, a pedagógusok viszonyulását a kísérlethez.

Az Országos Pedagógiai Intézet (OPI) 1970–1971-ben országos kísérletet folytatott a programozott oktatási módszerrel, amelyben 80 intézmény vett részt. Kiss Árpádné, Kiss Árpádnak, az OPI Didaktikai Tanszéke vezetőjének a felesége, ekkoriban XI. kerületi Magyar Szakmai Munkaközösség vezetőjeként dolgozott. Maga is részt vett a programozott oktatási kísérletben. Ennek során került kapcsolatba a Kisbucán élő Hompó Ferencnével, aki a módszer lelkes hívévé vált. A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kara Neveléstudományok Intézetének Kiss Árpád-gyűjteménye tartalmazza kettejük 16 darabból álló levelezését. Dolgozatunkban ezeket a leveleket és 6 másik pedagógus 1-1 levelét elemezzük.

Hompó Ferencné személyes hangvételű leveleiben a programozott oktatási anyagok hatékonyságáról számolt be, ezek olvasása közben képet alkothatunk tanári attitűdjeiről is. A Kádár-rendszer – Báthory Zoltán szavaival élve – „maratoni reformja” új távlatokat nyitott az új tanítási módszerekre éhező pedagógusok számára. Lehetővé tette ugyanis a módszerek szabadabb megválasztását. A leveleik ennek a szabadságnak a megéléséről szólnak a programozott oktatási kísérleten keresztül.

JÁSZ VIRÁG

Andragógia

BA, 6. félév

Zsigmond Király Főiskola

Témavezető: Jászberényi József, Dr. főiskolai tanár, ZSKF

Alkotás, gyógyulás, beilleszkedés. A művészetek nevelő, terápiás és társadalmi integrációs hatásai

Egy újjító jellegű, manapság egyre szélesebb körben alkalmazott, ám andragógiától eddig távolmaradt témát vizsgáltam tanulmányomban, nevezetesen a művészetterápiák gyógyító és nevelő, illetve ennek hatására megjelenő társadalmi integrációs hatásait. Az andragógiai-neveléstudományi-pszichológiai áttekintést követően kitértem az egyes művészeti jellegű terápiák részletes ismertetésére, illetve bemutattam a terepgyakorlati helyszínen végzett munkámat. Mivel úgy gondolom, ez egy emberközpontú téma, a kutatáshoz módszertanilag a legmegfelelőbb választás a megfigyelő vizsgálat volt álláspontom szerint. Ezt egy gyógyító művészeti műhelyben végeztem, a Tárt Kapu Színházban. A dolgozat utolsó nagy egységében, hogy az andragógia tematikájánál maradjak, és bebizonyítsam, van helye az andragógia-képzésben is, egy kurzustervet vázoltam fel, amely a művészetterápiás tevékenységet andragógus hallgatók számára vezetné be.

JAUCH KRISZTIÁN

Andragógia

BA, 5. félév

Eötvös József Főiskola

Neveléstudományi Kar

Témavezető: Dr. Sári Szilvia főiskolai docens, EJF P

Oktatás és kultúra mint reszocializációs eszköz a büntető- végrehajtási intézetekben

A büntetés-végrehajtási tevékenység az évszázadok során jelentős változásokon esett át. A régmúltban a szabadságvesztés büntetés valóban csak büntetésből állt, mára azonban tudományos elméletek fogalmazódnak meg arról, miként lehetne a szabadságvesztést oly módon végrehajtani, hogy az elítéltet a lehető legkevesebb káros következmény érje, a szabadságvesztés büntetés valóban csak a szabadság elvonásával járjon, és egyéb jogok a lehető legkevésbé sérüljenek, valamint miként lehetne olyan programokat kivitelezni, melynek segítségével az elítélt vissza tud illeszkedni a társadalomba, és nem válik újabb bűnelkövetővé.

Munkámmal az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben szervezett oktatási tevékenység hatását vizsgáltam. Célom, hogy felmérjem és bemutassam az oktatási és képzési tevékenység hatékonyságát, az elítéltek motivációját, valamint megoldási javaslatot találjak az elítéltek oktatásának fejleszthetőségére, ezáltal kibővítssem ismereteimet.

Bízom benne, hogy munkám választ ad a kérdésekre, és segítségül fog szolgálni mindenkinek, aki bepillantást szeretne nyerni a büntetés-végrehajtás zárt világába, hogy megismerje a bűnmegelőzésnek a tanuláson keresztül vezető útját.

JÁVORKA BRIGITTA

Informatikus könyvtáros

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Tóth Máté egyetemi adjunktus, PTE FEEK

Rukkola – A szomszéd könyve mindig zöldebb

A könyvtár 2.0 paradigmája 2005 óta motoszkál a könyvtárosok fejében, melynek eredményeképpen hazánkban is számtalan próbálkozás született arra, hogy a felhasználókat a web 2.0 eszközeivel hozza közelebb a könyvtárhoz. Ám ezek a kezdeményezések az esetek nagy százalékában valamiért nem hozták meg a várt sikert, a szakmának többször kellett azt tapasztalnia, hogy hiányzik az a kritikus tömeg, amely igazán izgalmassá teheti az ilyen szolgáltatásokat. Ezzel szemben a civil, nem könyvtáros, ám könyves weblapok egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek. A Index könyves blogjának olvasói aktivitásukkal messze felülmúlják minden könyvtári blogét. A Moly.hu könyves közösségi oldal négy év után is dinamikus fejlődést mutat, 2012 nyarán pedig útjára indult a Rukkola.hu, amely Magyarország első könyvcsere weboldala.

Az utóbbi kezdeményezés lett a jelen kutatás témája is. A kérdőíves felmérés során arra kerestem a választ, milyen hatással volt a weboldal használata a regisztrált tagok olvasási, olvasmány-beszerzési, könyvvásárlási és könyvtárba járási szokásaira. Emellett célul tűztem ki annak bizonyítását, hogy létezik egy olyan internet-használó réteg, amely egyúttal aktív olvasó is, tehát a könyvtár 2.0 célcsoportját képezhetné egy-egy sikerebb vállalkozásban.

Dolgozatom végén annak módjaira hívom fel a figyelmet, hogyan hasznosíthatná a könyvtár a Rukkola.hu alapötletét és az annak történetéből levonható tanulságokat.

JOHN BALÁZS

Pszichológia

MA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Mirnics Zsuzsanna egyetemi docens, KRE BTK

Klaszteralapú Big Five személyiségprototípusok kapcsolata patológiás mutatókkal

A dolgozat a pszichopatológia és személyiségpszichológia határterületén utóbbi időben kirajzolódó új vizsgálati irányához kapcsolódik. Ez a megközelítés, az egyes személyiségvonások és mentális zavarokat mérő skálák egyszerű korrelációs eredményeinek vizsgálatán túl, a klaszteranalízis módszerével létrehozott személyiségprototípusok jellemzőit vizsgálja. Vizsgálatom célja annak feltárása volt, hogy a Big Five dimenzióira alapuló klaszterek korábbi kutatások által azonosított konstellációi mennyiben jelennek meg egy hazai mintán, illetve hogy mely klasztermodell milyen hatékonysággal képes bejósolni bizonyos patológiás mutatók (BSI-alskálák) alakulását. Az elemzést a NewMood kutatásból származó nemklinikai mintán végeztem, melyhez kapcsolódó adatfelvételben magam is részt vettem. Az eredetileg is igen gazdag adatállomány szabad teret adott bármilyen vizsgálatához. A témát és a kutatási módszert magam választottam ki, a statisztikai eljárást (a klaszterszerkezetek mintafelezéses keresztvalidálása) egyedül végeztem. Az így kapott klasztermodellek (kettő- három-, négy- és ötklaszteres modell) közül a négyklaszteres megoldás bizonyult a legideálisabb modellnek, mely ellentmond a több korábbi kutatás által alátámasztott háromklaszteres felosztás univerzalitásának. A háromklaszteres modell személyiségprototípusaiból (reziliens, alukontrollált, túlkontrollált) csak a négyklaszteres megoldásban jelent meg a reziliens csoport mellett az alukontrollált típus. A túlkontrollált klaszter, a hipotézissel ellentétben, egyik esetben sem volt egyértelműen azonosítható. Ehelyett két újfajta klaszter rajzolódott ki: egy „alacsony társas kívánatosságú”, és egy „beilleszkedő” típus. Az elvárásoknak megfelelően a reziliens csoport rendelkezett a legalacsonyabb patológiás értékekkel. Emellett a beilleszkedő típus átlagos BSI-értékei jelzik, hogy ez a vonáskonstelláció szintén alapvetően egészséges személyiség szerkezetet takar. Az alukontrollált és az alacsony társas kívánatosságú klaszter ezzel szemben egyaránt vulnérabilisabb típusnak számít mentális zavarok szempontjából. Az eredmények alapján elmondható, hogy amellett, hogy egyes reprodukálható vonásalapú személyiségprototípusok mellett további átmeneti klaszterek is leírhatók, melyek a vonások mintázatban való értelmezésével az egyszerű korrelációs eredményekhez képest informatívabbak lehetnek. A személyiségpszichológia efféle kategorikus megközelítése így értékes adalékokkal szolgálhat a pszichopatológia számára.

JUHÁSZ DÓRA

Pszichológia

MA, 4. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

*Témavezetők: Dr. Németh Dezső egyetemi docens, ELTE PPK
Janacsek Karolina egyetemi tanársegéd, ELTE PPK*

A kettős terhelés hatása az implicit szekvencia tanulásra

A készségtanulás alapvetően határozza meg az életünket, gyermekkortól időskorig. Ennek egy fontos komponense az implicit szekvencia tanulás, amely nem csak a mozgásos, hanem a kognitív és társas készségeink háttérében is áll. Jelen kutatás azt vizsgálja, hogy mennyiben befolyásolja ezt az alapvető tanulási mechanizmust, ha a tanulóval párhuzamosan egy explicit feladatra is figyelniük kell. Ilyen kettős terheléses helyzetben mértem fel 41 résztvevőt, akik egy alternáló szekvencia-tanulási feladattal párhuzamosan beszélgettek (autobiografikus jellegű beszélgetés feltétel), hármásával visszafelé számoltak (számolás feltétel), vagy felsorolt városokat azonosítottak be, hogy azok mely országban találhatóak (ország-város feltétel). A kettős terheléses feladatot végző személyeket 20 főből álló kontroll csoporttal hasonlítottam össze. Az eredmények szerint az implicit tanulás mindegyik feltétel esetén bekövetkezik, azonban a tanulás mértéke kisebb a szemantikus emlékezet jellegű ország-város és az autobiografikus jellegű beszélgetés feltétel esetén, szemben a többivel. A számolásos feladat negatívan befolyásolta az általános reakcióidőket, azonban a tanulás mértéke hasonló volt a kontrollcsoportéhoz. Jelen kutatás alapján feltételezhető, hogy az emlékezeti előhívás ugyanazokért az erőforrásokért verseng, mint az implicit készségek elsajátítása. Az eredmények hozzájárulhatnak hatékonyabb módszerek kidolgozásához a készségtanulás fejlesztésére.

JURKINYA MIHÁLYNÉ

Emberi erőforrás tanácsadó

MA, 1. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető: Dr. Pongrácz Attila adjunktus, NYME AK

Pályaorientáció a középiskola küszöbén

Témám az általános iskolából kilépő diákok pályaválasztását jelenti. Nagyon széles szakirodalom állt rendelkezésemre, hisz aktualitása folyamatos és változó, alkalmazkodva a társadalmi igényekhez. Igyekeztem bemutatni saját iskolai kutatásomon keresztül, hogy ez a gyakorlatban, a hétköznapokban hogyan zajlik. Mi foglalkoztatja a gyereket; szüleiknek milyen problémákkal, megoldásokkal kell szembenéznük, milyen jövőképet lát a mai diákság. Az egyik legfőbb indok a téma aktualitása. Szerepe nélkülözhetetlen a pályaorientációs folyamatban, a munkában való helytállás biztosításában.

Az aktuális hazai pályaorientációs rendszer egy szeletét, az első meghatározó állomását, az általános iskolai pályaorientációt mutattam be. Empirikus kutatásom során a tanulók pályaorientációját befolyásoló személyi tényezőket vizsgáltam. Feltételeztem, hogy az adott korcsoport még nem tud elköteleződni egy szakma mellett, nincs azoknak az önismereti képességeknek a birtokában, amik ehhez szükségesek, és a kortárs csoport, a szülők befolyásolják ezt. Általános, hagyományos vizsgálati módszerrel dolgoztam. Önbeszámolón alapuló, önkitöltős kérdőíveket használtam kutatásomhoz vegyes kérdéstípusokkal. Célcsoportjaim a gyermekek és szüleik. Választ kerestem arra, hogy a diákok hogyan látják jövőjüket a munka világában, mik a céljaik, hogy szüleik is miként vélekednek erről.

Nálunk jól bevált gyakorlata van az osztályfőnöki óráknak, az iskolapszichológus tevékenységének, a szülő- gyermek- pedagógus kommunikációnak.

Egy 7. és két 8. osztály van. Minden tanulóval kitöltettem a kérdőíveket iskolai kerekasztalok között. A szülői irányítást kizártam. Egymással nem beszélgethettek, nem befolyásolhatták egymás véleményét.

Hipotéziseimre rácaféltak az eredmények. Önismereti képességeik általában ekvivalens a pályaválasztásukkal. Támogató, de nem befolyásoló tényező sem a szülő, sem a vonatkoztatási csoport. A nebulók ugyan véleményüket kikérik a szülőknek, de konkrét döntéseiket önállóan is meg tudják hozni.

Vajon felnőtt korukban abban a szakmában helyezkednek-e el a tanulók, amit most a pályaorientáció időszakában választanak. Ezt egy pályakövetéses vizsgálattal lehetne felmérni.

Kutatásommal ráláthattunk a mai pályaválasztás menetére, nehézségeire; a gyermekek pályaorientációs problémáira, dilemmáira, a szülők bizonytalanságára, ösztönzésére ebben a témakörben. Igyekeztem iskolámon keresztül bemutatni a pályaválasztás, pályaorientáció első lépésének nagy kérdéskörét.

KADÓ JÚLIA
Középiskolai hallgató
Zentai Gimnázium

Témavezető: Rózsa Sipos Mónika, Zentai Gimnázium

Nem az a jó lovas, akit nem bír ledobni a lóva, hanem az, akit nem akar

Nem az a jó lovas, akit nem tud ledobni a lóva, hanem akit nem akar című munkám a ló és lovas közötti kapcsolatról szól. A téma személyes tapasztalataim miatt került érdeklődésem középpontjában, ugyanis a lovammal magatartási problémái miatt rossz volt a kapcsolatunk. Ekkor fedeztem fel a természetes lókiképzést, ezen belül a Parelli-féle módszert.

A Parelli-féle lókiképzés a lovak testbeszédén és viselkedésén alapul, és olyan feladatokat állít össze, ami segít a ló és az ember közötti kommunikációs szakadék áthidalásában. Ez a hét játék gyakorlásával történik. Ahhoz, hogy hatékony legyen a kiképzés, elsősorban ismerni kell a lovak személyiségének négy típusát. A típus fajtáját az határozza meg, hogy a lovak milyen energiájúak, és melyik agyféltekéjüket használják túlnyomó részben. Ezek szerint megkülönböztetünk jobb agyféltekés introvertáltat, jobb agyféltekés extrovertáltat, bal agyféltekés introvertáltat és bal agyféltekés extrovertáltat.

Kutatásom során azt vizsgáltam, hogy milyen a viszonyulása a vajdasági lovasoknak a lovakhoz. Felmértem a lovas tudását és képzettségét, valamint a lovak személyiségét. Terepmunkát is alkalmaztam, ami abban nyilvánult meg, hogy a hét játékot játszottam a lovakkal.

Munkám eredménye az a megállapítás, hogy a vajdasági lovasok nem megfelelően képzik lovukat, hiszen mindegyik személyiségtípust egyformán kezelnek. És ennek a következménye lehet az, hogy a vizsgált területen élő lovak nagy része extrém tulajdonságokkal bír, ami nagyban megnehezíti a lóval való munkát, valamint a ló és a lovas kapcsolatát.

Célom hozzájárulni a ló és lovas megfelelő kapcsolatának kiépítéséhez, és tanítani az embereket a lótarás szebb jövője érdekében.

KALMÁR ANDREA

Gyógypedagógiai terápia szakirány

MA, 4. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető: Fehérné Kovács Zsuzsa főiskolai docens, ELTE BGGYK

A magyar hanghasználati karakter

Kutatásom a magyar hanghasználati karaktert vizsgálja közel 1000 véletlenszerűen választott felnőtt esetében. Vizsgálati módszerem online kérdőíves kikérdezés volt, melyben különböző életkorú, nemű, lakóhelyű, státusú, végzettségű személyt sikerült megkérdezni. Hipotéziseim a nemi karakter megjelenésére, a korosztályi profil körülhatárolására, a hang korosztályon belüli terhelhetőségére, a hangképzési zavarok eloszlására, és a zavar kezelését megoldó szakember ismeretének lakóhely valamint végzettség szerinti összefüggéseire keresték a választ. Az eredmények jól mutatják, hogy a válaszadók hang-önképe alapján különböző hangkarakterű csoportok rajzolhatók meg. A hölgyek általában nőiesnek, érettnak és csengőnek érzik hangjukat, míg a férfiak férfiasnak, mélynek és rekedtesnek. A nők átlagosan jobban terhelik a hangjukat, mint a férfiak. A nagyvárosban élők, illetve a fiatalabbak több hangképzési gonddal küzdenek, mint a kisvárosban élők és az idősebbek. A hangképzési zavarok kezeléséhez szükséges szakember választása a lakóhely és a végzettség szerint változik.

A felmérés a személyes megítélésre alapozott, és csak a lakosság egy meghatározott csoportját érintette, de az adatok tájékoztató jellegéből kifolyólag további kutatási irányokat indíthatnak. A vizsgálati eredmények alapján a magyar felnőtt nemzedék napi szinten legalább 4 vagy annál több órát beszél. Ennek függvényében kisebb vagy nagyobb mértékben, de mindenképp akadnak hangképzési gondjaik. Az eredmények igazolják, hogy a logopédiai, foniátriai ellátásnak helye lenne a magyar felnőtt társadalomban. A megfelelő ellátás biztosításában lényeges szempont a szakemberek együttműködése, hisz a különböző beszéd- és hangképzési zavarok terápiájában és kezelésében több szakma együttes munkája nélkülözhetetlen.

KALMÁR CSILLA

informatikus könyvtáros

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Barátné dr. Hajdu Ágnes egyetemi adjunktus, ELTE BTK

Az IFLA szerepe az osztályozási eljárások és rendszerek megújulásában (RDF, NKOS, SKOS)

A dolgozat célja az IFLA szerepének bemutatása az osztályozási eljárások és rendszerek megújulásában. A tanulmány elsősorban az IFLA szerepére fókuszál az osztályozás és az indexelés terén, valamint ismertetésre kerül néhány megoldás erre a bizonyos megújulásra, amely különféle rendszerek segítségével jön/jöhet létre.

A dolgozat két fő részből épül fel: az elsőben bemutatásra kerül az IFLA intézménye, valamint a témához kapcsolódó szekció, az Osztályozási és indexelési szekció. Ismertetésre kerülnek az eddigi lezárt (Többnyelvű tezaurusszal foglalkozó munkacsoport, Az irányelvek témájának megközelítése a nemzeti bibliográfiai ügynökségek szempontjából, FRISAD) és a mostani futó projektek (IFLA Névkataszter munkacsoport) részletesen. Kitekintésként egy rövid fejezet a szekció kiadványait szemlélteti.

A dolgozat második fő része az RDF, a SKOS és az NKOS kapcsolatát, illetve az IFLA-hoz fűződő összefüggéseket tárja fel. Ahhoz, hogy megtaláljuk a kapcsolatot az IFLA, az RDF, az NKOS és a SKOS között, a nemrégiben lezajlott satelit konferencián elhangzott előadások nyújtanak segítséget. A konferencia arra a kérdésre kereste a választ, hogy hogyan lehet megoldást találni a metaadatok felhasználására az osztályozás megújulásra szempontjából. E párhuzam megtalálása után az RDF, az NKOS és a SKOS bővebb áttekintése következik.

Az RDF (Resource Description Framework) a szemantikus web alapeszköze, amely metaadat-állítások összességéből áll. Hogy hogyan kapcsolódik az RDF az osztályozáshoz? A már említett szemantikus webnek szüksége van ontológiák felépítésére. Ezt a szerepet tölti be az OWL (Web Ontology Language), amely RDF-ből és RDFS-ből épül fel.

Az NKOS (Networked Knowledge Organization Systems/Services) megértéshez a dolgozat kitér a KOS-okra (Knowledge Organization Systems) is. Ezután a SKOS (Simple Knowledge Organization System) adatmodell néhány tudnivalóját mutatja be a tanulmány. A SKOS (hasonlóan az OWL-hoz) RDF-ből és RDFS-ből épül fel.

Végezetül nyilvánvalóvá válik, hogy az IFLA jelenlegi munkacsoportja a szemantikus webbel kapcsolatos fejlesztéseket tűzte ki céljául, melyhez az RDF, NKOS és a SKOS használata elengedhetetlen.

KARDOS BERNADETT

Andragógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Kraiciné Dr. Szokoly Mária PhD főiskolai docens, ELTE PPK

Andragógia szakos hallgatók vélekedései a felnőttkori diszlexiából adódó sajátos tanulási igényekről

A diszlexia olyan tanulási zavar, melynek számos megjelenési formája ismert, egyénenként eltérő mértékben, különböző tünetek jelentkezhetnek. A gyermekkorban felismert eseteknél megfelelő kezeléssel nagymértékű fejlődés érhető el, de sokan vannak, akik csak felnőttkorukban szembesülnek a problémáik okával. A diszlexia sok olyan korlátot állít a felnőtt egyén elé, amely az élet minden területén gondot okoz, és a problémák legtöbbször összefüggésbe hozható a diszlexia által okozott gyermekkori kudarcokkal. A diszlexia számomra azért vált érdekes kutatási területté, mert azt a kettősséget hordozza magában, hogy a felmerülő problémák ellenére a diszlexiás egyének nagyon kreatív és tehetséges emberek. A felnőtt diszlexiások között sokan nem folytatják tanulmányaikat a tanulási nehézségek miatt, és ennek következtében kikerülve a munkaerőpiacra olyan munkakörökben dolgoznak, amelyekben nem tudják a képességeikhez mértén a lehető legtöbbet kihozni magukból. Andragógusként abban látom a felnőtt diszlexiások helyzetének javulását, ha felnőttkorban szakszerű segítséget kapnak tanulásukhoz.

A dolgozatom első részében a téma szakirodalmi alapján vizsgálom a diszlexia fogalmát, a gyermekkori és felnőttkori megjelenési formáit, a lehetséges kezelések módját, és azon intézményeket, alapítványokat, amelyek a felnőtt diszlexiásoknak is segítséget nyújthatnak. A dolgozatom második részében a kvantitatív kutatásom során kapott eredményeket elemzem. A kutatásom célcsoportja andragógia szakos hallgatók voltak, mert a későbbiekben ők lesznek azok, akik olyan területen fognak dolgozni, ahol a felnőtt diszlexiásoknak segítséget adhatnak. A kutatásomban az andragógia szakos hallgatók diszlexiával kapcsolatos ismereteit, tudását vizsgálom, illetve a felnőttkori diszlexia problémaköréhez való hozzáállásukat. A szakirodalmak és a kutatásom alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a felnőttoktatás lehet az a terület, ahol a diszlexiások olyan szakemberekkel találkozhatnak, akik a diszlexiát nemcsak olvasási zavarként azonosítják, hanem tisztában vannak a diszlexia felnőttkori maradványtüneteivel és azok lehetséges kezelésével is. A diszlexiások sikeres képzésével a munkaerőpiacon is olyan munkakörökben tudnának elhelyezkedni, amelyek a képességeiknek megfelelőek, így a fejlődés nemcsak az egyén, hanem a társadalom hasznára is válna.

KATÓ SZABOLCS

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Molnár Judit egyetemi tanársegéd, DE BTK

Alvászavarok vizsgálata az érzelemszabályozás, a disszociáció és a személyiség szerveződés tükrében

Az alvási elégtelenség a leggyakoribb egészségügyi panaszok egyike. A különböző epidemiológiai felmérések egyhangúan alátámasztják az alvászavarok megdöbbentően magas prevalenciáját. Ezek a zavarok a közérzetünket, életminőségünket, szociális jólétünket, pszichés és szomatikus állapotunkat nagymértékben befolyásolják.

A jelen kutatás fő kérdése az, hogy mélylélektani szinten megjelennek-e különbségek az alvászavaros (inszomniás és paraszomniás) és egészséges személyek között. Az összehasonlítás a személyiség szerveződési érettség, az érzelemszabályozási nehézségek és a disszociatív hajlam alapján történt. Az eredményeink szerint az alvászavarban szenvedők gyengébb személyiség szerveződéssel, több érzelemszabályozási nehézséggel és magasabb disszociatív mutatókkal rendelkeznek a jól alvókhoz képest.

Mivel az inszomniás és paraszomniás csoportok között nem találtunk különbséget az egyes változókat tekintve, így hasonló pszichodinamikai folyamatokat tételeztünk fel a dolgozatban bemutatott alvászavarok hátterében. Az eredményeink szerint a személyiség szerveződés, az érzelemszabályozási és a disszociációs mechanizmusok egymással összefüggenek, így feltételezzük, hogy együttesen alakítják a pszichodinamikai folyamatot. A személyiség szerveződési minősége meghatározhatja az érzelemszabályozási nehézségekkel való megküzdést, illetve a disszociatív megnyilvánulásokra való hajlamot.

Az alvászavarok kialakulásában természetesen figyelembe kell venni az egyéb etiológiai magyarázatokat is (fiziológiai, genetikai stb.), azonban e kutatás eredményei felhívják a figyelmet arra, hogy az alvászavarok hátterében konkrétan beazonosítható mélylélektani tényezők is jelen vannak, és ezek jobb megértése az elsődleges kezelési módszerek megfontoltabb újragondolásához vezethet.

Az alvászavarok és a pszichológiai tényezők kapcsolatának pontosabb megismeréséhez további kutatásokra van szükség. Longitudinális vizsgálatok segíthetnek rávilágítani az ok-okozati összefüggésekre, továbbá a pszichodinamikai folyamatokba is mélyebb bepillantást nyerhetünk ezáltal.

KATONKA ANTÓNIA RÓZSA

Óvodapedagógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Toronyi Zsuzsa főiskolai tanársegéd, DE GYFK

Férfiak egy elnőiesedett pályán

Vizsgálatom a férfiak óvodapedagógusi pálya választását és a pályán maradásának kérdése volt, melynek célja a férfi pedagógusokkal kapcsolatos szülői vélekedések feltárása. Dolgozatom tárgya, hogy miként jelent meg a férfiak társadalmi, munka szerepe a magyar közvélekedésben. Kulcsfogalmak, amelyek hangsúlyt kaptak dolgozatomban, a nemi szerepek, feminin értékek, gender, sztereotípiák, előítéletek, oktatás a család és munka megállapítása. Kutatási eredményeim ismertetése statisztikai adatok, szakirodalom, kérdőívek és elkészített interjúk elemzése alapján készültek. A kutatásom célja, hogy feltárjam a férfi óvodapedagógusok arányát, elfogadottságukat, szükségességüket, alkalmasságukat. Azt állítom, hogy a szülők többsége örülne, ha a pályán több férfi óvodapedagógus lenne. Illetve szükséges, hogy több férfi válassza ezt a pályát. A férfiak pályaválasztását és pályán maradását nagymértékben befolyásolja az alacsony anyagi és társadalmi megbecsültség. Az elemzés alapjául az Országos Felsőoktatási és Információs Központ illetve a Felvételi Tájékoztató statisztikáját hívtam segítségül. A kutatást óvodáskorú gyermeket nevelő szülők körében végeztem Hajdúböszörményben, kérdőíves módszerrel. Két óvoda vett részt a kérdőíves vizsgálatomban, a hajdúböszörményi Csillagvár óvoda illetve a hajdúböszörményi Debreceni Egyetem Gyakorló óvodája. E két intézmény kiválasztásának szempontja az volt, hogy az egyik óvodában látnak férfi mintát a gyerekek, a másik intézményben viszont nem. Az elméleti háttér vizsgálata során a következő kutatási kérdésekre kerestem a választ: Elfogadják-e a megkérdezett szülők a férfi óvodapedagógusokat, alkalmasnak tartják-e őket erre a feladatra? Szükségesnek gondolják-e, hogy több férfi válassza az óvodapedagógusi pályát? Mivel indokolják mindezeket? Illetve, befolyásolja-e a pedagógus neme? Miért választott férfi/női óvodapedagógust gyermekének? A másik vizsgálati módszerként fél strukturált interjúkat készítettem, négy férfi óvodapedagógussal. Adataim alapján megállapítottam, hogy van hajlandóság a szülők felől arra, hogy férfiak is foglalkozhassanak ezen a pályán belül, és hogy a szülők szívesen járatnák akár férfi óvodapedagógushoz gyermeküket.

KÉKES SZABÓ MARIETTA

pszichológia

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Kőváry Zoltán egyetemi adjunktus, SZTE BTK

A pszichoszociális háttér egészségügyi státuszra gyakorolt hatásának felmérése Asztmás és pánikbeteg fiatalok családreprezentációjának összehasonlító vizsgálata

A család pszichológiai egységet képez, melyben az egyén fejlődése a rendszerben jelenlévő családtagok interakcióinak függvényében alakul (Székely, 2008). Amennyiben tehát egy személy működését a maga teljességében kívánjuk tekinteni, úgy őt a rendszer-szemlélet segítségével kell vizsgáljuk (Onnis, 1993; Bárdos, 2003; Mentzos, 2003).

Kutatásomban az asztma és pánikzavar lehetséges kapcsolódási pontjait kerestem, melynek során 12 asztmás (életkor: 19,5–28 év között, átlag: 21,625 SD: 2,2475; 1 férfi/ 11 nő), 12 – asztmatikus előzménnyel bíró – pánikbeteg (életkor: 19,5–26 év között, átlag: 21,917 SD: 1,9521; 12 nő) és 57 egészséges személy (életkor: 17,5–29 év között, átlag: 21,474 SD: 1,6351; 3 férfi/ 54 nő) családreprezentációját hasonlítottam össze, Gehring (2010) Családstruktúra Tesztjének (Family System Test, FAST) felhasználásával.

Az adatok kvantitatív elemzése során a kohézió erősségére nézve a család és alrendszerei szintjén szignifikáns eltérést nem találtam, de a hierarchia erőssége – a család szintjén, ideális helyzetben – már szignifikáns különbséget adott a csoportok között ($\chi^2=12,678$, $df=6$, $p=0,048$). A pánikbetegek erősebb hierarchiát jelenítettek meg ábrázolásaikban. A testvéri kohézió rugalmassága szintén szignifikáns eltérést mutatott ($F(2)=3,482$, $3,523$, $p=0,037$). Az asztmások testvérükkel szorosabb kapcsolatot „idealizáltak”, mint az egészségesek vagy pánikbetegek. A család és alrendszereinek kapcsolati struktúrája tendenciózus eloszlásbeli különbségeket hozott. Az asztmás fiatalok hajlamosabbak voltak kiegyensúlyozott kapcsolati szerkezetet megjeleníteni, míg pánikbetegeknél labilis-kiegyensúlyozott kapcsolati struktúrák is ábrázolásra kerültek.

A kvalitatív elemzés pánikbetegnél tárt fel nagyobb eltérést a megelőző- és jelenlegi családstruktúra között. A családtagokat jelképező tesztbábuk térbeli elhelyezése és a figurák tekintetében iránya pedig jellegzetes mintázatot adott a vizsgálati csoportokra nézve, miként a családtagok személyes tulajdonságait kifejező színes fabábuk használata és azokhoz kapcsolt asszociációk is sajátos képet kínáltak. A családi kommunikációs problémákat jelző „háromszögelés” művelete a betegcsoportoknál fordult elő nagyobb gyakorisággal.

A családi háttér, illetve annak percepciója a pszichoszomatikus tünetképzéssel tehát összefüggést láttat. Az eredmények szélesebb kontextusban való értelmezéséhez azonban a téma további kutatása szükséges, miáltal hatékonyabb intervenció tervezésére nyílhat lehetőségünk.

KELE NIKOLETTA

Szociálpedagógia

BA, 1. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Czövek Andrea főiskolai docens, EKF TKTK

Mi lesz belőlük...???

Vizsgálat gyermekotthonból kikerült fiatal felnőttek körében

Az állami gondoskodásba nevelkedett gyerekekről személyes identitás és meglévő ismereteim következtében kérdések merültek fel bennem, amit a *Mi lesz belőlük...???* című Országos Tudományos Diákköri dolgozatomban kutattunk.

Az elméleti áttekintést a család bemutatásának fogalmával kezdjük. A következő rész a gyermek fejlődéséről szól, amit Erik H. Erikson által megfogalmazott pszichoszociális keretben értelmezünk. Az 5. fejezetben megfigyeljük a szülők nevelési stílusainak hatásai hogyan hatnak a gyermek fejlődésére. Az elmélet további részében a gyermekvédelem meghatározására, a veszélyeztetettségre valamint a gyermekvédelmi gondoskodás értelmezésére kerül sor. Az elmélet utolsó része tartalmazza mindazt, ami a gyermekotthonhoz kapcsolódik.

Mintákat az állami gondoskodásban nevelkedett-gondozott fiatalok képzik. Hólabda módszerrel 26 fő volt, aki a mintába került. Minden megkérdezett további 2 főnek a telefonszámát adta meg. Végül a mintát 17 fő képzik, amiből 10 fő nő és 7 fő férfi. Strukturált interjút használtunk mérőeszközként.

Az általunk felállított két hipotézis a következők. A gyermekotthonban támasztott implicit és explicit elvárások befolyásolják a fiatal felnőttek megküzdési területeit. A bekerülés ideje és a kapcsolattartás minősége meghatározza, hogy a fiatal milyen mértékben követi a családjának mintáit.

Az első hipotézis eredménye, hogy a szakellátásban felállított implicit elvárások következményei a fiatal felnőttek számára a mindennapi életben nehézséget okoznak. Az explicit elvárások a jogszabályban, szakmai programban megfogalmazott és a nevelők által elvárt követelmények következményei a fiatal felnőttek életében nem jelent gondot. A második hipotézisnél elmondható a bekerülés ideje meghatározó. A kapcsolattartás minősége következtében kevésbé sajátítja el a családi mintát a fiatal felnőtt.

KIRÁLY BERNADETT

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető: Dr. Szentzi Árpád Dékán, KRE TFK

Zenepedagógia kodályi alapokon

Zeneszerető emberként gyakran gondolkodtam azon, vajon a régi zeneszerzők mit gondolnának a mai zenei stílusokról? Milyen ma Magyarországon a zenekultúra, beszélhetünk-e egyáltalán ilyenről? Kodály Zoltán módszere külföldön talán ismertebb és gyakrabban alkalmazott, mint saját hazájában. Milyen céllal gyűjtötte össze azokat az irányelveket, melyeket hasznosnak és használhatónak ítelt a magyar ifjúság zenei nevelésére? Mit takar ez a metódus, melyről az átlagembernek a szolmizáció jut eszébe? Mi történt a kórusokkal, melyeknek munkáját Kodály annyira fontosnak tartotta? Kutatásom során nem eme „módszer” bemutatása volt a célom. Kodály reformpedagógiájának lényegi alapját szeretném bemutatni. Megvizsgáltam Kodály néhány tanítványának önéletrajzát – a teljesség igénye nélkül – és közös pontot, pontokat kerestem. Szerettem volna megvizsgálni, hogyan alkalmazzák a gyakorlatban Kodály útmutatásait, hogyan teszik magukévá, formálják saját stílusuk szerint azok, akik elkötelezettek a zenei nevelés iránt. Munkám során egyre több kérdés merült fel bennem, melyek zöme még nyitott előttem, és ezeket gyakorló pedagógusként tudom majd megválaszolni.

KIS ANNA

Kognitív tudományok
MSc, 3. félév
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Természettudományi Kar

SZAKADÁT SÁRA

Kognitív tudományok
MSc, 1. félév
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Természettudományi Kar

*Témavezetők: Bódizs Róbert Tudományos főmunkatárs, SE ÁOK
Simor Péter PhD hallgató, BME TTK*

Az első éjszaka hatás objektív és szubjektív komponensei

Az úgynevezett elsőéjszaka-hatás – az alváslaboratóriumban töltött első és második éjszaka közötti markáns különbség – következtében bevett gyakorlattá vált az első éjszakai alvás kizárása a polyszomnográfias elemzésből. Azonban az, hogy az elsőéjszaka-hatás milyen mértékben van jelen, illetve mennyi ideig tart (egy vagy több éjszakán át) diagnosztikai értékkel bírhat, valamint alapjául szolgálhat a különböző betegcsoportok esetében alkalmazott mérési protokolloknak. Jelen vizsgálat során két éjszakányi polyszomnográfias mérést végeztünk 25 (11 rémálmodó és 14 kontroll) alanyon, a szubjektív alvásminőség felmérésére pedig a Groningen Alvásminőség Skálát használtuk. Mind az objektív (alvás makro- és mikrostruktúra), mind a szubjektív (kérdőíves önértékelés) adatokban találtunk különbséget az első és a második éjszaka között, ez a különbség a rémálomzavarosok esetében kifejezettebben jelentkezett. Ezen eredmények szerint – a korábbi elképzelésekkel ellentétben – kérdőíves méréssel is kimutatható az elsőéjszaka-hatás; ezt az objektív és szubjektív változók közötti erős korreláció is alátámasztja. Mindezek alapján javasoljuk a Groningen skála klinikai használatát az otthoni “baseline” alvásminőség meghatározására.

KIS-JAKAB GRÉTA

Pszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

LUKÁCS DÓRA

pszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Szabó Zsolt Péter egyetemi tanársegéd, PTE BTK

A perspektíva és keretezés szerepe a szerzői jogvédelem szigorításával kapcsolatos attitűdökre

Vizsgálatunk aktualitását a széles körben vitatott szerzői jogvédelem szigorításával és az internetes letöltésekkel kapcsolatos vélekedések képezik. Mivel a történetek keretezése megváltoztathatja az emberek értékelését, különböző információkat kiemelve megváltozhat az emberek attitűdje a problémával kapcsolatban. A kísérlet célja az volt, hogy bemutassuk, mennyiben befolyásolja a bemutatott perspektíva és a keretezési hatás a vizsgálati személyeket letöltéshez való hozzáállásukban. A csoportváltozókat úgy alakítottuk ki, hogy 232 fős vizsgálati mintánknak a 21 itemes kérdőív kitöltése előtt el kellett olvasnia a letöltésben leginkább érintett négy csoport (nagykiadók, kiskiadók, kutatók és egyetemisták) egyikének nézőpontjából a szerzői jogvédelemmel kapcsolatos álláspontokat. Miután elolvastak egy rövid történetet a nemzetközi helyzetekről a jogszigorítással kapcsolatban, a 21 itemes kérdőívben kifejezheték véleményüket a szerzői jogok szigorításával és az illegális letöltésekkel kapcsolatban. Eredményeink alapján a kis kiadók és tudósok nézőpontjának elolvasását követően a vizsgálati személyek a letöltést negatívabban ítélték meg, mint a többi vizsgálati csoport, míg az egyetemista történet olvasása után, még jobban tiltakoztak a szerzői jogvédelem szigorításával szemben.

KISS ÁDÁM GERGŐ

Emberi erőforrás tanácsadó

MA, 1. félév

Szent István Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Budavári- Takács Ildikó egyetemi docens, SZIE GTK

Tanulási motivációk és értékstruktúrák vizsgálata egyetemi hallgatók körében

Emberi erőforrás tanácsadó szakos hallgatóként arra vagyok kíváncsi, hogy ma a felsőoktatásban tanuló fiatalok milyen tanulási motivációkkal érkeznek az egyetemekre, illetve mi az, ami a jövőbeli munkájukkal kapcsolatban a legfontosabb a számukra, vagyis milyen munkaérték struktúrával rendelkeznek.

Feltételezem, hogy azok a hallgatók, akik tudatosan döntöttek az adott szak választása mellett, belső tanulási motivációval és az adott pályára jellemző értékstruktúrával rendelkeznek, míg azok a hallgatók, akik kevésbé tudatosan, mintegy „jobb híján” választották az adott szakot, inkább külső motivációkkal és az adott pályára kevésbé jellemző értékstruktúrával rendelkeznek.

Vizsgálatomat a Szent István Egyetem hallgatói körében végzem. Vizsgálatomba az egyetem Vezetés és szervezés (MA), valamint Emberi erőforrás tanácsadó (MA) szak hallgatóit vonom be.

A hallgatók motivációit Vallerand és munkatársai (1992) által adaptált „Academic Motivational Scale”, tanulási motivációt mérő kérdőívvel, a munkaérték struktúrájukat pedig Donald E. Super által készített „Munkaérték kérdőív”-vel mérem. A tanulási döntések hátterét vizsgáló kérdéssort pedig önállóan állítottam össze.

Dolgozatomban a motivációk és értékek feltárása mellett arra keresem a választ, hogy vajon milyen összefüggés fedezhető fel a hallgatók tanulási motivációi, valamint személyes és szakmai értékei között. Napjaink bizonytalan gazdasági, illetve munkaerőpiaci viszonyai között a hallgatók hogyan látják szakmai céljaikat, mennyire érzik biztosnak szakmában maradásukat? Ahhoz, hogy a Szent István Egyetem továbbra is magas színvonalú, és egy mindenkor versenyképes képzési rendszert működtethessen, véleményem szerint rendkívül fontos ezen kérdések megválaszolása.

KLICSU ANNA

Pedagógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Hegedűs Judit adjunktus, ELTE PPK

Kinek a feladata a szexuális felvilágosítás?

A dolgozat a szexuális felvilágosítással foglalkozik, annak céljára, tartalmára, gyakoriságára és részben eredményességére is kitérve. A munka folyamán megismertem a szexuális nevelés fogalmát is, így a két fogalom összehasonlítása is jelentős szerepet kapott, a tekintetben, hogy melyik nyújtana a megfelelő felkészítést a szexuális életre a fiatalok számára. Az elméleti háttérben a fiatalok és a család, a kortársak és az iskola kapcsolatával foglalkoztam, amelyek mind terei a nevelésnek, ez által a szexuális nevelésnek is. Megvizsgáltam, hogy a szülőknek, a kortársaknak és az iskolának, valamint a pedagógusoknak milyen lehetőségeik vannak az eredményes szexuális felvilágosításhoz.

A kutatás célja olyan segédanyagok elemzése, amelyek segíthetnek a felvilágosítás véghezvitelében. A kutatási kérdéseim a következők voltak:

- a szexualitás,
- a szexuális felvilágosítás és annak célja,
- a szexuális nevelés meghatározása;
- a felvilágosításra alkalmas módszerek és személyek kérdése,
- hogy mitől lehet eredményes a felvilágosítás,
- milyen szerepe lehetne az államnak és az iskolának, pedagógusoknak a felvilágosítás folyamatában.

A kérdések megválaszolásához az interjú, a dokumentumelemzési és a tartalomelemzési módszereket alkalmaztam. A téma két szakértőjével (Szilágyi Vilmossal és Semsey Gáborral) készítettem interjút, majd kiválasztottam olyan felvilágosító könyveket, amelyeket alkalmasnak találtam elemzésre vagy a céloom megvalósítására. A dokumentumelemzési szempontok a könyvek felépítésével és tartalmával foglalkoztak, míg a tartalomelemzési szempontok a leírtak jelentésével és üzenetével.

A kutatás során egyértelművé vált, hogy a szexuális életre nevelés nem elhanyagolható, szükséges lenne végezni. A legmegfelelőbb és egyben a legelérhetőbb formája az iskolai tantárgyakban megjelenés lenne. Minél több tárgy foglalkozna a szexualitással, annál eredményesebb lehetne.

A dolgozat választ ad arra, hogy milyen módon lehetne csökkenteni a fiatalkorúak körében végzett abortuszokat, valamint, hogy hogyan lehetne testi és lelki értelemben egészséges fiatalokat nevelni a szexuális életre való felkészítésen keresztül.

KLIMA ENIKŐ RÉKA

tanító

BA, 5. félév

Miskolci Egyetem

Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető: Sontráné Bartus Franciska főiskolai tanársegéd, ME CFK

Erdőpedagógia-tapasztalati tanulás

„Az iskola feladata, hogy az ifjúság gondolkodásában megértést teremtsen a természet és annak emlékei iránt és ennek szolgálatában az oktatás minden olyan tárgyánál, ahol annak lehetősége kínálkozik, az alkalmat felhasználni is igyekezzen arra, hogy a fiatalság lelkületét ilyen kérdésekkel szemben fogékonyá tegye.

Az legyen e mellett a törekvés, hogy ez a tisztelet és megbecsülés a fiatalság lelkületében lehetőségig mély gyökeret verjen és erős nyomokat hagyjon. Kívánatos pedig ez főleg azért, hogy majd akkor is, ha az élet körülményei őket olyan helyzetek elé állítják, melyek a hazai föld képének megváltozását kívánják meg, bennük a felelősség nyomasztó érzését váltsák ki, és őket elhatározásaikban, úgy mint tetteikben gondos megfontolásra és a természet védelmére készítse.” (Kaán Károly)

Erdőpedagógia, mint új tudomány területtel tantárgyi keretben ismerkedtem meg, melynek egyik tananyaga volt az erdei iskola. Dolgozatom bevezetőjeként megismerkedünk az erdőpedagógia jelentőségével és a tapasztalati tanulás, erdei iskola fontosságával. Továbbá fő témája az erdei iskola az általános iskola alsó tagozatában. Feldolgozom a tanulók tantárgyi anyagát évfolyamonként erdei iskolai projektekben.

Bemutatni kívánom, milyen magatartásformákkal, tanulási módszerekkel juthatnak el a tanulók a tapasztalati tanuláson át a gyakorlati tudás megszerzéséhez. Célom iskolai tananyagok megjelenése, tanítása a természetben, környezetbarát magatartásforma kialakítása, a természet szépségére, tiszteletére, megóvására nevelés. Az ismeretszerzés folyamatát elsősorban kooperatív tanulási technikákra, a projektmódszer alkalmazására építem. Munkámban nagy hangsúlyt fektetek a projektmódszer hasznosságára. Az együttes tevékenységekben rejlő szocializációs lehetőségek kihasználása. Az erdei iskola célja elsősorban ismeretbővítő és képességfejlesztő tevékenység, valamint különböző természetismereti játékok megismerése. Az erdei iskolák lehetőséget biztosítanak, hogy az önismereti, fejlesztő játékok során személyiségünk színesebbé, gazdagabbá váljon.

Bemutatni kívánok két olyan erdei iskolai projektet, mely a 2. 3. osztályos természetismeret tantárgyra épül. Ezeket a projekteket erdőpedagógiai csoportommal egy általános iskolában ki is próbáltuk, feldolgoztuk és összegeztük eredményességét. Ezzel a dolgozattal segítséget kívánok nyújtani azoknak a tanítóknak, akik gyermekeiket a tapasztalati tanuláson át környezettudatos emberekké szeretnék nevelni.

KLUBBER MÁRTA

Pedagógiatanár-magyartanár MA

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Vincze Beatrix főiskolai docens, EKF TKTK

A magyar cserkészmozgalom „életreform” programjának sajátos motívumai

A huszadik század elején változást követelő mozgalmak indultak Európában és kívül, számos közülük a fiatalok életének megújítását tűzte célul. Sok közülük kifejezetten életreform törekvésnek indult, egy alternatív életforma lehetőségét keresve és felkínálva a fiataloknak.

A Magyar Cserkészszövetség 1912-ben alakult meg angol mintára Magyarországon. A fiatalok életének megújítása mellett egy új életprogramot állított eléjük: többek között a természethez való visszatérést, a nemzeti hagyományokban fellelhető gyökereket, illetve egy polgári embereszményt (a segítőkész, tiszta lelkű, hazáját szolgáló személyt) ajánlva. A cserkész tevékenysége számos jegyében kapcsolódik az életreform mozgalomhoz, ezért vizsgálatom egyik célkitűzése: a cserkész mozgalom helyének kijelölése az életreform mozgalom sokszínű motívumainak sorában.

A cserkészletben több irányzat is kialakult, illetve megjelent Magyarországon a felekezetihez tartozás. Kutatásomban a felekezeti és egyéb irányzatok együttműködését, illetve fejlődési irányát bemutatom be.

Ezen belül foglalkozom Karácsony Sándor tevékenységének vizsgálatával, mivel az I. számú BKIE Cserkészcsapat tagjaként, később országos vezetőként közvetlenül hatott a mozgalom szervezésére, valamint nevéhez kötődik a népi-nemzeti irányvonal képviselete, a falusi cserkészcsapatok beindításának kezdeményezése.

A téma azért lehet ma is aktuális, mivel a cserkészmozgalom ma is nagy szerepet vállal a fiatalok nevelésében, egy alternatívát kínálva számukra.

A fent bemutatott kérdések körüljárásával újra szeretném gondolni a cserkészlet történetének tanulságait beleillesztve az életreform mozgalom kibontakozásába. Ebben az összefüggésrendszerben szeretném elhelyezni egy pedagógusként országosan, cserkészként csak szűk körben ismert személyiség, Karácsony Sándor tevékenységét, aki a mozgalom népi-nemzeti jellegének meghatározó alakja volt.

Célom, hogy értelmezésem, illetve az eddig nem feldolgozott forrásanyag bemutatása hozzájáruljon a cserkész mozgalom történetének kiegészítéséhez, valamint Karácsony Sándor hagyatékának gazdagításához, amely hasznos lehet a neveléstudomány és a történelemtudomány számára is.

KOCSEL NATÁLIA

Pszichológia

BA, 6. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Vágyi Petra egyetemi tanársegéd, DE BTK

A koraszülés lelki okai. A koraszülő és időre szülő anyák érzelemszabályozásának, korai maladaptív sémáinak és pszichés jóllétének vizsgálata

Bevezetés: Napjainkban a koraszülés témája egyre inkább előtérbe kerül, hiszen, sajnálatos módon, egyre gyakoribbá válik. Ma a Magyarországon született csecsemők 8–11%-a koraszülött. /Koraszülöttnek tekintünk minden olyan csecsemőt, aki a 37. hét előtt és 2500 g alatti súllyal született./ Az ide vonatkozó szakirodalom a korszülés oki tényezői kapcsán a lehetséges organikus elváltozások, betegségek mellett, különös fontossággal kezeli a terhesség pszichológiáját. Feltételezik, hogy a nő részéről az anyaszerep tudatos hártása állhat a koraszülés háttérben, illetve kiemelik, hogy a terhességgel járó pszichés feszültségeket a gyermek mindenképpen átérzi. Amennyiben a várandós nő érzelemszabályozási nehézségekkel küzd, vagy nehézségei vannak az anyaszerep elfogadásával, és extrém feszültséget él át, egyfajta pszichoszomatikus tünetképzésbe menekülhet, amely koraszüléshez vezethet.

Célkitűzés: Kutatásom során azt tekintetem át, hogy a koraszülő anyáknál inkább találhatunk-e érzelemszabályozási nehézségeket, több maladaptív sémával rendelkeznek-e illetve más-e a pszichés jóllétük, mint az időre született gyermekek édesanyáinak.

Módszer: Hipotéziseim megválaszolására a Young Séma Kérdőívet, az Érzelmi Nehézségek Kérdőívet, és a Pszichés Jóllét Kérdőívet vettem fel 50 koraszülött és 50 időre születő gyermek édesanyjával.

Eredmények: A kapott eredmények megerősítették előzetes várakozásaimat. Kutatásom bár nem terjedt ki az ok-okozati kapcsolatok elemzésére, az mindenképpen megállapítható, hogy a korai maladaptív sémák, természetüknél fogva, predisponálhatják a kismamákat a koraszülésre amennyiben érzelemszabályozási nehézségeik is vannak, valamint ezen tényezők együttjárása kedvezőtlenül hat ki a pszichés jóllétükre is.

Konklúzió: E témában, aktualitása és relevanciája révén, mindenképpen érdemes lenne további kutatásokat végezni, amelyek segítségével a jövőbeli koraszülések csökkenthetőek/ megelőzhetőek lennének.

KOJOUHAROVA PETIA S.

pszichológia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Krajcsi Attila docens, ELTE PPK

Új numerikus szimbólumok automatikus feldolgozása numerikus Stroop feladatban

Jelenlegi ismereteink szerint az arab számjegyek automatikusan aktiválják a hozzájuk kapcsolódó mennyiséget. Az arab számjegyek egy olyan mennyiség jelölés, amelyet életünk során korán tanuljuk meg, és használjuk, így az automatikussága hosszú ideig tartó gyakorlás eredménye. A kutatásunk során azt vizsgáltuk, hogy újonnan megtanult számjelölés esetében mennyire lesz automatikus a mennyiség aktiválása.

A jelentés automatikus aktiválása többféleképpen is vizsgálható. Az egyik jól ismert és elterjedt módszer a méret kongruencia hatást vizsgáló feladat, más néven numerikus Stroop feladat. A résztvevő két számot lát, amelyek fizikai méretükben és számértékükben is különböznek (pl. 5 és 9). A numerikus Stroop feladatnak két változata lehet. Az egyiknél arról kell dönteni, hogy melyik szám fizikai mérete nagyobb, a másik változatban számérték alapján kell választani. Így a feladatban két tulajdonság alapján lehet döntést hozni, ahol az egyik tulajdonság releváns, a másik irreleváns – a jelölések fizikai mérete és a szám (mennyiség) értékük. Egy számpáron belül a két tulajdonság lehet kongruens egymással, ahol a nagyobb fizikai méret nagyobb számértéket is jelent, vagy inkongruens, ahol a nagyobb számértékű számnak kisebb a fizikai mérete.

A vizsgálatunk során a résztvevők először új szimbólumokat tanultak meg, amelyekhez számértéket rendeltünk, majd összehasonlítási feladatokat végeztek („melyik a nagyobb” döntés), ahol a válaszok reakcióidejét mértük. A kísérlet fő részében fizikai vagy numerikus összehasonlítási feladatok voltak. A kísérlet összesen öt napon keresztül zajlott, ahol a résztvevőknek mindennap ugyanazt a feladatsort kellett megcsinálniuk.

Az eredményeink szerint a méret kongruencia hatás markánsan jelenik meg már az első naptól a numerikus feladatban (ahol a releváns tulajdonság a szimbólum számértéke), és a többi napon változatlanul jelen van. A fizikai méret alapú feladatban (ahol a releváns tulajdonság a szimbólum fizikai mérete) a méret kongruencia hatás nem szignifikáns, de a leíró statisztika azt mutatja, hogy a hatás minden feltételben és mindennap jelen van, vagyis a jelenség stabilan megismételhető, tehát a szignifikancia hiánya valószínűleg a statisztikai erő hiányának a következménye lehet.

Az eredményeink arra utalnak, hogy gyorsan társítunk új jelöléseket mennyiségekhez, és a feldolgozásuk hasonlóan automatikus lesz, mint a jól ismert számunkra arab számoknál.

KOPCSÓ KRISZTINA

Pszichológia

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Láng András egyetemi adjunktus, PTE BTK

Félelem a sötétől. A jelenség feltérképezése serdülők és egyetemisták körében

A sötétől való félelem kisgyermekkorban a normális fejlődéshez tartozóan megjelenik, majd iskoláskorra többnyire enyhül vagy megszűnik, azonban mint éjszakai félelmeket, a szakirodalom serdülőkorban is kutatja. A fellépő félelem gyakorisága nagy individuális különbségeket mutathat. Tisztázandó a jelenség éjszakai félelmekkel való viszonya. Kognitív és interakcionista keretek egyeztetése révén véghezvitt konceptualizációs törekvésünk mentén a két fogalom lényegileg azonosnak mutatkozott: az egyének számára a sötétség különféle veszélyfaktorokhoz kapcsolódóan vált ki félelmet. Jelen kutatás serdülők (átlag életkor: $14,76 \pm 0,51$ év) és fiatal felnőttek (átlag életkor: $22,31 \pm 2,18$ év) keresztmetszeti vizsgálatával kíván a lehetséges fejlődéslélektani jellegzetességekre fényt deríteni, miközben az individuális különbségek háttérét is kutatja. Az alanyok körében felmérésre került a félelem gyakorisága, tartalma, eredete valamint a vele szemben alkalmazott megküzdési módok. Vizsgálat tárgyát képezte továbbá, hogy a félelem gyakoriságát mennyire határozzák meg a következők: önértékelés, diszfunkcionális attitűdök, vonás-szorongás és a gyermekkorban megtapasztalt szülői bánásmód. A sötétől való félelem mérésére saját kérdőívet hoztunk létre. Eredményeink szerint korcsoportos különbség a félelem gyakoriságát tekintve nem mutatható ki, nemi azonban igen; a nők gyakrabban félnek, mint a férfiak. Nemi és korosztályos különbségek is megjelentek továbbá a félelmek tartalmának, eredetének és a megküzdési módok vizsgálatakor. Ami az egyéni különbségek háttérében feltételezett változókat illeti, a diszfunkcionális attitűdök, az önértékelés, a vonás szorongás és a biológiai nem együttesével a sötétől való félelemhez vezető útvonalmodell került felállításra. A szülői bánásmóddal kapcsolatos felvetések igazolását illetően jelen kutatás nem járt sikerrel. Összegzésképp megállapítható, hogy a sötétől való félelem mind serdülők mind fiatal felnőttek esetén alkalmanként, ám megjelenő pszichés jelenség, amellyel szemben az egyének hatékony megküzdést képesek alkalmazni. A tartalmat megnevezők esetén a sötétől való félelem gyakran irreális következmények vagy fizikai sérülés elvárásával jelentkezik. A félelem vizsgált aspektusai tekintetében különféle nemi és korosztályos különbségek mutathatók ki, a félelem gyakoriságát pedig meghatározhatja az egyén neme, kognitív jellemzői, önértékelése és általánosan jellemző szorongásra való hajlama.

KÓRIZS TÍMEA

pszichológia

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Kiss Szabolcs egyetemi docens, PTE BTK

A formai hasonlóság és a funkcióbéli hasonlóság szerepe az óvodások tárgyválasztásainál a mintha-játék során

A játék esszenciális eleme az emberi kultúra minden formájának mondja Huizinga (Grastyán, 1983). Korán felismerték annak fontos szerepét a gyermek fejlődésében (kognitív, személyiség) és kutatók sora kezdett el foglalkozni vele. Számos elmélet született a játék természetével, létrejöttével, hasznosságával és osztályozásával kapcsolatban. Vizsgálatomban a fejlődés szempontjából egyik legfontosabb játékformával, a mintha-játékkal foglalkoztam. A munkám egy empirikus feltáró vizsgálat eredményeiről számol be. Ezen kutatásom alapját az egy évvel korábbi vizsgálatom képezi, melyet elővizsgálatnak tekinthetünk. A dolgozat során röviden ismertetni kívánom 2011-es elővizsgálatom eredményeit, melyek biztattak jelen feltáró kutatásom elvégzésére, amiről szintén beszámolok. A játék során hipotetikusán megjelenő tárgyval való formai illetve funkcióbéli hasonlóságot állítja egymás mellé a kutatás a vizsgálati csoportoknál, és ennek hatását nézi a mintha-játékban történő tárgyválasztásra, valamint a vizsgálatban résztvevő gyermekek feltérképezett artefaktum lexikona és tárgyválasztása között próbál kapcsolatot felfedni. A vizsgálat során öt játékos helyzetet különítettem el, melyben az eredeti tárgyval formailag hasonló, funkcióban hasonló illetve merőben eltérő tárgyak szerepeltek. A kapott eredmények más kutatásokkal összehangban állnak illetve egyes kutatásoknak ellentmondanak.

KORMANN ESZTER

Pszichológia
BA, 7. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

KÁPLÁR PÉTER

Pszichológia
BA, 7. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető: S. Nagy Zita tudományos segédmunkatárs,
Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet*

A testséma és a testkép viszonya és szituatív stabilitása serdülőkorban

A testkép komplex, neuropszichológiai gyökerekkel rendelkező konstruktum (pl. de Vignemont 2010). Az attitüdinális testkép az önértékelés és szubjektív jóllét egyik szignifikáns faktora; a perceptuális testkép a test észlelt (szubjektív) méretét, formáját, alakját stb. tartalmazó képzetek összessége (Banfield & McCabe, 2002). Kutatásunkban a helyzeti tényezőknél az attitüdinális és a perceptuális testképre gyakorolt hatását vizsgáltuk kora tinédzser korban. A serdülőkorban a fejlődés és a nemi érés következtében az attitüdinális testkép különösen billenékeny: gyors és intenzív kognitív (testkép változás), affektív (testhez való érzelmi viszonyulás) és viselkedéses változások (pl.: testméret-kontrolláló magatartás) következnek be (Németh, 2010; Rauste-von Wright, 1988). Ez az instabilitás növelheti annak a valószínűségét, hogy a helyzeti tényezők az attitüdinális testképre torzító hatást gyakorolnak (Cohen, 2006). Kutatásunkban feltételeztük, hogy a mozgáskoordinációt mérő feladatban nyújtott teljesítményről adott manipulált negatív visszajelzés nemcsak az attitüdinális testképre gyakorol szignifikáns hatást, hanem a perceptuális testképre is. A vizsgálatban két hetedikos osztály vett részt (N=65). A kutatás során két papír-ceruza kérdőívet (Body-Esteem Scale, Franzoi & Shields, 1984; Body Attitudes Test, Probst & munkatársai, 1995) és az Askevold-féle testkép tesztet használtuk (Askevold, 1975). A hipotézisek tesztelésére kontrollcsoport és kontrollfeltétel elrendezést használtunk. Eredményeink szerint az észlelt teljesítmény attitüdinális testképre gyakorolt hatása szignifikánsnak bizonyult ($t(47)=-2,146$, $p=0,037$), viszont vizsgálatunkban a perceptuális testképre vonatkozóan nem tudtunk szignifikáns hatást kimutatni. Az eredményeink alapján feltételezzük, hogy mivel a szituációról szóló visszajelzést a résztvevők kognitív, és nem perceptuális szinten kapták, a hatás a visszajelzéssel kongruensen, az attitüdinális testképben jelent meg. Ez az eredmény jelentősnek bizonyulhat pszichometriai és terápiás szempontból egyaránt: egyrészt az attitüdinális tesztek felvétele során érdemes lehet figyelembe venni az attitüdinális testkép szituatív jellegét, másrészt egy testkép-torzulást csökkentő terápiában elősegítheti a torzítás csökkentését, ha a páciensek a perceptuális, azaz a stabilabb testkép aspektushoz igazítják a kóros, a valószínűleg ellentmondó testi attitűdjeiket.

KOROM MÁRTA

Pszichológia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

LÁSZLÓ SZANDRA

Pszichológia
MA, 3. félév
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Orosz Gábor egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Döntéshozatali folyamatok egyéni és társas helyzetben

Háttér és célok: Jelen kutatás a hétköznapi döntéshozatali folyamatokat helyezi egyéni, valamint társas helyzetekbe. A vizsgálat központi kérdése, hogy a társas helyzet facilitáló vagy gátló hatással van-e a döntéshozatal tudatosulására, ami a döntéshozatali teljesítmény egyik meghatározó tényezője. Módszer: A vizsgálatban 111 kísérleti személy, öt különböző feltételben végezte el a kognitív idegtudományban gyakran használt Iowa Gambling Feladatot (IGT): 17 fő az egyénileg motivált (individualisztikus) helyzetben, 23 fő a versengő, 27 fő a társas (nem versengő) és 20 fő az egyedül hagyott, 24 fő kontroll kondícióban. Eredmények: Míg nem kaptunk szignifikáns különbséget az IGT pontszámok teljesítményében, addig az előnyös stratégia tudatosulása jelentős eltéréseket mutatott a társas helyzettől függően. Azokban a csoportokban, ahol a kísérleti személyek egyedül végezték a feladatot, jobban tudatosult az előnyös stratégia, szemben a társas helyzetben levőkkel. Konklúzió: Az eredmények arra utalnak, hogy társas helyzetekben az emberek kevésbé tudnak beszámolni az általuk alkalmazott stratégiákról, mint egyéni helyzetekben. Viszont ettől függetlenül mind egyéni, mind társas helyzetekben a jó stratégia tudatosulása nélkül is lehetséges előnyös döntéseket hozni.

KÓSA ZSUZSANNA

Magyar-pedagógia tanár

MA, 1. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Fenyő Imre Egyetemi Adjunktus, DE BTK

A Debreceni Egyetem Tanárképző Intézete gyakorlógimnáziumának módszertani elvei és gyakorlata az 1930-as években

A dolgozat a Debreceni Magyar Királyi Középiskolai Tanárképző Intézet Gyakorló Gimnáziumának tanításról vallott elveit mutatja be a magyar nyelv és irodalom tantárgyon keresztül, az 1930-as években. A levéltári kutatás során feltárt források ismertetik a kor nevelési irányzatait. Mitrovics Gyula pedagógia professzor értekezései nyomán három kulcsfogalom határozza meg a Gyakorlógimnázium tanítását: az élményszerű tanítás, az esztétikai nevelés és a munkáltató oktatás. A kor társadalmi igényeinek vizsgálatával igyekszünk rávilágítani a nevelési elvek haladó szellemiségére. A tanárok munkásságán keresztül a magyar nyelv és irodalom tanításának célkitűzéseiről és módszertani megvalósításairól is átfogó képet rajzolunk. A tanárjelöltek munkájának bemutatása és egy diák magyarfüzeteinek ismertetése az elvek gyakorlatban történő megvalósulását példázzák. Szót ejtünk egy további kutatás irányáról is, melyben a '30-as évek irodalomtanításra vonatkozó megújítási törekvéseit vázoljuk.

KOVÁCS ANITA

Testnevelő tanár – Játék-és szabadidő-szervező tanár
MA, 5. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Hanák Zsuzsanna főiskolai tanár, EKF TKTK

A testnevelés iránti attitűd vizsgálata a közoktatásban

A testnevelés iránti attitűd vizsgálata a közoktatásban avagy a testneveléshez való hozzáállás összefüggése a tanulói személyiség jellemzőivel

Leendő testnevelő tanárként gyakorlatot teljesítettem, így rengeteg új tapasztalatra tettem szert a tanulókkal kapcsolatban. A testnevelés órákon való aktivitás tapasztalataim szerint az életkor előrehaladtával csökken.

A testnevelés megosztja a diákságot. Vannak, akik szeretik, vannak, akik kevésbé. A tantárgy kedveltsége alsóbb évfolyamokon nagyobb, mint a felsőbbekben. Ezt más tantárgyakat vizsgáló kutatások is tanúsítják (Takács [2001]: A tantárgyi attitűdök struktúrájáról; Csapó [2000]: A tantárgyakkal kapcsolatos attitűdök összefüggései; Csikos [2011]: Melyik a kedvenc tantárgyad? Tantárgyi attitűdök vizsgálata a nyíltvégű írásbeli kikérdezés módszerével).

A legfrissebb kutatás dr. Hamar Pál és Karsai István munkája. A tanulói attitűdöt állításokhoz való viszonyulás keretében vizsgálták. Kutatásukban a testnevelés tantárggyal való pozitív attitűd folyamatosan csökkenő képet mutat mindkét nemnél.

Hipotéziseim: az életkor előrehaladtával egyre negatívabb a tanuló véleménye a testnevelés óráról. Nincs összefüggés a tantárgyi eredményesség és a hozzáállás között. A fiúk vélekedése pozitívabb, mint a lányoké, és ez minden korosztályra igaz. A kifelé forduló és affektív tanulóknak a legpozitívabb a hozzáállása a testnevelés órához.

Kutatásom során több módszert alkalmaztunk: személyiség-teszt (BRÉK-próba), aszociációs vizsgálat (képválasztás), és a demográfiai adatokon kívül a jegyet, tantárgyhoz/tanárhoz való hozzáállást kérdező szöveges kérdéseket és a felmentettséget is kérdeztük. A vizsgálatot 2012. július és szeptember közt végeztem. Online kérdőívet hoztam létre, melyet több fórumon is terjesztettem. A számításokat SPSS 17.0 for Windows programmal és Microsoft Office Excel 2007-tel végeztem. A kérdőíveket egyesével értékeltem ki, pszichológus segítségével. 70 értékelhető kérdőív került feldolgozásra.

Kutatásom végén választ kaptam a kérdéseimre, kiderült, hipotéziseim helytállóak voltak-e.

Részen igazolódott az első hipotézis, ugyanis a fiúknál csökken a tendencia, lányoknál viszonylag állandó maradt a hozzáállás a tantárgyhoz. Nincsen szignifikáns kapcsolat a tantárgyi eredményesség és az attitűd között ($p=0,467$). A lányok attitűdje pozitívabb, mint a fiúké, de nem minden korosztályra jellemző. Az inkább kifelé forduló és érzelmileg vezérelt tanulóknak a legpozitívabb a hozzáállása a testnevelés órához.

KOVÁCS ILDIKÓ

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

NÉMETH VIOLA LUCA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Andó Bálint egyetemi tanársegéd, SZTE ÁOK

A transzcendencia karakterdimenzió adaptivitásának vizsgálata alkoholbetegség és depresszió esetében

A vizsgálat célja: A transzcendencia egy nehezen meghatározható fogalom, mérésére az egyik leggyakrabban használt eszköz a Cloninger-féle Temperamentum és Karakter Kérdőív (TCI-R). Kutatásunkban a TCI-R segítségével vizsgáltuk meg a transzcendencia elmélyülését AA (Anonim Alkoholisták) szemléletű kezelésben felépülő alkoholbetegek és depresszióval diagnosztizált betegek körében. Az AA szemléletben hangsúlyosan megjelenik a spiritualitás, ezért azt a hipotézist fogalmazzuk meg, hogy minél régebb óta vesz részt egy beteg AA szemléletű kezelésben, annál magasabb transzcendencia értéket mutat, valamint hogy a tünetek súlyossága mindkét mintán összefügg a transzcendencia értékével.

Minta: 218 fős mintánkat 2 csoportba osztottuk: alkoholbeteg és depressziós páciensek. Az alkoholdependens csoportot további 3 alcsoportra bontottuk: kezelésük elején álló alkoholbetegek, AA szemléletmódú kezelésben több hónapja résztvevő alkoholbetegek, valamint olyanok, akik legalább 3 éve józanok, és rendszeresen látogatnak AA csoportot.

Módszerek: Vizsgálatunkban a TCI-R Transzcendencia skáláját, az Alkoholhasználat Zavarainak Szűrőtesztjét, a Beck Depresszió Kérdőívet és a Megküzdés Stresszhelyzetben Kérdőívet alkalmaztuk.

Eredmények: A Transzcendencia szintje eltér mindhárom alkoholbeteg csoport esetében az országos átlagtól. Nincs kapcsolat a tünetek súlyossága és a transzcendencia értékpontjai között egyik csoportban sem, viszont az AA szemléletű kezelésben résztvevő alkoholbetegek csoportjaiban a kezelésben eltöltött idő hosszával együtt szignifikánsan nőtt a TCI-R Transzcendencia skálájának értéke. Továbbá a Transzcendencia pozitív összefüggést mutat a Megküzdés Stresszhelyzetben Kérdőív problémafókuszú megküzdés alskálájával. A transzcendencia együtt jár az absztinencia hosszával és az AA szemléletben eltöltött idővel.

Következtetés: A Depressziós csoport differenciáldiagnosztikai célból elkülöníthető a kezelés elején álló alkoholdependens csoporttól a T értékek mentén. Az AA szemléletű kezelésben részesülő csoportoknál nyomon követhető a transzcendencia elmélyülése a TCI-R segítségével, a magasabb Transzcendencia pontok szignifikánsan együtt járnak a feladatközpontú megküzdés értékeivel is. Alkoholbetegségben a transzcendens szemléletmód a felépülést elősegíti, tehát adaptív személyiségvonásnak tekinthető, valamint hozzájárul az absztinencia hosszához, annak fenntartásának képességéhez is.

KÖBLI KITTI

Neveléstudományi MA
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Di Blasio Barbara egyetemi adjunktus, PTE BTK

A fejlesztő pedagógus felelőssége tanulási zavarok korai felismerésében

Dolgozatom tárgyaként a fejlesztő pedagógus szerepének és a tanulási zavar témakörének tisztázását és bemutatását tűztem ki célul. A fogalmak értelmezése, a tanulási zavarok fajtái, kialakulásuk és jellemzőik kerülnek fókuszba. A téma további aktualitását adja, hogy a fejlesztő pedagógusi munkakör törvényi szabályozása éppen változóban van.

Munkámat leginkább az összegzés jellemzi, de interjúkon keresztül szélesebb kitekintésre is törekedtem. A vonatkozó témakörre sokoldalú ismereteket próbáltam koherensen összegyűjteni.

Dolgozatommal a tanulási zavarral küzdő gyermekekkel foglalkozó fejlesztő pedagógus szerepét és felelősségét szeretném hangsúlyozni, amely különös figyelmet érdemel a zavarok korai felismerésében, azonosításában és gondozásában. A tanulási zavar fogalmának tisztázása érdekében az elmúlt 50 év magyar nyelven megjelent szakirodalmában tekintetem át a meghatározásokat. A legkülönbözőbb megközelítések szintetizálásával szeretnék rámutatni a téma bonyolultságára és összetettségére.

A tanulási zavar típusait két fő és több alcsoportra bontva, a részképességzavarok (kognitív funkciók és motorikum zavara), valamint a komplex tanulási zavarok (dislexia, diszgráfia, diszkalkulia) kialakulási okait és tüneteit összegyűjtve mutatom be.

Napjainkban tudományos szempontból kiemelkedően érdekes, és pedagógiai aspektusból fontos téma áttekintésével szeretnék hozzájárulni a pedagógia szakon szerzett eddigi ismereteimhez, esetleges segítséget nyújtva a téma iránt érdeklődő tanárszakos hallgatóknak. Mindezek feldolgozásához a szakterület iránt érzett elkötelezettségem és céltudatosságom nagyban hozzásegített.

KŐMŰVES RENÁTA

informatikus könyvtáros

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Barátné dr. Hajdu Ágnes egyetemi adjunktus, ELTE BTK

A büntetés – végrehajtási intézetek művelődési lehetőségei.

Börtönkönyvtárak

Alapvető emberi jogaink közé tartozik a művelődéshez való jog, melyben senki nem korlátozható bennünket. Ez alól nem képeznek kivételt a büntetés végrehajtási intézet lakói sem, ezért olvasási igényeik kielégítése érdekében működnek börtönkönyvtárak országszerte. A könyvtárakhoz hasonlóan alakítják állományukat. Könyvtárosaik az intézet lakói közül kerülnek ki, általában nem rendelkeznek könyvtárosi szakképesítéssel, ezért a börtönkönyvtárak működése szakmailag messze elmaradottabb nyilvános könyvtárainknál. A fogvatartottak könyvtárhasználatának alakulásáról a legvalóságosabb képet akkor kapjuk, ha kérdőív segítségével személyesen tőlük szerezzük be az információkat. Általánosságban elmondható, hogy fogvatartásuk alatt leginkább az unalom ősztönni őket olvasásra, majd ezután következik a szórakozás és végül a művelődés, tanulás céljából történő olvasás. A börtönkönyvtár a könyvolvasás mellett biztosítja a tanulás (iskola vagy nyelvtanulás), valamint a folyóirat – és napilapolvasás lehetőségét is. A fogvatartotti könyvtárak önálló költségvetéssel nem rendelkeznek, leggyakrabban ajánlásokkal, felajánlásokkal tudják gyarapítani állományukat. Előrehaladás lenne a könyvtári munkában, valamint a fogvatartottak szellemi fejlődésében és reszocializációjában is a biblioterápia (vagyis az irányított olvasás) alkalmazása. Eddig csak próbálkozások vannak könyvajánlásra és az olvasmányélmények egymás közötti megbeszélésére. A dolgozat részletesen bemutatja a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön fogvatartottainak művelődési és könyvtárhasználati szokásait. Az intézet igyekszik lehetőséget nyújtani a szabadidő hasznos eltöltésére, a könyvtár igénybevétele mellett az elítéltek még tanulhatnak, dolgozhatnak, sportolhatnak és szakkörökbe is járhatnak. Nevelőik különösen fontosnak tartják, hogy a világtól elszigetelten is ápolhassák társadalmi kapcsolataikat, telefonhívás, levélírás és – fogadás, csomagküldés és beszélő biztosításával. A dolgozattól kiderül, hogy milyen arányban használják ki ezeket a lehetőségeket, ill. mennyire elégedettek körülményeikkel.

KÖRMENDINÉ PÓK ZSÓFIA

Informatikus könyvtáros

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Verók Attila főiskolai docens, EKF TKTK

Könyvtárak az egészségügy szolgálatában Magyarországon

Az orvosi könyvtárak története szorosan kapcsolódik az orvostudomány történetéhez. Az első orvosi könyvtárak az orvosi iskolák mellett alakultak ki, így volt ez hazánkban is.

A magyarországi orvostudományi szakkönyvtárak két meghatározó intézménye: A Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetem Orvoskarának Tanártestületi Könyvtára és a Budapesti Királyi Orvosegyesület Könyvtára a XIX. század első felében alakul meg. Az egyetemek orvosi karai mellett is létrejönnek szakkönyvtárak, de a robbanásszerű fejlődés a II. világháborút követően indul meg. A 338 kórházi, ill. intézményi orvosi könyvtár összefogását, módszertani irányítását az Országos Orvostudományi Könyvtár és Dokumentációs Központ végzi, melynek szerepe meghatározó a szakkönyvtári hálózat 1960-1992-ig tartó időszakában. Az intézmény alapozza meg a tagkönyvtárak közötti együttműködési kapcsolatokat. A külföldi folyóirat beszerzések központi irányítása, a tagkönyvtárak állományának központi könyv – és folyóirat katalógusa, a könyvtári címjegyzék létrehozása is az OOKDK nevéhez fűződik. Módszertani kiadványok, személyes tanácsadások által sikerül egy működőképes rendszert kialakítani. Az intézményi könyvtárak az orvosok tudományos tevékenységének támaszává válnak.

Az intézet 1992-ben bekövetkezett megszűnése után az orvosi könyvtárak módszertani központ nélkül maradnak.

E hálózat egyik tagkönyvtára volt a Heim Pál Gyermekkorház Egészségügyi Szakkönyvtára. A könyvtár történetének feldolgozása eddig még nem történt meg. A kórház elődje, a Magyar Királyi Állami Gyermekmenhely, már megalapítása után nem sokkal rendelkezett könyvtárral, melyről kevés adattal rendelkezünk. Am néhány megmaradt könyv bejegyzéséből feltérképezhető egy kb. 1500 kötetes könyvtár megléte. A Könyvtár 1950 utáni történetének ismertetésével egy nehéz körülmények között is szolgáltató intézményi könyvtár munkáját, fejlődését ismerhetjük meg. A Könyvtár lehetőségei a mindenkori igazgató hozzáállásától, és a kórház gazdasági helyzetétől függenek. A mai, egészségügyet jellemző gazdasági viszonyok sajnos kevés fejlődési lehetőséggel bővelkedő jövőképet vetítenek az intézményi könyvtár elé.

KRESZNERITS SZILVIA

Pszichológia BA
BA, 5. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

PORPÁCZI JÚLIA

Pszichológia BA
BA, 5. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők: Dr. Németh Dezső egyetemi docens, ELTE PPK
Janacsek Karolina egyetemi tanársegéd, ELTE PPK*

Új elemzési lehetőség a fluencia teszten nyújtott teljesítmény értékelésére: a teljesítmény idői dimenziói fiataloknál

A fluenciafeladatok kiemelt szerepet töltenek be a neuropszichológiai diagnosztikában, az Alzheimer kór és más végrehajtó funkciókat érintő neurológiai megbetegedések korai felismerésében (Raoux et al., 2008). A fluenciatesztek során a vizsgálati személyeknek rövid idő alatt kell bizonyos szabályoknak megfelelően szavakat előhívniuk. Az elemzések során figyelembe veszik a szabályok szerint helyesen produkált szavak számát, illetve azok csoportosításának módját (klaszterek), azonban még a legelterjedtebb módszerek is lényeges pontokban mutatnak eltérést (Abwender et al., 2001; Tröster et al., 1998; Troyer et al., 1997). 14 és 19 éves kor közötti fiatalokkal (N=44, átlagkor=16,57 év, szórás=1,37) végzett két vizsgálat eredményeinek értékelése során olyan elemzési módszer kialakítására törekedtünk, mely mind a validitás, mind az objektivitás követelményeinek eleget tesz. Az idői elemzés során az 1 másodperc alatt produkált hangok számából képzett sebességgel korrigált szünethosszt vettük a klaszterképzés alapjának. Manuális elemzési módszerünkben egy klaszterbe olyan egymást követő szavak tartoznak, melyeknél az adott szó előtti szünet és a szót megelőző szó sebességének hányadosa kisebb, mint az átlagos szünet és sebesség hányados. Az idői vizsgálat alátámasztotta, hogy klaszterképzés alapjának nem a szópárokat, hanem ennél nagyobb egységeket kell alapul venni (Robert et al., 1998, Troyer, 1997). A nem és életkor változók függvényében a korábbi eredmények egy része alátámasztást nyert (kor betűfluencia tesztekénél), azonban eltéréseket is találtunk (nemi különbségek, kor szemantikus fluenciánál). Lényeges különbségeket tapasztaltunk az idői elemzés és a troyeri (1997) elemzési eljárás között a klaszterek számában és méretében. Ez igazolhatja, hogy a korábbi módszerek egy kívülről meghatározott szabályrendszernek való megfelelést vizsgáltak, figyelmen kívül hagyva az egyéni stratégiákat, kategóriarendszereket. Az idői elemzés módszere előrelépést jelenthet a tesztek érzékenységének és objektivitásának növelésében, a pontosabb diagnosztikában.

KUN ADRIENN

Csecsemő- és kisgyermeknevelő
BA, 5. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Hatvani Andrea főiskolai docens, EKF TKTK

Az ikerhelyzet hatása a gyermek személyiségfejlődésére

Az ikerkutatás hazánkban még fiatal tudományterületnek tekinthető. A vizsgálatok középpontjában legfőképpen a biológiai adottságok, illetve a környezet különböző tényezőkre (pl. személyiségvonások, betegségek) gyakorolt hatása áll. Emellett azonban kevés kutatás irányul az ikergyermek nevelésének kérdésére, ezért döntöttünk e témakör mélyebb tanulmányozása mellett.

A meglévő szakirodalomból jól látható, hogy az ikergyermek esetén különösen fontos, az, hogy ne csak egy egységként kezeljük őket, hanem lehetőséget biztosítsunk számukra saját egyéniségük, identitásuk kibontakoztatására. Ebben különösen az anyai nevelésnek lehet nagy szerepe. Így kutatásunkban arra a kérdésre kerestük a választ, miszerint az anyai bánásmód azon aspektusa, hogy az ikrek között lévő hasonlóságok, vagy a különbségek hangsúlyozását helyezi-e előtérbe, miképpen befolyásolja az iker-testvérek közötti kapcsolat szorosságát, illetve azt, hogy milyen mértékben tudják saját egyéniségüket kibontakoztatni. Ezenkívül vizsgáltuk az egy- és különműség, illetve a dominancia viszonyok hatását a kapcsolat szorosságára, valamint az ikrek személyiségfejlődésére.

Kutatásunk során ikergyermeket nevelő édesanyákkal készítettünk strukturált interjúkat. A kutatás eredményei kimutatták, hogy az anyai bánásmód jelentős mértékben meghatározza az ikergyermek közötti kötődés erősségét, ami bizonyos esetekben megnehezítheti a gyermek számára saját egyéniségük kibontakoztatását. Kimutattuk továbbá azt is, hogy az egynemű gyerekek esetén a hasonlóságokat hangsúlyozó nevelés tendenciája növekszik, ami tovább nehezítheti az egynemű ikrek identitáskeresését.

Eredményeink segíthetik a szülőket és a pedagógusokat abban, hogy jobban megértsek az ezen témakörökhöz kapcsolódó összefüggéseket, és ennek megfelelően a legoptimálisabb nevelési módszereket alakíthassák ki a gyermekek számára.

LAURINYE CZ MÓN IKA

Óvodapedagógus

BA, 2. félév

Eötvös József Főiskola

Neveléstudományi Kar

Témavezető: Dr. Sztanáné dr. Babics Edit főiskolai tanár, E J F P

Múzeumpedagógiai nevelés az óvodás korú gyermek életében

Dolgozatom témája a múzeumpedagógia, amely egy általános ismertetőt nyújt a múzeumpedagógiáról, valamint a pécsi világörökségi helyszínről.

Ezt követően Pécs városának világörökségi helyszínén lezajló múzeumpedagógiai tevékenységre összpontosul a kutatómunkám.

Végül, de nem utolsó sorban egy kérdőíves felmérést végeztem pécsi óvodákban, amellyel szerettem volna megtudni, hogy milyen kulturális tevékenységeket folytatnak az óvodákban és ezek között milyen hangsúlyt kap a világörökségi helyszín.

SWOT analízist is végeztem az ókeresztény sírkamráknál megrendezett múzeumpedagógiai foglalkozásokkal kapcsolatban, erre reflektálva fejlesztési javaslatot is tettem.

LAUER PANNA
Pszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Lábadi Beatrix egyetemi adjunktus, PTE BTK

Machiavellista és/ vagy jobb elmeolvasó 11 évesek? – Elmeteória és machiavellizmus a társas kapcsolatok fényében

Az elmeteória az a képességünk, amellyel más embereknek önálló mentális tartalmaikat és állapotokat tulajdonítunk.

A machiavellizmus egy világnézeti stílus és/vagy magatartási forma, amely olyan taktikákat és viselkedési módokat foglal magába, amelyek egy másik személy eszközként való felhasználását jelentik az adott személy saját céljainak elérése érdekében.

A szociometriai kritériumok az adott közösségben elfoglalt pozíciókat mutatják. (pl.: rokonszenvi választások, személyi bizalom, stb.)

Hipotéziseim egyrészt az elmeteória és a machiavellizmus szociometriai kritériumokkal kapcsolatos összefüggéseinek vizsgálata köré csoportosultak, másrészt az elmeteória és a machiavellizmus kapcsolatára irányulnak az adott életkorban.

A vizsgálatomban 95 személy vett részt (53 fiú és 42 lány); az átlagéletkor: 10,76 év.

Az elmeteória a rokonszenvi választások és az érvényesülés szociometriai kritériumával jelentős pozitív irányú összefüggést mutat.

A machiavellizmus és a népszerűség szociometriai kritériuma között jelentős negatív irányú összefüggés áll fenn.

Az alacsony és magas machiavellisták csoportjai között jelentős eltérést találtam a bizalom és az érvényesülés szociometriai kritériumának tekintetében, valamint megközelítőleg jelentős eltérést a rokonszenvi választások és a népszerűség szociometriai kritériumát illetően.

A machiavellizmus és elmeteória kapcsolatának tekintetében – jelen kutatás eredményei szerint – jelentős negatív irányú összefüggés áll fenn.

LAUTER ADRIENN

Pszichológia
MA, 1. félév
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

**POLNER BERTALAN KRIS-
TÓF**

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Orosz Gábor egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Az ötletek adok-veszek jellegű cseréje konstruktív vagy destruktív módon: avagy a szervezeti kreativitás és a versengés összefüggései

Az állandóan változó, erősen teljesítmény alapú környezetben egy szervezet túlélési esélye akkor a legmagasabb, ha képes az innovációra. Az innováció viszont nem létezhet kreativitás nélkül. Kérdőíves kutatásunk célja egy kreativitást mérő eszköz, a KEYS magyar verziójának (Kreatív Munkahelyi Klíma Kérdőív) faktorstruktúrájának feltárása, valamint a versengési klíma és a kreativitást kialakító tényezők összefüggésrendszerének vizsgálata. A kérdőív faktorstruktúráját előbb feltáró, majd ellenőrző faktorelemzéssel vizsgáltuk 190 (nő = 99) munkavállaló adatain. Az eredmények szerint egy ötfaktoros (Hatékony vezető, Erőforrások elérhetősége, Időbeli nyomás, Facilitáló munkacsoport, Vaskalapos vezetés), 23 állítást tartalmazó modell értékei feleltek meg leginkább a modellilleszkedési kritériumoknak, jó belső konzisztencia mellett. Mindemellett egy általunk kidolgozott skálán sikerült elkülöníteni a konstruktív és destruktív versengési klímát mérő dimenziókat. Az eredmények szerint a mind a konstruktív, mind a destruktív versengés összefüggésben áll az öt kreativitási klíma dimenzióval. Ezen felül az észlelt szervezeti kreativitás mértéke és a konstruktív versengés között közepes erősségű kapcsolat figyelhető meg. Az eredmények arra utalnak, hogy az észlelt versengési klíma – és főleg annak a konstruktív formája – fontos alkotóeleme lehet a kreativitás megteremtésének, különösen azért, mert a korábban feltárt kreativitásért felelős dimenzióktól független módon áll kapcsolatban a kreativitás észlelt szintjével.

LENGYEL FANNI

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

*Témavezetők: Janacsek Karolina egyetemi adjunktus, ELTE PPK
Dr. Csifcsák Gábor egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

Az érzelmek hatása az implicit szekvenciatanulásra és konszolidációra

Az érzelmek befolyásolják a mindennapjainkat és cselekedeteinket, a kérdés az, hogy ezeken belül hogyan hatnak a megismerő funkcióinkra, például az emlékezetre és a tanulásra. Kutatási eredmények vannak arról, hogy az érzelmek hatnak a tudatos, vagy más néven az explicit tanulásra. Azonban a nem tudatos, avagy az implicit tanulás esetében az érzelmek hatása kevésbé feltárt terület. Kutatásomban egy módosított szekvenciatanulási feladatot használtam, amelyben negatív és semleges képek szerepeltek háttérként azzal a céllal, hogy megvizsgálhassam az érzelmek hatását az implicit tanulásra. Továbbá az is fontos kérdés volt, hogy az alvás modulálja-e a negatív és semleges képek tanulásra kifejtett hatását, ezért az elsajátított tudást újratesteltem 12 óra elteltével, mely a személyek felénél tartalmazott alvást, a másik felénél pedig nem. Az eredményeim azt mutatják, hogy online tanulást nem befolyásolta a bemutatott képek milyensége illetve az sem, hogy az adatfelvétel este vagy reggel történt. 12 óra elteltével azonban a negatív érzelmi töltetű képeket látott csoport gyengébb általános motoros konszolidációt mutatott a semleges képeket látott csoporthoz képest. Az újratestelés során pedig az a csoport mutatott nagyobb mértékű szekvencia-specifikus tanulást, amelyik aludt a 12 órás késleltetési időszakban. Mindezek az eredmények azt mutatják, hogy az érzelmi ingereknek van hatása az implicit tanulásra, de ez csak a konszolidációs szakaszt követően lesz mérhető, és az alvás ezt differenciáltan befolyásolja.

LENGYEL GÁBOR

Kognitív pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Krajcsi Attila docens, ELTE PPK

Az újonnan tanult számszimbólumok reprezentációja: az új címkék beépülése a szemantikus rendszerbe

A matematikai megismerés területén jól ismert, hogy arab számok esetében kimutatható az előfeszítés. Az előfeszítés az a jelenség, amikor egy korábban bemutatott inger befolyásolja egy később megjelenő inger feldolgozásának idejét és pontosságát. A numerikus paradigmákban ez kétféleképpen jelenik meg: válasz előfeszítő, és előfeszítői távolság hatás formájában. A válasz előfeszítő hatás az, amikor a résztvevő egy feladatban gyorsabban és pontosabban dönt, mikor az előfeszítő és a célingerre ugyanaz a helyes válasz, mint mikor nem. Az előfeszítői távolság hatásnál, amikor az előfeszítő és a célinger numerikusan közel van egymáshoz (pl. 1-2), a célinger feldolgozása, így a feladat megoldása is gyorsabb lesz, mint amikor a két inger távol esik egymástól (pl. 1-4).

A kísérletünkben az előfeszítői távolság hatásra koncentráltunk. A kérdésünk az volt, hogy az újonnan tanult számszimbólumok aktiválják-e az általuk szimbolizált számok jelentését. Ezáltal el tudjuk dönteni, hogy az új szimbólumok számokat reprezentáló címkékként, vagy szimbólumok vak sorozataként viselkednek az elménkben. Az eredmények fényt derítenek arra is, hogy általánosabb érvényben milyen gyorsan illeszkednek az újonnan tanult szimbolikus címkék a szemantikus rendszerbe. Tehát, ha adott fogalmakat új címkékkal látunk el, akkor ezek a címkék milyen gyorsan és mekkora mértékben aktiválja az általuk kódolt koncepciókat.

A kísérletben a résztvevők számokhoz (1-9-ig) hozzárendelt új szimbólumokat tanultak meg, majd egy előfeszítő feladatban felváltva jelentek meg új szimbólumok (előfeszítő ingerként) és arab számok (célingerként). Mind az előfeszítő, mind a célinger esetében a résztvevőknek el kellett dönteniük, hogy a látott szám\szimbólum kisebb, vagy nagyobb, mint öt. Amennyiben a kísérletben az új szimbólumok automatikusan aktiválják az arab számokat, akkor az előfeszítői távolság hatásnak meg kell jelennie a két jelölés között. A feladatot öt napon keresztül végezték a résztvevők, hogy megvizsgálhassuk az előfeszítés hatásának változását, mellyel információt nyerhetünk az új címkék beépülésének folyamatáról a szemantikus rendszerbe.

A kísérlet eredményeiben már az első alkalommal megjelent az előfeszítői távolság hatás, amely stabilan megfigyelhető volt mindvégig a több napos tanulás során. Tehát az új szimbólumok gyorsan számokként viselkednek, feldolgozásuk automatikusan az arab számokhoz hasonlóan megy végbe, mely demonstrálja az új címkék gyors beilleszkedését a szemantikus architektúrába.

LEVELI ALIZ

tanári (MA)

MA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Szőke-Milinte Enikő egy. docens, PPKE BTK

Video-játék-világ

Mi történik velünk, miközben videojátékozunk? A játékvilágban megtapasztalt viselkedésünk összefüggésben áll-e azzal, ahogyan az életben viselkedünk? – Ezek a főbb kérdések foglalkoztattak. A videojátékozási szokások vizsgálatának pedagógiai szempontból napjainkban egyre nagyobb jelentősége van, mivel olyan magatartásformákkal hozható összefüggésbe, melyek az egyén erkölcsi érzékét, és társas kapcsolatait tekintve is meghatározók.

Dolgozatom első részében a videojátékok jellegzetességeit, valamint a videojátékozás élményét vizsgáltam meg (neurobiológiai, valamint pszichofiziológiai nézőpontból is megközelítve). Ezt követően kutatásomban középiskolás diákok videojátékozási szokásrendszerét vettem össze a vizsgálati alanyok machiavellizmusának mértékével. Az empirikus vizsgálatok során a kérdőíves kikérdezés módszerét, a machiavellizmus mérésére a MACH-IV tesztet alkalmaztam, valamint egy kisebb filmes kísérletet is végeztem. Az eredmények azt mutatják, hogy kapcsolat van a videojátékokra fordított idő és a machiavellizmus mértéke között.

LUDVIG ZSÓFIA

Csecsemő- és kisgyermeknevelő

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Taskó Tünde Anna főiskolai docens, EKF TKTK

Anya-gyermek kapcsolat: Kötődés

Az anya-gyermek kapcsolat, kötődés a csecsemő és kisgyermekkor egyik legfontosabb történése, amely meghatározó a későbbi társas kapcsolatok és az egészséges személyiségfejlődés szempontjából. Ugyanis a szociális kompetencia kiindulópontját a családtagokkal átélt élmények adják, és ebben sorsdöntő szerepe van az anya-gyermek kapcsolat minőségének. Ez a kapcsolat kihat az egész életünkre, a további társas kapcsolatainkra. Ennek a fontos és meghatározó történések miatt válhatott ez a téma a pszichológiai kutatások egyik legkutatottabb területévé és minden korban és időben aktuális témává.

Úgy gondolom meg kell értenünk hogyan alakul ki és milyen tényezők befolyásolják, mire kell odafigyelnünk és vigyáznunk az anya – gyermek kapcsolat és kötődés terén.

Tudományos munkámmal célom, hogy az anya-gyermek diákok kapcsolatát megismerjem valamint, hogy, a testi kontaktus fontosságát és szerepét felmérjem a diákok kapcsolatában. Valamint vizsgálom az anya viselkedésének, hangulatának hatását a gyermekre illetve az anya és a gyermek érzelmi megnyilvánulásait az elváláskor illetve újraegyesüléskor.

Közvetett céljaim, hogy a későbbiekben a bölcsődében végzett munkám során segítsen az édesanyát és a gyermekét az elválásban a bölcsődébe érkezéskor, valamint az újra egymásra találást a bölcsődei nap végén és ezáltal hozzájárulni ahhoz, hogy a kapcsolatuk ne sérüljön valamint, hogy a kapcsolatuk harmonikusabbá váljon.

Úgy gondolom csak akkor tudok empatikusan hozzáállni ezen fontos helyzetekhez illetve megérteni az anya és a gyermek viselkedését és reakcióit, ha kellő képen elmélyülök az adott témában.

Vizsgálatom során 17 gyermeket figyeltem meg bölcsődei körülmények között, a beszoktatási időszak után. Vegyes korosztály alkotta a mintát. 20 hónapos kortól 3,5 éves korig. Struktúrátlan videofelvételek készítése és elemzése a bölcsődébe érkezéskor, átadáskor illetve a távozáskor. Egy gyermekről tehát két felvétel készült, mindkét szituációban 1-1. A videók elemzéséhez 10+1 szempontból álló megfigyelési szempontsört alakítottam ki, melyet mindkét videó elemzésekor alkalmaztam.

A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy az elváláskor és a távozáskor fontos a testi kontaktus és ez megkönnyíti az elválást valamint az újraegyesülésben is nagy szerepe van illetve az anya hangulata hatással van a gyermekre.

LUKÁCS LILLA JUDIT

Neveléstudományi Mesterszak

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Ágoston Csilla PhD. Hallgató, ELTE PPK

A filmélmény hatásai a tanárszerep különböző vetületeire és a tanárokkal kapcsolatos attitűd változására

Megfigyelhető, hogy egy-egy jó film hatással van a személyes narratívákra: az élmény összefonódik a befogadó gondolataival, s a hitelesnek tűnő történetvezetés következtében évek múltán már csak a végkövetkeztetés marad meg az átélőben. Feltételezhető tehát, hogy az inspiráló elbeszélések valójában az ún. „szunnyadó hatás” (Gillig és Greenwald, 1974) következtében élnek tovább a nézőben. De valóban csak a végkövetkeztetést ültetjük el gondolatainkban, vagy vannak egyéb attitűdöket formáló hatások is, melyeket nem is ismerünk?

A kritikai gondolkodás fontosságát – különösen a média és a pedagógia irányában – már a hetvenes évek óta hangoztatják olyan kutatók, mint Freire (1974) és Giroux (1997, 1994). Lényeges hangsúlyozni, hogy az esetleges médiahatásoktól meg kell tanulnunk védeni magunkat és gyermekeinket. Ennek a nézőpontnak az egyik szószólója, Tyler Cowen (2009) úgy nyilatkozott, hogy az inspiráló történetektől kell a legjobban védeni magunkat.

Pedagógusként számomra ezek a tanárfilmek. Dolgozatomban körbejárom a kritikai pedagógia és a média kapcsolatát, valamint a tanárfilmeket, különös kitekintéssel a tanárszerepre, keresve a jó és a rossz tanár közti eltéréseket. Kutatásomban kérdőíves módszerrel vizsgálom azt, hogy az egyes negatív és pozitív videó filmrészletek milyen asszociációkat, élményeket, attitűdöket váltanak ki az átélőkből. Feltételezésem szerint a média, főleg az ún. hollywoodi kurrikulum (Dalton, 2004) irreális elvárásokkal torzítja az átlagember tanárképét, felszabadító eszmeként állítva be akár radikális gondolatokat is.

Első hipotézisként azt vizsgáltam, hogy a Huebner (1975) által azonosított és Dalton által (2004) használt etikai kategória alapján besorolt jó és rossz tanárokat ábrázoló filmek másképpen befolyásolják-e a befogadó attitűdjét, ezzel validálva ezt a kategorizációs módszert. Ezután megvizsgáltam, hogy az attitűdökre a látott filmen kívül mennyire és hogyan hat a befogadó korábban elraktározott tanárképe (1/b hipotézis), végül pedig megvizsgáltam, hogy a megtekintett videó típusa és a korábbi tanárélmények hogyan befolyásolják a megjelenő saját emlékek számát (2. hipotézis).

Eredményeim alapján elmondható, hogy a Dalton (2004) által használt osztályozási rendszer működik, a rossz tanárt bemutató filmet megtekintők attitűdje lényegesen negatívabb volt, mint a pozitív filmet megtekintőké, a korábbi tanárélmény hatását azonban nem sikerült igazolnom. A második hipotézis tekintetében vegyes eredményeket kaptam.

LUPTÁK ANNAMÁRIA

informatikus könyvtáros

MA, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Verók Attila főiskolai docens, EKF TKTK

A miskolci szabadkőműves páholy(ok) tevékenysége

Témám a magyarországi szabadkőművesség első korszakának (1750–1795) második felével foglalkozik részletesen, amikor Miskolcon is működött páholy. 1781-ben Gróf Szendrői Török Lajos (1748–1810) megalapította az Erényes Világpolgárhoz nevet viselő páholyt, amely az északi régió egyik fellegrájának számított egészen 1788-ig. Készülő tanulmányomban rekonstruálom a páholy életét a fennmaradt töredékes adatokból. Mellőzöm a politikai és összeesküvő elméletek elemzését; a túlmisztifikált történetek kérdéskörét, hitelességük igazolását; csak az irodalompartoló, kultúrateremtő szabadkőművesekkel foglalkozom.

Művelődéstörténetünk egyik fontos szeletéről van szó, mivel a szabadkőművesek aktív tevékenységeinek köszönhetően nagyban hozzájárultak a 19. századi reformmozgalmak előkészítéséhez. Ezzel kapcsolatosan kevés értékes szakirodalom jelent meg, amelyek nem a varázsló szabadkőművességről szólnak. Másodsorban fontosnak tartom, hogy készüljenek úgynevezett mikro-szintű elemzések is, mert azok feldolgozása szintén hiányos e területen. Miskolc erre kiváló példa, mivel központi szerepet töltött be a térségben és egyik leghíresebb páholytagja maga Kazinczy Ferenc (1759–1831) volt, akinek leírásaiból sokat megtudhatunk az itt folyó összejövetelekről. Ezeket kiegészítve egyéb forrásokkal hiteles képet tudok adni a miskolci szabadkőművesség korai szakaszáról.

Kutatásaimat a Magyar Országos Levéltár Bécsi Kapu téri épületében végeztem, a dégi kastélyból fennmaradó másolatok kézhezvételével; továbbá a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Levéltárban értékes adatokat találtam a szabadkőműves ülések helyszínének pontos meghatározásáról korabeli telekkönyvek átnézésével, amelyet egyik leírás sem említ. További terveim közé tartozik felkutatni a páholy eredeti latin nyelvű jegyzőkönyvét és azt összevetni a 20. században újraindulóval, illetve ez utóbbi anyagát teljes mértékben feldolgozni, amely szintén az országos levéltárban található. Úgy vélem, ezáltal Miskolc ebben a témában, teljes mértékben fel lenne dolgozva.

LUPTÁK ANNAMÁRIA

kulturális örökség tanulmányok

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Tóvári Judit főiskolai tanár, EKF TKTK

Az egri egyházi társadalom műveltség- és kultúrapártoló tevékenysége a 18. században

Témám a 18. századi egri egyházi társadalommal foglalkozik, nem részletezem az egyéb csoportokat. Korképet adok arról, hogyan virágzott fel Eger a régió központjává, milyen befolyással bírt a katolikus egyház, miben alkottak maradandót a város püspökei, akik műveltségüket mind a római Collegium Germanicum Hungaricumban szerezték és a megszerzett tudást sikeresen tudták kamatoztatni.

Továbbá, kiemelten vizsgálom Androvics Miklós (1715-1777) egri kanonok könyvhagyatékát. Kutatásom Bitskey István (1941-) 1974-ben megjelent cikkéből indul ki, amelyben közli Androvics fennmaradt könyvjegyzékét, mintegy lajstromként számba vette az elhunyt kanonok könyvtárát. Ez tétélesen 224 darab művet tesz ki. A könyveket halála után Eszterházy Károly (1725-1799) püspök vette birtokba és az épülő könyvtára gyűjteményébe olvastotta. Dolgozatomban azt vizsgáltam, vajon ezekből a könyvekből hány maradt fenn napjainkban is. Az ő könyvhagyatéka által mutatom be, milyen széles körű műveltségre tett szert a társadalom egyházi rétege, nemcsak vezető szerepük miatt. Módszerem az autopszián alapszik, azaz saját kezűleg győződtem meg róla, mely könyvek tartoztak a kanonok könyvtárába. A kutatást az egri Főegyházmegyei Könyvtárban végeztem, a Hittudományi Főiskola Könyvtár Androvicsnak tulajdonított könyvei még feltárára várnak.

A könyvhagyatékból megállapítható, hogy a szellemi élet a 18. században még csak a vidéki területeken alakult igazán ki, nem volt egységes országos központja. A vidék fogalmába itt főleg azok a városok tartoztak bele, amelyek jelentős egyházi erővel bírtak, mint Eger is.

Reményeim szerint dolgozatommal hozzájárultam a 18. századi magyar művelődéstörténet egy szeletéhez, és sikerült egy kicsit jobban megismertetni az egyházi réteg kultúrapártoló tevékenységét, könyvgyűjtési szokásait és eloszlatni azt a közhelyet, miszerint a katolikus papok csak katolikus és vallásos könyveket gyűjtenek, olvasnak.

MAGI MAGDOLNA

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Tóvári Judit főiskolai tanár, EKF TKTK

Egy héroszi törekvés a digitális korban – a Perseus Projekt

A dolgozatom témája a Perseus projekt. A Perseus Digital Library projekt tervezése 1985-ben indult meg. Egy olyan kísérletként indult, amelyben vizsgálják a hálózaton keresztül megosztott digitális gyűjtemények lehetőségeit és kihívásait. 1987 óta gyűjti az ókori görög-római világ történelméhez, irodalmához és magához a kultúrához kapcsolódó dokumentumokat, folyamatosan növelve a digitális gyűjteményt. Célja eredetileg tehát az ókori, klasszikus görögségre vonatkozó anyagok összegyűjtése volt. Az idő múlásával azonban kiterjedt gyűjtőkörük az ókori római kor emlékeire és humán tudományok körében megjelent dokumentumokra is. Később pedig szélesítették is a fókuszot a korai modern angol nyelvre, az amerikai polgárháborúra, London történetére és topográfijára, a mechanika történetére, a technikai nyelv automatikus azonosítására a tudományos dokumentumokban és más hasonló területekre.

Munkásságuk meghatározza, hogy a következő generáció milyen mértékben lesz képes olvasni olyan nyelveken, amelyeket a múltban használtak, valamint megvizsgálni ősi leleteket és felfedezni történelmi tereket.

A Perseus fenntart egy weboldalt, amelyen keresztül elérhetőek az évek során fejlesztett gyűjteményei és szolgáltatásai. Így ezek ingyenesen hozzáférhetőek a felhasználók számára interneten keresztül.

A célom a dolgozattal, hogy egy képet nyújtsak ezen digitalizálási projekt jelenlegi helyzetéről, esetleges lehetőségeiről a gyűjteményein és a szolgáltatásain keresztül. Majd bemutatni a projekt fejlődését, céljait és kifejtetni, hogy céljai eléréséhez milyen lépéseket tehetne.

MAHR KLAUDIA

Óvodapedagógus

BA, 6. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető: Kolosai Nedda adjunktus, ELTE TÓK

A mesék hatása az Óvodáskorú gyermekekre. A képen látott és a szóban hallott mesék hatása az óvodáskorú gyermekekre

Kutatási cél: Kutatásomban arra a kérdésre keresem a választ, vajon miből értenek meg többet az óvodáskorú gyerekek; a látott képekből és szavakból, vagy a hallott szavakból? Segíti-e a vizuális cselekmény, vagy gátolja a történet lényegének és a történetrészek kapcsolatainak megértését? Hipotézisem szerint a mesélés, ebben az esetben is a fejből való elbeszélés a könnyebben értelmezhető az óvodáskorú gyerekek számára. A személyes kapcsolat és az élő szó varázsa nem helyettesíthető a mesefilmekkel.

Kutatási módszerek: Középsős, 4-5 éves korcsoportot választottam a méréshez. A két 10 fős csoporttal vizsgálatot végeztem ugyanarra a történetre. Egyik csoporttal DVD-t néztünk, a másik csoportnak fejből meséltem. A választott mese: Bálint Ágnes: Mazsola és Tádé Vigyük haza. c. rész. A szülői kérdőívre adott válaszok és a gyerekekkel végzett Sindelar részképesség vizsgáló teszt segítségével válogattam össze a kétszer tíz fős csoportot. Ezekre a megelőző tájékozódásokra azért volt szükség, hogy megközelítően azonos mesenézési, – hallgatási szokásokkal valamint pszichés képességekkel rendelkező gyerekek kerüljenek mind a két csoportba. Így a vizsgálatom eredményét kevésbé tudják befolyásolni az eltérő képességi szintek, mesélési szokások, és a két csoport összetétele megközelítően azonos lett.

Következtetés: Összességében elmondhatom, hogy az általam felállított hipotézis, miszerint a gyermekek könnyebben megértik a mesét, ha azt élő szóban hallják beigazolódt. Megtapasztalhattam, hogy valóban nem hagyhatjuk őket egyedül a televízió előtt, hiszen a korosztályuknak való mese megértésével is nehézsége van a többségnek. Meg erősítést kaptam a szóban hallott mesék különleges erejéről. Megtapasztalhattam mennyire más mesét mondani fejből, mint olvasni. Szándékomban áll a vizsgálatom eredményéről a szülőket is tájékoztatni, hogy felhívhassam a figyelmüket a dolgozatomban feltártakra, továbbá későbbi munkám során is szeretnék hangsúlyt fektetni, a mesélés varázslatos tulajdonságaira.

MÁRKI GABRIELLA

pszichológia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Pigniczkiné Rigó Adrienn egyetemi adjunktus, ELTE PPK

A rejtélyes női betegség: az endometriózis pszicho szociális aspektusainak vizsgálata

Az endometriózis világszerte minden tizedik nőt érintő nőgyógyászati megbetegedés. Az endometriózis kapcsán megjelent legtöbb hazai és nemzetközi kutatási beszámoló, tanulmány főként biológiai úton vizsgálja az említett nőgyógyászati megbetegedést, míg a pszichológia-központú vizsgálatok – Magyarországon különösen – kevesebb adatot és eredményt közölnek, ebből fakadóan a betegség pszichológiai kontextusa kevésbé feltárt. Vizsgálatom célja az életminőség, a depresszió és szorongás prevalenciájának vizsgálata az érintett vizsgálati csoporton belül, továbbá mért adatokkal alátámasztani a prevenció és szakszerű pszichológiai segítség szükségességét. Módszertan: Az adatok gyűjtése a jelenleg aktív, magyar nyelvű endometriózis fórumokon a regisztrált felhasználók, továbbá a Női Egészségért Egyesület és Semmelweis Egyetem, 1. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, Endometriózis Ambulancia munkatársainak segítségével történt. Az adatok felvétele online kitölthető kérdőívek alkalmazásával 2012. november 13. és 2013. január 3. között zajlott. Méréseszközök: Endometriosis Health Profile (EHP-30), Beck Depresszió Kérdőív (BDI), Spielberger-féle Vonás Szorongás Kérdőív (STAI-T), továbbá a betegség feltételezett kiváltó okaira és az orvosi kezelések melletti kiegészítő kezelésekre rákérdező nyitott kérdések. Minta: Az endometriózis betegcsoport vizsgálata 67 endometriózissal élő nő bevonásával történt, akik orvosi diagnózissal, illetve a betegség erős gyanújával bírnak. A vizsgálat eredménye: Az endometriózissal élő, magyar nők életminőségének mérésére megfelelőnek találtam az Endometriosis Health Profile (EHP-30) mérőeszközt, amely eredménye pozitív együttjárást mutat a depresszió és szorongás kérdőívek eredményeivel. A vizsgálati személyek többségénél depresszív tünetek, a harmaduknál szorongással összefüggő tünetek jelentek meg. A nyitott kérdések alapján a legtöbb nő lelki okokat feltételez a betegség kialakulásának háttérében, ugyanakkor az orvosi kezelés mellett elsősorban az életmód megváltoztatását és alternatív kezelési eljárások igénybevételét választják. A vizsgálat egyedisége: a speciálisan endometriózissal élő nők életminőségének mérésére kifejlesztett Endometriosis Health Profile (EHP-30) mérőeszköz korábbi, magyar mintán való használatára vonatkozó kutatási eredmény nem találtam, így először került sor az alkalmazására.

MÁRKUS LILLA

pszichológia

MA, 3. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

ÓZE ÁGNES

pszichológia

MA, 3. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Hámori Eszter egyetemi docens, PPKE BTK

Anya-csecsemő interakciók az intencionalitás bontakozása idején (A triádikus interakciók jellemzése a 9–12 hónapos kori „Játék helyzet-vizsgálat” alapján)

Dolgozatunkban a csecsemőkori intencionalitás bontakozása idején megjelenő triádikus – az anya, a gyermek és a játéktárgy közötti – interakciók sajátosságait mutatjuk be. Keresztmetszeti vizsgálatunkban 36 tipikusan fejlődő, jó szocioökonómiai háttérrel rendelkező 8–13 hónapos csecsemővel és édesanyjával vettük fel a „Játék helyzet módszer”-t (Hámori, 2005). A módszer sajátossága, hogy az anyának kötött időn belül kell megismertetnie gyermekével 5 darab, a gyermek fejlettségi fokának megfelelő, illetve attól némileg eltérő nehézségű játéktárgyat. Ugyanakkor szabadon dönthet abban, hogy milyen sorrendben mutatja be a tárgyakat, és mennyi időt enged egy tárgy megismerésére. A helyzet ennél fogva alkalmas arra, hogy „tanítói” szituációban (Gergely, Egyed, Király, 2007) vizsgálja a pár interakciós sajátosságait.

Kutatásunk során arra voltunk kíváncsiak, hogy 1) hogyan befolyásolja a játékok nehézségi foka az anya–gyermek interakciós mintázatot és 2) az anyai „osztentív kommunikáció” (Csibra, Gergely, 2007) megjelenését, ill. 3) az „osztentív kommunikáció” megjelenése milyen hatással van a gyermeki játéktevékenységre, valamint 4) az anya–csecsemő interakció színvonalára. Az interakciós felvételek elemzéséhez saját kódrendszert fejlesztettünk ki, ennek segítségével a gyermeki, az anyai és a diádikus viselkedéseket összesen 22 alskálán értékeltük.

Legfontosabb eredményeink szerint összefüggést találhatunk a játékok nehézségi foka és az anyai osztentív jegyek megjelenése között. Minél nehezebb típusú volt a játék, annál inkább előhívta az anyából a tanítói attitűdöt. Továbbá a szülői jelölt kommunikáció pozitív irányban befolyásolja az anya–csecsemő diád érzelmi hőfokát, a szülői aszisztált segítség pedig a gyermek játék helyzetben mutatott manipulációs szintjét. Játéktárgy-specifikus mintázatokat találtunk bizonyos interakciós változók együttjárásaiban. A játéktárgy nehézségi fokától függött a diádikus összehangolódás és az anyai osztentív jegyek kapcsolata. A játéktárgy nehézségi fokától azonban független volt az anya és a gyermek érzelmkifejezése közötti együttjárás.

Eredményeink újdonsága, hogy a játéktárgyak nehézségi fokának függvényében mutatjuk be a szülői „tanítói attitűdök” és a triádikus interakciós mintázatok megjelenése közötti összefüggést. Kutatásunk alapul szolgálhat olyan intervenciós eljárásokhoz, amelyek az anya–gyermek együttjátszást, mint módszert alkalmazzák a korai fejlesztő programok tervezésében.

MÁRTA MATILD

Kulturális mediáció

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. Újvári Edit egyetemi docens, SZTE JGYPK

Önsegítés, társadalmi terápia és közösségfejlesztés

Saját lelki stabilitásunk és társas közegünk közérzetének működése összefügg, folytonos interakcióban áll egymással, képesek hatást gyakorolni egymásra. Vizsgálódásaim során az foglalkoztatott, hogy e jelenség okaiból milyen következtetések vonhatóak le a társadalmi változásokra vonatkozóan. Milyen kapcsolat mutatható ki az egyén frusztrációi és a nemzeti felfogás, társadalmi közérzet között? Kiindulási pontom egy jelenkori tendencia: az önsegítő módszerek, irodalmak és csoportszerveződések közkeletűvé válása. Ennek lehetséges okaiként a valódi csoportlét hiányát, a hagyományos orvos beteg kapcsolat elszemélytelenedését, az individualista útkeresés bizonytalanságát és a folytonos megfelelési kényszer dominanciáját állapítottam meg, amik által egyre nehezebbé válik eredendően belénk kódolt társas igényeinket és belső motivációinkat természetes módon működtetni. Az egyénben ebből kifolyólag kialakuló „működési zavarok” kivethetőek arra a társadalmi életre is melynek a része. Ahogy zavarokat, úgy változásokat is okozhatnak egymás egyensúlyteremtési képességeiben. Alkalmazott módszertanként a „gyógyítói” oldal nézőpontjait vizsgáltam interjúk készítésén keresztül. Ide tartozik a pszichológia, alternatív gyógyászat és mentálhigiéné szemlélete. Ezt kibővítő kutatásaim az alternatív közösségfejlesztésekkel kapcsolatban azt igazolják, hogy a kollektív, társadalmi közérzet előremutató változásait csakis alulról szerveződően, a civil háttérben és a kis közösségek működtetésén keresztül lehet elkezdni. Tanulmányaim, a kulturális mediáció feladata és eszközrendszere – ami az eltérő kultúrák értékeinek megismertetését és a társadalmi integráció erősítését jelenti –, összehangolhatóak lehetnek azzal célkitűzéssel, hogy az alternatív kezdeményezésekből származó innovatív tartalmakat hitelesen megjelenítve hozzáigazítsa felfogásunkhoz. Ezzel is példáját szolgáltatva az arisztotelészi gondolatnak, miszerint a boldogság nem állapot, hanem aktivitás.

MAYER MIKLÓS ISTVÁN
Kulturális Örökség Tanulmányok
MA, 4. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Verók Attila főiskolai docens, EKF TKTK

Szapolyai János Zsigmond (1556–1571) erdélyi fejedelem. Kísérlet egy pszichobiográfiai vázlat kidolgozására

A vesztes mohácsi csata és Buda elfoglalása után kialakult zavaros viszonyok során az ország három részre szakadásával létrejött a későbbi Erdélyi Fejedelemség alapja. Ezt az alapot, az édesanyja halála után, Szapolyai János Zsigmond István – II. János (1540 – 1571) választott magyar király, az első erdélyi fejedelem, rakta le és alakította ki a 150 éven át fennálló államalakulat berendezkedését. Természetesen ez számtalan, az utókor által nem vagy félreértett megegyezéssel és kompromisszummal járt. Ez megmutatkozott a Török és a Habsburg Birodalom közötti egyensúlyozásában, éppúgy, mint a nemzetségekkel való megegyezésben az országon belül. Korában páratlan módon létrehozta és elfogadta a négy bevett vallás (katolikus, evangélikus, református, unitárius) szabadságát és terjesztését, „mert a hit... hallásból lészön”. A megszűnt budai királyi udvar szerepét átvéve kiemelkedő módon támogatta a kultúrát és a művészeteket. Bár a speyeri egyezmény (1570) után korai halála miatt, csak pár hónapig viselhette hivatalosan a fejedelmi címet, szerepe mindmáig kiemelkedő. Még akkor is ha a hite miatt a vele ellenséges katolikus egyház a 17. századtól megpróbálta lejáratni és „János Zsigmondot” csinált belőle, holott életében senki nem ismerte ezen a néven.

Természetesen működésében meghatározó szerepe volt személyiségének, melyre hatással voltak gyermekkori emlékei, életének szorongásai és jól vagy kevésbé jól alakuló társas kapcsolatai egyaránt. Jelen dolgozat ezek bemutatására tesz kísérletet a pszichobiográfia módszereivel, mely a pszichológia történelmi alkalmazása, kifejezetten egyének élettörténetére vagy pályafutására. A „csonka családban” történő felnőtté válás, az édesanya ragaszkodása és fojtó szeretete, a melankolikus lelki alkat mind meghatározói voltak szorongásos, beteges alkatának. A sikertelen házassági kísérletek és kielégítetlen ösztönök szorongást, feszültséget majd szublimációt okozhattak, mely a kultúra támogatásában jelent meg. Ezt segítették még azok a tulajdonságok, melyek az alkotó embert (Cropley) jellemzik, és a fejedelem is magáénak mondhatott. Rövid élete külső és belső harcokkal volt tele, de harcos élete során csak a Haza üdvéért tevékenykedett.

MÁZI ORSOLYA

Andragógia

BA, 3. félév

Zsigmond Király Főiskola

Témavezető: Laki Ildikó főiskolai adjunktus, ZSKF

Kultúra és/vagy politika Magyarországon, az elmúlt húsz év tükrében. Finanszírozás, értékek, társadalmi kérdések

Dolgozatom rövid áttekintés kíván lenni a hazai kultúra különböző – elsősorban – finanszírozási kérdéseiről. Munkám során egyfelől vizsgáltam a kultúra általános kérdéseit, a kulturális tevékenységek alapvető tulajdonságait, illetve az előadó-művészeti törvény előnyeinek, hátrányainak tárgykörét. Másfelől vizsgáltam a színházak jelenlegi helyzetét, különösen a belső finanszírozási rendszert, az állami források csökkenésének okait, illetve a támogatások sokszínű formáinak részletes keresésével, valamint esetleges hiányosságainak feltárásával a színházi intézményekre gyakorolt pénzügyi hatást. Kérdésként vettem fel, hogy a mai társadalomnak, gazdaságnak miért érdeke a kulturális intézmények, így például a színházak további működtetése, továbbá azt is kérdésként vetődött fel bennem, hogy a csökkenő állami támogatások okán az egyes szakemberekben kialakult közös aggodalom jogosnak mutatkozik-e. (A színházak a jövőbeli önfenntartó intézményekké való átalakulásának kérdésköre igen aggasztó tényező a szakmában.)

Dolgozatom során különböző szakirodalmakra támaszkodtam, illetve néhány interjúra, amelyeket neves színházi szakemberekkel folytattam. Célom egy átfogó kép alkotása a jelen kor kulturális helyzetéről, a színházak jelenlegi finanszírozási állapotáról. A munka befejeztével megállapításra került, hogy a színház az a szféra a kultúrában, mely – ha nem is egészében, de – túlélte a rendszerváltást. Ha összehasonlítjuk a jelenlegi és a rendszerváltáskor jellemző színházi támogatásokat, akkor azt a következtetést lehet levonni, hogy a kultúra jelenleg is komoly finanszírozásban részesül, köztük a színház intézményrendszere.

MECSER ANIKÓ

pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Smohai Máté egyetemi tanársegéd, KRE BTK

A Facebook függőség- és a motiváció kapcsolatának vizsgálata Magyarországon

Az Internet- függőséget 2013-tól az APA (American Psychiatric Association) hivatalosan is pszichológiai zavarnak nyilvánítja. Az Internet-függőségben belül egy specifikus függőség a Facebook-függőség. Magyarországon még nincs olyan kérdőív, amellyel mérni lehetne a Facebook-függőség értékét. Norvég kutatók (Andreassen és mtsai, 2012) publikáltak a Psychological Reports-ban a Bergen Facebook Addiction Scale (BFAS) tesztet, amely alkalmas a Facebook-függőség mérésére klinikai és kutatási céloknál is. C. S. Andreassen, a kutatás vezetője e-mailen keresztül elküldte nekem a BFAS tesztet, és engedélyezte, hogy kutatási célokra felhasználjam. A teszt adaptációját a fordítás-vissza fordítás szabályai szerint végeztem el.

A kutatásom célja a Facebook-függőség és a motivációk kapcsolatának vizsgálata volt. Továbbá a különböző motivációk valamint a Facebook-függőség nemek szerinti eloszlásának dominanciájának vizsgálata. A fő hipotézisem az volt, hogy a motiváció és a Facebook-függőségre való hajlam erőssége között pozitív korreláció van. Egyes motivációk erősebb korrelációt mutatnak a BFAS teszttel, mint mások.

A főhipotézisem mentén különböző alhipotéziseket fogalmaztam meg. Ebből az egyik legfontosabb, hogy FOMO-fóbia (félelem attól, hogy valamiről lemaradunk) erőssége és a Facebook-függőség között pozitív kapcsolat van.

A hipotéziseim ellenőrzésére egy Motivációs kérdőívet szerkesztettem. A kérdőív alskáláinak meghatározásához egy előzetes kvalitatív kutatást végeztem 66 ember megkérdezésével. Ez alapján a legfőbb motivációkat a facebookozással kapcsolatban a következő alskálák ként határoztam meg: kapcsolattartás, információszerzés, tanulás, FOMO-fóbia, önkifejezés, unaloműzés, önbizalom növelés. A függőség mértékének meghatározására a BFAS tesztet használtam. A kérdőíveket további kérdésekkel kiegészítve egy egységes Online- kérdőívként állítottam össze. Az Online-kérdőívet 172 ember töltötte ki. A statisztikai elemzéseknél leíró statisztikát, korrelációt, és t-próbát használtam.

A nemek szerinti vizsgálatból megállapítható, hogy a nők hajlamosabbak a Facebook-függőség kialakulására, valamint szignifikánsan többet használnak a Facebook kapcsolattartási funkcióját, mint a férfiak. Az önkifejezés motivációján kívül minden motivációnál nagyobb átlagértéket érnek el a nők, mint a férfiak. A Facebook-függőség erőssége és a facebookozással töltött idő között szignifikáns kapcsolat van.

A kutatás alapján megállapítható, hogy a függőség felmerülése esetén érdemes vizsgálni a facebookozással töltött idő mennyiségét, valamint az egyes motivációk erősségét.

Azok az emberek, akiket a Facebook használatára a kapcsolattartás motivál, kevésbé hajlamosak a Facebook-függőségre, mint azok, akiknél a FOMO-fóbia vagy az önbizalom növelés motivációja dominál.

MERSEI HELLA MÓNIKA

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Lábadi Beatrix egyetemi adjunktus, PTE BTK

Olvasott és hallott szövegértés vizsgálata negyedikes gyerekeknél az elmeteória és a mentális lexikon tükrében

A szövegértési kompetencia felmérések a közelmúltban nagyon népszerűek lettek az iskolákban. Gyakorlatilag az országban negyedik osztálytól majdnem minden második évfolyamnak (a tizenkettedikeseket kivéve) kötelező részt vennie az Oktatási Hivatal által minden évben megrendezésre kerülő országos kompetenciamérésen (a negyedikeseknél: készség és képességmérés). Mivel, a szövegértési kompetencia nemcsak a felmérésekben játszik kiemelkedő szerepet, hanem a sikeres továbbtanulásban is, fontosnak tartottam, megvizsgálni, hogy e képesség milyen tényezőkkel függhet össze, a már ismerteken kívül. Kutatásom célja, az volt, hogy megvizsgáljam a negyedikes gyerekek hallott és olvasott szövegértése összefüggést mutat-e a mentális lexikon terjedelmével, az elmeolvasó képességével és a munkamemória kapacitásával. Vizsgálatomban a három általános iskola negyedikes diákjainak a hallott, és az olvasott szövegértési kompetenciáját egy-egy szövegértési szintfelmérővel mértem fel. Az elmeolvasó képesség mérésére a Happé-féle Strange Stories tesztet használtam. A mentális lexikon terjedelmének vizsgálatára szóasszociációs tesztet alkalmaztam. A munkamemória kapacitás felmérésére pedig Hallási mondatterjedelem tesztet választottam. Az eredmények alapján elmondható, hogy a hallott és olvasott szövegértési kompetencia valamilyen módon összefüggést mutat mind a mentális lexikon terjedelmével, az elmeolvasó képességgel és a munkamemória kapacitásával is. Kutatásom válaszként szolgált számos bennem felmerülő kérdésre, de egyben újabb kutatások kiindulópontjává is válhat, hiszen számos újabb kérdést vet fel.

MÉSZÁROSNÉ GÁL ADRIENN

Szociálpedagógia

BSc, 3. félév

Apor Vilmos Katolikus Főiskola

Témavezető: Fehér Ágota Judit főiskolai adjunktus, AVKF

Megküzdés a cukorbetegséggel az érzelmek és a kapcsolatok világában

Dolgozatomban az 1-es típusú cukorbetegség sajátos fiziológiai és lelki folyamatainak körvonalazását céloztam meg, ehhez 90 érintett vélekedését összegeztem kérdőíves vizsgálatban.

A diabétesz testi-lelki tüneteinek szakirodalmi áttekintésével alátámasztást nyert a szervezet tartós állapotváltozása főként az anyagcsere-ingadozások és a fegyelmezett életmód által (Somogyi–Rosta, 2010; Halmos–Jermendy, 2002), melyek a személyiség sokrétű megérintődésével is társulnak. A szövődményektől való félelmek, a hangulatin-gadozások az érzelmek nehezebb kontrollálásával is járnak, melynek szerepe van a betegséggel való megküzdés folyamatában. Orosz (2002) vizsgálatai is alátámasztották pl. az ingerlékenység növekedését, egyben az önszabályozás és koherencia-érzék csökkenését, tendenciájában pedig a társas mobilizálás fontosságát.

Vizsgálatomban azonosítani törekedtem a betegséggel való megküzdés folyamatában meghatározó érzelmi intelligencia és a társas kapcsolatok szerepét, a következő módszerekkel: 1. Bar-On Szociális és érzelmi intelligencia kérdőívének Önbecsülés, Impulzivitás, Stressztűrés és Empátia alskálái, 2. Oláh Attila Megküzdési Mód Preferencia Kérdőívének Támaszkeresés alskálája, valamint 3. saját további kérdéseim által a betegség társuló nehézségeiről, elfogadásának mértékéről és meghatározóiról, a megnyugvás elérésének személyes és társas módjairól. A válaszokat a betegség fennállásának időtartama és a nemi sajátosságok tükrében elemeztem az SPSS 17.0 statisztikai program segítségével.

Az eredmények alátámasztják a betegséggel társuló nehézségeket, főként a diéta betartását, a szúrások elviselését és a rossz közérzetet. A betegséggel való megküzdés során kirajzolódik az ellenállás-támadás reakciója, a betegség teljes elfogadásának hiánya, főként a 10-19 éve cukorbetegek körében. Az érzelmi hullámvölgyek mögött a fizikai állapotváltozás lényeges, az ingerlékenység szignifikáns negatív kapcsolatban áll az önbecsüléssel és stressztűréssel, kiemelten nőknél. A társas támasz szerepét tekintve a családtagokon túl más cukorbeteggel való találkozás vágya kiemelt. Eredményeim úgy vélem, rámutatnak az érintettek megsegítésének fő irányvonalaira is a lelki-érzelmi megnyugvás által a testi tünetek pozitív változásának reményében.

MISINKÓ DITTA

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Dr. Pálfi Sándor főiskolai docens, DE GYFK

Óvodás korú hátrányos helyzetű gyerekek szocializációjának segítése a konstruktivista pedagógiai neveléssel

Dolgozatomban az óvodás korú hátrányos helyzetű gyerekek szocializációjának segítését vizsgáltam a konstruktivista pedagógia módszereivel. A szakirodalmi áttekintés első részében a konstruktivizmus elméleti alapjait dolgoztam fel, míg a második felében a nevelés, szocializáció, közösség főbb fogalmait definiáltam, a témában megjelent könyvek és cikkek segítségével.

Kutatásomban azt feltételezem, hogy a Helyi Nevelési Programjukban a konstruktivizmus elveit valló óvodák eredményesebbek a hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében. Valamint azt, hogy a konstruktivista pedagógia olyan nevelési elveket alkalmaz, amely az emberi környezetben megmutatkozó értékek megbecsülésére és az együttérzésre, segítőkészésre, önzetlenségre ösztönzi a gyerekeket az előzetes tudásukra építve, így segítve a hátrányos helyzetű gyerekek szocializációját.

MOLNÁR DÁVID

Pedagógia tanár – Történelem tanár

MA, 1. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Vincze Beatrix főiskolai docens, EKF TKTK

A polgári iskola műveltségformáló szerepe Törökszentmiklóson a Horthy-korszakban

A polgári iskola műveltségformáló szerepe Törökszentmiklóson a Horthy-korszakban

Kutatás témája Törökszentmiklós oktatási, kulturális helyzete az 1920–1940-es évek között. A dolgozat választ keres arra, hogy gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter reformjai az oktatásban, hogyan hatottak Törökszentmiklós életére? Különös tekintettel a Polgári Fiúiskola létrejöttére, működésére, társadalomformáló szerepére és sikerességének vizsgálatára. Hogyan és milyen hatékonysággal sikerült visszaszorítani az analfabetizmust? Milyen eszközökkel sikerült megteremteni a helyi értelmiséget?

A dolgozat bemutatja a polgári iskolák helyét és szerepét ebben a Trianon utáni új oktatási rendszerben. Kiemeli Klebelsberg Kunó kultuszminiszter főbb nevelési célkitűzéseit, mivel az ő tevékenysége a magyar oktatásügy egyik fénykorát jelentette. Klebelsberg oktatáspolitikai elképzeléseit a trianoni béke határozta meg, fel kellett építenie egy romokban heverő ország oktatásügyét, kiutat, reményt kell adnia az ország újjászületéséhez. Az elmaradott országrészekben, így az Alföldön, lakóhelyemen, Törökszentmiklóson is, meg kellett szervezni a leszakadó társadalmi csoportok iskoláztatását, fel kellett számolni az analfabetizmust. Ezért több ezer főleg tanyasi iskolát épített az ország szerte. A középfokú oktatás erősítésével emelni kell a magyar polgárság műveltségét, szakképzettségét.

A korszak oktatáspolitikájának szakirodalma mellett, a korabeli helyi források feldolgozásával kívánom bemutatni a témát. Kiemelten nagy szerepet kap a korabeli Törökszentmiklós és vidéke című folyóiratnak, valamint a polgári iskola évkönyveinek a feldolgozása. A polgári iskola alapításának körülményeire, az új épületért folyó izgalmas harcra, melyet a helyi értelmiség vívott meg ebben a nehéz történelmi időszakban. A szerző képet kíván adni arról, miként működött maga az iskola, mit tanítottak, milyen műveltséget, valamint milyen további lehetőségeket adott a végzős tanulóknak.

A sajtó, néhány tanár, illetve diák visszaemlékezésének és a rendelkezésre álló dokumentumok alapján szól a polgári iskola pozitív hatásairól.

MOLNÁR NIKOLETT

Emberi erőforrás tanácsadó

MA, 3. félév

Szent István Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Kenderfi Miklós egyetemi docens, tanszékvezető, SZIE GTK

A HR pálya bemutatása a területen működő szakemberek és az emberi erőforrás tanácsadó szakos hallgatók véleményének tükrében

A dolgozat témája az emberi erőforrás tanácsadó mester szak hallgatói véleményének összevetése gyakorló HR-es szakemberek tapasztalataival. A Szent István Egyetem 2011/2012-es tanévben végzős hallgatóit és 2012/2013-as tanévben tanulmányaikat megkezdő nappali és levelező tagozatos hallgatóit vizsgáltam.

A kutatás célja a HR-es szakemberek körében jellemző munkához fűződő értékek feltárása, valamint a mindennapos tevékenységekhez szükséges képességek, ismeretek bemutatása. Ezzel összefüggésben arra keresem a választ, hogy az emberi erőforrás tanácsadó képzés mennyire fedi le a gyakorló szakemberek elképzeléseit, képesség- és ismeretbeli igényeit.

A kutatás alapját három módszer adja: a Super-féle munkaérték-kérdőív, két önálló szerkesztésű kérdőív (külön a gyakorló szakembereknek és külön a végzős hallgatóknak) és a vizsgált felsőoktatási szak képzési kimeneti követelményeinek elemzése. Ezen módszerekkel kívánom hipotéziseimet igazolni.

A vizsgálat egyik legfőbb eredményeként megfogalmazható, hogy a HR pálya új szemléletű megközelítése van kialakulófélben.

MOLNÁR EMESE
pszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Csókási Krisztina egyetemi tanársegéd, PTE BTK

Gyulladásos bélbeteggek vizsgálata a perfekcionizmus, a külső-belső kontroll és az egészség-kontroll-hely tükrében

A gyulladásos bélbetegségek (IBD, Crohn-betegség, Colitis ulcerosa) vizsgálata az utóbbi években egyre nagyobb érdeklődésre számot tartó kutatási téma, jóllehet, a vizsgálatok inkább az orvosi aspektussal foglalkoznak. Jelen kutatás célja a külső-belső kontrollosság, egészségkontroll-hely, illetve a perfekcionizmus mértékének vizsgálata IBD-s és egészséges személyek esetében. Vizsgálatomban 71 fő vett részt (N=71), akiket két csoportra osztottam: 37 fő alkotta a beteg csoportot és 34 fő a kontrollt. Az eredmények szerint a kontroll csoport inkább belső kontrollosként jellemezhető, egészségi állapotuk alakulásában saját, belső adottságuknak tulajdonítanak nagy szerepet. Az általam felhasznált négy kérdőív tekintetében három esetben találtam szignifikáns nemi eltérést: az IPC véletlen, a DAS külső elismerés igénye és a DAS külső kontroll, szemben az autonómia és a belső kontroll igényével alsókálák esetében. Ezek az eredmények részben ellentmondanak az eddigi kutatási eredményeknek és további, célzottabb fókuszú kutatások elvégzésére inspirálhatnak.

MOLNÁR SZANDRA

Pedagógiai tanár – Andragógus tanár

MA, 1. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Művészeti, Nevelés- és Sporttudományi Kar

Témavezető: Holecz Anita adjunktus, NYME MNSK

Pedagógusok munkahelyi elégedettségének vizsgálata protektív faktorok tükrében. Segít-e a flow élmény és az erények birtoklása?

Napjainkban vajon a pedagógusok számára nyújthat-e örömforrást, elégedettséget munkájuk?

Dolgozatunkban a pedagógusok boldogságának, munkahelyi elégedettségének hátterét vizsgáltuk külső hatások és két protektív faktor, az erények birtoklása és a flow képesség szempontjából.

Vizsgálatunkat kérdőíves vizsgálattal végeztük aktív pedagógusok körében, melyben 435 pedagógus vett részt. A mérőeszköz szociodemográfiai adatokra, boldogságszintre vonatkozó kérdéseket foglalt magába, továbbá a Flow kérdőívet (Oláh, 2005), a VIA kérdőívet (Peterson–Seligman, 2004), az erőségek alkalmazására vonatkozó kérdéssort, valamint egy általunk összeállított, pedagógusok munkaelégedettségét vizsgáló kérdéssort tartalmazott.

Vizsgálatunk célja a pedagógusok általános és munkahelyi boldogságszintjének, munkavégzés során megélt áramlatélményének, birtokolt erényeiknek, erősségeiknek, a pedagógiai közvetítő folyamat során alkalmazott erényeiknek, erősségeiknek és munkaelégedettségüknek a feltérképezése.

Előzetesen úgy gondoltuk, hogy a pedagógusok munkahelyi boldogságszintje, munkavégzés során megélt áramlatélménye, birtokolt erényeik, erősségeik alkalmazásának lehetősége befolyásoló tényezők munkaelégedettségükre. Eredményeink alapján megállapítható, hogy a pedagógusok munkahelyi boldogságszintje és a munkájuk során alkalmazott erősségeik között kapcsolat áll fent. Továbbá a pedagógusok munkahelyi boldogságszintje és munkahelyi flow élménye között erős kapcsolatot mutattunk ki, illetve a pedagógusok munkahelyi áramlatélménye és a munkavégzés során alkalmazott erősségei között kapcsolat áll fent. Megállapítható, hogy az áramlatélmény, a munkával való összelégedettség és az apátia élmény redukálása hat legerősebben a pedagógusok munkaboldogságra.

Eredményeink alapján az a pedagógus elégedett a munkájával, akinek általános és munkában érzett boldogsága magasabb, képességei összhangban vannak munkakörével, nem válik apatikussá, vagy éppen ellenkezőleg, szorongóvá. Továbbá, aki elkötelezett pályája iránt, illetve az emberiesség és szeretet erényét alkalmazni tudja munkájában – kedves és szeretni tud – és nem kell megfelelnie az intellektuális kihívásoknak, nem szükséges a folyamatos tanulás, megújulás élményét átélnie.

Úgy véljük, hogy a pozitív pszichológia alkalmazása a pedagógus pályán lévők esetében közvetlenül hozzájárulhatna boldogságuk emelkedéséhez, közvetve pedig befolyással lehetne munkaelégedettségükre, valamint a kiegész, pályaelhagyás kockázatának csökkentésére.

NAGY ANNA

Magyar nyelvészeti és irodalmi tanulmányok

MA, 10. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: dr. Selyem Zsuzsa egyetemi adjunktus, BBTE

„Apád mondja meg.” Sztereotipikus családkép az általános iskolai irodalom tankönyvekben

Milyen családképet, milyen családtípusokat reprezentálnak, s ezzel milyen társadalmi szereplehetőségeket villantanak fel a 10–14 évesek számára az irodalomtankönyvek – megpróbálom felderíteni a tankönyvekben előforduló, a családdal, anyasággal, apasággal kapcsolatos reflektálatlan sztereotípiákat, melyek leszűkítik a társadalmi valóságban való tájékozódás lehetőségeit, és sok esetben anakronisztikus világképet konzerválnak.

A szövegek az idill és szenvedés képei között kevés átmenetet, változatosságot mutatnak. Az elmúlt korok világképét tükröző alkotások mellett alig van társadalomtörténeti jellegű magyarázat. A feladatok és értelmezések legtöbb esetben előre gyártott tudást közvetítenek, ahelyett, hogy gondolkodásra és termékeny kérdésfeltevésre biztatnának.

Munkám nem tankönyvkritika, hanem útkeresés próbál lenni azért, hogy a 10–14 évesek nyitottabb szemlélettel és valóban felhasználható tudással, tájékozottsággal közelíthessenek az irodalom, illetve saját társadalmuk felé.

NAGY SÁNDOR

Informatikus könyvtáros
BSc, 9. félév
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

Témavezető: Dr. Kovács Béla Lóránt egyetemi adjunktus, DE IK

ETO jelzetszerkesztési szabályok algoritmizálása

Dolgozatomban azt a programot szeretném bemutatni, ami köré egész kutatásom felépült. Az alap programot egy hallgatótársamtól készen kaptam: képességeiben azonban jóval szerényebb volt, viszont sok lehetőséget rejtegetett magában, melynek kiaknázására jelenleg is törekszem. Néhány társammal a programot jelenleg is fejlesztjük. Az ETO jelzetszerkesztő program fejlesztése során nem kerültem meg a felhasználói döntést, ugyanis, ha elfordultam volna az automatizálás irányába, akkor annak problémái meghaladták volna munkám tartalmi határait, valamint olyan távlatokba vezetett volna el, ahonnan már nem láthattam volna a fő problémákat. Viszont a tárgyalás során foglalkozom az automatizálás lehetőségeivel is. Nem lehet ezt a problémát, irányt szó nélkül hagyni, hiszen a mai tendenciákat tekintve az informatika terén a véső cél ennek a megvalósítása lenne. Említést teszek még az első számítógépes és automatizálási próbálkozásokról, valamint a UDC kezdeményezéséről is.

Munkám célja az ETO szabályainak leírása a számítástechnika logikájával és ezek segítségével egy jelzetszerkesztő program fejlesztése, ezáltal megnyitva a kaput a további osztályozásra támaszkodó fejlesztéseknek.

Remélem, hogy ez felkelti az érdeklődést a terület iránt, ezáltal modernizálhatjuk és felgyorsíthatjuk a dokumentumok tartalmi feltárását.

NAGY VERONIKA

Biológia – Magyar nyelv és irodalom
MA, 9. félév
Selye János Egyetem
Tanárképző Kar

VALENT ÁKOS

Történelem–Informatika
MA, 9. félév
Selye János Egyetem
Tanárképző Kar

Témavezető: PaedDr. Strédl Terézia, PhD. Egyetemi tanár, SJE

Puskázási szokások felmérése a középiskolás diákok körében

A középiskolás diákok puskázási szokásainak, a puskázás okainak felderítése, véleményünk szerint, egy olyan pedagógiai probléma, amely minden iskola minden egyes osztályát érinti. Tudományos Diákköri munkánkban arra törekedtünk, hogy egy olyan probléma kutatásával foglalkozzunk, amely szinte minden diák iskolás éveit érinti, ezért nagyon aktuális a témakörben nyert minden egyes felmérés, eredmény. A diákok puskázásával és a különféle „csalási” módszerek felderítésével a pedagógiai kutatások, illetve a szakirodalom is igen keveset foglalkozik. A puskázás az oktatási intézményeink egyik legkevésbé szembevetendő problémái közé tartozik, amely a technológia fejlődésével és a diákok leleményességével sajnos egyre nagyobb méreteket ölt.

Kutatásunk eszközüül az írásbeli kikérdezést választottuk. Ennek keretén belül Szlovákia és Magyarország 7 városának 10 iskolájában összesen 500 diákot kérdeztünk meg arról, hogy milyen okból, milyen módszerekkel és milyen rendszerességgel puskázik.

Tudományos Diákköri munkánkban a középiskolások, azaz a 15 és 19 év közötti fiatalok puskázási szokásait elemeztük, illetve a működő és sikeres módszereket soroltuk fel. A puskázási szokások elemzése során kiderült, hogy a diákok még az általunk feltételezettnél is sokkal többször használják ezt a meg nem engedett segédeszközt. Az 500 diákból mindössze 11 jelölte be, hogy sosem puskázott. Szintén elhanyagolható azoknak a száma, akiket megbüntettek a puskázás miatt.

Kutatásunkkal bebizonyítottuk, hogy a hétköznapi pedagógus puskázást visszaszorító törekvése (a dolgozatírás közbeni figyelmeztetések, illetve a puskázáson kapott hallgatók megbüntetése) nem tudja visszaszorítani a puskázást. A tüneti kezelés, a helytelen segédeszközök használatának megakadályozása kutatásunk alapján lehetetlennek tűnik. Éppen ezért szükséges megkeresni azokat az okokat és előzményeket, amelyek miatt a diákok ehhez az eszközhöz nyúlnak tanulás helyett. Az okok felderítésével mindenképpen közelebb juthatunk egyrészt a problémához, másrészt pedig a megoldás kulcsához is.

NAGY-SÁNDOR NIKOLETTA

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Veres-Székely Anna docens, ELTE PPK

Nem esik messze... A kognitív teljesítmény ára a pszichogenetika tükrében

Minden ember máshogyan észleli a körülötte lévő világot, melyben információfeldolgozási képességeinknek kiemelkedő szerepe van. Plomin szerint a kognitív teljesítmény egyéni különbségeinek közel 50%-át genetikai faktorok magyarázzák. Ezeket a hatásokat pszichogenetikai kutatások elemzik. Az idegi működés fehérszöveti kódoló egyik kulcsfontosságú génvariánsa a D4-es dopamin-receptor (DRD4 VNTR) hosszúság-polimorfizmusának 7-szeres ismétlődésű változata (7-es allél).

Kutatómunkám alapja egy hazai eredmény, melyben több kognitív feladatban mért teljesítményt elemezve kimutatták, hogy a 7-es allélt hordozó személyek átlagos válaszideje lassabb volt, mint a nem hordozóké. Kutatásaimban kép-megnevezési feladatban produkált teljesítmény és a 7-es allél összefüggéseit kerestem. A számítógép képernyőjén megjelenő ábrák egy-két szóval történő megnevezése időseknél több időt vesz igénybe, mint fiataloknál. A genetikai hatásokat elemezve kimutattam, hogy a kognitív teljesítménymutatókat a szakirodalommal megegyezően negatívan befolyásolja a 7-es allél jelenléte, de csak a 35 év feletti korcsoportban (Kardos Lajos Pszichológia Verseny, 2012).

A válaszsebességet az életkor mellett befolyásolja a feladat nehézsége is, ezért jelen pályamunkám alaphipotézise, hogy a 7-es allél hatása markánsabb az olyan képek esetében, melyre több válasz is adható. 204 fős pszichogenetikai vizsgálatomban a nem invazív módszerrel vett DNS minták elemzését kollaboratív kutatásunk keretében egy molekuláris genetikai partner-intézmény biztosította. A képmegnevezési feladat nyers adataiból többféle kognitív teljesítménymutatót dolgoztam ki a válaszok variabilitása és sebessége alapján.

Vajon van-e genetikai háttere annak, hogy hányféle választ adnak a személyek? A teljes mintán végzett elemzés alapján a 7-es allélt hordozók több választ adnak ($p < 0,051$), azonban ez a hatás kifejezetten az időseknél jellemző.

Van-e interakció az életkor, a feladat nehézsége, illetve a genetikai faktor kognitív teljesítményt befolyásoló hatásai között? Pszichogenetikai elemzéseim alapján hármastényezős interakciót ($p < 0,012$) sikerült kimutatnom e három tényező között. A különböző nehézségű képekre adott válaszok reakcióideje a 7-es allélt hordozó időseknél lassabb volt, mint azoknál az időseknél, akik ezt a variánszt nem hordozták, különösen a nehéz, több módon is megnevezhető képek esetében. Ezzel szemben a fiataloknál a 7-es allélt hordozók számára ez könnyebb feladatot jelentett.

NEMECZ ZSUZSANNA
Pszichológia
BA, 7. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Török Ágoston doktorandusz, ELTE PPK

Hol a határ, ha nincs határ? A prozódiai határ egyes összetevőinek szerepe a beszédfeldolgozásban

Kutatásunk azt a kérdést vizsgálja, milyen hatással van a beszédészlelésre a prozódiai határ egyes összetevőinek manipulálása. A prozódiai határnak két összetevője van: egy szünet, illetve a szünetet megelőző szótag meghosszabbodása és hangmagasságának emelkedése, melyet prominenciának nevezünk. A szakirodalom arról tanúskodik, hogy a prozódiai határnak a szintaktikai feldolgozásban van különösen nagy szerepe. Míg a megfelelően elhelyezett szünet segíthet a kétértelmű mondatok értelmezésében, addig a helytelen használata plusz feldolgozási folyamatokat indít el, ahogyan azt az EKP-t alkalmazó tanulmányok is alátámasztják.

Jelen kutatásban olyan mondatokat alkalmaztunk, amelyekben a prozódiai határ egyes jegyeinek (a szünet, a szünetet megelőző, valamint a rákövetkező szótag prominenciája) helyét és megjelenési formáját manipuláltuk, hogy az konzisztens vagy inkonzisztens legyen a mondat értelmével. A prominencia és a szünet együtt, illetve egymástól külön jelenik meg a természetes beszédben elvárt helyen, vagy a mondat szerkezetével nem összhangban lévő pozícióban. A vizsgálati személyek feladata eldönteni, hogy egy képernyőn megjelenő állítás a hallott mondat alapján igaz-e vagy hamis. Feltételezzük, hogy a prozódiai határ szerkezettel nem egyeztetett elhelyezkedése a feldolgozási sebesség rovására megy, így a reakció idő nő, s ebben a határt jelző jegyek nem egyforma súllyal szerepelnek. Eredményeink részben egyeznek meg a szakirodalmi tanulságokkal.

NEMES HAJNAL

andragógia
BA, 6. félév
Kaposvári Egyetem
Pedagógiai Kar

*Témavezető: Sáriné Dr. Csajka Edina tanszékvezető,
egyetemi docens, dékán-helyettes, KE PK*

A CSR tevékenységek közösségekre gyakorolt hatása

TDK kutatásomban a CSR tevékenységek, vagyis a vállalatok társadalmi felelősség vállalásának közösségi hatását vizsgálom a Tamási kistérség településeinek kisközösségeiben. Vizsgálatomat a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség leghátrányosabb helyzetű kistérségekkel foglalkozó programirodája által meghirdetett „A leghátrányosabb helyzetű kistérségek és a felsőoktatás együttműködési programja” keretében megkötött Tamási és Simontornya Városkörnyéki Önkormányzatok Többcéltű Kistérségi Társulás- Kaposvári Egyetem együttműködés során végeztem.

Andragógia szakos hallgatóként úgy gondolom, egy humán területen, felnőttekkel foglalkozó szakember feladatai közé tartozik a vállalat polgárait és stakeholdereit érintő társadalmi problémák figyelemmel kísérése, a cég CSR folyamatának kidolgozása és menedzselése is. Témaválasztásom indoklása is ezzel magyarázható. A jövőben humán munkatársként szeretném ösztönözni munkahelyemet ilyen jellegű tevékenységek végzésére, de ehhez tisztában kell lennem, hogy az egyik legfontosabb cél, a közösségfejlesztés megvalósul-e a külső érintettek esetében is, hogy aztán a benchmarking módszer segítségével át tudjam ültetni a vállalat közösségeinek fejlesztésébe.

Egy CSR tevékenység megvalósítása során az adott társadalmi probléma felkarolása mellett közösségfejlesztés, közösségépítés is megjelenik, mind a vállalaton belül, mind az adott településen, településrészen vagy intézményben, ahol az végbemegy. Ezáltal az adott vállalati közösség- és a külső környezet is fejlődik, összekovácsolódik és megerősödik, elősegítve ezzel a vállalaton belül a hatékony munkavégzést, mely a vállalat munkafolyamatára és profitszerzésére is pozitív hatással lehet.

Vizsgálatom, és dolgozatom megírásának megkezdése előtt három hipotézist állítottam fel, amelyek egyéni interjú és kérdőíves vizsgálatom alapjául szolgáltak:

- A Tamási kistérségben is jelen van a CSR tevékenység, de elsősorban nagyvállalatok kezdeményezéseként, és nem a helyi vállalkozók által.
- A lakosság döntő többsége nincs tisztában a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának jelentésével, céljával.
- A CSR tevékenységnek van közösségre gyakorolt hatása.

Kutatásomat, az eredmények tükrében ki szeretném terjeszteni a kistérség egészére, valamint a vállalatok oldaláról is meg szeretném vizsgálni, hogy megvalósul-e a közösségfejlődés, közösségépítés e tevékenységek által.

NÉMETH CSABA

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető: Dr. Varga Szabolcs egyetemi docens, NYME BPK

A burnout jelensége a Soproni Rendőrkapitányságon

Dolgozatom fő célkitűzése a burn-out rendőri pályán történő felmérése volt, mellyel kapcsolatban hazánkban még nem állnak rendelkezésre gazdag kutatási minták.

Dolgozatom első része a probléma meghatározását és a témaválasztás indoklását célozta meg a szerző személyes tapasztalatainak és a rendőri pályára speciálisan jellemző szervezeti struktúra és vezetési rendszernek a bemutatásán keresztül. A kiégés szindróma bemutatása a szakirodalmi kitekintés keretei között valósult meg.

Kutatásomat a Soproni Rendőrkapitányság alkalmazottai között végeztem, melynek eszköze egy önkitöltős, anonim, papír alapú (papír-toll) kérdőív volt. A kérdőív két fő részből tevődött össze. Az első rész a családi körülményekre, a munkahelyen betöltött státuszra és a pályaelhagyással és bérezéssel kapcsolatos elégedettségre kérdez. A kérdőív második része a kiégés tünetegyüttesét mérte, ehhez a Maslach-féle Kiégés Kérdőív került felhasználásra. A kiégést mérő 22 kérdés három dimenzióra, az emocionális kimerülésre, a deperszonalizációra és a személyes teljesítmény csökkenésére irányult. A kérdésekre adható válaszok egy Likert-skálán mértem. A skála hét fokozata a 0 (Soha) és a 6 (Minden nap) szélső értékek között helyezkedett el. Három hipotézis került megfogalmazásra, melyek feltételezték a vizsgált állomány magas kiégés szintjét (1. sz. hipotézis), az alacsonyabb beosztású rendőrök magasabb kiégési szintjét a vezető beosztásúakéhoz képest (2. sz. hipotézis) és a nők magasabb kiégési szintjét a férfiakhoz képest (3. sz. hipotézis). Az első hipotézis nem igazolódott be, a vizsgált állomány kiégés szintje közepes szintű volt. A második hipotézis teljes mértékben beigazolódott, a vezető beosztású rendőrök kiégési szintje alacsonyabb, mint az alacsonyabbaké. A harmadik hipotézis teljes mértékben megdőlt, a nők kiégési szintje a férfiakénál alacsonyabb. A kutatás megállapította továbbá, hogy a kiégés a vezető beosztású rendőröket nem érinti. A kiégés szempontjából a leginkább veszélyeztetettnek az abszolút alacsony beosztású közalkalmazottak és előadók számítanak. A nőkre, akárcsak a férfiakra a közepes fokú kiégés jellemző és a férfiak valamelyest jobban ki vannak égve, mint a nők. Egy rendőr a kiégés jelenségéről szóló önvallomásának interjú formában történő rögzítésére is sor került. A dolgozat befejező része rávilágít arra, hogy a munkahelyi stressz elkerülhetetlen ugyan, kezelése azonban látványos és hasznos eredményeket hozhat.

NÉMETH KRISZTINA

Andragógia

BA, 5. félév

Szent István Egyetem

Alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Kar

Témavezető: Ribárszki Valéria főiskolai tanársegéd, SZIE ABPK

Alternatív személyiségfeltáró módszerek alkalmazása coaching és tanácsadás során

Mi is az a coaching? Van-e különbség coaching és tanácsadás között? Kell-e éles határokat kijelölni? Szabad-e, kell-e projektív személyiség és probléma feltáró eszközöket alkalmazni a coaching, tanácsadás során? Mi történik, ha az ügyfél nem ért egyet a projektív vizsgálat során kapott eredményeket? Hogyan lehet azokat hitelesíteni? Alkalmazhatók-e a projektív vizsgálati eszközök vállalati megkeresés esetén? Etikusan meddig mehet el a coach, a tanácsadó? Ezekre és hasonló kérdésekre keresem a választ dolgozatomban. Eddigi munkám során nem egyszer szembesültem azzal, hogy bár az ügyfél a változást és fejlődést keresve jön el az ülésekre, de valahogy nem halad a folyamat. Ugyan elkötelezi magát, sőt mindent meg is tesz a kitűzött cél érdekében, de az előrelépés nem arányos a befektetett munkával.

Esetenként az egyszerű kérdezz-felelek vagy a „just talking” ülések nem derítettek fényt a valós gátló tényezőkre. Így abból a feltételezésből kiindulva, hogy esetleg maga az ügyfél sem tudja azonosítani az akadályt, az elmúlt két év során az eszköztár részévé tettem a projektív személyiség és probléma feltáró módszerek közül a rajz és íráselemzést. Az eddig csak bizonyos szakmák számára, okkal, kizárólagosan fenntartott projektív eszközök között akadnak olyanok, amelyek pszichológusi, pszichiáteri szakképzettség nélkül is biztonsággal alkalmazhatók. Természetesen ez nem jelenti, soha nem is jelentheti azt, hogy teljesen laikusok kezébe való metodikákról lenne szó. Sőt! Hangsúlyozom a felkészültséget, a szakmai ismereteket, a megfelelő szakembert, mert ennek hiányában egy-egy rajzteszt, illetve írás és/vagy rajz elemzése és az ezekből levezetett hatásmátrix, rendszerdiagram egyaránt téves következtetések levonásához vezet. Közel száz esetenél alkalmaztam a két módszert, az utóbbi egy év során már a két módszert ötvöztem és kiegészítettem a kettős hatásmátrix és rendszerdiagram vizsgálatával. A fenti kérdésekre adott válaszokat mutatom be két esettanulmány segítségével, és támasztom alá a levezetett válaszokat a kutatási anyagommal.

NÉMETH PETRA

Andragógia

MA, 1. félév

Debreceni Egyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Engler Ágnes Egyetemi Adjunktus, DE BTK

Tanulás és sport: Ép és fogyatékos versenysportolók a felnőtt- és felsőoktatásban

Dolgozatom témájának kiválasztásánál egy igen sokrétű, és számos tudományterületet érintő témát, problémakört választottam, az ép és fogyatékos versenysportolók felnőttoktatásban és felsőoktatásban való részvételét mutatom be, illetve annak mélyebb hátterét. A dolgozat elméleti részében megvizsgálom a fogyatékoság fogalmi alternatíváit számos nézőpont alapján, a fogyatékosággal kapcsolatos jogi szabályozást mind magyar, mind európai vonatkozásban, a fogyatékosok felnőttoktatásban és felnőttképzésbeni helyzetét, hogyan kerülhetnek felnőttoktatásba, hogyan zajlik a képzési folyamat. Szerves részét képezi tovább a felsőoktatásban való részvételük, helyzetük, lehetőségeik, valamint az elméleti részt a versenysport pszichológiai hátterét vizsgálva fejezem be.

A kutatási részben nyolc versenysportoló tanulmányainak hátterét vizsgáltam meg. Négyen közülük paralimpikonok, négyen pedig ép versenysportolók. Kitértem arra többek között, hogy hogyan tudják összeegyeztetni a sportot a munkával, tanulmányaikkal, milyen végzettségekkel rendelkeznek, mik motiválták őket arra, hogy milyen pályát válasszanak, illetve a parasportolók szemével, milyen hiányosságokat és pozitívumokat éreztek a felsőoktatási és felnőttoktatási intézményeknél az információs és tárgyi akadálymentesítés terén.

Remélem, hogy dolgozatom értéket képvisel mindazok számára, akik érdeklődnek a téma iránt és azok számára is, akik további kutatásokat szeretnének folytatni ezen irányban. Bizom abban, hogy kutatásom eredményei építőkövei lesznek egy olyan társadalmi szemléletnek, ami nem a hiányosságokra, hanem a tehetségekre épít függetlenül a fogyatékoságból adódó hátrányoktól, hisz az igazi ember a lélekben lakozik.

NÉMETH VIOLA LUCA

Pszichológia
MA, 9. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

VEN NÓRA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők: Dr. Csifcsák Gábor egyetemi adjunktus, SZTE BTK
Harsányi Szabolcs Gergő egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

Politikai preferenciák és a lezárás iránti igény idegrendszeri korrelátumai

A szociális kogníciót vizsgáló irányzathoz kapcsolódó kutatásunk célja feltárni az ideológiai beállítottság és lezárás iránti igény idegrendszeri hátterét, miként függ össze a többek között az anterior cinguláris kéreghez (ACC) köthető konfliktusfüggő aktivitás a személy lezárás iránti igényének mértékével és politikai orientációjával. Amodio és munkatársai (2007) munkáját, melynek eredményei alapján a politikai beállítottság és az ACC konfliktusfüggő aktivitása között kapcsolat mutatkozott, összekapcsoltuk korábbi lezárás iránti igény (LI) vizsgálatok eredményeivel, melyek a LI és a politikai beállítottság kapcsolatáról számolnak be (Jost et al., 2003; Kossowska & Van Hiel, 2003; Calogero, 2009). A korábbi eredmények alapján feltételeztük, hogy az alacsony lezárás iránti igényű személyek esetében nagyobb konfliktusfüggő aktivitás lesz mérhető egy Go/No-go típusú feladat során. A hibás válaszok után jelentkező hibafüggő negativitás (error-related negativity, ERN) mértéke nagyobb lesz az alacsony lezárás iránti igényű és liberális személyek esetében. A No-go ingerek után megjelenő N2 negativitás mértéke szintén az alacsony lezárás iránti igényű, illetve liberális személyek esetében lesz nagyobb. Hipotéziseinket a következő mérőeszközök segítségével teszteltük: az agyi aktivitást EEG Biosemi rendszerrel mértük Go/No-go típusú feladattal egybekötve, Lezárás Irányú Kérdőívet alkalmaztunk, a politikai preferenciákat szintén kérdőíves módszerrel vizsgáltuk. Mintánk 33 főből állt. A statisztikai elemzéseket követően azt az eredményt kaptuk, hogy a magas lezárás iránti igény a konzervatívabb személyekre volt jellemzőbb. Szignifikáns pozitív korreláció áll fenn a konzervatív beállítottság és a helyes válaszok után jelentkező CRN aktivitás között, illetve a Go és No-go ingerek után jelentkező konfliktusfüggő N2 aktivitások különbsége között. Továbbá negatív, szignifikáns együttjárás mutatkozott a radikális jobboldali beállítottság és a No-go válaszok után jelentkező P3 aktivitás között, amelyet a válaszgátláshoz kapcsolható folyamatokkal hoztak összefüggésbe. A radikálisabb jobboldali preferenciájú résztvevők több hibát vétettek mind a Go, mind a No-go kondícióban. Mind a kérdőíves, mind a viselkedési feladat tekintetében konzisztens eredményeket kaptunk neurokognitív mutatók és a politikai beállítottság tekintetében.

NYÚL BOGLÁRKA

pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Csabai Krisztina egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

A basáskodás: börtönön innen és iskolán túl

Kutatásomban a bullyingot, más néven basáskodást vizsgáltam elítéltek körében. A basáskodás egy olyan agressziós forma, mely ártó szándékkal, rendszeresen irányul az egyén felé, és a felek között erőbeli különbségek vannak. Vizsgálatom fő célja az volt, hogy bizonyítsam, hogy mind a személy iskolai basáskodásban betöltött szerepe, mind a proaktív és reaktív agressziójának mértéke befolyással van arra, hogy később milyen szerepbe fog kerülni.

Módszer: Hatvan fővel egy rövid demográfiai kérdőívet és három papír-ceruza tesztet töltöttünk ki, átlagéletkoruk 33,55 év. Az iskolai basáskodást retrospektív módon mértük, és a személyen belüli összefüggéseket vizsgáltuk. Ezen kívül az agresszió típusának felmérésére a Reaktív-Proaktív Agresszió Kérdőívet (RPAQ, Raine és mtsai, 2006), illetve az iskolai és a börtönbeli basáskodás felmérésére saját készítése kérdőíveket használtunk.

Eredmények: Az elemzés rámutatott arra, hogy a basáskodásban való aktív részvétel az életkor előrehaladtával csökkent (statisztika így: $z = -0,5099$; $p = 0,01$). A korábban betöltött szerepeket vizsgálva az elítéltek a basáskodásban leginkább a kívülálló szerepét töltötték be, de aki jelenleg basa szerepében van, az korábban is basa szerepben volt, és aki áldozat szerepben van, az áldozat volt már az iskolában is. Basáskodó áldozatot a börtönben nem találtunk. A változók közötti lineáris regresszió kimutatta, hogy a börtönbeli basa és áldozat szerepek kialakulását más-más tényezők befolyásolják. Ezek a független változók a basa esetében az iskolai basa szerep, proaktív agresszió, reaktív agresszió, börtönbe kerülések száma és első ítéletkor betöltött életévek voltak. Az áldozat esetében a független változó csak az iskolai áldozat szerep volt.

Következtetések: A kapott eredményeket a szakirodalom alapján értelmeztük: magas a bejósoló ereje annak, hogy a személy basa vagy áldozat volt, arra nézve, hogy basa vagy áldozat lesz. Az eredmények a téma további kutatását indokolják.

OLÁH ANITA

Pedagógia tanár-tantervfejlesztő

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Varga Aranka egyetemi adjunktus, PTE BTK

Tanoda. Úton a sikeres életpálya felé

Tanulmányommal arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy milyen nagy jelentőséggel bírhat, ha a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítséget kapnak. Nagyon fontosnak tartom azokat az oktatáspolitikai törekvéseket és programokat, melyek pozitívan hatnak az érintett fiatalok oktatási eredményességére. Úgy vélem, a tanoda egy olyan intézmény, mely hatékonyan segíti a hátrányos helyzetű fiatalok oktatási előmenetelét illetve felkészíti őket az életre.

A dolgozat indításként az általam bemutatni kívánt tanodába járókra jellemző fogalmakat tisztázom. Ezt követően szakirodalmi áttekintéssel folytatom, majd megvizsgálom a tanoda működését és azt, hogy milyen célkitűzései és programjai vannak, valamint milyen kapcsolatrendszerrel rendelkeznek. Továbbá a dolgozat második részeként a kutatásomról írok. A kutatásom során adatokat elemeztem és statisztikai táblázatokat készítettem melyek segítségével megmutathatom, milyen végzettséget szereztek a diákok. Ezekkel az adatokkal nem az a célom, hogy arra hívjam fel a figyelmet, hogy egy egyetemi szintű diploma eredményesebb élethez vezethet, mint egy szakmunkás bizonyítvány sokkal inkább azt mutatnám meg, hogy a diákok próbálnak érvényesülni, melyhez a tanoda segítséget kínál. Zárásként pedig összesítem a kapott adatokat.

OROSZI TÍMEA

Angol nyelv és irodalom

BSc, 7. félév

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Filológia Tanszék

Témavezető: Szilágyi László tanár, HT

The importance of homework in primaryschool

A jelenlegi tanulmány a házi feladat fontosságát vizsgálja elemi iskolás angolul tanuló gyerekeknél. Fő célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a házi feladat, mint tanulást elősegítő tényező szerepére.

A munka két részből áll.

Az első fejezet rövid áttekintést nyújt a házi feladat történetéről és olyan már létező tanulmányokat sorakoztat fel, melyek ezen a területen értek el jelentős eredményeket. A neves kutatók között szerepelnek például Wilkins, Wankat, Goldstein és Zentall. E két utóbbi fogalmazta meg a házi feladat fő céljait és okait, mint a gyakorlás, részvétel, személyes készségek fejlesztése, személyes kapcsolatok pozitív aspektusa, szülők tájékoztatása és adminisztratív aspektus.

Ez a fejezet szintén foglalkozik a kérdéssel, miszerint egyáltalán van-e fejlesztő hatása a házi feladatnak. Ezt a kérdést Prof. Herris Cooper vetette fel, aki szerint az elemi iskolás gyerekeknek nincs annyira szüksége a házi feladatra, mint a felsőbb osztályokban tanulóknak.

Végül, szintén ebben a részben néhány szülői stratégiát is olvashatunk arra vonatkozóan, hogy mit tehetnek a szülők gyermekeik hatékony tanulása érdekében.

A második fejezet a kutatás gyakorlati részét taglalja, amiben a házi feladat fontossága kerül elemzésre a tanár, gyerek és szülő szerep szempontjából.

Az interjú alanya 15 ember: 5 angol tanár, 5 elemi iskolás és 5 szülő (többnyire anyák, mivel főként ők segítenek gyermekeiknek a házi feladatban). Mindegyik résztvevő más-más iskolából és környezetből lett kiválasztva annak érdekében, hogy növelje a kutatás átfogó jellegét.

Az interjú kérdései magukba foglalták a következő szempontokat: ok a házi feladatra, típusok, gyakoriság, időtartam, értékelés, visszajelzés, büntetés-számonkérés és napló-vezetés.

PÁL MARGARÉTA

Andragógia

BA, 5. félév

Dunaújvárosi Főiskola

Témavezető: Dr. Cser Valérius Antalné egyetemi docens, tanszékvezető, DF

**Munkaerő-piaci képzések hatékonyságának vizsgálata a Fejér
Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Sárbogárdi
Kirendeltség példáján keresztül**

A dolgozatomban bemutatom a munkanélküliség történetét, valamint a jelenlegi helyzetét, megjelenési formáit. A munkaerő-piaci képzések felnőttképzés rendszerében való elhelyezése után ismertetem a képzési programok kialakulásának társadalmi, gazdasági okait, valamint a munkaerő-piaci képzések céljait. Valamint kitérek az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök bemutatására. Hipotézisem a következő: a munkaügyi hivatalok által szervezett képzések, tanfolyamok hatékonyak és hasznosak. Ennek bizonyítására kétféle adatgyűjtési módszert választottam. Papíralapú felmérésemet személyesen a Sárbogárdi Kirendeltségen készítettem. A másik kutatásom pedig online kérdőíves kutatás. Dolgozatomban ezen kérdőívek eredményeit elemzem és hasonlítom össze. A kutatás jelenlegi állása szerint hipotézisem nem bizonyult igaznak, de felmérésem tovább folytatom, és remélem a szakdolgozatomban már több adat fog rendelkezésemre állni, melyek alapján reprezentatív eredményeket kaphatok.

PÁLMAI DÓRA

Történelem- és pedagógiatanár

MA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

*Témavezető: Ambrusné Prof. Dr. Kéri Katalin
egyetemi tanár, tanszékvezető, PTE BTK*

Együtt vagy egymás mellett? A felsőoktatás koedukációja a XIX. Században

A XIX. század második felétől Amerikában, és Európa legtöbb országában a nők és a férfiak együtt tanultak az egyetemeken. Nem csak külföldön, hanem itthon is sokan hangoztatták, hogy a két nem együttes oktatása súlyos negatív következményekkel fog járni, ez azonban nem mindenhol teljesült.

Dolgozatom egy rövid betekintést szeretne nyújtani arról a témáról, hogyan fogadták a női nemet a hazai és a külföldi felsőoktatási intézményekben. A férfiak elfogadták-e a másik nem jelenlétét az előadásokon, az egyetemeken, vagy tiltakoztak ellene? Ha nem szívesen látták a hölgyeket maguk között, hogyan viselkedtek velük? Hogyan jelenik meg ez a téma a koedukáció és a nőnevelés témájával foglalkozó szakirodalomban?

A korban megjelent tanulmányok, monográfiák, sajtótermékek kvalitatív elemzése, tartalmuk összevetése során a koedukált felsőoktatás pozitív és negatív tapasztalatairól, a két nem kapcsolatának átalakulásáról olvashatunk véleményeket egyetemi tanároktól, férfi és női hallgatóktól egyaránt.

A kutatás eddigi eredményeinek összegzéséként elmondhatjuk, hogy az USA-ban és Európa egyes országában más-más fogadtatása volt a felsőoktatás koedukációjának. A női hallgatók befogadásában a férfi hallgatók mellett a tanárok elutasítása is közre játszott. A felsőoktatási intézmények szabályzatai miatt sokszor csak a részleges koedukáció valósulhatott meg. A két nem kapcsolata azonban fokozatosan átalakult.

PALOTAI GRÉTA

Tanító

BA, 5. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető: Dr. Hercz Mária Főiskolai docens, KF TFK

A figyelem pedagógiai aspektusai

A figyelemnek óriási jelentősége van az ember életében. Ez az ugyanis, ami pszichés folyamatainkat teljes értékűvé teszi. A figyelemnek, mint a környező valóságban történő tájékozódás alapvető követelményének igen nagy a jelentősége minden tevékenységben, különösen az oktatásban.”

Napjainkban, az általános iskolák osztályai rendkívül heterogének, mind a képességek, mind a szociális háttér tekintetében. Szinte nincs olyan osztály, ahol ne lenne legalább egy hátrányos helyzetű, vagy magatartási, tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermek. Ezekkel a problémákkal kell szembenéznie a pedagógusok nagy többségének, ezek alapján kell munkájukat megtervezniük. A módszerválasztásnál kulcsfontosságú tényező a figyelem, legfőképp annak felkeltése és fenntartása. Ahhoz, hogy a megváltozott helyzet ellenére a pedagógusok munkája eredményes lehessen, fontos lenne ismerniük a gyermeki figyelem sajátosságait, a választott módszerek eredményességét a figyelem felkeltésében és fenntartásában.

Kutatásom első fázisában a gyermeki figyelem jellemzőivel, meghatározó tényezőivel foglalkoztam, kvalitatív és kvantitatív módszerek alkalmazásával. Ennek megfelelően interjút készítettem egy pedagógussal, osztályával pedig kérdőívet tölttettem ki. Az interjúra adott válaszokat a kérdőív eredményeinek mélyebb megértésére használtam.

A kutatás második szakaszában pedagógusjelöltek személyiségtényezői és figyelmi jellemzői között kerestem kapcsolatot, ez által próbáltam a figyelem felkeltésével és fenntartásával kapcsolatos véleményük hátterét megérteni. Ebben a szakaszban az írásbeli kikérdezés, azon belül az egyéni kérdőíves felmérés lehetőségét választottam.

A vizsgálatokból kiderült, hogy a gyermeki figyelemre leginkább a tanító által alkalmazott módszerek vannak pozitív hatással. A pedagógusjelöltek válaszai alapján pedig világossá vált, hogy a figyelem fejlesztésére szükség van, viszont a fejlesztést célzó direkt módszerek alkalmazásával a gyakorlatban ritkán találkozunk.

PALOTÁS ZSÓFIA

szociálpedagógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Dr. Bocsi Veronika főiskolai adjunktus, DE GYFK

Kontraszelekció vagy szakmai elkötelezettség, avagy a szociálpedagógusok pályaképe

A dolgozatban egy olyan szak hallgatóit mutatjuk be, akik a közvélekedés szerint egy, a felsőoktatás kevésbé piacképes ágához tartoznak. Ők a leendő szociálpedagógusok, akik a Debreceni Egyetem Gyermeknevelés és Felnőttképzési Karán tanulnak. Azt feltételezzük, hogy ezek a hallgatók a nem-tradicionális hallgatói csoporthoz tartoznak, akiknek a szociokulturális háttere rosszabb, mint a tradicionális hallgatóké. Feltételezzük, hogy nem akarnak szociálpedagógusok lenni valójában, csak egy diplomát szeretnének, de a magasabb presztízzsel rendelkező képzések számukra elérhetetlenek. Azt is feltételezzük, hogy az értékpreferenciáik segítenek abban, hogy jó szakemberek legyenek, akkor is, ha elsődlegesen nem ezen a pályán szeretnének lenni. Kérdőívet használtunk, melyet 64 nappali tagozatos hallgató töltött ki. Más tanulmányokat is átnéztünk, s összehasonlítottuk az eredményeinkkel. Azt találtuk, hogy ezek a hallgatók nem-tradicionális hallgatók és nem szociálpedagógusok szerettek volna lenni, de végül szeretnének itt dolgozni. Azt is találtuk, hogy az értékpreferenciáik segítenek abban, hogy jó szakemberek legyenek, mivel a nem-tradicionális hallgatókra jellemző értékekkel rendelkeznek. Azt találtuk, hogy talán az oktatási rendszer újratermeli a társadalmi egyenlőtlenségeket de ez a szociális tanulmányok szempontjából jó is lehet. A nem-hagyományos hallgatóknak talán nehéz bejutniuk a magasabb presztízzsel rendelkező képzésekre, de ezek a hallgatók pont olyan értékekkel rendelkeznek a státuszuk miatt, ami jó szociálpedagógusokká teheti őket. Úgy gondoljuk az eredményeink a képzés fejlesztésének elősegítésére hasznosítható.

PAP ANNA

Andragógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezetők: Dr. Kraiciné Szokoly Mária PhD főiskolai docens, ELTE PPK
Lakos Renáta fogyatékosügyi koordinátor, ELTE PPK*

Andragógia szakos hallgatók vélekedései a felnőtt tanulók sajátos tanulási igényeiről

Kutatásom a felnőttkori sajátos tanulási igény (STI) andragógia megközelítéséről szól.

Orvosi értelemben a sajátos tanulási igényű személyek (STI) nem tartoznak a fogyatékos személyek körébe, de tanulási akadályozottságuknak oka lehet életvitelük, aluliskolázottságuk, személyes- és szociális kompetenciáik hiánya. (Kraiciné, 2012) Így ők a felnőttképzés speciális célcsoportját képezik.

Céлом volt, hogy megfigyeljem az ELTE-PPK andragógia szakos hallgatók vélekedéseit, ismereteit és kompetenciáit az STI-vel kapcsolatban és hozzájáruljak a fogalom elfogadtatásához. Dolgozatommal igyekeztem felkelteni az érdeklődést e jelenség iránt, valamint javaslatokat tettem a megoldásra és az érzékenyítésre, megerősítettem a különböző tudományterületek együttműködésének szükségességét, valamint az esélyegyenlőség növekedésének fontosságát.

Hipotéziseim szerint az ELTE-PPK andragógia szakos hallgatói nem rendelkeznek a STI felnőtt személyekkel történő foglalkozáshoz szükséges ismeretekkel és kompetenciákkal. A sajátos tanulási igény hátrányt jelent a felnőttkori tanulásban, azonban ez szakértő támogatással csökkenthető. Az andragógia és a társtudományok közötti együttműködés hozzájárulhat az STI fogalom elfogadtatásához, szélesebb körű használatához. Kutatásom módszerül a szakirodalom elemzésén kívül fókuszcsoportos interjút, valamint standardizált papíralapú kérdőíveket használtam. Célcsoportom 2012/13-as tanévben az ELTE-PPK-n tanuló Andragógia BA és MA szakos hallgatók voltak.

Vizsgálatom eredményeként kirajzolódik, hogy a felnőttképzés és az andragógia számára az STI jelenségvilága még nem ismert, nem elfogadott területe, a szakemberek még nem tudják megoldani a speciális szükségletekből adódó nehézségeket, nincsenek jól alkalmazható módszerek. Kiderült, hogy a hallgatótársaim nagyon kevés ismerettel rendelkeznek a sajátos tanulási igényről, a fogalom nem tisztázott számukra. Úgy gondolják, hogy ez a probléma esélyegyenlőtlenséget teremt, mind az oktatás-képzés világában, mind pedig a munkaerőpiacon. Egyesek fontosnak tartanak a témakört beépíteni az andragógia szakos képzésbe, mások úgy vélik, e nehézségek enyhítése nem az andragógia feladata. A kutatás folytatásaként a vizsgálatot szeretném kiterjeszteni más tudományterületekre is, hozzájárulnék egy sajátos módszertan kidolgozásához a STI felnőtt tanulók számára, egyben a felnőttképzésből gyűjtenék jó gyakorlati példákat.

PAP LUCA ALEXA

andragógia

MA, I. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezetők: Bozsó Renáta tanársegéd, SZTE JGYPK
dr. Farkas Éva egyetemi docens, SZTE JGYPK*

„Hova tovább?” Pályaorientációs körkép Szolnokon, kiemelt tekintettel a középiskolai és felnőttképzésben érvényesülő orientációra

A pályaorientáció a 21. század kihívásainak való megfelelés kulcsfontosságú eszköze, mely hozzásegíti az embereket egész életük során a megfelelő önismerethez, s melynek eredményeként az orientáltak meghozhatják pályaválasztási döntésüket, korrigálhatják életpályájukat. Ezek alapján a pályaorientáció elválaszthatatlan eleme az élethosszig tartó tanulásnak. A lifelong learning megvalósulásával párhuzamosan már az óvodában, általános iskolában meg kellene kezdődnie az orientálásnak, hogy a középiskolán átívelve folytatódjon a felsőoktatásban, felnőttképzésben, végül az oktatási rendszerből kilépve a munka világában jelenjen meg.

Dolgozatom célja, hogy a köz- és felsőoktatásban, illetve a felnőttképzésben résztvevőket megcélzó pályaorientációs intézményrendszert, annak működését, konkrét feladatait Szolnokon megvizsgálva a hiányosságokat felderítsem, s megoldási javaslatokat fogalmazzak meg. A szolnoki helyzetkép felvázolásának érdekében primer és szekunder kutatást is folytattam. A témához kapcsolódó tanulmányok mellett a KSH adatait, a releváns jogszabályokat, számos weboldalt és kiadványt tekintettem át dolgozatomban. A lokális rendszer működését befolyásolja a nemzeti szintű jogi szabályozás, intézményi háttér és finanszírozási rendszer, melyek felkutatásához internetes források mellett telefonos interjúkat folytattam. Személyes, telefonos és e-mailes interjúk keretében kaptam információt a köz- és felsőoktatási intézmények munkatársaitól, illetve a pályaorientációban érintett külső szolgáltatóktól, majd strukturált kérdőív formájában tettem fel kérdéseimet 10 felnőttképzést folytató intézménynek, illetve 5 középiskola végzős hallgatóinak.

Kutatásom eredményeként elmondható, hogy a pályaorientáció jogszabályi, intézményi háttere összetett, anyagi források nem állnak jelentős mennyiségben rendelkezésre, így szakképzett tanácsadók sem tevékenykednek a felkeresett intézményekben. A pályaorientációra a szolnoki oktatási és felnőttképzési intézmények nem fordítanak nagy figyelmet, az önismeret fejlesztése nem jelenik meg markáns célként, csupán a következő oktatási szintre történő felkészítés eszközeként alkalmazzák. Úgy vélem, az országos szintű intézményrendszer egységesítése, a jogszabályok átláthatóvá tétele, illetve a folyamatos finanszírozás kialakítása pozitív hatást gyakorolna a helyi rendszerre is. Szolnokon pedig létre kellene hozni egy koordináló szervezetet, amely az intézmények együttműködését ösztönözné, s szakmai segítséggel látná el őket.

PETROVSZKI ANETT ÁGNES

andragógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. Farkas Éva egyetemi docens, SZTE JGYPK

Fókuszban a minőség – A minőségbiztosítás problematikája a felnőttképzésben

Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy a felnőttképzési intézmények, hogyan alkalmazzák a minőségirányítási rendszereket. A témához kapcsolódó szakirodalmak, tanulmányok, jogszabályok és rendeletek, valamint statisztikai és korábbi kutatási adatok áttekintésével és értelmezésével történt a kutatás. A primer kutatást három interjú alkotja, mely kiegészíti a szekunder kutatásaimat. Az interjúkat felnőttképzési intézmények minőségirányításért felelős munkatársaival készítettem azzal a céllal, hogy betekintést nyerjek az adott felnőttképzési intézmény minőségbiztosítási rendszerébe.

A minőségügy a történelem során együtt fejlődött az emberiséggel. Már az ókorból is fennmaradtak adatok, melyek alátámasztják, hogy az emberek foglalkoztak a termékek és a szolgáltatások minőségével. Az ipari forradalmat követően a 19. században ugrásszerű fejlődésen ment keresztül, de csak a 20. század első felétől beszélhetünk egyértelműen a minőségmenedzsmentről. Hazánkban a piacgazdaságra történő áttérés játszott nagy szerepet a minőségügy jelentőségének felértékelődésében.

Dolgozatom kuriózuma, hogy épp 2012-ben tíz éve, hogy törvényben szabályozták a felnőttképzés minőségbiztosítását, ráadásul jelenleg van módosítás alatt a felnőttképzési törvény és a hozzá kapcsolódó jogszabályok, amely a tervek szerint alaposan átalakítják a felnőttképzési akkreditáció rendszerét, így dolgozatom felfogható egy korszak jellemzésének és lezárásának egyaránt. Arra keresem a választ, hogy a törvényi szabályozásnak és az akkreditációnak milyen előnyei és hátrányai vannak a felnőttképzési intézmények szerint. Illetve, milyen minőségirányítási rendszert alkalmaznak.

A kutatásaim alapján megállapítottam, hogy a minőségbiztosítás, mint alap kötelesség az emberek számára tudatos és tervezett folyamat legyen, olyan szakemberekre van szükség, akik tisztában vannak annak kialakításával és szervezésével. Kidolgoztam egy iskolarendszerben, felsőoktatásban alkalmazható specializációs hálótervet, mely tartalmazza a minőségbiztosítás minden területét. Az andragógus alapképzésben résztvevő hallgatóknak lehetőségük nyílna olyan ismeretek megszerzésére, amely segítségével a leendő munkahelyükön kiismernék magukat minőségmenedzsment-rendszerek útvesztőjében. Véleményem szerint ez a specializáció nagymértékben hozzájárulna a minőségbiztosítás fontosságának felismeréséhez az emberekben, mivel olyan szakemberek kerülnének ki a munkaerőpiacra, akiknek céljuk a színvonalas oktatás és képzés szervezése.

PÓSCH KRISZTIÁN

Research Methods in Social Sciences

MA, 1. félév

London School of Economics and Political Science (LSE)

-

Témavezető: Hunyady György akadémikus egyetemi tanár, ELTE PPK

A procedurális igazságosság vizsgálati lehetőségei nemzetközi mintákon

A társadalomtudományokban egyre gyakoribbá válnak a nemzet- és kultúrközi vizsgálatok, melyek új módszertani dilemmákkal állítják szembe a kutatókat. Az alábbi dolgozat be kívánja mutatni az ilyen kutatások során felmerülő problémákat, és olyan módszereket, melyekkel tesztelhetőkké és kiküszöbölhetőkké tehetőek ezek az akadályok. A nem-egyezőséggel és torzításokkal kapcsolatos módszertani technikák beható ismerete elengedhetetlen a kultúrközi kutatások megbízhatóságának fejlődéséhez.

A procedurális igazságosság nemzetközi kutatása, mely az egyik legfontosabb fejlemény a jog és pszichológia területének kutatása kapcsán fontos példaként szolgál az ilyen összehasonlításra. A dolgozat áttekinti a fogalommal kapcsolatos szakirodalmat, rámutatva a bűnmegelőzésben és bűnüldözésben játszott kulcsszerepére, valamint példákkal szolgálva olyan háttérváltozókra, melyek befolyásolhatják annak érzetét (pl. tekintélyelvűség), és zavaró hatásokat, melyeken egy pontos vizsgálatnak úrrá kell lennie (pl. item-torzítás). Az eredmények aláhúzzák annak fontosságát, hogy komoly eszköztár ismerete ellenére szükség van további teoretikus és módszertani fejlődésre mindkét területen.

PÓTFI MELINDA

Andragógia

BA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dankó-Herczegh Judit Egyetemi Tanársegéd, DE BTK

Komolyan szükségtelen-e a komolyzene

Kulturális fogyasztási mintázatok két debreceni középiskola összehasonlításában

Dolgozatomban a fiatalok kultúrafogyasztását vizsgáltam, ezen belül két kulturális ágazatot. A célcsoportom debreceni középiskolás fiatalokból állt, akik az Ady Endre Gimnáziumba, illetve a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolába jártak. Azért esett rájuk a választás, mert érték –és normarendszerük kifejlődése még folyamatban van. Ezek kialakulását a kutatásom alapját képező négy terület, a család, az iskola, a kortársak, illetve a média befolyásolja és formálja a leginkább.

Dolgozatom két fő részből áll; az első része tartalmazza az elméleti háttérét a kutatásomnak, a második része pedig annak alapját képező hipotéziseim részletes vizsgálatát.

Az elméleti egységben a kutatás során használt definíciókat és meghatározásokat tisztázom, úgymint a kultúra fogalmát, annak területeit és ágazatait, az általam használt társadalmi csoportok értelmezési keretét, a kultúra és a társadalom rétegeinek viszonyrendszerét. A kulturális javak fogyasztásán belül a klasszikus és a modern kultúrafogyasztással foglalkoztam mélyebben, illetve a klasszikus kultúra két ágazatával, a komolyzenei koncertek és a színházi előadások látogatottságával. A fogalmak helyes használata érdekében számos kutató és tudós értelmezését és megfogalmazását vizsgáltam meg.

Az empirikus egység a célcsoportomat képező középiskolás fiatalok és a már említett négy meghatározó terület, a család, az iskola, a kortársak és a média összefüggéseit vizsgálom a kultúrafogyasztás szempontjából.

A dolgozat legfőbb eredménye, hogy egy olyan területet sikerült megvizsgálni a társadalom egy speciális rétegén keresztül, amely igencsak háttérbe szorult napjainkra, és már csak egy szűk réteget ér el. A kutatás végére viszont pozitív eredményekről is számot tudtam adni.

PRAVETZ BEÁTA

Andragógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. habil. Viskolcz Noémi főiskolai tanár, SZTE JGYPK

Pulszky Ferenc gyűjteményei

Dolgozatom témájaként Pulszky Ferenc gyűjteményeinek történetét választottam. Pulszky a 19. század egyik legjelentősebb tudósa, muzeológusa, műtörténésze és kultúrpolitikus volt. Kevésbé ismert, hogy Kossuth Lajos munkatársaként sokat politizált is, ám 1849 után ez a tevékenysége fokozatosan háttérbe szorult. Az emigrációból 1867-ben térhetett haza, nem sokkal utána kinevezték a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatójának.

A Pulszky-gyűjtemény megalapozója Fejérváry Gábor, Pulszky Ferenc nagybátyja volt, aki nagy hatást gyakorolt a fiatalemberre, s művészeti-esztétikai nézeteit külföldi útjainak szakemberek segítségével formálta. Fejérváry hatalmas és eklektikus anyagában többféle tárgytípus volt megtalálható, többek között bronzok, elefántcsontok, arany- és ezüsttárgyak. 1851-ben Pulszky feleségére, Walter Teréziára hagyta nagyszerű kollekcióját.

Pulszky Ferenc nagybátyja hatására már fiatal korától maga is gyűjteni kezdett, és egy teljesen különálló és jelentős művészeti gyűjteményt hozott létre, amely elsősorban olyan antik tárgyakban volt gazdag, mint a metszett kövek vagy bronzok. 1851 után ezt egyesítette Fejérváry gyűjteményével, azonban élete során többször is rákényszerült, hogy a tárgyak bizonyos részeitől megváljon.

Dolgozatomban a gyűjtemény formálódásának, alakulásának, majd eladásának a részleteit vizsgálom meg, külön figyelmet fordítva egy-egy nevezetesebb tárgyra. A feldolgozáshoz levéltári és könyvtári kutatást folytattam, amelynek során olyan forrásokat használtam fel és építettem be a dolgozatba, amelyek számos új adalékkal gazdagítják az eddigi Pulszky-szakirodalmat.

PRIEVARA DÓRA KATALIN

Pszichológia

MA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Szabó Éva egyetemi docens, SZTE BTK

Melyik én vagyok én? – valódi és virtuális énképek összehasonlítása online írói közösségben

Az utóbbi években több pszichológiai kutatás is arra fókuszált, hogy az online világ anonimitása, kötetlenebb rendszere milyen lehetőségeket nyújt az én más szintű, virtuális megélésére (Bargh, McKenna, & Fitzsimons, 2002), akár egy teljesen új személyiség kialakítására (Wallace, 2002). Ezekből a vizsgálatokból kiindulva arra voltam kíváncsi, miként alakul a valódi és virtuális énkép egy online, írói közösségben.

A vizsgálatban 504 személy vett részt, akik valamennyien a Merengő Fanfiction honlap tagjai, ahol saját történeteket publikálnak. Az életkorukat tekintve főként 14-25 évesek voltak a résztvevők. A feladat a Tennessee énkép skála magyar nyelvre standardizált változatának (Dévai & Sipos, 1986) kitöltése volt, egyszer a személyek valódi énjére, majd aztán a honlaphoz tartozó, írói valójukra vonatkoztatva az állításokat.

Legfőbb eredményeim közé tartozik, hogy a valóságban és a virtuális közegben felépített én (Mead, 1976) különböztek egymástól. Erre az eltérésre nem volt hatással az, hogy milyen régóta látogatták a Merengőt a személyek, mivel azok is magasabb pontszámokat értek el a virtuális énkép morális, individuális és szociális énré vonatkozó skáláin, akik kevesebb, mint egy éve voltak tagjai az oldalnak. Ugyanígy nem volt befolyással erre a különbségre sem a megkérdezettek életkora, sem a honlapon alkalmanként eltöltött idő mennyisége, sem pedig az írói sikeresség. Már önmagában a tagság, az oldalhoz való tartozás élménye kialakított egy ebben az online közegben érvényesülő énrészt. Ráadásul az online valójukat a résztvevő személyek magabiztosabbnak és jobban a csoportba tartozóaknak vélték, mint a valódi énjüket.

Összefoglalva, valódi énjüknél az átlag alatti értékekkel rendelkeztek az énképek esetén, és azokat a normál tartományba tudták emelni a virtuális énjükre vonatkozóan. Ez alapján elképzelhető, hogy a tagok számára egyfajta én-megerősítést nyújt a honlap a rajta kapott visszajelzések által.

RABNÉ VAJNA KATALIN

Informatikus könyvtáros

BA, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Tóvári Judit főiskolai tanár, EKF TKTK

Az interaktív elektronikus könyvtár, a könyvtár 2.0

Dolgozatomban a könyvtárak weboldalait elemezve mutatom be, hogyan alkalmazzák a web 2.0-ás szolgáltatásokat, azaz a Könyvtár 2.0-át. Bevezetésként röviden ismerttettem a web 1.0-ás, majd a web 2.0-ás alkalmazásokat.

Majd elemzem az amerikai Darien Library, a magyar Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár honlapját. Ezen felül írok még a New York Public Library és a British Library honlapján elérhető szolgáltatásokról is. Napjainkban az internet egyre nagyobb szerepet játszik az életünkben, ezért nagyon fontos, hogy a könyvtárak honlapjukon is lépést tartsanak az olvasók igényeivel, és egyre színvonalasabb, alaposabb, valamint könnyebben használható weboldalakat üzemeltessenek.

Dolgozatommal erre a tényre szeretném felhívni a hazai könyvtárosok figyelmét, valamint példákon keresztül megmutatni, hogyan működik az elektronikus könyvtár külföldön.

Remélem a magyar könyvtárak honlapjai is ilyen irányban fognak fejlődni, és talán eléri majd az a szintet és minőséget, melyet a Darien Library már most prezentál.

RÁCSAI RITA

Kulturális örökség tanulmányok

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Verók Attila főiskolai docens, EKF TKTK

Nőkép a 18. századi református halotti prédikációkban

A kora újkorban nyomtatásban is kiadták a temetésen elhangzott prédikációkat, hogy emléket állítsanak velük az elhunytaknak. Ezeket oktatási célra is felhasználta a Debreceni Református Kollégium, így máig fennmaradtak az iskola könyvtárában.

Az általam vizsgált szövegekből kiderül, mit várt el a református egyház és a társadalom a nőktől a 18. század elején, és nagy vonalakban az egyes asszonyok életét is áttekintik. Életrajzaikat a lelkészek erőteljesen idealizálták, hogy példaként állíthassák őket a gyülekezet elé. A prédikációk megírásához a szerzők egymás műveit is tanulmányozták.

A nők gyermekkoruktól kezdve a házasságra készültek. Az esküvőt követően három különböző szerepnek kellett megfelelniük: feleségek, anyák és gazdasszonyok voltak. Feladataikat a prédikációk bibliai példákkal támasztják alá. Meg kellett felelniük a közösség és férjük elvárásainak, miközben szem előtt kellett tartaniuk lelki üdvösségüket.

A feleségek szerepe a házasságban az egyház tanítása szerint alárendelt volt, de a prédikációk arra is kitérnek, hogy a nők nagy hatással lehettek férjük életére, és a jó asszonyoknak kijárt a házastársuk megbecsülése nem csak életükben, hanem a haláluk után is.

RADÁNYI NORBERT

Andragógia

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Tratnyek Magdolna egyetemi adjunktus, PTE FEEK

Validpack – a felnőttoktatói validáció lehetséges eszköze

A XXI. század kezdete óta foglalkoznak az előzetes tudás elismerésével (validációval) az Európai Unióban. Napjainkban pedig egyre fontosabbá vált, hogy megtalálják a legjobban alkalmazható módszereket és eszközöket, amelyek segíthetik a validációs eljárásokat. 2004 óta szinte évente indulnak olyan projektek, fejlesztések a validációval kapcsolatban, melyek többek között az előzetes tudásfelmérésre és elismerésre alkalmas eszközöket hivatottak kialakítani. Dolgozatom a validáció egy eszközével foglalkozik, amely alkalmas a felnőttoktatók kompetenciáinak elismerésére. A Validpack 2006-ban került fejlesztésre, a VINEPAC (A felnőttoktatók informális és non-formális pszicho-pedagógiai kompetenciáinak validációja) projekt során, a 2011-es évben pedig a CAPIVAL (A Validpack kapitalizációja/felhasználása/hasznosítása) projektben nyílt lehetőség az eszköz tesztelésére, kapitalizációjára. Az eszköz a formális, non-formális és informális területen szerzett felnőttoktatói kompetenciák elismerését képes elvégezni.

RADICSNÉ CSÓRE ANDREA

andragógia

BA, 6. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető: Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna egyetemi docens, NYME AK

A kosárfonás, mint felnőttképzési lehetőség

Mai modern világunkban a környezet megváltozásával a népiség fogalma a társadalom bizonyos köreiben jelentőségét veszítette, vagy feledésbe merült. A régi életforma átalakulásával a hajdani, mindennapos tárgyak is más jelentést, rendeltetést kaptak.

Korunkban figyelembe kell venni azt a megállapítást, hogy a jövő az egymásmelletti-ségé, a legősibb és a legújabb találkozásáé, a sokoldalúságé. Szerencsére van olyan réteg is, amely érdeklődik a múlt, a magyar nép hagyományos kultúrája iránt, és mindezek ápolására, felelevenítésére is késztetést érez.

A hagyományos népi kultúra értékhordozó szerepét korunk felismerte. Sokan érdeklődnek iránta, ragaszkodnak fenntartásához, szívesen áldoznak rá szabadidejükből. Így került sor a különféle szabadidős kézműves foglalkozások, szakkörök, tanfolyamok létrehozására. Városunk művelődési házainak egy részében is kitüntetett szerepe van a hagyományápolásnak. Több helyen működik kosárfonó tanfolyam, ahol a résztvevők megismerhetik a hagyományt, az elődeink által készített használati tárgyakat, a paraszti kosárfonás értékeit, a népi kultúra üzenetét, a díszítőelemek alkalmazását, a fonott tárgyak szerepét mai ízlésvilágunkban.

Az idejárom emberek vállalják önmaguk rendszeres továbbképzését, ezáltal személyiségük fejlesztését, kiteljesedését.

Fontos feladat a hagyományt összeötvözni a modern kultúrával, valamint azon munkálkodni, hogy minél többen bekapcsolódhassanak az élethosszig tartó tanulás folyamatába, hogy még szélesebb rétegeket érintsen meg a hagyományos népi kultúra. Bízni kell abban, hogy ők már nemcsak a művelői, hanem a kultúra átadói is lesznek egyben.

RAUSCH ATTILA

Neveléstudomány MA

MA, 13. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Fejes József Balázs e. tanársegéd, SZTE BTK

Gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő fiatalok néhány jellemzője az iskolával és a kortárs kapcsolatokkal összefüggésben

A gyermekvédelmi gondoskodásban élők tanulmányainak támogatása, társas kapcsolataik fejlődésének segítése az államra hárul, így fontos, hogy e meglehetősen kiterjedt tanulói kör problémáiról pontos ismeretekkel rendelkezünk. Mindössze néhány hazai kutatás foglalkozik ezzel a témakörrel, amelyek kapcsán megfogalmazható, hogy általában hiányzik az a viszonyítási pont, amely alapján értelmezhető lenne, e tanulói kör jellemzői mely pontokon, és milyen mértékben térnek el a családban nevelkedőktől. Kutatásomban a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekek és fiatalok néhány jellemzőjét tártam fel az iskolával, iskolai közösséggel és kortárskapcsolatokkal összefüggésben, amelyek egy részét összehasonlítottam reprezentatív országos mérések eredményeivel. Kérdőíves vizsgálatom mintáját összesen 108, 10 és 20 év közötti gyermekotthonokban, lakásotthonokban és nevelőszülőknél élő gyermek, illetve fiatal alkotja. A gyűjtött adatokból az iskolai eredményességüket befolyásoló tényezőkre, az elsajátítási motivációjuk fejlettségére, a kortárs kapcsolataikra, az iskolai közösséghez való viszonyukra vonatkozó elemzéseket végeztem. Kiderült, hogy az elsajátítási motívumok az iskolai évfolyamok, illetve az életkor előrehaladtával nagyobb mértékben csökkennek a gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekeknél, ugyanakkor ez nem függ a gyermekvédelemben eltöltött évek számától. A gyermekvédelmi intézményrendszeren belül, a különböző gondozási típusok között is eltérések lehet kimutatni, például a tervezett iskolai végzettséget tekintve. A megkérdezettek pályaválasztására a gyermekotthoni nevelők, nevelőszülők vannak meghatározó befolyással. Az iskolai közösséggel, a kortárskapcsolataikkal összefüggésben nem mutatható ki jelentős eltérés a saját családjukban élőkhöz képest, a felmérés alapján nem teljesül az a szakirodalomban megfogalmazott hipotézis, hogy társas kapcsolataik jóval kedvezőtlenebbek családban nevelkedő társaikénál. A kutatás empirikus adatai értelmezhetőbbé teszik a gyermekvédelemben nevelkedők iskolai problémáinak hátterét, ezáltal segíthetik célcsoportot érintő hatékonyabb beavatkozások szervezését.

RENDEK TÍMEA

Andragógia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: Dr. Farkas Éva egyetemi docens, SZTE JGYPK

Tanultam, tanulok és tanulni fogok? A felnőttkori tanulás lehetőségei és korlátai Bács-Kiskun megyében

Kevés szakirodalom, kutatás irányul azokra a felnőttekre, akik résztvevői valamilyen felnőttkori tanulási formának, akik megtapasztalták előnyeit, hátrányait. Az általuk megfogalmazott előnyöket erősítve, a hátrányokat mérsékelve növelhető a felnőttkori tanulásban való részvétel.

A témakör vizsgálata érdekében elsődleges és másodlagos kutatást végeztem, melynek sorána téma szakirodalmi hátterére, a KSH, ÁFSZ, OSAP, és EUROSTAT elérhető adatbázisaira támaszkodtam. Strukturált kérdőíves lekérdést végeztem, Bács-Kiskun megyei, felnőttkorban tanuló lakosok körében, mely során motivációikat, felmerülő problémáikat, véleményüket vizsgáltam. A kapott adatokat kiegészítettem a Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Kiskőrösi Kirendeltségének felnőttképzésért felelős munkatársával és egy felnőttképzésben részt vett, jelenleg álláskereső fiatal anyukával készült interjúval.

2010-ben lefolytatott és jelenlegi kutatásom eredményeit összevetve, valamint a szakirodalmakban foglaltak alapján, megállapítottam:

- Nem feltétlenül azok a felnőttek tanulnak felnőtt korban, akiknek nincs szakmájuk. A szakmai végzettség, a szakmában való elhelyezkedés és a képzésben való részvétel között nincs feltétlen összefüggés.
- Aki megtapasztalja a felnőttkori tanulás hasznosságát, valószínűleg később is bekapcsolódik a tanulás valamilyen formájába, akár pár napos tréningbe, vagy több hónapos képzésbe.
- A vizsgálatba vontak több, mint két harmada nem a lakóhelyén tanul, és közel fele több, mint 30 kilométert utazik a képzési konzultációkra.
- A megkérdezett felnőttek közel fele a médiaeszközkhöz fordul először, ha tájékozódni szeretne felnőttképzési lehetőségekről, szolgáltatásokról.
- A gyakorlati órák mennyiségével, az órák beosztásával és az oktatói felkészültséggel voltak a leginkább elégedetlenek a felnőttek a képzésben való részvétel során.

A kutatás eredményeire alapozva javaslatokat is megfogalmaztam, mint például az anyagi akadályok csökkentésére történő fokozott fókuszálás, egy egységes, jól átlátható és eredményes finanszírozási modell kidolgozása, az oktatók felkészültségének növelése és oktatási módszereinek hatékonyabb tétele és egy tanácsadó, információs rendszer, internetes portál létrehozása a felnőttek segítésére.

Dolgozatomban részletesen elemzem a szakirodalomban olvasottakat, az EU-s és saját kutatásaim szignifikáns összefüggéseit, kiegészítve javaslatokkal, szem előtt tartva a szakpolitika aktuális tevékenységét, annak lehetséges pozitív és negatív következményeivel.

RUZSA GÁBOR

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Kökönyei Gyöngyi adjunktus, ELTE PPK

Jelentudatos érzelemszabályozás és pszichés jóllét: Miért boldogít a buddhista meditáció?

Kutatásom célja a jelentudatosság, az érzelemszabályozás és a pszichés jóllét összefüggéseinek vizsgálata. A jelentudatosság a buddhista eszmerendszerben régóta ismert fogalom, mely néhány évtizede a pszichológia érdeklődését is felkeltette.

Az elmúlt húsz évben számos kutatás igazolta a jelentudatosságot fejlesztő diszciplínának (pl. buddhista meditáció) pszichés jóllétre gyakorolt jótékony hatását, de ezek hatásmechanizmusa nem tisztázott. Több elméleti és empirikus tanulmány az érzelemszabályozás potenciális mediátor-szerepét emeli ki.

Kutatásom elméleti részében egy pszichológiai modell megfogalmazásával kísérletet tettem a jelentudatosság, az érzelemszabályozás és a pszichés jóllét kauzális összefüggéseinek tisztázására. A jelentudatos pszichés működés két komponensét emeltem ki: a pusztá figyelem (1) a jelen pillanatban megjelenő tudattartalmakra irányuló figyelmet jelenti; autonóm válaszszerzés (2) alatt pedig azt értem, hogy az egyén ezen tudattartalmak elaborációjának mértékét szándéka szerint képes befolyásolni. Az érzelemszabályozást illetően három stratégiát vizsgáltam: az érzelemkifejezés elfojtását (1), a kognitív átértékelést (2), valamint a jelentudatos érzelemszabályozást (3), melynek lényege a tapasztalati élményhez való semleges és elfogadó viszonyulás.

A kutatás empirikus részét kérdőíves vizsgálattal végeztem. Olyan személyektől gyűjtöttem adatokat, akik gyakorolják a buddhista meditációk valamelyikét, továbbá olyan kontrollszemélyektől, akik nem meditatálnak. Az adatokon a Strukturális Modell-egyenletek módszerével statisztikai elemzést hajtottam végre. A legfontosabb eredmények a következők:

(1) A különböző buddhista meditációs módszerek jelentősen eltérő mértékben fejlesztik a jelentudatos pszichés működés két komponensét.

(2) A jelentudatosság két komponense a pozitív kognitív átértékelés facilitálásán, valamint az érzelmek elfojtására való hajlam mérséklésén keresztül kedvezően befolyásolja a pszichés jóllétet.

(3) Az autonóm válaszszerzés képessége további módokon is növeli a pszichés jóllétet, és ez a hatás feltehetően az egyén pozitív affektusgeneráló képességével függ össze.

(4) A buddhista meditációs módszerek a jelentudatosság fejlesztése révén, az előbb említett csatornákon keresztül jelentős mértékben növelik a gyakorlók pszichés jóllétét.

(5) Azok a buddhista meditációk, amelyek nagy hangsúlyt fektetnek az egyén pozitív affektusgeneráló képességének kultiválására, fokozott boldogságnövelő hatásúak.

SÁGI ZSUZSANNA

pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Vass Zoltán egyetemi docens, KRE BTK

Egy fészekből valók

A vizsgálatban hátrányos helyzetű kistérségi településen élő 12–16 éves általános iskolás tanulók vettek részt (n=51). A vizsgálat során elsőként a Madárfészekrajz teszt (Kaiser, 1996), majd az Eysenck-féle gyermek személyiség-kérdőív (HJEPQ), a Kötődési Stílus Kérdőíve (ASQ), A Szülői Bánásmód Kérdőív (H-PBI) és az általam szerkesztett szociokulturális kérdőív csoportos felvételére került sor. Ezt követően egyéni ülések keretében külön-külön beszélgettem a vizsgálati személyekkel az általuk készített rajzról, és a hozzá tartozó történetről. A beszélgetés során egy rövid demográfiai kérdőív felvételére is sor került, mely a gyermek valós családi helyzetét céltzott felderíteni. A rajzok vizsgálata A Fészekrajz Kötődésspecifikus Kódolásának 3.1-es Verziója (Hámori & Djuroska, 2010), illetve független bírálók egészszleges szempontok (Vass, 2006) szerinti megítélése alapján történt.

Jelen munka egyik fő célja volt, hogy felhívja a figyelmet a Madárfészekrajz projektív kötődésvizsgálati módszer alkalmazásának előnyeire, gyakorlati hasznára, külön hangsúlyozva a rosszabb verbális kifejezőképességű személyekkel, illetve gyermekekkel történő tesztelés tapasztalatait. Feladatának tekintette továbbá a fészekrajzok és az említett papír-ceruza tesztek közötti összefüggések feltárását, s a hátrányos helyzetű térségben nevelkedett gyermekek személyiségének, kötődésének vizsgálatát is.

Az eredmények szerint a hátrányos helyzetű gyermekek több skála esetében is szignifikáns eltérést mutattak az országos átlagtól mind a HJEPQ, mind az ASQ kérdőívet illetően. Sikertült továbbá több szignifikáns összefüggést feltárni a fészek karimájának, tágabb környezetének kidolgozottsága, a gondozó elérhetősége, a fészek alapjának helyzete vagy például komplexitása és a szociokulturális háttér, valamint a papír-ceruza tesztek egyes skáláin elért pontszámok között.

A kutatás során tapasztaltakat összefoglalva megállapítható, hogy a Madárfészekrajz kötődésvizsgálati módszer kiválóan alkalmazható volt a vizsgált mintán. Az elemzések során kapott eredmények meggyőzőnek bizonyultak a módszer terápiás alkalmazhatóságát illetően, és megerősítették a fészekrajz létjogosultságát a kötődésvizsgálatokban.

SÁRDI ÉVA

Emberi erőforrás tanácsadó
MA, 1. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Apáczai Csere János Kar

Témavezető: Dr. Pongrácz Attila adjunktus, NYME AK

Almamellék, egy aprófalú küzdelme a fennmaradásért

Dolgozatom az ország régiói közötti foglalkoztatásbeli különbségeket veszi alapul. Különös figyelmet szentel az aprófalvak helyzetének. Egy, számomra fontos, település foglalkoztatásán keresztül próbálom bemutatni az elmaradt térségek problémáit, és megoldáskereséseit.

Almamellék Baranya megyei település, ahol magas a munkanélküliség és inaktivitás aránya. Ez ellen közmunka programokkal, kiemelten a Startmunka programmal próbálnak tenni.

A programban részt vevőkkel készített kérdőívek alapján különböző megállapításokat tettem, főleg az iskolázottsággal, eddigi munkákkal kapcsolatban. Végül igyekszem célokat megfogalmazni a jövővel kapcsolatban.

SAS ANNAMÁRIA

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Körmendi Attila Egyetemi tanársegéd, DE BTK

A telefonfüggőség személyiségbeli háttérének vizsgálata serdülőknél

Világviszonylatban nézve a mobiltelefon, mint használati cikk teljesen hétköznapi szerepet vett fel. A 7 milliárdos népességből több mint 5 milliárd ember rendelkezik mobiltelefonnal. Ezzel az eszközzel az információcsere nagy mértékben felgyorsult, és a kommunikációt is folyamatosan alakítja. A szemtől szembeni beszélgetések száma csökken, a telefonálás és sms-ezés pedig egyre elterjedtebb. A mobiltelefon sok egyéb funkciót, eszközt is helyettesít (naptár, telefonkönyv, fényképező, zenelejátszó stb.), vannak viszont olyan emberek, akik nem érzik, hogy hol a határ a mobiltelefon használatában. Mióta az okostelefonok megjelentek, az internet hozzáféréssel még több alkalmazás vált elérhetővé. Többen azt kutatják, hogy vajon milyen személyiségbeli vonatkozása lehet a telefontól való függésnek. Eddig elég vegyes eredmények születtek, mind az extravertió, a neuroticizmus és az önbecsülés tekintetében is. A kutatás arra keresi a választ, hogy a magyar középiskolások mennyire és miért függnek telefonjaiktól. A kutatási minta 137, 11 és 18 év közötti személyből áll, mellyel 3 különböző kérdőív lett felvéve, egy saját telefonhasználatról kapcsolatos kérdőív, egy személyiség tipológiai teszt és egy külső-belső kontrol teszt. Az eredmények azt mutatják, hogy a lányok és fiúk között különbség mutatkozik a kapcsolattartási funkciók tekintetében, viszont az sms-ezés funkció a legkihasználtabb az egész mintában. Azok a fiatalok, akik kívülre helyezik a kontrollt, nagyobb valószínűséggel lesznek telefonfüggők, mint akik belső kontrollosok. A diákok 59% azt jelölte, hogy általában az idő legnagyobb részében helytől függetlenül a nadrágzsebében tartja a telefonját. A minta 27%-a nem tudja elképzelni, hogy egy napig, ne legyen nála a telefonja. Az átlagos telefonhasználat egy nap 2,25 óra. Mivel ez az érték nagyon szélsőséges eredményekből (napi 10 óra telefonhasználat is előfordul) származik, különösen felhívja a figyelmet a telefonhasználati szokásokra. A kapott eredmények megalapozzák a további kutatások fontosságát ebben a témában, főként a középiskolások és egyetemisták körében.

SEBESTYÉN KATALIN

Informatikus Könyvtáros
BSc, 5. félév
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

Témavezető: Dr. Csernoch Mária egyetemi docens, DE IK

KLIKK ÉS KLA VIA TÚRA **Informatika tankönyvek terminológiai következetlenségei**

A Debreceni Egyetemre 2011 augusztusában beiratkozott elsőéves egyetemi hallgatók alapvető informatikai ismereteit tesztelő felmérés részeredményeit alapul véve a hallgatók beviteli eszközökhöz kötött nyelvhasználati szokásait vizsgáltuk. Arra kerestük a választ, hogy a „digital-born” nemzedék tagjai mennyire ismerik második anyanyelvük, a számítógép, az informatika nyelvét, képesek-e a helyes terminus használatára. A felmérés eredményei azt mutatják, hogy az alapvető beviteli egységekhez, az egerhez és a billentyűzethez, kapcsolódó terminológiával sincsenek tisztában a hallgatók.

Az eredmények ismeretében mindenképpen indokolt keresni azokat az okokat, amelyek a hallgatók ilyen szintű nem-tudásához vezetnek. Az egyik magyarázat lehet, hogy az érintett fiatalok úgy gondolják, hogy a születés jogán nekik már nincs arra szükségük, hogy tanulják ezt a mesterséges nyelvet.

Másrészről viszont a tanárok többsége nem tartja fontosnak a helyes terminológia kialakítását, már az informatika oktatás kezdeti szakaszában sem fordítanak kellő figyelmet a helyes fogalomhasználatra.

Dolgozatunkban egyrészt a 2011-es felmérés eredményeit előidéző lehetséges okokat szeretnénk bemutatni, másrészt lehetséges megoldásokat keresünk oktatásmódszertani problémákra, hangsúlyozottan arra a kérdésre, hogy hogyan lehetne hatékonyan megismertetni az alapvető beviteli eszközök tudatos használatát a diákokkal.

A hallgatói eredménytelenségnek, a fentebb ismertetett tévhitelen túl, számos más magyarázata is lehet. Ezen magyarázatok közül, a már korábban tesztelt tanári tevékenységek mellett, mindenképpen kiemelt fontosságú az oktatási segédanyagok minősége. Kutatásaink jelenlegi fázisában az informatika tankönyvek beviteli eszközökhöz kapcsolódó terminológia-használatát és következetességét vizsgáltuk.

A megvizsgált tankönyvek egyrészt azt mutatják, hogy az adott témában nincs egyértelmű terminológiája a szakmának, másrészt pedig azt, hogy a könyvek számtalan el-
lentmondást tartalmaznak. Ezen kettősség következtében a tankönyvek hibás tartalmakat közvetítenek, amelyek magyarázhatják mind a tanári, mind a tanulói hiányosságokat, az egyetemisták informatikai ismereteinek rendkívül alacsony színvonalát.

SIKE BOGLÁRKA

Emberi erőforrások

BA, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Kádek István főiskolai tanár, EKF GTK

Felnőttképzési tapasztalatok elemzése (Egy patinás felnőttképzési cég vidéki kirendeltségén végzett vizsgálatok)

A dolgozatom témája a felnőttképzés. A kutatásom helyszínei a Perfekt Zrt. Heves Megyei Kirendeltsége, illetve a Langwest Nyelvi Központ. A kutatásom során vizsgáltam a felnőttképzésben résztvevő hallgatókat és oktatókat. A dolgozatom elkészítése során négy hipotézist vizsgáltam.

Az első hipotézisem, hogy az oktatóknak kizárólag az oktatásban van fontos szerepük. A második hipotézisem, hogy a hallgatók legnagyobb problémája a tanulási rutin elvesztése. A harmadik állításom, hogy a felnőtt hallgatók tapasztalataik révén könnyebben elsajátítják a tananyagot. A negyedik felvetésem, hogy a felnőttképzési kurzusokra a munkáltató küldi a munkavállalókat.

A vizsgálatom során szinte minden hipotézisemet megcáfoltam. A vizsgálatokból két következtetést vontam le. Az oktatóknak szükségük van andragógiai képzésre is. Ez azért fontos, hogy az oktatók segíthessék a felnőtt tanulókat a tanulás során. A második következtetésem, hogy a munkáltatókat érdekeltté kell tenni a munkavállalók képzésében.

SIMON ESZTER

Informatikus könyvtáros – Művelődésszervező

Osztatlan, 13. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Sipos Anna Magdolna egyetemi docens, PTE FEEK

Joghallgatók az információk világában

A tanulmány célja, hogy átfogó képet adjon a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar nappali tagozatos hallgatóinak információszerzési és –felhasználási szokásairól. Az empirikus kutatás a hallgatók hétköznapi és szakirodalmi információ-szerzési szokásait vizsgálja, mind a hagyományos, mind az elektronikus források tekintetében.

A kutatás eredményeinek ismertetése előtt a dolgozat részletezi az információs forradalom okozta változásokat és kihívásokat, valamint a hazai és nemzetközi szakirodalom segítségével összegzi azokat a legfontosabb elméleteket és fogalmakat, amelyek szorosan kapcsolódnak ehhez a gazdasági, társadalmi és kulturális átalakuláshoz. A tanulmány kitér hazánk információtechnikai ellátottságára is, amelyben a hazai kutatások eredményeit veti össze más országokéval.

A vizsgált csoportra vonatkozó adatok alapjául egy kérdőíves felmérés szolgált, mely az információszerzési és –felhasználási szokások mellett a nemre, korra, tanulmányokra, szociális és családi körülményekre, illetve szabadidős tevékenységekre is kitér. A felmérés során igazolódott, hogy a hallgatók a hétköznapi információszerzés során az internetet részesítik előnyben. Emellett a tanulmányaik során is szívesen használnak elektronikus forrásokat, ebben az esetben azonban már megnövekszik a szerepük a hagyományos, papíralapú forrásoknak is. Míg azonban különbséget tudnak tenni a hétköznapi és a tudományos információk között, sajnos nem rendelkeznek kellő mértékben azzal a kompetenciakészlettel, amely a keresést megkönnyítené, a találati halmazt pedig teljesebbé és pontosabbá tenné. Beigazolódott továbbá az is, hogy az információszerzési szokásokat még mindig befolyásolják demográfiai és szociális különbségek. A lakóhelyből fakadó hátrányokat az egyetem, illetve az általa nyújtott szolgáltatások nem mindig képesek kiküszöbölni, amely kiváltképp az idegen nyelvek ismeretében tapasztalható. Különbség lelhető fel a nemek tekintetében is, a férfi hallgatók mind a hétköznapi, mind a tanulmányokhoz kapcsolódó információszerzés során szívesebben használják az elektronikus forrásokat.

Jelen kutatás jelentősége abban rejlik, hogy ez a felmérés képes átfogó képet adni a különböző karok hallgatóinak szakirodalom-használati és információszerzési szokásairól, amely aztán összevethető az információs műveltség alapkövetelményeivel a felsőoktatásban, és ez alapján megállapítható, hogy mely területeken kell változtatni a használóképzési metodikán.

SIMON RICHÁRD

Andragógia

BA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Simándi Szilvia adjunktus, EKF TKTK

A fiatalok kultúrafogyasztása és szabadidő-eltöltési szokásai Nógrád megyében

A rezümében foglalom össze a Tudományos Diákköri Dolgozatom lényegét, valamint ismertetem a legfontosabb eredményeket, megállapításokat.

Elsőként a Nógrád megyei fiatalok számítógépes és internetezési szokásait mutatom be. A számítógép és az internet fontos szerepet tölt be a magyar fiatalok életében. A felvetésem, mely beigazolódott azt támasztja alá, hogy a megkérdezett nógrádi fiatalok az országos átlagnál kevesebb időt fordítanak internetezésre és számítógépezésre. Ennek alapja, hogy minél „fejlettebb” egy ország/régió/megye, annál többet töltenek a fiatalok a monitor előtt. Felvetésem arra alapoztam, hogy Nógrád megye az egyik legszegényebb megye, itt a legnagyobb a munkanélküliség és itt van a legkevesebb város is. És habár a 2008-as magyarországi szintet 2012-ben érték el a nógrádi fiatalok, a szabadidejük nagy részét így is e két tevékenységre fordítják.

E kultúrafogyasztás egyik lehetséges veszélye az internetfüggőség. Ezt a kevésbé kutatott témának is utánajártam, elemezve a kialakulásának feltételeit, megjelenésének formáit és következményeit. Bízom benne, hogy idővel Magyarországon is nagyobb figyelmet kap e betegség.

Tudományos Diákköri Munkám másik kutatott témája az olvasás. Az általam megkérdezett fiatalok és az olvasás kapcsolatán keresztül fogom bemutatni a nógrádi fiatalok olvasási szokásait. Hipotézisem – mely beigazolódott – hogy az általam megkérdezett nógrádi fiatalok olvasás-szeretetének és olvasás-gyakoriságának száma elmarad az országos átlaghoz képest.

Ennek az alapját több tényező is adja, mely nagy részben visszavezethető Nógrád megye „sajátosságaira” is; így a szülők iskolai végzettsége átlagosan alacsonynak mondható, illetve az a tény, hogy rengeteg kistelepülés (125) mellett mindössze 6 város van a megyében.

A könyvtári feladatokat egy intézmény, a Balassi Bálint Megyei Könyvtár (és annak tagkönyvtárai) látja el a megye több mint 56%-ában. A tagkönyvtárak felszereltsége és ellátottsága nem elégséges.

SKUMÁT BALÁZS

Gazdálkodási és menedzsment

BA, 3. félév

Szent István Egyetem

Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar

Témavezető: Kölcseyné Balázs Mária tanársegéd, SZIE GK

Nemzetiségek, kisebbségek kultúrája – kultúrák egymás mellett élése Szarvas város, mint a szlovák kultúra őrzője

Munkámban szeretném bemutatni Szarvas város hagyományőrző tevékenységét.

Kutatásom három nagy részből áll. Az első rész rövid történelmi áttekintés, melyben a szakirodalomra, és statisztikai adatokra támaszkodva bemutatom a Magyarországon élő szlovákság múltját és jelenét: hogyan kerültek hazánkba, milyen szerepeket töltek be Magyarország történelmében, mik voltak azok a meghatározó tényezők, amik napjainkig determinálták magyarországi létüket.

A második részben Szarvas városáról teszek említést. Számba veszem a város kialakulásának és fejlődésének legmeghatározóbb állomásait. Ehhez a dokumentumelemzés módszerét alkalmazom. Szólok a Szarvason élt és tevékenykedett szlovákokról, akik hozzájárultak a város kulturális fejlődéséhez.

A harmadik részben részletesen kutatom, hogy a város hogyan őrzi és örökíti tovább napjainkban a szlovák kultúrát, hagyományokat és szokásokat. Ezen belül kiemelten említem a szarvasi Tessedik Táncegyüttes és a szarvasi Cervinus Teátrum szerepét. Azt is szeretném bemutatni, hogy a hagyományok, s azok mai formái hogyan jelennek meg évről-évre a település mindennapjaiban, színesítve azokat, s teszik Szarvas várost élhetővé, s vonzóvá mind az ott élők és az oda látogatók számára. Napjaink szlovák hagyományőrzésének feltérképezéséhez az interjúkészítést alkalmazom kutatási módszerként.

SOMOGYI KLÁRA

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Martos Tamás egyetemi docens, SE EKK

Személyes tervekhez kapcsolódó motivációs és érzelmi mintázatok, valamint a pszichológiai jóllét hosszmetzeti összefüggései

Dolgozatom motivációs és pozitív pszichológiai, valamint valláspszichológiai témákat ötvöz és kísérli meg azok eredményeinek együttes tesztelését. Vizsgálatom Ryan és Deci öndeterminációs elméletén, valamint Sheldon és Kasser én-konkordancia elméletén alapul: külső (kontrollált) illetve belső (autonóm) meghatározottságú célok hatását figyeltem meg a tervek iránti elkötelezettségre, azok megvalósulásának mértékére, a konkrét tervekhez kapcsolódó érzelmekre és az általános pszichológiai jóllétre. A kutatás újdonsága, hogy a magyarázó változók közé bevontam kétféle, normatív és transzcendens vallásos motivációt is, melyek egy korábbi vizsgálatban összefüggést mutattak a kontrollált és autonóm motivációkkal. A pszichológiai jóllétet az étellel való elégedettség, a pozitív-negatív érzelmek gyakorisága, az élet értelmességének érzése és az önaktualizáció mutatóin keresztül vizsgáltam.

A kutatás hosszmetzeti elrendezésű volt. A két időpontban kitöltött kérdőívek a személyes tervekre, azok érzelmi és motivációs jellemzőire, valamint a pszichológiai jóllét fent felsorolt összetevőire vonatkoztak.

Vizsgálatom eredményei részben megerősítették az én-konkordancia elméletben megfogalmazott összefüggéseket, valamint sikerült az elmélet értelmezési körét kibővíteni a vizsgálatba bevont kétféle vallásos motivációra is. Ezek mellett megmutatkozott a tervekhez kapcsolódó érzelmek szerepe is mind a célok megvalósításban, mind a pszichológiai jóllét alakulásában.

STÉBER ANDREA

Andragógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Dr. Kereszty Orsolya PhD egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Az informális tanulás lehetőségei különös tekintettel a médiaandragógiára

Az informális tanulás kérdéskörét a szakirodalom már sok szempontból vizsgálta. (Horváth H., 2011). Akkor tekinthető a leghatékonyabbnak az informális tanulás, ha az nem szándékos, hanem esetleges (Hager–Halliday, 2006), ebből adódóan szinte bármilyen szabadidős médiafogyasztás lehet hatékony tanulás.

Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy hogyan, mennyire tudatosan viszonyulnak a (fiatal) felnőttek az informális tanuláshoz, ez milyen szokásokban és tevékenységekben manifesztálódik, és ez hogyan befolyásolja „médiafogyasztásukat”. Részletesen bemutatom az elektronikus médiumok informáló, az (ön)művel(őd)ést elősegítő hatását, illetve a médiaandragógia (Nagy, 2005) lehetséges szerepét a felnőttkori tanulásban. Külön kitérek a sorozatok mint médiatermékek fogyasztására, azok felnőttekre gyakorolt hatására abban a tekintetben, hogy megjelennek-e, és ha igen hogyan az informális tanulás egy terepeként. Mivel az informális tanulás nehezen tudatosítható és mérhető a mindennapokban, mérésére kombinált – kvantitatív és kvalitatív – kutatási módszereket alkalmaztam. A módszertan első pillére egy fókuszcsoporthoz tartozó interjú, amelyben központi szerepet kapott a tanulás, művelődés, tömegkommunikáció kapcsolatának feltárása a fiatal felnőttek életében. A nagyszámú, ám nem reprezentatív 539 fős kérdőíves mintavétel a második alappillér, amelyben az informális tanulási szokások, illetve a televízió és sorozatnézési szokások mellett, a sorozatokban látottak hatását is mértem Likert skála alkalmazásával. A kérdőívezés során már konkrétan a fiatal sorozatnéző felnőttekre fókuszáltam. Ez azért lényeges, mert kutatásom éppen azt vizsgálja, hogy a fogyasztás mennyire tudatos, mennyiben köthető a tanulás, művelődés fogalmához. A kutatás harmadik alappillére egy naplózásos vizsgálat volt, melyben a résztvevők egy héten át jegyezték és értékelték mindennapi tevékenységeiket. A harmadik fázisban volt lehetőség a kérdőíves, tematikailag jobban fókuszált kutatás eredményeinek tágabb értelmezésére, tesztelésére.

Az eredményeket látva elgondolkodtató, hogy a fiatal felnőttek jelentős része nincs tisztában azzal, vagy egyszerűen nem tulajdonít jelentőséget annak, hogy a szabadidős tevékenységei során is tanul, gyarapodik személyisége. A szabadidő jelentős részét, 57%-át (KSH, 2011) a televízió képernyője előtt töltjük és szórakoztató műsorokat, sorozatokat nézünk. Azontúl, hogy kikapcsolódunk, lehet-e ennek más haszna is? Dolgozatomban erre és az előzőekben feltett kérdésekre keresem a választ.

STOKKER NÓRA
Informatikus-könyvtáros
BA, 6. félév
Eötvös József Főiskola
Neveléstudományi Kar

Témavezető: Bedekovits Tamás könyvtáros, óraadó, EJP P

Egy felsőoktatási digitális könyvtár kialakításának lehetőségei Magyarországon

Dolgozatomban egy felsőoktatási digitális könyvtár létrehozásának szükségességére igyekszem felhívni a figyelmet. Ennek oka, hogy jelenleg egyetlen egy felsőoktatási könyvtár sem képes teljes mértékben kielégíteni a hallgatók szakirodalmi igényét. A szakirodalom megszerzésének akadályoztató tényezőit részletesen elemeztem mind hallgatói, mind könyvtári szemszögből egy általam végzett, online kérdőíves vizsgálat eredményeire támaszkodva.

A dolgozatomban nem csak optimális lehetőségeket kínáltam egy felsőoktatási digitális könyvtár létrehozására, működtetésére, fenntartására és elérhetővé tételére, hanem javaslatokat tettem a digitális tartalommal kapcsolatban a szerzői jogi problémák megfelelő áthidalására is. Az összes tudományágat lefedő digitális gyűjtemény előnye a hagyományos könyvtárakkal szemben, hogy bárki, bárhol, bármikor hozzáférhet a szükséges ismeretanyaghoz.

SZABÓ BARBARA

Andragógia

MA, 1. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Márkus Edina Egyetemi Adjunktus, DE BTK

A Debreceni Egyetem felsőfokú szakképzéseinek vizsgálata

Dolgozatom kiindulópontja hazai felsőfokú szakképzés gazdasági és társadalmi környezetének vizsgálata, valamint az ehhez tartozó fogalmi keretkialakítása volt. A kétéves képzés fejlődésében fontos mérföldkőnek számított a bolognai rendszer 2006-ban történt bevezetése. Ez új alapokra helyezte a képzést és új lehetőséget, és teret nyitott meg a felsőfokú szakképzésekre jelentkezők számára. Annak érdekében, hogy a képzés kialakulását jobban megérthessük nemzetközi szintű, főként európai kitekintést tettem. Ezen témák mellett természetesen vizsgálatom alapját az elmúlt 10–12 évben végzett jelentős hazai felsőfokú szakképzési kutatások /Többek között: (Hrubos, 2002), (Fehérvári, 2009), Gurbán (2009), Farkas É. (2009), Farkas P. (2009), Karsai (2011)/ adták, amelyek közül a legjelentősebbekkel foglalkozom is egy fejezet erejéig.

A dolgozat kutatási részében a Debreceni Egyetemen az elmúlt 12 évében folytatott akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképzés és felsőfokú szakképzés történetétől indulva mutatom be a 2012 ősze folyamán végzett kutatásomat, amelyben 219 fő vett rész 14 szak hallgatói közül az egyetem 5 karáról.

A kutatás többek között olyan kérdésekre keresi a választ, minthogy a hallgatók milyen környezetből, milyen tanulmányi eredményekkel, előképzettséggel érkeztek a Debreceni Egyetemre, vagy mi motiválta őket abban, hogy felsőfokú szakképzésen tanuljanak tovább. A felsőfokú szakképzésben résztvevő hallgatók jelentős többsége nő, a társadalmi-gazdasági háttér szempontjából a hátrányosabb helyzetű hallgatók választják a képzéseket, a hallgatók gyengébb tanulmányi eredménnyel jelentkeznek a képzésre., a jelentkezéseket megelőzően nem eléggé tájékozódnak, mellékesen választják a képzéseket, illetve a vizsgált 14 szak hallgatói között csak egyes területek hallgatói érzik hasznosíthatónak végzettségüket. Összességében úgy gondolom, hogy dolgozatom egy olyan témára világít rá, amely egyre nagyobb figyelmet kap, főként mostanság, hogy a képzéselnevezése és szerkezete is változik. A változások kapcsán érdekességként említeném, hogy egyfajta ciklikusság figyelhető meg a képzésben, hiszen körülbelül hét évente egyfajta szerkezeti és névbeli változáson megy át a képzés (1997/98- AIFSZ, 2006-FSZ, 2013-FOSZ).

SZABÓ HANGYA LILLA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SZENTES BARBARA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Hallgató Emese egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

Placebo hatás implicit tanulás esetén

Kutatásunkban a placebo hatást szerettük volna kimutatni implicit tanulás segítségével. Ezt kiegészítettük azzal, hogy a kontrollhely és nemek szerint ez hogyan alakul. Az implicit tanulás mérésére az ASRT (Howard & Howard, 1997) módosított változatát alkalmaztuk, amely abban azonos az eredetivel, hogy gyakori és kevésbé gyakori tripletket (ingerhármassokat) tartalmazott, és abban tér el, hogy az első tanulási fázis folyamán vannak közepes gyakoriságúak, amelyeknél nem történt statisztikai tanulás. A második tanulási fázisban pedig szétválnak gyakori és ritka tripletkekre, amikor új „tisztalappal” induló statisztikai tanulást figyelhetünk meg újra within-subject designben. A kevésbé gyakori triplettek esetén nem volt valószínűsíthetőséggel bejósolható, hogy mi lesz a triplet vége az elejéhez képest. Célcsoportunk az egyetemista korosztály volt, nemek szerint kiegyenlítve. A placebo hatást kutatásunkban egy kalcium tablettával igyekeztünk kiváltani, melyről a kísérleti csoport úgy tudta, hogy teljesítmény növelő hatása van, míg a kontroll csoport nem kapott erről semmilyen megerősítést. Az elemzéskor a vizsgálati személyeket három csoportba osztottuk fel a kontrollhely függvényében: külsőkontrollos, belsőkontrollos vagy átlagos. Ez a felosztás tükrözte a teszt szerzői által megadott kategóriákat (Rotter, 1954). A tanulási fázisok folyamán létrejött az implicit tanulás, azonban a placebo hatás nem. Akkor sem, amikor külön-külön néztük meg a csoportokat, tehát a kontrollhely és a nemek közötti különbség függvényében. Tehát a kontrollhely nem befolyásolta a placebo hatást, és a nemek között sincs eltérés. Kutatásunk pozitív eredménye, hogy az ASRT módosított változata is kiválóan működik.

SZABÓ JÁNOS

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Szemán-Nagy Anita Egyetemi tanársegéd, DE BTK

Személyiségjegyek a virtuális világban

A kutatásom témájának a hétköznapi felhasználók személyiségének a virtuális játékokkal való kapcsolatát választottam. Olyan fiatalokat, akik ritkábban-sűrűbben használják kikapcsolódásként a virtuális játékokat. Nemcsak felhasználói szokásokat vizsgálok, hanem személyiségjegyeket is. A virtuális játékok, mint a szórakoztatás egyfajta módja, igen elterjedt hazánkban is, és a világ számos országában. A kutatásom társadalmi fontosságát talán legjobban azok a halálesetek támasztják alá, melyeket a játékfüggőséggel, illetve a virtuális és a valódi világ elkülönítésének képtelenségével hoznak összefüggésbe. Természetesen nemcsak az emberi életek fontosságával tudok érvelni kutatásom hasznossága mellett. Elég egy virtuális játékok eladási illetve letöltési statisztikáját közlő bármilyen folyóirat vagy weboldal, ahol láthatjuk, hogy a téma elég sok embert érint. Ehhez még hozzátartoznak az olyan konzolok eladási számadatai, amelyeket szinte kizárólag a játék céljára készítenek.

Az én kutatásom elsősorban személyiségjegyekkel, demográfiai változókkal, attitűdökkel, életvitellel és szervezeti hierarchiával kapcsolatos információkat hozhat felszínre. A laikusok számára is érdekes információt nyújthatnak, hogy a mintámban melyek a legtöbbet használt konzolok, a legnépszerűbb játékok. Megtudhatjuk, hogy az egyes játékkategóriákban melyeknél gyakoribbak az agresszív megnyilvánulások. Mennyire elterjedtek az időstrukturáló játékok, és ezeken kívül még korrelációkat is vizsgálok a játékok használata és a személyiségjegyek között.

A vizsgálatom alapja egy Interneten keresztül kitölthető kérdőív, mely a saját kérdéseimen kívül tartalmazza az EPQ által mérhető extroverzió és neuroticizmus skálát. A kutatásom kiegészítéseként készítettem még egy szociometriai elemzést, amelyet a legnépszerűbb szerepjátékban, a World of Warcraft játékban készítettem, egy játékbeli szervezetben (guildban). Ez feltárja milyen is a viszony egy játékon belül létrehozott szervezetben, illetve még interjút és teljes EPQ tesztet készítettem a szervezet vezetőivel, és adminisztrátoraival, mellyel azt próbáltam kimutatni, hogy van-e valamilyen közös vonásuk, jellemzőjük.

SZABÓ KATALIN

pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető: Andó Bálint klinikai szakpszichológus, egyetemi tanársegéd,
SZTE-ÁOK Pszichiátriai Klinika*

A depressziós tünetek változása a Minnesota Modell szerint kezelt alkoholbetegeknél

A vizsgálat célja: A Minnesota Modell (MM) egy olyan rehabilitációs kezelési program alkoholbetegek részére, melynek célja a végleges szermentesség. Az öt hónapos terápia során gyógyszeres kezelést csak az elvonási időszakban kapnak a betegek. Alkoholbetegeknél gyakran megfigyelhetők depressziós tünetek, melyek az alkoholfogyasztás közvetlen megszűnése után gyakran súlyosbodnak, ezért a kezelés során ennek mértékét figyelembe kell venni. Kutatásunk célja az volt, hogy az alkoholbetegek állapotát utánkövetve megvizsgáljuk, hogy a MM szerinti kezelés során depressziós tüneteik mértéke változik-e. Hipotézisként azt fogalmaztuk meg, hogy az MM szerinti kezelés során és az absztinencia hosszának növekedésével csökkennek a depressziós tünetek.

Módszerek: Utánkövetéses vizsgálatunkat a Minnesota Modell alapján működő Szigetvári Addiktológiai Rehabilitációs osztályon végeztük összesen 72 résztvevővel (44 férfi, 28 nő). A depressziós tünetek mértékének megállapítására a rövidített Beck Depresszió Skálát (BDI) használtuk, valamint figyelembe vettük, hogy az adott beteg a felépülésének melyik szakaszában van. Az utánkövetés során négy időpontban történt adatfelvétel: a bekerüléskor, a kezelés során két alkalommal, illetve a kezelés végén. A statisztikai elemzés során ismételt méréses varianciaanalízist alkalmaztunk.

Eredmények: A négy időpontban történő adatfelvétel során szignifikáns csökkenés figyelhető meg a BDI pontszámok esetében.

Megvitatás: MM szerinti kezelésben résztvevő alkoholbetegek esetén, az absztinencia hosszának növekedésével, csökken a depressziós tünetek mértéke. Ebből következtethetünk arra, hogy alkoholbetegség fennállásakor körültekintően kell diagnosztizálni a depressziót, mert feltételezhető, hogy a tünetek háttérében a megváltozott alkoholfogyasztási szokások állnak. Eredményeink szerint az MM szerinti kezelés alkalmas az alkoholbetegséghez kapcsolódó depressziós tünetek mérséklésére.

SZABÓ MARIETTA

Pedagógiai tanár, Játék- és szabadidő- szervező tanár

BA, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Virág Irén főiskolai docens, EKF TKTK

Az óvodai mozgásfejlesztés gyakorlatának vizsgálata

A sikeres iskolai teljesítményt számos tényező befolyásolja, a dolgozatban a mozgásfejlődés szempontjából vizsgálom a témát. A születéstől az óvodáskor végéig terjedő időszak az a mozgásfejlődés- és fejlesztés során, amely meghatározó jellegű és kiemelt fontosságú, és ennek színtere az óvoda, ezért választottam különböző típusú óvodákat kutatásom helyszínéül. A téma választásának oka kettős: személyes érdeklődésen alapul, és szakmai ihletettséggel, hisz tisztában vagyok vele, mit jelent a mozgás a gyermekek számára, játék és fejlődés, valamint a későbbi iskolai, magatartásbeli képesség, viselkedés szempontjából is. A dolgozat első tematikai egységében feltártam a mozgásfejlődés- és fejlesztés szakirodalmát. A következő fejezet a különböző pedagógiai felfogású óvodák programjait vetette össze a mozgás aspektusából, kiegészítve egy korai fejlesztéssel kapcsolatos hospitálással. Kutatásomban választ kerestem arra a kérdésre, hogy milyen intenzíven foglalkoznak az óvodákban a mozgással? Kimutathatóak-e releváns különbségek a különböző pedagógiájú intézményekben? Hogyan jellemezhető a gyermekek óvodai és óvodán kívüli mozgásos tevékenysége, illetve milyen összefüggések lehettek fel a család és a gyermek mozgási szokásai között? Munkám legfőbb megállapításai: a mozgásfejlesztés egy olyan téma, amely különös figyelmet igényel. A különböző pedagógiájú intézmények más és más aspektusból közelítik meg a mozgást és a mozgásfejlesztést, más eszközökkel, módszerekkel dolgoznak. Abban az intézményben, ahol a gyermekek az óvodában sokkal többet mozognak, ők az óvodán kívül kevesebbet, míg azok a gyermekek, akik az óvodában kevesebbet, az intézményen kívül mozognak szervezett keretek között. Azt gondolom, munkám hozzájárul az ismeretanyag gyarapodásához, alapja későbbi kutatásaimnak. Időszerű, korszerű, kutatható téma, gazdag szakirodalommal. Azt gondolom, a vizsgálat aktuális és releváns. Több szempontból fontos a mozgásfejlesztés: a mozgás hozzásegíti a gyermekeket a kiegyensúlyozott mentális élethez, az egészséges életmódra nevel, szabad önkifejezést, kreativitást valósít meg, a későbbi iskolai tanulmányokra hatással van, összességében, a mozgásnak csak pozitív hatásai vannak. Munkám egy nagyobb átfogó kép megrajzolásának első lépése. A téma további kutatása során reprezentatív mintán folytatom a vizsgálódást és kiterjesztem a kutatást több intézményre. Kapcsolódó kutatásként érdekes eredményeket hozhat a fejlesztett gyermekek iskolai teljesítményének a vizsgálata.

SZABÓ RÓBERT

Informatikatanár

MA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Estefánné dr. Varga Magdolna tszv. főiskolai tanár, EKF TKTK

Közösségi média az iskolában

Kutatási témám keretében a közösségi oldalak iskolára gyakorolt hatásainak vizsgálatával foglalkozom. A közel két éves munkám bemutatása során dolgozatomban megpróbálom minél részletesebben körbejárni a témakört és minél nagyobb betekintést nyújtani arra, hogy országunkban és a világon milyen megoldási vagy épp elkerülési intézkedéseket vezettek be. Deduktív kutatásom során online és offline médiumok segítségével gyűjtöttem az információkat, majd induktív módszerek használatával próbáltam felmérni a jelenlegi magyarországi helyzetet. Munkám második felében lehetséges felhasználási ötleteket próbálok adni minden pedagógus számára, hogy az informatika és internet nyújtotta lehetőségeket saját hasznukra tudják fordítani. Célom, hogy az olyan eszközökre, mint a közösségi oldalak és a tartalom megosztók, mindenki lehetőségként gondoljon és ne egy ellenségre, amitől meg kell szabadulnunk az iskolában.

SZABÓ VIKTÓRIA

csecsemő- és kisgyermeknevelő

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezetők: Dr. Dávid Mária főiskolai tanár, EKF TKTK

Herpainé Lakó Judit adjunktus, EKF TKTK

A jáász népi kisgyermeknevelés régen és ma

Az utóbbi századokban a felgyorsult társadalmi és gazdasági változások miatt, megváltozott a népi hagyományok meghatározó szerepe. Mivel a tradicionális paraszti közösségek felbomlottak, ezáltal a népi kultúrát évszázadokon keresztül őrző, ápoló, gazdagító és örökítő hagyományok folyamatosan megszűnnek. Bomlani kezdett az élő népi műveltség, a hagyományokat őrző tudás. Úgy vélem, hogy a jáász népcsoport vizsgálatával, megőrizhetek olyan értékeket, amelyek kutatások nélkül elveszhetnek, mint a népi kisgyermeknevelés.

Tudományos munkám célja a jáász népi kisgyermeknevelés bemutatása.

A népi gyermeknevelés hasznosságának alátámasztása, ezen népcsoport kisgyermek nevelési kultúrájának segítségével. A hagyományos paraszti kisgyermeknevelés mai napig is használható és jól alkalmazható módszerekkel bír. Azért fontos a számunkra foglalkozni ezzel a területtel, mert olyan kipróbált, generációk megfigyelésén, tapasztalatain nyugvó megoldásokat, stratégiákat, modelleket tartalmaz, amelyeket kár volna elfelejteni.

A vizsgálat célja azonosítani a Jáászág gyermeknevelési szokásait dokumentumelemzés és empirikus kutatás segítségével. Múzeumi levéltárakban megtalálható eredeti feljegyzések, dokumentumok, kutatókörök adatai alapján készült a strukturált interjúk szerkezete, fő kérdéskörei, amelyeket a szóbeli kikérdezések a Jáászágban élő idősebb generáció, valamint a jelenlegi kisgyermeknevelést a gyakorlatban végző édesanyák körében zajlott 30 fő megkérdezésével. A dolgozat célja a régi szokások, hagyományok összevetése a napjainkban alkalmazott életviteli, gyermeknevelési módszerekkel. A kutatás kitér a névadási szokásokra, a gyermek neméhez való hozzáállásra, a terhesség ideje alatti és a szülés időszaka körüli szokásokra, a gyermek első éveiben zajló gondozásra és nevelésre, valamint a kisdedekhez kapcsolódó szólásokra, mondókákra, munkára nevelésére is.

A kutatás legfőbb eredményei alapján megállapítható, hogy a vizsgált személyek körében a mai napig is élnek olyan motívumok, melyeknek alapja a hagyományos kisgyermeknevelésben kereshető.

SZALACSI ALEXANDRA

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Tóth Máté egyetemi adjunktus, PTE FEEK

Az e-könyvek kölcsönzése és használata az Amerikai Egyesült Államok közkönyvtáraiban

Kutatásomban az elektronikus könyvek szolgáltatásának könyvtárakban való gyakorlati, módszertani problémáira helyezem a hangsúlyt. Célom, hogy nemzetközi példákat, eseteket, módszereket vizsgálva átfogó helyzetképet adjak a szakmabeliek és a téma iránt érdeklődők számára az e-könyvek, könyvtárban való kölcsönzéséhez, alkalmazásához, használatához.

Ezen belül a szűkebb kutatási területem az e-könyvek kölcsönzése a könyvtárakban. Elsősorban nem a hazai helyzetet vizsgálom – mert itthon még kiforratlan – hanem egy olyan ország gyakorlatának a bemutatására vállalkozom, amely az e-könyvek kölcsönzése területén már élen jár. Az Amerikai Egyesült Államok az az ország, amelyik e témában szinte legtöbb szakirodalommal és gyakorlati tapasztalattal is rendelkezik. Úgy gondolom, hogy dolgozatom segítséget nyújthat a magyarországi elektronikus könyvkölcsönzés problémáinak megoldására, a megfelelő elektronikus könyvkölcsönzési szolgáltatás kialakítására.

Dolgozatom célja, hogy bebizonyítsam: az e-könyv kölcsönzésnek mint szolgáltatásnak a könyvtárakban van a helye. Körüljáróm és bemutatom, hogy ez a szolgáltatás milyen formában valósulhat meg a könyvtárakban.

Bár, a vizsgált területem a könyvtárak, de fontosnak tartom bemutatni a könyves szakmában érdekeltet – a szerzők, a könyvkiadók és a könyvterjesztők – nézőpontjait, érdekeit is, így a dolgoztomban erre is kitékintést nyújtok.

Kutatási módszereim: szakirodalom-elemzés, esettanulmányok vizsgálata és interjúkészítés.

Az eredményeim azt mutatják, hogy Egyesült Államokban több különböző kölcsönzési modell is él, de mégsem alakult ki egy biztos, szinte minden szempontból helytálló e-könyvkölcsönzési szolgáltatás.

Fontos azonban felismernünk azt a tényt, hogy az igény meg van rá és egyre inkább nő, ezért az a cél, hogy minél inkább a használók igényeihez alakítsuk ezt a könyvtári szolgáltatást.

SZALAI ANDREA

Neveléstudományi mesterszak

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: dr. Szarka Emese egyetemi tanársegéd, ELTE PPK

Rajzvizsgálati esettanulmány: Egy nagyothalló és egy ép hallású férfi rajzainak összehasonlító vizsgálata

Dolgozatomban egy hallássérült és egy ép hallású személy rajzainak, rajzi jegyeinek különbségeit tárom fel. Célom, hogy a későbbiekben folytatva a kutatást, megerősítsem vagy cáfoljam a most talált különbségeket. Célom, hogy felhívjam a figyelmet a hallássérültek külön világára, saját kultúrájára. Ha jobban figyelniük rájuk, ha megtanulnánk kommunikálni velünk (ami fordítva sokkal nehezebben működik), máris kevésbé volnának hátrányos helyzetűek. Célom, hogy megismertessem a rajzvizsgálatok pedagógiai használhatóságát, hogy felhasznált módszereim társaim számára is értékessé, a mindennapi munkahelyi gyakorlatuk során rendszeresen alkalmazott módszerekké válhassanak.

A vizsgálat módszerei projektív rajzesztek, amelyek lényege, hogy az instrukció kevés információt tartalmaz, minimális befolyást gyakorol a rajzolóra.

Az esettanulmányból a következő alapvető különbségek rajzolódtak ki: egyfelől a hallássérült rajzok közül színvonalasabbak azok, amelyek valamilyen vizuálisan tárolható információt, azaz képet, formát adnak vissza. Országunk határvonalának feltűnő pontosságát jelent meg a HTAPF-teszt során a nagyothalló rajzoló esetében, ezzel szemben – több ép hallású emberrel is kipróbálva – hallók esetében szinte felismerhetetlen formát kaptunk.

A rajzok érzelmi telítettsége szintén nagy különbséget mutat. Érzelmi-hangulati tónusukban a hallássérült rajzok üresek, hidegek, míg az egészséges, ép hallású ember általában meleg, vidám érzelmi-hangulati tónussal rendelkező rajzokat készített. A harmadik meghatározó különbség a szabad asszociációs rajzok mélységében vált felismerhetővé. (A módszer lényegét az adja, hogy konkrét instrukció nélkül rajzoltatunk.) Míg a nagyothalló férfi őszintén rajzolta gondolatait, teljesen bevonódva, sokszor a benne kavargó érzéseket, gondolatokat csupán színekkel jelezve, de nem formába öntve, megjelenítve a legtitkosabb vágyait is, addig az ép hallású férfi csak konkrét tárgyakat rajzolt, odafigyelt, mit rajzoljon, gondolkodott a rajzok készítése közben, s csupán két féle szintet használt. A társadalmunkban megjelenő tabuk, a szabályok, hogy miről nem illik beszélni, s miről szabad, mind maximálisan megjelennek az ép hallású férfi rajzaiban, s ennek állít éles kontrasztot a nagyothalló férfi rajzsorozata, amelyben például a szexuális aktus, mint a hangos világ egyik legnagyobb tabuja is megjelenik.

SZÁSZFALVI ZSÓFIA

Andragógia

MA, 1. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Engler Ágnes Egyetemi Adjunktus, DE BTK

A református egyház szerepe az újraindult népfőiskolai mozgalomban. A hazai népfőiskolai mozgalmak református vonala

A 21. századi globális jelenségek, illetve a lokális közösségek újrafelfedezése teremtette változásokra, kihívásokra a hazai, így a református egyház által szervezett népfőiskolák különbözőképpen próbálnak reagálni.

A népfőiskolai gondolat lényege részben ennek színterét megteremteni, lehetőséget adni a közösségformálási szándéknak.

Az emberek számára napjainkban az átélhető egységet a helyi közösségi szint jelentheti, ott tapasztalhatják meg, hogy képesek hatással lenni a közéleti, gazdasági, kulturális, szociális viszonyokra, illetve ez jelenti a gyakorlati munkavégzés terét, keretét is.

A dolgozatban a „fölképzőiskola” eredeti mintájára is visszautalva, a magyar történelmi háttér áttekintésén keresztül szeretném bemutatni a népfőiskolák érték képviselését, nevelési elveit, aktualitásukat, vagyis mindazt a többletértéket, mely működőképes 170 év után is, s amit az Európai Unió is preferál oly módon, hogy a felnőttek képzését támogató programját Grundtvigról, a népfőiskolák atyjáról nevezte el.

A dolgozatban az alábbi kérdéseket igyekeztem megválaszolni: Milyen funkciója van az újraindult református népfőiskoláknak? Mi a népfőiskolák célja, változott-e a korábbi mozgalom időszakához képest? Mi a célcsoport? Kiket érnek el? Mit tud megvalósítani kitérő céljaiból a hazai mozgalom református vonala?

Kutatás során a releváns szakirodalom áttekintése, a sárospataki „református szekció” munkájának, a Váci Református Népfőiskola meglátogatása feltérképezése, helyszíni vizsgálata mellett a két református népfőiskola vezetőivel való interjúkészítés történt meg.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy az egyház szerepvállalásának ebben a munkában nem csak múltja, hanem legitimitációja és jelene is van, jövőbeli tevékenységét pedig elősegíti, megalapozza, hogy az egyház helyzetéből adódóan átlátja a közösség szükségleteit, ismeri a helyi lakosságot, adottságait és igényeit, ezért képes közösséget szervezni, megerősíteni és szervezőerejével mozgósítani az emberi kapcsolatokat, tevékenységével pedig választ tud adni a valós egyéni szükségletekre.

SZÁSZI BARNABÁS IMRE

kognitív pszichológia

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Keresztes Attila tudományos segédmunkatárs, BME TTK

Tesztelési hatás stresszhelyzetben

Életünk sorsdöntő pillanataiban, amikor legnagyobb jelentősége van emlékeink előhívásának, szinte kivétel nélkül stresszt élünk át: legyen az vizsga, állásinterjú, előadás vagy egy súlyos következménnyel járó beszélgetés, a kérdés ugyanaz marad. Mit kell ahhoz tennünk, hogy ezekben az igazán fontos helyzetekben maximalizálni tudjuk emlékeink előhívásának hatékonyságát? A jelen kutatás arra lett tervezve, hogy meghatározza a kezdeti tanulás feltételeinek hatását a tanult információ megtartására és transzferjére stresszes helyzetben.

Számos kísérletben bebizonyosodott, hogy a teszt alapú tanulás jobb megtartást eredményez egy korábban tanult anyagon egy azonos időtartamú újratanuláshoz képest (tesztelési hatás, Roediger és Karpicke, 2006), de kérdés, hogy ez vajon így van-e a társas nyomás által kikényszerített stresszhelyzetekben is. Tehát felmerül, hogy a tesztelési hatás hatékony tanulási módszer-e akkor is, ha az emlékeinket stresszes szituációban kell előhívunk?

Ennek tesztelése érdekében vizsgálatunkban a kísérleti személyeinket stresszes és kontroll csoportokba soroltuk. Mindkét csoport 30 szuahéli-magyar szópárt tanult meg sima újratanulással (15-öt), és teszteléses módszerrel (15-öt). Egy héttel később a Trier Szociális Stressz Tesztet (TSST, Kirschbaum, Pirke és Hellhammer, 1993) használva a kísérleti személyek felét stresszes állapotba hoztuk, a másik csoport pedig a TSST feladataival megegyező – hasonló kognitív erőfeszítést igénylő, de a stressztokozó faktorokat mellőző – feladatokat oldott meg. Ezután történt mindkét kondíciónál az egy héttel korábban tanult szópárok tesztelése. Elemzésünk során azt vizsgáltuk, hogy szignifikánsan befolyásolja-e az előhívott szavak számát a kontroll, illetve a stresszes feltételben a tanulási módszer.

Eredményeim szerint a kontroll csoportban a tesztelési hatás a szakirodalom korábbi eredményeivel párhuzamosan hatékony tanulási eszköz volt, stresszes esetben azonban nem volt előnye a sima tanulással szemben. Érdekes módon a sima tanulással tanult szavakat jobban, a teszteléssel tanult szavakat pedig rosszabbul hívták elő a stresszes csoportban a kontroll csoporttal összehasonlítva. Eredményeim szerint tehát a teszt alapú tanulás jótékony hatása eltűnik, ha az előhívás stresszes környezetben történik.

SZASZKÓ-BOGÁR NIKOLETTA

tanító

BA, 7. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető: Dr. Hercz Mária Főiskolai docens, KF TFK

Pedagógusok és pedagógusjelöltek tekintélyképe

Pedagógusjelöltként felkeltette érdeklődésemet a pedagógusok megbecsültsége, illetve megbecsültségüknek a hiánya. Tekintélyük mértéke rengeteget változott. Érdeklődésem középpontjában a tekintély változásának okai álltak. Az is érdekes, hogy milyen tényezők vezettek ide. Alapvető probléma lehet az is, hogy a pedagógusok maguk sem tudják, hogy van e tekintélyük és hogyan viszonyuljanak hozzá.

Dolgozatom témájaként ezért választottam a pedagógustekintély empirikus kutatását, amelyhez a pedagóguskutatást, azon belül a napjainkban népszerű „pedagógusok hangja” kutatási módszert hívtam segítségül, hogy feltárjam a tekintéllyel kapcsolatos problémákat, a pedagógusok viszonyát saját szakmájukhoz, gondolkodásukat a tekintéllyel és annak befolyásoló tényezőivel kapcsolatban.

Munkám elméleti alapjaként a tanári tevékenységgel, pedagógusok sikerességével, pedagógusok tulajdonságaival, tanításmódszertannal és a tekintéllyel foglalkozó irodalmak szolgáltak. Mivel napjainkban és általában véve sem mondható ez a téma népszerű kutatási témának, így jelentős mennyiségű szakirodalom nem állt a rendelkezésemre a kutatásom során.

Kutatásom céljai a következők voltak: (1) Feltárni a pedagógusok véleményét a saját szakmájukkal, tekintélyükkel kapcsolatban. (2) A pedagógusok tekintélycsökkenése okainak a feltérképezése. (3) Megismerni a pedagógusok tekintélyének kialakulásának befolyásoló tényezőit.

Kutatásom néhány eredménye választ adott kérdéseimre. Elsőként a pedagógusok saját szakmájukhoz való viszonyát vizsgáltam. A vizsgálat során kiderült, hogy a megkérdezett pedagógusok nagy része a tanításra nem, mint szakmára, hanem mint hivatásra tekint. Ez arra enged következtetni, hogy a tanítás szakmai mivoltában nem tud érvényesülni. A szakmához való viszony vizsgálata után a tekintély-fogalmakról alkotott véleményt vettem nagyító alá. A három tekintély-fogalom (hatalomból fakadó, pozícióból eredő, személyek között fennálló viszony) közül senki sem választotta a hatalomelvű fogalmat, eszerint nem tartják magukat hatalomelvének. A másik két fogalmat választották a legtöbben. A tekintélyt befolyásoló tényezői: belső és külső befolyásoló tényezők. Az előbbiből a társadalmat az utóbbiból pedig a tulajdonságokat tartják a leginkább befolyásolóknak.

Remélem, munkám a pedagógusok segítségére szolgál a tekintélyképük értékelésekor.

SZATMÁRI DÓRA ESZTER

pszichológia

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Révész György egyetemi docens, PTE BTK

Zene-függő memória

A kutatásomban azt vizsgáltam, hogy a zene, képes-e kontextus hatást indukálni a memóriára, és hogy milyen hatással van a történetek felidezésére. Több kutatás is bizonyította, hogy a zene képes kontextus hatást indukálni (Smith, 1985; Balch és mtsai., 1992). A kísérletemben résztvevő személyeket két csoportra osztottam. Egy fiktív személy önéletrajzát hallgatták meg, és a feladatuk az volt, hogy próbáljanak megjegyezni, minden apró részletet a hallottakból. Az egyik csoportnak háttérzene szólt a szöveg alatt, ők voltak a zenés csoport, a nem zenés csoportnak nem szólt semmi. A hanganyag meghallgatása után mindkét csoportnak fel kellett idézniük, hogy mire emlékeznek, azonnal, és 72 óra múlva is. A zenés csoportnak a felidezés közben is zene szólt a háttérben, ugyanaz, mint a tanulási helyzetben. Az első hipotézisem az, hogy a zenés csoport több adatot tud felidézni és több szóval fejezi ki magát, a nem zenés csoporthoz képest a második felidezés alkalmával. A második hipotézisem az, hogy a zenés csoportban lévő kísérleti személyek több pozitív és több negatív érzelmi töltetű adatot tudnak felidézni, a nem zenés csoporthoz képest, a második felidezés alkalmával. Kevert-mintás varianciaanalízist alkalmazva vizsgáltam meg, a csoportok és a helyzetek közötti különbségeket. Az első hipotézisem részben beigazolódott, mert a zenés csoport több szóval fejezte ki magát a nem zenés csoporthoz képest, de a felidézett adatok tekintetében nem volt szignifikáns különbség. A második hipotézisem beigazolódott, mert a pozitív és a negatív érzelmi töltetű adatokból a zenés csoport, mind az első, és mind a második alkalommal szignifikánsan többet tudott felidézni a nem zenés csoporthoz képest. Mindemellett mindkét csoport a második felidézéskor szignifikánsan kevesebb, évszámot, és több plusz adatot írt le az első alkalomhoz képest. Minden összevetve kijelenthetjük, hogy a háttérzene nincs hatással a történetek felidezésére, hiszen a visszaidézett történetek mindkét csoport esetében tömörebbek voltak, és kevesebb adatot tartalmaztak. Mindemellett azt is megállapíthatjuk, hogy a háttérzene segíti az érzelmi töltetű adatok megjegyezhetőségét az azonnali és a késleltetett felidézéskor is, és nem függ attól, hogy az érzélem pozitív vagy negatív töltetű. Ezenkívül, a zene segít, hogy a késleltetett felidézéskor, a történet változatosabban, több szóval legyen visszaidézve.

SZEGEDI MARGIT

Pszichológia

MA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Csabai Márta egyetemi tanár, SZTE BTK

Az egészségvédő magatartás és a személyiség kapcsolatának vizsgálata különböző életkori csoportokban

A kutatás középpontjában az egészségvédő magatartás különböző életkori csoportokban történő vizsgálata áll. Az egyes életkori csoportokat általános iskolai felső tagozatos, illetve középiskolai diákok, valamint egyetemista hallgatók alkották. A dolgozat fontos részét képezi az egészségvédő magatartás mértéke, illetve a személyiség egyes tényezői közötti kapcsolat vizsgálata. Így annak feltárása, hogy az egészséggel kapcsolatosan észlelt kontroll, a megküzdés, az önértékelés, illetve az énhatékonyság közül melyek a legmeghatározóbbak az egészségmagatartást illetően.

A vizsgálatban összesen 177 fő, 12-26 év közötti személy vett részt, 81 fiú és 96 lány. Az adatfelvétel a következő kérdőívek segítségével történt: Rövid Egészség Kérdőív, Multidimenzionális Egészségkontroll Kérdőív, Rosenberg Önértékelési Kérdőív, Általános Énhatékonyság Kérdőív, valamint a Folkman és Lazarus-féle konfliktusmegoldó kérdőív.

Az egyes életkori csoportok között jelentős különbség mutatkozott az egészségmagatartást tekintve. A legmagasabb mértékű egészségvédő magatartás az általános iskolások csoportjánál volt megfigyelhető, míg a legalacsonyabb az egyetemista hallgatók csoportjában volt jellemző. Összességében az egészségmagatartás változásában az életkorral előrehaladva csökkenő tendencia mutatkozott. Továbbá arra utaló eredmények is születtek, hogy a különböző életkori szakaszokban más-más tényezők állhatnak összefüggésben az egészségvédő magatartással. További eredmények rámutattak az – egészségmagatartás és a személyiség kapcsolatára vonatkozó – életkori csoportok közötti különbségek mellett a nemek közötti különbségek jelentőségére is.

Az eredmények felhívják a figyelmet a fiatalok körében történő egészségfejlesztés fontosságára, továbbá arra, hogy lehetséges, hogy ennek megvalósítása a különböző életkori szakaszokban más-más eszközökkel és módokon lehet indokolt.

SZÉL KATALIN

Kulturális Mediáció

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. Újvári Edit egyetemi docens, SZTE JGYPK

Kórusművészet a kultúráközvetítésben

A kórusművészet Kodály Zoltán szellemisége alapján a zenei kultúráközvetítés azon területe, mely akár tömegeket is képes bevonni a zenei életbe úgy, hogy aktivitásra készíti a résztvevőket anyagi ráfordítás nélkül. Kodály munkásságát annak a gondolatnak vetette alá, mely szerint mindenkit megillet a zene öröme, ennek kulcsát pedig az emberi hangban, az éneklés képességében látta. Ezen a ponton kerül nagy felelősség a kultúráközvetítői terület képviselőinek vállára, hiszen egy ilyen kezdeményezést életben is kell tartani. Ennek jegyében készítettem el dolgozatomat.

A kórusművészet sokrétű művészeti tevékenység, melynek kapcsolódási szálai szer-teágazóak. Ez a jelenség határozta meg dolgozatom struktúráját, amely olyan, egymással nem feltétlenül szorosan összefüggő területeket foglalt magába, mint a zenetörténet, a művészetpszichológia és a befogadásszociológia. Mégis létezik egy nézőpont, melyben ezeknek a területeknek az egymásmellettsége értelmet nyer, és ez a kultúráközvetítés.

Az elméleti kutatást a kóruskultúra közvetítésének tapasztalati, gyakorlati megvalósít-ásának reprezentációjával egészítettem ki. Egy sajtószervezésű hazai kórustalálkozó, valamint az európai kóruskultúra egyik legjelentősebb nemzetközi kórusfesztiváljának, az „Europa Cantat” bemutatásával, melynek szervezésébe lehetőségem nyílt bekapcsoló-ldni.

Ezek tükrében három hipotéziseket fogalmaztam meg:

1. A csoportmunka és a kórusmunka közötti különbségesség alapját, a művészeti alkotás folyamatának jelenléte és az arra épülő autotelikus élmény adja.
2. Előadónak csak az a személy, vagy csoport tekinthető, amely egyidejűleg képes megfelelni az alkotói szerepköröknek valamint egy kétfázisú befogadási folyamatnak is. Ezt a jelenséget előadó-művészeti dichotómiának nevezem.
3. A közönséggel való kapcsolattartás és a közönséget aktivizáló programok segítségével a kóruskultúra népszerűsége növelhető.

Végezetül Kodály szavaival zárnam soraim, tegyük azért, hogy „Legyen a zene mindenkié!”

SZENTE DORINA

Pedagógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Prof. Dr. Németh András egyetemi tanár, ELTE PPK

Az iskolai rituálék és nevelési jelentőségük. Egy iskola példája alapján

Napjainkban a neveléstudomány területén előtérbe került a rituálék szerepének vizsgálata. Tanulmányom bevezető szakirodalmi áttekintése rávilágít arra, hogy a téma megítélése országonként eltérő. Hazánkban az iskolai rituálékat feldolgozó tanulmányok kevésbé gyakorlat orientáltak, mint a német nyelven írottak. Míg a német szakirodalomban több elemző pedagógiai munka foglalkozik az iskolán belüli rituálék megjelenésével, és azok tudatos felhasználásával, addig a viszonylag kisszámú hazai munkák leíró jellegűek.

A kutatás célja egy konkrét iskolában megjelenő, jelentős nevelő erővel rendelkező rituálék vizsgálata, amelyek tudatos alkalmazása nagyban elősegítheti a gyermekek tanulási és fejlődési folyamatát. Az iskola oktató feladatán kívül jelentős nevelési szerepet is vállal, ezért azt még tudatosabban és a hétköznapiakba beépítve kellene használnia. A vizsgálatom helyszíne egy értékközvetítő, magyar és német hagyományokat egyaránt megőrző német nemzetiségi iskola. Megfigyelésem mikro területe a közvetlen tanulói környezet, makro területe pedig az iskola egésze, ezen belül pedig a különböző iskolai ünnepek megfigyelése. A kutatási cél elérését résztvevő megfigyeléssel, kérdőívek és interjúk segítségével kívánom megvalósítani.

A diákok által kitöltött kérdőívek az iskolai ünnepek és hagyományokkal kapcsolatos viszonyukra kérdez rá. Pedagógusokkal készített interjúk segítségével azt szeretném megtudni, hogy milyen szerepet vállalnak az értékek közvetítése során, illetve mennyire látják a rituálék fontosságát a nevelés és oktatás terén. További céloom pedig átfogó képet alkotni az iskolában jelen lévő rituálékról. A vizsgálat eredménye azt mutatja, hogy rituálék formális és informális módon jelen vannak az iskolában.

SZIJJÁRTÓ NIKOLETTA

tanító

BA, 7. félév

Nyíregyházi Főiskola

Pedagógusképző Kar

Témavezető: Dr. Dráviczki Sándor főiskolai tanár, NYF PKK

Kiss Lajos pedagógiai tevékenysége

Munkámban a magyar tanítóképzés egyik országosan is elismert személyének, és hosszú éveig Szabolcs-Szatmár megyében tevékenykedő dr. Kiss Lajosnak az életútjával, és főleg munkásságával kívánok foglalkozni. Ugyanis dr. Kiss Lajos a Nyíregyházi Főiskola Pedagógusképző Kar elődjének, a Nyíregyházi Állami Tanítóképző Intézetnek az igazgatója volt 1949 és 1959 között.

Először írtam Kiss Lajos munkahelyének történetéről, mivel itt töltötte az ifjúkorát, emellett az itteni tanítványoktól, tanáraitól kaptam az információkat is.

Ezután az életútjáról közöltem néhány gondolatot, hiszen, nem lehet egy ember tevékenységéről beszélni anélkül, hogy nem ismernénk, hogy milyen életkörülményei voltak, hogyan nevelkedett és már ifjúkorában, miket tett társai és az intézet érdekében.

Különösen fontosnak tartottam a munkásságát, ezért a harmadik, leghosszabb részt ennek szenteltem. Több alfejezetre osztottam a könnyebb átláthatóság érdekében. Hiszen az ifjúsági egyesületekben és szervezetekben is kiemelkedő tevékenységet folytatott, illetve nagyon sok cikket, tanulmányt írt, s előadásokat tartott.

A magyar irodalom iránti szeretetét és mélyes tiszteletét, az Önképzőkör „falai között” is megmutatta. Emellett 1928. szeptember 15-én lett az elnöke az Önképzőkörnek. Az Önképzőkör elnökeként lehetősége nyílt arra a megtisztelő feladatra, hogy nemcsak a saját szellemi fejlődését mutathatta meg, hanem a diákoknak segíthetett. 1928. április 14-én alakult meg a Bessenyei Bajtársi Egyesület is, melynek nádorává nevezeték ki. 1928. november 4-én alakult meg az Ifjúsági Egyesület. Itteni munkáját egy idézettel szeretném érzékeltetni: „Különösen szép munkát fejtett ki e téren Kiss Lajos, a Bessenyei Önképzőkör elnöke, aki csaknem minden előadáson részt vett, kinek az egyesület vezetésénél megnyilvánuló készségét osztálytársai is követhették.”

Tanulmányai, cikkei, előadásai között találjuk a filozófiai (Péterfy Jenő erkölcsi világa), pedagógiai (A tanítói hivatás órái a tanítóképzőben), pszichológiai (A gyermek gondolkodásának fejlődése) és az anyanyelv szeretetére és ápolásának fontosságára vonatkozó nézeteit. Néhányat elemeztem a sok közül. Remélem, hogy az elemzés segítségével közelebbi képet fognak kapni Kiss Lajos világméretű, életfelfogásáról, s a jövő tanító nemzedéke is példát kap leendő hivatásához, hiszen eddig még nem dolgozták fel az Ő tevékenységét, pedig minden leendő tanító és tanár számára olyan információkat tartalmaz, amelyre szükségük lehet a tanítás folyamán.

SZILI M. HANNA

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Magyaródi Tímea doktorandusz, ELTE PPK

Angol nyelvű olvasási teljesítmény és a flow kapcsolata

Jelen kutatás a Csíkszentmihályi-féle flow élmény és az olvasás kapcsolatát hivatott tisztázni. Flow-állapot esetén a személy maximálisan bevonódik az éppen végzett, kihívást jelentő tevékenységbe. Az olvasás, mint flow-indukciós tevékenység kutatása az összefüggés bizonytalanságai és nehéz operacionalizálhatósága miatt háttérbe szorult. Kérdéses a kihívás megteremtésének lehetősége, valamint a tevékenység utáni esetleges teljesítménynövekedés, ezért az olvasást sokan nem sorolják a flow-tevékenységek közé. A vizsgálat célja ezért annak feltárása, hogy az olvasás valóban besorolható-e a flow-indukciós tevékenységek csoportjába. Annak érdekében, hogy a szöveg valóban kellő kihívást jelentsen, angol nyelvű olvasmánnyal dolgoztam, a teljesítmény mérésére szövegértési/interpretációs tesztet alkalmaztam.

Hipotézisem szerint az olvasás flow-indukciós tevékenység lehet, teljesülnek rá a Csíkszentmihályi által meghatározott kritériumok a megfelelő olvasmány kiválasztásakor. További feltételezés, hogy az olvasás utáni teljesítménynövekedés összefüggést mutat a flow-élmény mértékével. Jelen kutatást egy feltáró vizsgálat előzte meg, melynek célja a kutatási design pontosítása volt.

A kutatási tervet az saját elővizsgálatom tanulságai alapján módosítottam. Az olvasási szakaszt 66, a teljes vizsgálatot 30 fővel végeztem el. Új változóként bevezettem a teljesítménymotivációt, illetve 2 szubjektív kérdést; a bevonódást és a szöveg érdekességére vonatkozót.

Az eredmények azt mutatják, hogy a szöveg érdekessége szignifikánsan bejósolja a FÁK Egybeolvasás az élménnyel faktorát ($R=0,836$. Becsült $R^2=0,687$. $p<0,01$), míg az olvasási teljesítményben (interpretáció és szövegértés) elért pontszám a Kihívás-készség egyensúly faktort jósolja be ($R=0,701$. $R^2=0,482$. $p<0,01$). Az eredmények a második fázisban nem mutatták ki az érzelmi intelligencia hatását. A teljesítménymotivációnak nem volt hatása a flow-pontszámra.

Az olvasási teljesítmény tesztek szignifikánsan bejósolták a flow-összpontszámot ($R=0,701$. Becsült $R^2=0,487$. $p<0,01$).

A kutatás eredményei alátámasztják a hipotézist, miszerint az olvasás közben flow-t átélő személyek olvasási teljesítménye magasabb. Ehhez a kihívás és készségek egyensúlya járul hozzá leginkább, míg az olvasási flow kiváltásáért a szöveg érdekessége felelős.

Kutatásom biztató eredményekkel szolgál a kutatások folytatásához, melynek végső célja, hogy a flow teljesítménynövelő hatását fel lehessen használni olvasási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztéséhez.

SZOKOL ZSÓFIA

Pszichológia

MA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Orosz Gábor egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Az énkép-eltérések kapcsolata az étellel való elégedettséggel, irigységgel és versengéssel

Jelen kutatás témája az énállapot-eltérések étellel való elégedettséggel, irigységgel és versengéssel való kapcsolatának vizsgálata. Kutatásom résztvevői középiskolások voltak, a mintát 95 diák alkotta (kor $M = 16,82$, kor $SD = 0,76$). A kutatás során az Integrált Énkép-Eltérések Index kérdőív (Hardin & Lakin, 2009) magyar verzióját használtam, mellyel egyaránt vizsgálható az ideális, az elvárt és a nem-kívánt énképek aktuális énképpel való távolsága a válaszadó saját és egy releváns más szempontjából is. A továbbiakban az énkép-eltérések és az étellel való elégedettség kapcsolatát, valamint az étellel való elégedettség és irigység összefüggéseit tártam fel. A kapott eredmények egybevágóak a korábbi adatokkal (Higgins, 1987; Ogilvie, 1987; Milfont & Gouveia, 2009). Az énkép-eltérések és a versengés kapcsolatának vizsgálata újszerűnek mondható, azonban ezek az eredmények is összhangban vannak a korábbi elméletek (Ryckman et al., 1990; 1996) alapján felállított hipotézisekkel. Végül egy olyan feltáró strukturális egyenlet modellezéssel létrehozott modellt alakítottam ki, mely megmutatja, hogy az étellel való elégedettségre milyen direkt, illetve indirekt hatást gyakorol az irigység és az énkép-eltérések. A modell alapján megalapozottak lehetnek olyan későbbi munkák, melyek az énkép-eltérések egymásra való hatását, illetve a különböző énkép-diszkrepanciák kombinációinak hatását vizsgálják más személyiségdimenziók mentén.

SZÚCS KATA ÁGNES

Kulturális örökség tanulmányok

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Verók Attila főiskolai docens, EKF TKTK

A Szent Erzsébet-kultusz Magyarországon és Portugáliában

A 13. század lelkiségét a személyesség és az Isten felé fordulás jellemzi. Ennek a belső megújulásnak egyik képviselője a ferences rend, mert tagjai önkéntes szegénységet vállalva életüket Istennek és a rászorulóknak megsegítésének szentelték.

Árpád-házi Szent Erzsébet alakja a középkori Európában szintén reflektál a kor igényeire és sajátos lelkiségével képviseli a megújuló női szentséget. Nagy hatással volt kora társadalmára és a halál után kialakult kultusz Európa szerte elterjedt. Ez mind vallási, mind politikai szempontból említésre méltó. Portugáliai Szent Erzsébet (Izabel), aragón királylány volt és portugál királynő lett a 14. században. A két szent nevükön és sajátos lelkiségükön kívül még közös felmenőkn is osztozkodik. Egyrészt dinasztikus, másrészt szellemi-kulturális kötelék kapcsolja össze a két szentet és a két országot, mely kapcsolatot jelen dolgozatban közelebbről is megvizsgálom.

Módszeremet tekintve, megvizsgáltam a rendelkezésemre álló magyar és portugál szakirodalmat, többek között egy 14. századi óportugál kéziratot, mely a szent életéről és legendáiról szól. Ami a dolgozat jövőjét illeti, a téma egyediségének köszönhetően rengeteg felé lehet továbbindulni. Ebben a fázisban arra próbáltam választ kapni, hogy vajon milyen úton juthatott el a Szent Erzsébet-kultusz az Ibériai-félszigetre. Emellett tervezem a jelenleg birtokomban lévő 14. századi Portugáliai Szent Erzsébet életrajzát teljesen lefordítani és a két szent legendáriumát alaposabban összehasonlítani.

SZÜCS SZABINA

Andragógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Márkus Edina Egyetemi Adjunktus, DE BTK

Felnőttkori nyelvtanulás motivációi

Napjainkban elengedhetlenné vált a folyamatos tanulás. A korábban megszerzett ismeretek hamar elavulhatnak, – itt különös tekintettel veszélyeztetve vannak azok, akik a rendszerváltás előtti időszakban szerezték képezésüket – az információs-technikai forradalom egyre erőteljesebben jelentkezik minden ágazat szintjén. A nagyvállalatok igyekeznek képzéseket biztosítani dolgozóik számára, ahol elsősorban a nyelvi képzéseket részesítik előnyben. A nyelvtanulás, az Európai Unió egész életen át tartó tanulás közösségi politikájának is részévé vált az utóbbi évtizedekben. Nemcsak dokumentumaiban szólal fel a nyelvtanulás mellett, hanem az utóbbi időben az Európai Nyelvi Díjat adományozza, azoknak, akik a nyelvtanulás és –tanítás területén valami újat tudnak bemutatni.

Dolgozatomban igyekeztem a felnőttek tanulási motivációinak az elméleti hátterét bemutatni, valamint hazai és külföldi felnőtt tanulási és nyelvtanulási motivációval foglalkozó vizsgálatokat /Többek között Kerülő (2006), Török (2006), Dörnyei (1996), Péter–Szarka (2007), Kormos–Csizér (2007)/ elemezni. Ezek ismeretében a felnőttek nyelvtanulási motivációival kapcsolatos témakörben végeztem kérdőíves vizsgálatot az Észak-alföldi régióban, olyan felnőttek körében, akik valamilyen formában tanultak/tanulnak idegen nyelvet. A kérdőív témakörei: a megkérdezett személyes adatai, családi háttere; általános tanulási motivációi; idegennyelv-tudására vonatkozó háttéradatak; idegennyelv-tanulási motivációs jellemzői lehetővé tették, hogy a megkérdezettek tanulását, nyelvtanulását motiváló és akadályozó tényezőket megismerjem. A kutatás lehetővé tette, hogy olyan kérdésekre is választ kapjak, mint például: a munkahelyi követelmények mellett milyen egyéb indítékok vannak a felnőtt nyelvtanulás hátterében, a szülőknek és a családnak van-e szerepe, milyen korlátai vannak a felnőttek nyelvtanulásának.

Összességében elmondhatjuk, hogy a nyelvtanulás fontosságát a felnőtt nyelvtanulók érzékelik, de források miatt gyakran csak akkor válnak igazán motiválttá, ha valamilyen munkahelyi vagy képzési követelményként is megjelenik. A megkérdezettek esetében a leginkább meghatározónak vélt akadály az anyagi korlát és az időhiány volt. Nem jelenik meg a nyelvhasználati félelem, mint akadály. Igaz, hogy a megkérdezettek sokszor tehernek érzik a nyelvtanulást.

TAKÁCS NIKOLETT

tanító

BA, 5. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető: Dr. Hercz Mária Főiskolai docens, KF TFK

Flow és flow-közeli élmények az általános iskola alsó tagozatában

A flow jelensége a szürke hétköznapokat izgalommal fűszerezi meg, és képes értékes időtöltéssé változtatni őket. S mivel ez az iskolai életnek is szerves részét képezi, felkeltette az érdeklődésemet, hogy hogyan tudnám az áramlatélményt és annak gyakoriságát megismerni az alsó tagozaton. A jelenség feltárásával ugyanis hatalmas lehetőségek lehetnek a kezünkben az iskolai légkör pozitív befolyásolására.

Kutatásom megkezdésekor a következő kérdések merültek fel bennem: Miért nem kutatták eddig ebben a korosztályban a flow-élményeket? Milyen módszerekkel közelítem meg a gyerekeket annak érdekében, hogy hiteles és valós képet kapjak korosztályuk örömet adó tevékenységeiről? Eltér-e a kisiskolás korú gyerekek flow-élménye bármiben más korosztályokétól, és ha igen, miben?

Legfontosabb és elsődleges célom tehát az lett, hogy megismerjem a kisiskolás korú gyermekek flow-élményeinek sajátosságait. Ehhez a mintaválasztáskor két csoportra koncentráltam: a jelen generáció 9–12 éves gyermekeire, és 18–22 éves felnőtt hallgatókra. Mindkét rész minta esetén a gyermekkori flow-élmények jelentették a kutatás fókuszpontját. A felnőtt csoport mintegy kontrollcsoportként is működött, hiszen ők már képesek megérteni a fogalom jelentését, s ennek megfelelően vizsgáltam őket, míg a gyerekek kikérdezése során főként induktív módszereket preferáltam.

Vizsgálataim során kombinált kutatási stratégiát alkalmaztam; kvalitatív és kvantitatív módszereket is használtam. Kvalitatív módszereim alkalmával 12 alsó tagozatos gyermeket kérdeztem meg rajzos, illetve csoportos interjú formájában és 69 pedagógus-hallgató vált elemzésem tárgyává reflektív-, illetve narratív interjúk megírása után. A „bemelegítő beszélgetéssel” egybekötött kérdőíves módszerem segítségével 64 gyermek válaszait elemeztem. A kombinált stratégia sikeresnek bizonyult, hiszen a módszerek eredményei egymással harmonizáltak, és kiegészítették egymást. Az általam használt módszerek a következő főbb eredményeket hozták: Az alsó tagozatos gyermekek nagy részének a matematika, a készségfejlesztő tárgyak és a társas tevékenységek nyújtanak elsősorban áramlatérzést, s ide tartozik a drámaóra is. A pedagógus fontossága is bebizonyosodott; kiderült, hogy a gyerekek azon tanítók óráit élvezik jobban, akiknek pozitív tulajdonságai megegyeznek az övéikkel. Mindezek és még számos szemléletes eredmény is jól mutatja, hogy a kisiskolás kor bizonyos sajátosságaiban a flow-élményeket tekintve is nagyban eltér a többi korosztálytól.

TÁMBA RENÁTÓ

Neveléstudományi
MA, 3. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Rébay Magdolna Egyetemi Adjunktus, DE BTK

Parasztyermekek az alföldi iskola és a szolnoki művésztelep néhány alkotójának festészetében (gyermekkor-történeti szempontú képelemzések)

Dolgozatomban a 19–20. század fordulójának idejéből való, alföldi parasztyermekek élethelyzeteit, életélményeit megelevenítő festmények gyermekkor-történeti szempontú elemzésére vállalkozom abból a célból, hogy a képelemzés módszerével rávilágíthassak a földművelő kultúra körében formálódó gyermekkép és gyermekfelfogás néhány lényeges vonására. A képelemzések szempontjai között szerepel a gyermekek megjelenésének és a szociokulturális kódra utaló jelek rögzítése, a tevékenységek és az interakciók gyermekkor-történeti szempontú értelmezése, a nevelői attitűdre, valamint a gyermekképre való következtetés. Hangsúlyos tanulságként merült föl, hogy a képzőművészeti interpretációkon meglepően alulreprezentált vagy hiányzó motívumként tételeződik a fegyvelmezés, a családban való ábrázolás, a munkavégzés, a közösségi lét, az anyagyermek kapcsolat, az apával való szerepeltetés, érvényesül azonban a „hallgatag, szemérmes leánygyermek” és a „miniatürizált felnőtt” képe, noha kifejezetten gyermekjele-
netekkel is találkozunk...

TURBÁN LILIÁNA

pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. F. Földi Rita egyetemi docens, KRE

Az empátia alakulása hiperaktív gyermekeknél

A vizsgálat központi kérdése a hiperaktivitás-figyelemzavarral együtt élő gyermekek empátiás készsége, illetve annak kötődéssel, testvérkapcsolattal való összefüggése volt. Vizsgálatunkat 8-12 éves gyermekek bevonásával végeztük (összesen 38 fő), ahol az egyik csoport ADHD-vel diagnosztizált gyermekekből állt. Mérésünk között tartozott Bryant (1986) Index of Empathy for Children című tesztjének általunk fordított és előtesztelt magyar változata, illetve kidolgoztunk Strayer (1993) leírásai nyomán egy szituációs feladatot az empátia mérésére.

Eredményeink szerint nem volt szignifikáns eltérés a két csoport között: a kontrollcsoport empátia pontszámai nem voltak magasabbak a hiperaktív csoport átlagánál, ami szemben áll bizonyos korábbi kutatások feltételezésével. A szituációs feladatban a szereplők érzelmének felismerési sikerességét vizsgálva azt találtuk, hogy csoportjaink egyformán sikeresek voltak; eltérést csak az érzelmtípus függvényében találtunk. Az örömet szignifikánsabban könnyebben észlelték a gyermekek, míg a félelem és a harag differenciálása nehézséget okozhatott számukra. A kontrollcsoportba tartozó lányok könnyebben felismerték a félelem és szomorúság érzelmét, illetve a hiperaktív fiúk értékei a harag esetében a többiekénél alacsonyabbak voltak. A szituációs feladatban kapott empátia-pontszám esetében hasonló eredményekre bukkantunk: a hiperaktív gyermekek ugyanolyan empatikusnak bizonyultak, mint a kontrollcsoport. A legmagasabb pontszámot az öröm esetében találjuk, a legkevésbé pedig a harag érzelmébe helyezkedtek bele a gyermekek. A kérdőíves mérés esetében szintén azt találtuk, hogy a hiperaktív csoport nem különbözött szignifikáns mértékben a kontrollcsoporttól: pontszámuk a kontrollcsoportba tartozó fiúkénál magasabb, a lányokénál alacsonyabb volt. A testvérkapcsolattal való összefüggés esetében a „People In My Life” testvérekre átdolgozott kérdőív „bizalom” és „kommunikáció” alszkálái szignifikáns kapcsolatban voltak az empátiás pontszámokkal, akár a kérdőívről, akár a szituációs feladatról volt szó. Elképzelhető, hogy a testvérkapcsolat konfliktusossága, gyengébb minősége (melyet a fent említett kérdőív alapján kimutattunk) jobb közeget biztosít empátiás válaszok kialakulásához.

Eredményeink rámutatnak a vizsgálati terület lehetőségeire. Fontossága abban rejlik, hogy ennek révén hozzáegíthetünk ahhoz, hogy a hiperaktív gyermekek pozitívabb megítélésben részesüljenek, hiszen rávilágít pozitív tulajdonságaikra, készségeikre.

TURCSIK ÁDÁM
BÁLINTNÉ FARKAS GABRIELLA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: r. Kőrössy Judit egyetemi docens, SZTE BTK

**Szer-telen szer-etet a fiatal felnőttkori szerhasználat
személyiségpszichológiai, szociális és szülői háttértényezői, protektív
faktorok**

A kutatás központi kérdése, hogy a felsőoktatásban tanuló fiatal felnőttek szerhasználatának háttérében milyen személyiségpszichológiai, szociális és szülői tényezők állnak. Számos külföldi és magyar, serdülőkoron végzett kutatási eredmény azt bizonyítja, hogy jelentős összefüggések találhatóak mind a három említett tényező kapcsán, ellenben a fiatal felnőtt korosztályt még kevésbé vizsgálták e tekintetben. A kutatás 163 fős mintán méri a felsőoktatásban tanulók szerhasználati szokásainak a szülői bánásmóddal (Parental Bonding Instrumentary), az élettel való elégedettséggel (Satisfaction With Life Scale), a megküzdési mód preferenciákkal (The Ways of Coping), a depresszióval (Beck Depression Inventory), valamint a barátok szerfogyasztási szokásaival való összefüggéseit. Az eredmények szerint a szerhasználati szokások szoros együttjárást mutatnak a barátok szerfogyasztásai szokásaival, a depresszió és az élettel való elégedettség mértékével, a szülői bánásmóddal és a megküzdési preferenciákkal, melyek alapján az a következtetés vonható le, hogy a fiatal felnőttkori szerhasználat háttérében nemcsak a kortárs csoport és az egyén személyiségpszichológiai tényezői, hanem a serdülőkorig észlelt szülői bánásmód is kiemelten fontos szerepet játszik.

URBÁN GÁBOR

pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők: Dr. Németh Dezső egyetemi docens, ELTE
Dr. Janacsek Karolina egyetemi tanársegéd, ELTE*

A perceptuális információ hatása az implicit szekvenciatanulásra

Az implicit tanulás egy olyan emlékezeti kódolási folyamat, mely nem vagy csak kevés figyelmi erőforrást igényel. Egy speciális szekvenciatanulási feladatot használtunk ennek az alapvető tanulási folyamatnak a mérésére. A kutatás egyik fő kérdése az volt, hogy a színek perceptuális információja segíti-e a téri szekvenciatanulást. Egy probabilisztikus szekvenciatanulási feladatot használtam, amiben minden második elem egy szekvencia része volt (mintázat elem), a többi elem pedig véletlenszerű. 18–22 éves egyetemi hallgatók (16 fiú és 56 lány) vettek részt a kísérletben. Az ingerekre való válaszadást az ingerek kinézetének szabályosságával segítettem. Az egyik csoportnál az ingerek színe teljesen véletlenszerűen választódott ki; a másik három csoport esetében vagy csak a véletlen/váltakozó ingerek, vagy csak a mintázatelemek, vagy mindkét ingertípus színe az alapján lett kiválasztva, hogy melyik helyen jelennek meg. Azt a hipotézist teszteltem, miszerint az olyan kísérleti csoportoknál, melyeknél a váltakozó ingerek vagy a mintázatelemek helyét a színükkel társítjuk, nagyobb a téri szekvenciatanulás mértéke. Eredményeink azt mutatták, hogy a motoros és szekvenciatanulás együttevénem különbözött a csoportoknál, azonban a részletes elemzések részben alátámasztották a hipotézist. Eredményeink hozzájárulnak a készségtanulás jobb megértéséhez.

TAKÁCS DÁVID

Pszichológia

MA, 4. félév

Debreceni Egyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Kondé Zoltán egyetemi adjunktus, DE BTK

A társas intelligencia és a társas helyzet összefüggései mások viselkedésének bejósolásával

A szociális intelligencia a társas helyzetekkel kapcsolatos viselkedést és gondolkodást kognitív képességként értelmező konstruktum. A szociometriai elemzés révén kirajzolódó, a közösséget alkotó emberek kapcsolatait megjelenítő ábra a szociogram. A tudatelmélet azt fogalmazza meg, hogy „képesek vagyunk magunknak és másoknak mentális állapotokat, vágyakat, célokat, szándékokat tulajdonítani” (Gál és mtsai, 2011, 13.). E munka célja a szociális intelligencia, a szociometriai helyzet és annak vizsgálata volt, hogy általános iskolás diákok ezekkel összefüggésben hogyan tudják egymás viselkedését bejósolni (viselkedéspredikció).

Eljárás: 137 általános iskolás diák vett részt a vizsgálatban, mely során a Négyfaktoros Szociális Intelligencia Tesztet (SZIT) használtuk. A szociometriai elemzés a Mérei-féle B-3 típusú kérdőívvel történt. A viselkedéspredikció hatékonyságát egy a PFT gyermek változatának felhasználásával, általunk létrehozott mérőeljárással mértük.

Eredmények: A személyről alkotott találati arány vizsgálatakor a nem és a találati arány róla szignifikancia-értéke ($p < 0,01$)-es értéket vett fel, a nemi különbségek a személyről hozott találati sikerességet nagymértékben befolyásolták. A szociometriai helyzetet és a találati arány róla skálát összevetve azt találtuk, hogy a két változó szoros összefüggést mutat egymással ($p = 0,018$). Szintén komoly különbséget eredményezett a találati arány róla és a SZIT-1 vizsgálata ($p < 0,05$). A SZITÖsszes ($p = 0,017$) összefüggést mutatott azzal, hogy milyen sikerességgel találták el az adott személy válaszait. A lányok sokkal jobban bejósolták egy szociometriailag társ helyzetű tanuló válaszait a viselkedéspredikciós tesztben ($p = 0,001$). Az egyetlen változó, amely szignifikáns összefüggést mutatott a találati eredmény nem társra nevé kategóriával a szociometriai helyzet volt ($p = 0,013$).

Megbeszélés: Azt találtuk, hogy a tanulók viselkedéspredikciós képességét leginkább a nem és a szociometriai helyzet befolyásolta, de a szociális intelligencia is több helyen komoly összefüggést mutatott a találati aránnyal. A szociális intelligencia tesztek hatásai nem minden esetben jelentek meg, ám több helyen is markáns különbségeket okoztak. Ez arra lehet bizonyíték, hogy a mások viselkedésének bejósolása nem csupán a társas kapcsolatoktól, a szociometriai helyzettől, vagy a nemtől függ, hanem létezhet egy olyan kognitív képesség is, amelynek az a funkciója, hogy a társas térben megjelenő történéseket előre lássuk, és azokat meg tudjuk oldani.

TAKÁCS RENÁTA MÁRTA

andragógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető: dr. Farkas Éva egyetemi docens, SZTE JGYPK

„Kulcsképzés” – A kompetenciafejlesztés lehetőségei a munkanélküliség leküzdésében

Magyarország munkanélküliségi rátája évek óta magas szinten stagnál. A gazdasági problémák, a munkanélküliség, a társadalom hátrányos helyzetű rétegeit sújtják leginkább. Ők azok akik, mert nagyvárosoktól távol élnek, vagy mert alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, kiszorulnak a munkaerőpiacról, s tartós munkanélkülivé válnak. A munkaerőpiac nem fogadja be őket, mert a végzettséget igazoló dokumentum és az ehhez társuló tapasztalat ma már szigorú előfeltétele egy állás megszerzésének. Bár az elméleti és gyakorlati tudás bővítése, a kompetenciák fejlesztése a társadalom ezen rétegeiben lenne a legszükségsebb, e csoportok elérése és felnőttképzésbe való bevonása problematikus.

Dolgozatomban, szekunder kutatásaim során gyűjtött információk alapján, igyekszem megtalálni e társadalmi rétegek felnőttképzésbe történő bevonásának leghatékonyabb módját, valamint rámutatni kompetenciáik fejlesztésében rejlő lehetőségekre. A téma szakirodalmának feldolgozásán túl törekedtem az önálló munkára. Primer kutatásaim során interjúkat készítettem olyan közművelődési intézmények szakembereivel, amelyekben megtalálhatóak a társadalom hátrányos helyzetű rétegeinek felzárkóztatásához, munkaerő-piaci helyzetük javításához hozzájáruló kompetenciafejlesztő képzések. Igyekeztem ezek közül kiválogatni és bemutatni az efféle kompetenciafejlesztés legjobb gyakorlatait, „best practice”-eit.

Kutatásom eredményeként bebizonyosodott, hogy a közművelődési intézmények, mind elhelyezkedésükből, mind felépítésükből adódóan hatékony módon képesek elérni és oktatásba, képzésbe vonni a térség hátrányos helyzetű csoportjait. Magyarországon ma majdnem minden településen található egy közösségek befogadására kiválóan alkalmas színtér, mely lehetővé teszi a kompetenciák hatékony fejlesztéséhez szükséges kötetlen, nem formális tanulási formát.

Dolgozatomban hangsúlyozom az európai uniós pályázatok szerepét a közművelődési intézmények felnőttképzésbe való bekapcsolódásában. Feltárom a közművelődési intézményekben megvalósuló képzések működési lehetőségeit és problémáit, majd javaslatokat fogalmazok meg azok megoldására. A képzések hatékonyságát leginkább gátló problémának az európai uniós pályázatok rövid (mindössze 2 év) támogatási idejét találtam, melynek eredményei a rövidtávú, célját csak részben elérő ad-hoc programok.

TAKÁCS SZILVIA

Kognitív pszichológia

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők: Dr. Király Ildikó egyetemi docens, ELTE PPK

Keresztes Attila tudományos segédmunkatárs, BME TTK

Kisgyermek és felnőttek hiteles szövegemlékezete

A gyerekek az első preverbális kommunikációs aktustól kezdve hosszú utat tesznek meg, mire egy olvasott szöveg dekontextualizált, kivonatolt visszaadására képessé válnak. A nyelvhasználat alapelemét jelenti a történetemlékezethez szükséges narratív struktúra megértésének és ezzel együtt a hatékony epizodikus-autobiografikus memória kialakulásának (KIRÁLY, 2002). A szülők és nevelők természetes pedagógiai érzékkel segítik elő ezt a folyamatot. Óvodáskorú gyerekek esetében a versek, mesék, mondókák hatékony eszközök jelentik a tanításnak.

Vizsgálatunkban arra voltunk kíváncsiak, hogy bizonyos feltételek teljesülése mellett a gyerekek megcáfolják-e azt a legtöbb kutatás által leírt jelenséget, mely szerint hosszú távú emlékezeti kapacitásuk és megbízhatóságuk elnyújtott fejlődési görbét mutat.

Két részből álló kísérletsorozatunkban összesen 23 középosztálybeli magyar család vett részt. Az édesanyák Mosonyi Aliz Retekorrú király című meséjét olvasták fel 10 egymást követő estén átlag 4,5 éves korú gyermekeiknek egy 4 értelmes, 4 értelmetlen szót tartalmazó listával egyetemben. A 11. napon mind a gyermekeket, mind a szülőket a szöveg és a szavak minél pontosabb felidézésére kértük (eközben a könyv illusztrációit nézhették, illetve elakadás esetén egy-két szóval segítettük az előhívást). A tesztekről videofelvételt készítettünk, és azt elemeztük.

Eredményeink szerint a gyerekek könnyedén, a helyes szavak számát tekintve a szülőknél jóval pontosabban tudták felidézni a mesét. Egy-egy kulcsszó elegendő volt, hogy folyékonyan, a szöveg szerkezeti-nyelvi sajátosságait szem előtt tartva végigmondják a történetet. Az anyukáknak ezzel szemben a cue-k nem jelentettek akkora segítséget, és inkább a tartalom összefoglalására fókuszáltak, emellett jóval több szócserevel, az eredeti mesében nem szereplő tartalmi és formai kiegészítéssel éltek. Mivel a szólista felidézésében nem volt különbség a két csoport között, a figyelmi és motivációs eltéréseken alapuló magyarázatot ki tudjuk zárni.

Mindez igazodik a RUBIN (1995) által vázolt elméleti keretbe, mely szerint a mnemotechnikai elemként is szolgáló ritmus és rím korlátozza a lehetséges szavak körét a felidézés során. Ez a pozitív kényszerítő erő az óvodások kisebb mentális lexikonjával kiegészülve merevebb, de a felnőtteknél pontosabb előhívást tesz lehetővé, és az olvasni még nem tudó gyerekek számára egy hiteles belső emlékezeti tár kialakításának lehetőségét adja meg.

TÁLAS ÁGNES

andragógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Dr. Arapovics Mária PhD egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Népfőiskolai munka a Lakiteleki Népfőiskola tükrében

A Lakiteleki Népfőiskola hazai és nemzetközi szinten is egyedülálló tevékenységével gyakran hívja fel magára a figyelmet. Neve ellenére sokan nem népfőiskolaként tekintenek rá, hiszen nem csak bentlakásos képzéseket szervez, nem csupán a felnőttekkel foglalkozik, hanem a gyerekekkel és az ifjúsággal is. Működésének 20 éves évfordulóján kutatásomban arra kerestem a választ, hogy a Lakiteleki Népfőiskola mennyire tekinthető népfőiskolának, hogyan, milyen mértékben valósulnak meg a grundtvigi gondolatok. A nemzetközi és hazai szervezetek vizsgálatának eredményeként kísérletet tettem annak meghatározására, hogy mit tekinthetünk ma Magyarországon népfőiskolának. Az általam felállított definíció valamint a Lakiteleki Népfőiskolát fenntartó Népfőiskola Alapítvány alapító okiratában megfogalmazott célok alapján vizsgáltam a Népfőiskola tevékenységét.

A népfőiskola fogalmának meghatározásához a releváns szakirodalmak, valamint a szakmai interjú feldolgozásával jutottam el. Az alapító okiratban foglalt célok megvalósulását döntően a népfőiskola munkatársaival készült interjúk, és a Népfőiskola által kiadott programtájékoztatók, hírlevelek alapján vizsgáltam. A Népfőiskola tevékenységének definíció alapján történő elemzése – a definíció összetételéből fakadóan – egyes pontoknál mélyebb vizsgálatot igényelt, ezért egy konkrét népfőiskolai kollégium képzését vettem alapul munkához. Az Apor Vilmos Közéleti Kollégium kilenc hallgatójával készítettem interjút, valamint a kollégium egyik mentorával. A kutatás során fontos szerepet játszottak személyes megfigyelői tapasztalataim.

A vizsgálat alapján kiderült, hogy a Népfőiskola Alapítvány az elmúlt húsz évben teljes mértékben megvalósította az alapításakor lefektetett céljait, továbbá, hogy a Lakiteleki Népfőiskola végez olyan népfőiskolai tevékenységet, amelynek során végez grundtvigi gondolatok megvalósulnak, de számos más programját nézve túllép a népfőiskola fogalmán. Megállapíthatjuk, hogy a Lakiteleki Népfőiskola nem „bekategorizálható” intézmény.

Az elmúlt két évben egy hálózatépítési program munkálatai kezdődtek el a Népfőiskolán, amelynek keretében először 14 térségi, majd kisebb népfőiskolák megszervezését tervezik. A jövőben érdemes lenne ezzel kapcsolatosan folytatni a kutatást.

TAMÁS RÉKA

pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Keresztes Attila tudományos segédmunkatárs, BME TTK

Pozitív, magas arousal szintű képek hatása a konszolidációra eltérő tanulási stratégiáknál

Jelen kutatás célja, hogy feltárja a tanulás és előhívás sikerességének néhány jellemző tulajdonságát. Kutatásomban a tesztelés konszolidációra gyakorolt jótékony hatását, valamint a pozitív arousal hosszú távú megjegyzésre kifejtett segítő szerepét vizsgáltam úgy, hogy idegen nyelvű szavak tanulási stratégiáját manipuláltam. A vizsgálat során szuahéli-magyar szópárokat tanult 87 gimnazista. A kísérlet során tanított szavak egy részét három tanulási körön keresztül újratanultattam, a szavak másik felét pedig újrateszteltetem a vizsgálati személyekkel. Az újratanult, illetve újratesztelt szavakat minden alkalommal egy magas- vagy egy alacsony arousal-szintű pozitív kép követett. Az elemzés alapját a két egyénen belüli változó adta: a tanulási stratégia (újratanulás és újratesztelés), valamint az egyes szavakhoz kapcsolt képek arousal szintje (magas és alacsony). A tanulás eredményességét mérő végső tesztet egy hetes késleltetés után végezték el a kísérletben résztvevők. Korábbi kutatási eredményekből kiderült, hogy az arousal egyértelműen elősegíti az újratesztelést követő konszolidációt. Ezek a kutatások mérhető eredményt csak negatív képeket alkalmazva találtak. Kísérletemben pozitív képekkel dolgozva kerestem a választ arra a kérdésre, hogy vajon az arousal általában segíti elő a konszolidációs folyamatot, vagy csak negatív ingerek esetében jelentkezik ez a hatás. Az eredmények szerint az arousal és a tanulási stratégiák között szignifikáns az interakció, ám érdekes módon a tesztelési hatás önmagában nem jelent meg. Az újratesztelési kondícióban a magas arousal-szintű képekhez kapcsolt szavak esetében sikeresebb volt a felidézés, tehát ennél a tanulási stratégiánál az elvárásnak megfelelően egyértelműen kimutatható volt az arousal hatása.

TAMÁS VIKTÓRIA

Pszichológia

MA, 2. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Gyuris Petra egyetemi adjunktus, PTE BTK

A súlyos koponyasérülés és a fiatal férfi szindróma összefüggése. Miért kockáztatnak a férfiak?

Empirikus kutatásunk célja, hogy a súlyos koponyasérülést elszenvedett férfiak esetében kimutassuk a fiatal férfi szindróma hatását. A párválasztásban mind a két nem 15–35 éves kora között a legérdekeltőbb, így nem véletlen, hogy a férfiak ekkor vállalják leginkább a veszélyeket a siker reményében. A kockázatra való hajlam evolúciós értelemben a férfi fizikai bemutatók egy jelzőeszközeként szolgálhat a párválasztás kontextusában, amit Daly és Wilson (1985) *Fiatal Férfi Szindrómának* nevezett el, magába foglalva az agressziót, a hengegést, a kockázatvállalást, és az „összecsapásokat” más férfikkal (Mealy, 2000a). Úgy véljük, hogy e szindróma más eredményekkel (például Az Idegsebészeti Szakmai Kollégium által közzé tett adatokkal) összhangban kapcsolatba hozható a férfiak kockázatvállalóbb viselkedése miatt létrejött olyan balesetekkel, melyek súlyos koponyasérülésekhez vezetnek. A vizsgálati csoportot 20 súlyos koponyasérült férfi alkotta, akiket a vizsgálat céljából az életkor, kockázatoság és családi állapot dimenziók mentén osztottunk csoportokba és ennek megfelelően elemeztük gyakoriságukat. Az impulzivitás és a tesztoszteron vizsgálatára is hangsúlyt fektettünk az empirikus kutatásban.

Az eredmények az elvárásainkkal összhangban alakultak, azaz sikerült kimutatnunk, hogy a súlyos koponyasérülések jelentős része olyan kockázatos viselkedésekből származik, melyekbe legtöbbször fiatal férfiak (15–35 év) bonyolódnak bele, továbbá, hogy a fiatal férfi szindróma és annak költségei, – esetünkben a súlyos koponyasérülés – jellemzőbb az egyedülálló fiatal férfiakra, mint a más családi státusszal rendelkező férfiakra. Az eredmények azt a feltevésünket is megerősítették, miszerint korreláció van az impulzivitás és a kockázatvállaló hajlam között, valamint, hogy a tesztoszteronnak is szerepe lehet a kockázatosabb és költségesebb szituációk vállalásában a fiatal férfiak körében.

A vizsgálati eredmények tehát arra világítanak rá, hogy az evolúciós pszichológiában jól ismert fiatal férfi szindróma manifesztációja lehet a férfiak kockázatvállalóbb viselkedése következtében létrejött olyan baleseteknek, melyek súlyos koponyasérülésekhez vezetnek.

TANCSIK RICHÁRD

Andragógia

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Koltai Dénes egyetemi tanár, PTE FEEK

A vajdasági magyar fiatalok aktív állampolgársága

Elmondhatjuk, hogy jelenleg a Pécsi Tudományegyetem jelen vannak, a vajdasági magyar fiatalok, akik közül többen már magyar állampolgárok is lettek (szeptember 27-én tartották a jubileumi 20. honosítási ünnepséget Magyarországon). A legtöbb polgár úgy gondolja, hogy ezzel elégtételt kapnak a határon túliak a Trianoni döntések után. Azonban ha belegondolunk, ők egy multikulturális országok állampolgárai is. Ők együtt élnek más kultúrákkal nap, mint nap találkoznak velük és élnek együtt. Cél a folyamatos fennmaradás, vagyis a magyar közösségek fennmaradása.

Ezen ok miatt is fontos, hogy oda figyeljünk rájuk, és segítsük őket az aktív állampolgárság útján. Több hátráltató tényező is megjelenik eközben, a folyamatos eltávolodás a közügyektől, ami köszönhető a gazdasági válságnak, a szegénységnek illetve a politikusok magatartásának. Ezen okok miatt a hallgatók, egyre jobban kivonják magukat a döntések alól és a jogaikat is feladnák, csak jobban éljenek.

Ez azonban csorbítja azon terveket, amit az Unió vár el tagállamaitól illetve azoktól, akik a közös „Európa eszményének” útjára lépnek.

Ezért szükség van, hogy folyamatos képzéseket nyújtsunk, minden állampolgárnak, és legyen az határon túli magyar vagy magyar állampolgár, mert mindenki, aki Európában az nem csak szülőföldjének az állampolgára, hanem az „Európai népek családjának” is a tagja, és ezzel az Unió teljes jogú állampolgára is.

Az alapot pedig mi adja?

Az, 1997-ben, Hamburg városában megrendezett az V. Felnőttképzési Konferenciának. Ez volt a 12 évente sora kerülő konferenciák közt az ötödik. Az itt részt vevő szakemberek, akik később nyilatkozatukban a felnőttoktatás XXI. századi feladatait meghatározzák. Miről is szól ez a nyilatkozat?

A nyilatkozatban a résztvevők a fejlődés útját alapozták meg. Az alap pedig az emberközpontú fejlődés illetve a részvételvű társadalom, ahol teljes mértékben-tiszteletben tartják az emberi jogokat. Ez az, ami elvezethet az igazságos fenntartható fejlődéshez. A cél tehát, egy olyan társadalom megszületése, ahol a férfiak és nők, az élet minden területén részt vesznek a fejlődés fenntartásában. Ez az aktív társadalom, melynek alapja a művelt polgár.

TÉGLÁS SZILVIA

Közgazdálkodás és Közpolitika

MSc, 2. félév

Budapesti Corvinus Egyetem

Közgazdaságtudományi Kar

*Témavezető: dr. Kerékgyártó Györgyné egyetemi tanár
(BCE – Statisztika Tanszék), BCE KTK*

A hazai szakképzés helyzete/ Adalékok a „Közgazdasági tárgyak oktatása a középfokú képzésben” témájú felmérés előkészítéséhez

A dolgozat ötletét a Budapesti Corvinus Egyetem Statisztika Tanszéke által a 2011/2012-es őszi félévben indított kutatószeminárium adta, amelyen magam is részt vettem. A kutatószeminárium hosszú távú célja egy országos felmérés elkészítése a közgazdasági szakközépiskolákban, a célból, hogy felmérjük a közgazdasági jellegű tárgyak oktatása során felmerülő problémákat. Ennek eredményeit felhasználva az egyetem a tanárképzésben, és a szakmai anyagok, tankönyvek fejlesztésében is hathatósabb segítséget tudna nyújtani. A dolgozat első felében egy általános helyzetképet kívánok adni a hazai szakképzés folyamatairól, ezzel megteremtve a kontextust a későbbi országos felmérés számára. A dolgozat második felében egy választott iskolában készített interjúk eredményeit ismertetem. Az interjúk a későbbi országos szinten is vizsgálandó előzetes kérdésekre, feltevésekre fókuszáltak, eredményei pedig a végleges kérdőív összeállításához is hozzájárulhatnak.

TIMÁR TÜNDE

Pszichológia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Péter-Szarka Szilvia egyetemi tanársegéd, DE BTK

A kreativitást elősegítő osztálytermi légkör vizsgálata a Kreatív Klíma Kérdőív (KKK) használatával

A gazdasági életben, a munkaerőpiacon egyre növekszik az igény az innováció, valamint a kreatív gondolkodású emberek iránt. A kreativitás kritériumainak csak a kellőképpen nyitott, rugalmas, motivált, kockázatvállaló személyiségek tudnak megfelelni. Ehhez azonban arra van szükség, hogy a legfogékonyabb korban, az iskolai környezet katalizátorként működjön a tanulók kreativitásának fejlesztésében. Lehetőséget kell biztosítanunk a gyerekeknek szellemi javaik értékesítésére, kifejezésére.

Az elmúlt évtizedekben a kreativitást befolyásoló környezeti tényezők kerültek a vizsgálatok középpontjába. Létjogosultsága lenne egy olyan mérőeszköz kialakításának, amelyik kifejezetten iskolai kontextusban, a tanórán lezajló események értelmezése mentén vizsgálja a kreativitást támogató légkör jellemzőit. Ez nemcsak kutatási szempontból, hanem a gyakorlat oldaláról is jelentős lépés lehetne a tanítási módszerek és a kreativitás összefüggéseinek feltárása érdekében (Péter-Szarka, 2012). A jelen kutatás célja, hogy a középiskolákban a környezeti feltételeket megfelelően mérő mérőeszközt hozzon létre. Egy olyan kérdőívet, amely nem a kreatív teljesítményt hivatott mérni, hanem a kreativitást elősegítő környezeti tényezőket. Ha a Kreatív Klíma Kérdőív hozzáférhetővé válna a magyar középiskolák számára, akkor elősegíthetné a kreativitásfejlesztést, tudatosabbá, hatékonyabbá tehetné a pedagógusok munkáját e téren.

A dolgozat a Kreatív Klíma Kérdőív első körös verziójának szerkesztésének folyamatát, az ahhoz kapcsolódó 3 dimenzió (Motiváció, Bátorítás, Csoport) és a 8 alfaktor (Kihívás, érdekesség, értelmesség, Autonómia, beleszólás, Célok iránti elkötelezettség, Bátorítás a nyitottságra, az új dolgok kockáztatására, kipróbálására, Bátorítás a sokféleségre, nézőpontok változatosságára és a kettősség, bizonytalanság tűrésére, Elegendő idő, elmélyedés, Csoport bizalom, támogatás, Játékosság, humor) létrehozását mutatja be, valamint az itemszelekcióhoz szükséges statisztikai elemzéseket. Összegzi a 39 település különböző gimnáziumaiban és szakközépiskoláiban elvégzett 234 kérdőíves felmérés eredményeit, s ezek tükrében kijelöli a további kutatási irányt.

TISZA KÁLMÁN

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Bányai Éva Professor Emeritus, Affektív Pszichológia Tanszék

Testi-lelki immunitás, életminőség és hipnabilitás: előzetes eredmények egy pszichoonkológiai kutatásból

Az Országos Onkológiai Intézetben (OOI) és a szombathelyi Markusovszky Lajos Kórházban 2011. októberétől Bányai Éva vezetésével prospektív klinikai vizsgálat folyik, amelyben kemoterápiához társított hipnoterápia, ill. zenei összeállítás hatásait vesszük össze a hasonló támogatásban nem részesülő kontroll csoportok adataival közepes-magas kockázatú emlődaganos betegeknél. A betegekkel való első találkozáskor mérjük a pszichológiai immunkompetenciát (PIK kérdőívvel), az életminőséget (WHOQOL-100 kérdőívvel) valamint a hipnózis(H) és zenei(Z) támogatásra jelentkező v.sz.-eknél a hipnabilitást (Stanford Klinikai Hipnózis Skálával). A betegek ezután egységes protokoll szerint (4 ciklus AC, 12 ciklus heti Paclitaxel) 25 hetes kemoterápiás kezelésben részesülnek, ami alatt háromszor (1. AC, 1. PAC, utolsó vérképkontroll) az NK sejtek aktivitását mérjük. Az első PAC és utolsó vérképkontrollkor megismételjük a PIK és QOL mérést is. A kemoterápia alatt a kezelések és a vérképkontroll vizsgálatok alkalmával az OOI-ben random besorolás alapján kialakított két csoport v.sz.-ei fejhallgatón keresztül vagy standard hipnotikus szuggesztiósort, vagy zenei összeállítást hallgatnak.

Ebben a komplex kutatásban a hipnotikus fogékonyság, az immunfunkciók és a lelki változók (pszichológiai immunrendszer, életminőség) közötti összefüggéseket vizsgálom. A jelen előzetes eredmények 40 beteg (18 H, 14 Z, 8 kontroll) adatainak összegzésén alapulnak.

Az NK aktivitás esetében nem található szignifikáns eltérés. A lelki immunfunkciók esetében viszont a 2. PIK kitartás skálája mutat szignifikáns különbséget: az Erősen hipnabilisok (E) kevésbé kitartóak, mint a gyengék (GY). Az életminőség AC kezelés végére bekövetkező változásában a legjelentősebb különbség, hogy míg az E v.sz.-ek gyógyszerfüggősége az 1. QOL méréshez képest csökken, addig a GY v.sz.-eké nő, de csak a hipnózis csoportban. A PAC kezelés hatására a 3. QOL mérésnél az E v.sz.-ek szignifikánsan magasabb fájdalom és negatív érzelem értékeket adnak; míg a testkép, a biztonság, az anyagiakkal való elégedettség, a fizikai domain és a szociális domain értékei szignifikánsan alacsonyabbak náluk, mint a GY csoportban.

Az eredmények diszkussziójában kitérek arra, hogy a kezelések előrehaladtával az erősen hipnabilisok rugalmasabbá válnak és ez együtt jár azzal, hogy negatív érzelmeiket jobban kifejezik. Mindez hosszútávon elősegítheti a poszttraumás növekedést.

TOKAI DALMA
pszichológia MA
MA, 3. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Révész György egyetemi docens, PTE BTK

A tehetség összefüggései a kreativitással, az intelligenciával és az elsajátítási motivációval

A tehetség fogalma alatt olyan képességet értünk, amelynek egyrészt velünk született tényezői vannak, másrészt tanulás, gyakorlás, fejlesztés útján bontakozik ki, és egy vagy több területen átlagon felüli teljesítményben megmutatkozik.

A különböző tehetség-elméletek kiemelik a társas környezetet, az iskola és a család szerepét, a személyen belüli tényezők közül pedig nagy hangsúlyt kap az intellektus, a kreativitás, egyéb speciális képességek és a motiváció.

Kutatásunkban általános iskolás, felső tagozatos gyerekek körében vizsgáltuk azt, hogy miben különböznek a kimagasló eredményű gyermekek az ún. „lappangó” tehetségektől.

Eredményeink azt mutatják, hogy a kiemelkedő és a lappangó tehetségek nem különböznek a verbális és a nem-verbális kreativitási feladatokban, sem az iskolán kívül végzett kreatív tevékenységek számában, azonban a kimagasló csoportot magasabb motiváció jellemzi, mint a lappangókat.

TÓTH DALMA

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Tóvári Judit főiskolai tanár, EKF TKTK

Digitális archívumok forradalma

Dolgozatom célja megismertetni az olvasót a digitális archiválási kezdeményezésekkel és a felmerülő problémákkal azáltal, hogy a Kongresszusi könyvtár digitalizálási kezdeményezéseit összehasonlítom az Európai Unió digitalizálási kezdeményezéseivel, valamint felhívom az olvasó figyelmét a digitálisan tárolt nagy mennyiségű anyagok fontosságára. Dolgozatom kiterjed a különböző archiválási módszerekre, a bemutatott projektek segítségével, valamint a már létező digitális archívumokon keresztül a megvalósulás különböző módjaira. Mindenekelőtt azonban, szükség van a digitalizálás technikájának strukturáltabb bemutatására is, hogy megértsük a digitális források, és azok tárolási módszereinek, megjelenítésének, és rendszerezésének módját. Részletesen taglalom az elektronikus dokumentumok formai feltárásának problémáit is, hiszen a formai feltárás a tartalmi feltárás mellett lényeges a visszakereshetőség szempontjából mely a digitális archiválás egyik fő célja a megőrzés mellett.

A digitális archívumok létrejötte forradalmasította a dokumentum típusát is, már nemcsak digitális dokumentumról, hanem digitális forrásról beszélünk, létrejött egy új elektronikus forrás típus, amely lehetővé teszi a széleskörű hozzáférést az interneten keresztül is, mindez szükségessé tette, olyan információs eszközök megteremtését, amelyek lehetővé teszik a megőrzést és a széleskörű keresését, feldolgozást digitális környezetben is, valamint megnyitja virtuális polcait az oktatás számára a számítógépes tudományok felé.

TÓTH NOÉMI

Andragógia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Vitéz János Kar

Témavezető: Tóthné Borbély Viola óraadó, PPKE VJK

A coaching létjogosultsága, helyzete hazánkban, a coachok szemszögéből

A coaching egy speciális, személyre szabott támogatói, fejlesztési módszer, mely hazánkban egyre népszerűbb. A szó a sportéletből származik, szervezeti értemben azonban a coaching nem más, mint az erre kijelölt munkatársak – többségében vezetők- egyénre szabott tanácsadása, fejlesztése, támogatása.

A dolgozatomban a coaching módszer jellegzetességeit, folyamatát, alkalmazási területeit vizsgáltam a szakirodalom és a hazai coachok szemszögéből. A kutatásomban kiemelt szerepet kapott a magyarországi coachok helyzete.

Kutatásom szakmailag úttörő jellegű, mert a szakma gyakorlóit, magukat a coachokat kérdeztem hivatásukról, tapasztalataikról, véleményükről, a szakma helyzetéről és létjogosultságáról.

Többek között olyan kérdésekre kerestem a választ, hogy milyen méretű és érdekelt-ségű cégek veszik igénybe ezt a szolgáltatást?, milyen felmerülő problémák esetében hívnak coachot segítségül?, és milyen elfoglaltságúak a hazai szakemberek?

A kutatásom empirikus jellegű, a primer szegmense fő részről tevődik össze, egy kérdőíves felmérésből és két darab mélyinterjúból. A felmérésem során hat különböző hipotézist vizsgáltam, melyből – egy kivételével – a kutatás végére mind bizonyítást nyert.

A kutatás érdekes eredményeket hozott, annak ellenére is, hogy a mintavétel nagysá-ga a tervezettnél lényegesen kevesebb volt.

Terveim szerint a dolgozatnak lesz utóélete is, hiszen minden – a munkámmal együttműködő – coaching szervezetnek és egyesületnek megküldöm, remélve, hogy hasznosan tudják alkalmazni, illetve interneten is közzé teszem, hogy segítsem az általá-nos tájékozódást a témában. Egy példányban az egyetemi könyvtár rendelkezésére bo-csátom, hogy megkönnyítsem a témában későbbiekben kutató diáktársaimat.

A téma érdekessége miatt a terveim közt szerepel a későbbiekben – sikeres felvételi esetén a mesterképzés keretein belül-, a coaching különböző részterületeinek mélyebb megismerése, esetleg a szakma kitanulása.

TÚZKŐ LILI

Andragógia

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Simándi Szilvia adjunktus, EKF TKTK

Mondjam vagy üzenjem? A Facebook jelenség elemzése fiatal felnőttek körében

Dolgozatomban a Facebook közösségi oldal fiatal felnőttekre gyakorolt hatását elemzem. A Facebook napjainkban meghatározó szerepet tölt be a fiatalok életében, jelen van szinte az ébredéstől a lefekvésig. Statisztikák alapján a Facebook jelenleg a legnépszerűbb közösségi oldal a világon. Több mint 1 milliárd felhasználóval rendelkezik, és ez a szám naponta átlagosan 100 ezer regisztrálással bővül.

Célom volt, hogy minél többet megtudjak a fiatal felnőttek és a Facebook jelenségének kapcsolatáról. Úgy gondolom, érdemes foglalkozni egy olyan jelenséggel, ami meghatározza a fiatalok mindennapi életét.

Kutatásom címevel: „Mondjam vagy üzenjem?” is azt kívántam tükrözni, hogy a mai fiatalok kommunikációs színtere a Facebook irányába eltolódott. Mindezt jól mutatja, hogy például a megkérdezett hallgatók 93 százaléka szinte mindennap chatel, 99 százaléka pedig személyes üzenetek küld és fogad.

Dolgozatomban többek között arra kerestem a választ, hogy mennyire vált a fiatalok életének részévé a Facebook, mire használják a közösségi oldalt leginkább, illetve mennyire ismerik a Facebook esetleges hátulütőit. További kérdések között szerepelt, mit tartanak a leghasznosabbnak, illetve mi a legzavaróbb számukra az oldalon. Arra is kerestem a választ, hogy mennyire tudatos felhasználói az oldalnak, továbbá hogyan hat az oldal a személyes kapcsolataikra. Ezenkívül kíváncsi voltam a Facebook kultúráközvetítő szerepének létezésére, és annak megjelenési módjára.

Empirikus kutatásomat kérdőívekkel, interjúkkal és megfigyelésekkel végeztem. A kérdőívet összesen 253 fiatal töltötte ki, az adatokat SPSS adatbázis segítségével elemeztem. A célcsoport az egri Eszterházy Károly Főiskola és a veszprémi Pannon Egyetem hallgatói voltak.

Megítélésem szerint a kutatás további folytatása esetén mélyebb összefüggések is fel tárhatók, a kutatás térbeli dimenziójának kiterjesztésével.

URAM DÓRA

Pszichológia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Varga Katalin docens, ELTE PPK

Szuggesztíók jelentősége a betegtájékoztatásban, különös tekintettel a fogorvosi gyakorlatra – „Primum nil nocere?”

Vizsgálatom célkitűzése a betegtájékoztatókban foglalt pozitív és negatív szuggesztíók hatásmechanizmusának monitorozása a placebo jelenség és a szomatoszensoros amplifikáció konstruktumának tükrében. Ehhez egy speciális területéről, a fogászati ellátásból egy foghúzásról szóló tájékoztató segítségével végeztem empirikus kutatómunkát, melyben három csoportba osztva (pozitív/negatív tájékoztató és kontroll) 50-50 fő vett részt (átlagéletkor $31,55 \pm 11,787$ év). A kísérleti manipulációhoz a gyakorlatban létező, internetről letölthető tájékoztatókat használtam, valamint a STAI állapot- és vonásszorongás kérdőívet, a DAS fogászati félelem skálát, az SSAS skálát és egy, a tájékoztatók alapján összeállított emlékezeti felismerés tesztelésére szolgáló listát. Kutatásom fő kérdése volt, hogy pusztán a tájékoztató szövegének van-e kimutatható hatása a szorongásra, fogászati félelemre, illetve, hogy találunk-e különbséget a beavatkozás és a fogorvos megítélésében a csoportok között. Az összetartozó mintás, két szempontos t-próba eredményei szerint a magas SSAS pontszámmal (vagyis a testi tünetekre irányuló belső figyelem magasabb szintjével) rendelkezők esetében a negatív tájékoztató szignifikánsan magasabb szorongást eredményezett, még a pozitív alkalmasnak bizonyult a kezdeti szorongásszint csökkentésére! Ezen túl bizonyosságot kaptunk arról, hogy a tájékoztatók nem csak a kezelés megítélésére gyakorolnak hatást, hanem a fogorvosról alkotott benyomás, és a fogorvos ajánlása is alacsonyabb azoknál, akik a negatív szöveggel találkoztak. A szignáldetekcióval vizsgált felismerés esetében a negatív transzra jellemzően a negatív csoport nagyobb mértékű téves riasztást mutatott, aminek gyakorlati következménye, hogy esetükben nagyobb a placebo jelenség aktiválódásának valószínűsége (különös tekintettel, ha amplifikátorok is). Eredményeim tükrében dolgozatom diszkusszió része néhány hasznos gyakorlati útmutatóval is szolgál a páciensek tájékoztatási hatékonyságának növelése érdekében.

VÁGVÖLGYI RÉKA

Kognitív és evolúciós pszichológia
MA, 3. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Lábadi Beatrix egyetemi adjunktus, PTE BTK

Geometriai és nem-geometriai információk szerepe a gyerekek 2 és 3 dimenziós téri tájékozódásában

Kutatásom célja a geometriai (euklideszi) és a szín információ használatának megfigyelése óvodáskorú gyerekek 2- és 3 dimenziós téri tájékozódása során, speciális deltoid elrendezésben. A vizsgálatban korábbi kutatásokban alkalmazott 3 feltételt (geometriai, szín+geometriai, jelzőingerek) vettem alapul. Animált és valós téri elrendezésben a gyerekek dezorientációját követően 45-, illetve 180 fokkal elforgatott helyzetben kellett megmutatni a korábban megismert céllokáció helyét.

Eredményeim szerint 2 dimenziós elrendezésben a jelzőingerek, illetve az egyedi szögek segítik a tájékozódást, míg a szín információ nem, így megerősítést nyert Spelke (2011) geometriai tulajdonságok használatának szabályszerűsége.

A 3 dimenziós elrendezésben a feltételek között tapasztalt eltérés a szín a téri tájékozódást támogató hatását bizonyította, mely eredmény korábbi kutatásokkal (Hermer, Spelke 1996) szemben foglal állást. A geometriai tulajdonságok alkalmazásának szabályszerűsége az oldaliság (irány) és a szög információk terén sem egyezett Spelke (2011) elképzelésével.

VARGA LILLA

Andragógia

MA, 4. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Témavezető: Fodorné Dr. Tóth Krisztina egyetemi adjunktus, PTE FEEK

Konnektivizmus a gyakorlatban

Kutatásom témája a konnektivizmus, egy olyan újfajta tanulási szemlélet, mely a digitális kor kihívásaira választ adva szervezi meg a tanulást, építve a hálózatkutatások egyes eredményeire, és az információs- és kommunikációs technológiák által nyújtott lehetőségekre.

A konnektivizmus a hálózatelméletekre alapozott tanulásemélet, melynek lényege abban áll, hogy a tudás hálózatba szervezhető, az új információk pedig a hálózat egyes csomópontjaihoz kapcsolhatók, ezzel bővítve a szerkezetet. Magában foglalja továbbá a XXI. század információs-technológia által nyújtott új szolgáltatások tárházát, a közösségi hálózatok és a webkettes eszközök fejlődésében rejlő lehetőségeket is.

A hálózatelméletek pedagógiában történő alkalmazása egyet jelent azzal, hogy a tanulás aktív tudásalkotássá válik, ahol a tudást a közösségtől nyerjük, amit aztán mi magunk is saját gondolatainkat hozzáfűzve, újragondolva „visszaadunk” a közösségnek, a tanulás tehát nem más, mint hálózatszervező tevékenység.

Kutatásom célja nem csak az volt, hogy az elméletet kialakulásának történetét egységbe foglaljam, hanem hogy feltárjam a szemléletben rejlő lehetőségeket és a megvalósítás lehetséges korlátait. Ennek során három konnektivista szemléleten alapuló kurzust elemeztem és hasonlítottam össze megvalósítandó céljaik, alkalmazott módszereik, felépítésük és technikai megoldásaik alapján, összevetve mindezt a tanulói aktivitás alakulásával és a lemorzsolódás mértékével.

Bár a konnektivizmus már hatalmas követői táborra tett szert világszerte, Magyarországon még gyerekcipőben jár és sokan szkeptikusan is tekintik útját. Azonban ezen kurzusoknak nem csak az jutott feladatuk, hogy a tanuláseméletek terén úttörőnek számító hálózati gondolkodást meghonosítsák, hanem hogy a résztvevők magukévá tegyenek egy olyan IKT használati gyakorlatot is (rutint és szemléletet), mely nemcsak tanulmányi eredményeik javítását könnyíti meg, hanem a virtuális világ nyújtotta lehetőségek minél szélesebb körű kihasználását is.

Számomra a konnektivizmus egy olyan új utat jelent, amelyben a tanulás és közösségi élet egybeolvad, az egyén egy olyan inspiráló környezetben bontakoztathatja ki tudását, mely beszélgetésekre, szakmai vitákra és újfajta nézőpontok megismerésére ösztönzi őt. És bár még sok nehézségbe ütközhet ennek megvalósítása, ezek leküzdése mind a technikai, mind az elméleti háttér fejlődésével egyre könnyebbé válhat.

VARGA MARIANNA

szociálpedagógia

BA, 7. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Molnár Endréné dr. főiskolai docens, DE GYFK

Hasonlóságok és különbségek. Önkéntesség az észti és a magyar szociális munkában

A kutatási téma indokaként szolgált egy a Tallinn-i Egyetemen töltött szemeszter, így az észti önkéntességről szerzett ismeretek, gyakorlati tapasztalatok, valamint az a tény, hogy 2011 az Önkéntesség Európai Éve volt.

A kutatás célkitűzése volt választ kapni azokra a kérdésekre, hogy rendelkezik-e mindkét ország pontos jogi szabályozással az önkéntes tevékenységet illetően, hogy melyik korosztályból kerülnek ki leginkább az önkéntesek, illetve, hogy melyik országban vannak nagyobb számban a szociális területen működő szervezetek. Dolgozatomban bizonyítani kívántam azon feltevésemet, hogy az észti társadalomban nagyobb arányban végeznek önkéntes tevékenységet, mint hazánkban. Emellett célom volt olyan lehetőségek kutatása az észti önkéntes munka gyakorlatában, amelyek a magyar szociális munkában, és általában az önkéntességben eddig nem jelentek meg, és amelyek megvalósítása hasznos lehet. A kutatás módszere magyar és angol nyelvű szakirodalmak összehasonlító elemzése volt.

Az elemző munka eredményeként bebizonyosodott, hogy hazánk – Észtországgal ellentétben – a 2005. évi LXXXVIII. törvénynek köszönhetően megfelelő legitimitást biztosít e területnek. A kutatás során arra is választ kaptam, hogy az önkéntesek mindkét ország esetében jellemzően a 30–50 éves korosztályból kerülnek ki, valamint, hogy Magyarországon nagyobb számban vannak jelen a szociális célú szervezetek. Az önkéntesség gyakorlatban való eredményes megvalósulását misem bizonyítja jobban, mint az, hogy észti állampolgárok nagyobb arányban végeznek önkéntes tevékenységet, mint magyar társaik. A dolgozatban olyan észti – a fiatal és idős korosztály bevonását célzó – programok is bemutatásra kerülnek, amelyek Magyarországon való alkalmazásával szignifikáns eredmények lennének elérhetőek a szociális munkában és az önkéntesség népszerűsítésében egyaránt. A kutatás eredményei arra hívták fel a figyelmet, hogy bár a jogi szabályozottság nagyon fontos, de annak hiánya nem feltétlenül jelenti az önkéntesség inadekvát működését. Az észti önkéntességben a hangsúly a rugalmasságon van.

Ezért gyakorlati munkám során törekedni fogok arra, hogy ilyen önkéntes programok létrehozásában, azok gyakorlati megvalósításában vegyek részt, ezzel is elősegítve a szociális munkában való hatékonyabb munkavégzést.

VARGA VIVIEN

Andragógia

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Simándi Szilvia adjunktus, EKF TKTK

**Az információs társadalom és a helyi közösség
A közösségfejlesztés lehetőségei Lakon a fiatal és a felnőtt lakosság
körében**

Kutatásom az információs társadalom és a helyi közösség főcímét, és a közösségfejlesztés lehetőségei Lakon a fiatal és a felnőtt lakosok körében alcímet viseli. Kutatásom helyszíne Lak, egy kis település, mindösszesen 647 fő él itt, azonban mégsem a megszokott tendencia jellemző a falura. A településen wifi program működik, melynek keretén belül szinte minden családhoz eljut az internet.

Dolgozatom során az információs társadalom hatásait vizsgáltam Lak település lakói életében. A téma választásnak több aktualitása is van, hiszen egyre több kis település életében észrevehető, hogy kevésbé összetartóak az emberek mint hajdanán voltak, illetve a közösségi élet hiánya is fellelhető. Kutatásom során arra voltam kíváncsi, milyen hatással bír az információs társadalom a helyi közösségre, továbbá mennyire nyitottak a település lakói a változásokra a közösségi élet terén.

Munkám során empirikus kutatási módszereket alkalmaztam. A közösségi felmérések módszerét használva kérdőíveket osztottam ki Lak falu lakosai között, és interjúkat készítettem.

Dolgozatom két nagy egységre oszlik. Az első nagy szakasz az elméleti háttérrel részletezi, a második pedig a kutatások folyamatát és eredményeit írja le részletesen.

Az eredményekben az általam felállított hipotézisek mindegyikét alá tudtam támasztani, a kérdőíves és az interjú kutatások segítségével.

VARGA ZSUZSANNA

Pszichológia

MA, 9. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Páli Judit egyetemi adjunktus, KRE BTK

A Rey-téri-komplex B változat (Baba-Rey) egységes értékelési rendszerének kidolgozása

Nemzetközi áttekintésben a Rey-téri-komplex ábra B változata, a Rey próbák kerekségéhez viszonyítva háttérbe szorult, jelentőségének megfelelően nem kap elég figyelmet. A vizsgálat célja egyrészt az volt, hogy újra élesszük ezt az eljárást, másrészt egy, a tapasztalataink alapján kibővített, egységes objektív értékelő rendszert dolgozunk ki, mely differenciál életkorok szerint, illetve tipikus és atipikus fejlődésű gyermekek között. Ennek az eljárásnak létezik egy korábbi értékelési rendszere, azonban úgy találtuk, hogy ezen értékelő rendszer szempontjai nem fedik le a tipikus és atipikus fejlődésű gyermekek rajzain megjelenő hibák teljes spektrumát. A vizsgálat 30 fő 7–8 éves ADHD diagnózissal rendelkező gyermek bevonásával történt, annak érdekében, hogy az újonnan kidolgozott értékelő rendszer minél szélesebb hibatartomány mérésére alkalmas legyen, illetve hogy a figyelemhiányos hiperaktivitás szűrőparamétereit tekintve beazonosíthatóvá váljanak. A vizsgálat kontroll csoportját 50 fő 7–8 éves tipikus fejlődésű gyermek alkotta. A vizsgálat során a Rey-téri-komplex B változat felvétele hagyományosan a figyelmi próbából és azonnali emlékezeti próbából állt, valamint egy emberrajz felvételére került sor. A rajzokon tapasztalt akár magas, akár alacsony számban megjelenő hibatípusoknak megfelelően, értékelő szempontokkal bővült az értékelő rendszer, melyek számbavételére a szakirodalomban megjelenő értékelő rendszer nem volt képes. Az eredmények alapján elmondható, hogy a Rey eljárás diagnosztikus érzékenysége jóval meghaladja a szakirodalomban korábban megjelölt szempontok körét. A finom-elemzés során felmerültek olyan értékelő szempontok, melyek a 7–8 éves életkori övezeten belül differenciálni tudnak, vagyis a modern fejlődés-neuropszichológia modularizációs szemlélete szerint (Karmiloff-Smith, 1998) reprezentációs újrírásoknak minősülnek. Feltűntek olyan hibatípusok, amelyek egyértelműen az ADHD jegyei, szűrőparamétereinek lehetnek. A Goodenough-féle emberrajz értékelés rajzkor mutatója összefüggést mutat a komplex téri vizuális eljárás kvalitatív és kvantitatív módon is elemzett mutatóinak többségével. Mindez a kidolgozott értékelő rendszer mérési hatékonyságát erősíti meg.

VARGHA BÁLINT

Pszichológia MA

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Lábadi Beatrix egyetemi adjunktus, PTE BTK

Az olvasás irányának hatása az érzelemfelismerésre

Elenyésző, azoknak a kutatásoknak a száma, amelyek az olvasás irányának mentális folyamatokra történő hatásával foglalkozott volna a múltban. A meglévő kutatások is elsősorban a percepcióra kifejtett hatását vizsgálta kétféle írásmód és nyelv összehasonlításán keresztül. Jelen vizsgálat két szempontból is úttörő. Egyrészt az olvasás irányának az arcon megjelenő érzelmek felismerésével foglalkozik, elsőként a nemzetközi szakirodalomban, másrészt a témakörhöz kapcsolódó kutatásoktól eltérően ugyanazon kultúra, ugyanazon nyelve, a japán, szolgál alapul a két olvasási irány vizsgálatául. A kísérletet 30 japán fiatal felnőtt (átlagéletkor: 30,8 év $\pm$ 6,23) végezte el. 24 JAFFE (Japanese Female Facial Expression Database) és 18 Ázsiai RME (Reading the Mind in the Eyes) kép érzelmi kategorizációja volt a feladat. A vizsgálatban kapott eredmények alapján, azok akik fentről lefelé haladtak olvasásuk során tendencia mértékben több érzelmet ismertek fel a komplex érzelmeket ábrázoló Ázsiai RME képek közül, és szignifikánsan jobbak voltak a semleges érzelmek kifejezést mutató JAFFE képek felismerésében. A balról jobbra (horizontálisan) olvasók ehhez képest két negatív érzelm, a harag és a szomorúság felismerésében teljesítettek szignifikánsan jobban. Az eredmények kiindulópontul szolgálhatnak egy elméleti keret kidolgozására az olvasási irány érzelem felismerésben játszott szerepével kapcsolatosan, utat mutatva további kutatások számára.

VARGICS CSILLA

szociálpedagógia

BA, 7. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Dr. Kelemen Lajos főiskolai docens, DE GYFK

A gyermekbántalmazás felnőttkori hatásainak vizsgálata – szomatizáció és érzelemszabályozási nehézségek

Mitől válik valaki bántalmazóvá, mik lesznek, lehetnek a bántalmazás felnőttkori következményei. Dolgozatomban igyekeztem összefoglalni a családon belüli gyermekbántalmazás típusait, elméleteit, rizikófaktorait, illetve annak rövid és hosszú távú következményeit. A hangsúlyt elsősorban a következményekre helyeztem. Véleményem szerint a legtöbb gyermekként bántalmazott felnőtt nincs tisztában azzal, hogy a jelenben fennálló problémái összefüggésben lehetnek a gyermekkori abúzussal. Éppen ezért az utat sem egyszerűen találják meg a problémák, tünetek kezelésében. A családban egyfajta titok övezi az abúzus tényét, így a bántalmazott gyermek csak nagyon ritkán kerül szakemberhez. Ezáltal a krónikus és súlyos családon belüli bántalmazás egyfajta személyiségtorzulást eredményez, amely a felnőtté válás során megszilárdul és nem ritkán patológiába torkollik. Véleményem szerint a bántalmazást nekünk, segítő szakembereknek fel kell ismernünk. Felismerésével és megelőzésével pedig rengeteg intra- és interperszonális konfliktust küszöbölhetünk ki. Vizsgálatomban az intrafamiális, súlyos, hosszantartó gyermekkori fizikai és/vagy érzelmi bántalmazás néhány releváns felnőttkori következményét kívánom feltárni úgy, hogy gyermekkorukban bántalmazott, felnőttként nem kezelt „egészséges”, jól funkcionáló egyéneket hasonlítok össze nem bántalmazott, szintén egészséges felnőttekkel az érzelemszabályozás zavarai és a szomatizáció mentén. Úgy gondolom, hogy a gyermekként abúzust elszenvedett felnőttek és a gyermekkorukban nem bántalmazott felnőttek összehasonlításában találhatunk különbséget az érzelemszabályozás terén. Feltételezésem szerint a bántalmazottak érzelemszabályozási zavarokkal küzdenek a kontroll csoporttal ellentétben, így magasabb összpontszámot érnek el a DERS-ben. Úgy vélem, hogy a gyermekkorban bántalmazott és gyermekkorban nem bántalmazott felnőttek között különbség lesz a szomatizáció mértékében, mégpedig oly módon, hogy a bántalmazott csoport magasabb pontszámot ér el a PILL-ben, mint a kontroll csoport. Ez érzelemszabályozás zavarainak mérésére az Érzelemszabályozási Nehézségek Kérdőívet, a szomatizáció mértékének mérésére a Pennebaker-féle Testi Tünetlistát használtam. E két kérdőíven túl a Korai Trauma Kérdőív volt hivatott arra, hogy a bántalmazott és nem bántalmazott csoportot elkülönítse.

VEÉR GÁBOR

szociálpedagógia

BA, 7. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető: Klapcsik Zsuzsanna főiskolai adjunktus, DE GYFK

Tökéletes katona – A szociálpedagógus személyisége a Debreceni Javítóintézetben

Szaktervezésemben arra kerestem a választ, hogy a személyiség szakirodalmakban meghatározott, általánosított összetevői mennyire összeegyeztethetők a helyi gyakorlattal. A szakirodalmakat, valamint az azok által készített, és munkahelyemen a munkatársaim és a vezetőim által kitöltött kérdőíveket dolgoztam fel. Azokat hasonlítottam össze egymással és a saját tapasztalataimmal.

A javítóintézet irányításának, a fiatalokkal közvetlenül foglalkozó nevelőkre, gyermekfelügyelőkre (szociálpedagógusokra) vonatkozó elvárásai mennyire egyeznek azokkal a kritériumokkal, melyeket a nevelők, gyermekfelügyelők fontosnak tartanak. Végül pedig mindezeket vettem össze saját meglátásaimmal.

A személyiség összetevőit a korábbi tanulmányainknak megfelelően taglaltam, illetve célszerűnek tartottam említést tenni a tudományterület kialakulásáról, meghatározásáról, feladatairól, hiszen ezek előrevetítik a személyiséggel szemben támasztott követelményeket.

Úgysszintén, a fenti okra hivatkozással, nem lehet elmenni vizsgálódásunk helyszínén: a Debreceni Javítóintézet, az ott folyó szakmai tevékenységek bemutatása mellett sem.

A szakirodalmak, valamint a kutatási eredmények összehasonlítása következtében arra a megállapításra jutottam, hogy a szociálpedagógussal szembeni szakirodalmi – elméleti elvárások 96–97%-ban egyeznek az intézményi elvárásokkal. A kritériumok szükségességének tekintetében a gyakorlati szakembereknek kb. 10 %-ban más véleménye van.

A különbségek tehát nem nagyok. Azok abból adódnak, hogy míg a szakirodalom a szociálpedagógusokkal szembeni elvárásokat általánosítja, az összes lehetséges működési területnek megfelelően, addig a gyakorlati szakemberek csak a saját tevékenységük szempontjából vizsgálják.

Az eltérések a specializálódásból adódnak. A szükséges ismeretek kérdésében megjelenő még nagyobb eltérést is ennek tulajdoníthatjuk.

Szomorú tény, hogy a devianciák, a bűnözés, a bűnözővé válás elleni harcban az intézet, és azon keresztül a szakma – a felhalmozott hatalmas elméleti tudás és összegyűjtött gyakorlati tapasztalatok ellenére – alul marad.

Ha a „tökéletesség” alatt a kompetensséget, a szakmai kompetenciát értjük, aminek pedig feltétele a segítségben, mint szakmai tevékenységben való sikeresség, akkor a katona erején, szándékán felül sem tud tökéletes lenni! A szakmai megítélésben ugyanis a sikeresség alatt a hatékonyságot és az eredményességet értjük, ami a javítóintézet esetében kismértékű.

VIDÁNÉ VARGA TÍMEA

andragógia

BA, 5. félév

Dunaújvárosi Főiskola

Témavezető: Dr. Cser Valérius Antalné egyetemi docens, DF

„Akadálymentesítsd” magad! Felnőttek érzékenyítése fogyatékossgal élő társaikkal való együttélésre tréning keretében

A fogyatékos emberek életét nem csak egészségi állapotuk, hanem a kedvezőtlen társadalmi körülmények is megnehezítik. Sokszor az épek számára természetes, alapvető tevékenységek hozzáférhetetlenek számukra, a magyar társadalom leghátrányosabb helyzetű csoportjai közé tartoznak. Ráadásul előítéleteket nem csak a különböző népcsoportokkal szemben táplálunk, hanem a saját csoportjainkon belül élő fogyatékos személyekkel szemben is. Az emberek egy részének fogalma sincs arról, hogy hogyan kezelje az olyan helyzeteket, amelyben valamilyen kapcsolatba (munkahelyi, iskolai) kerül velük. Azonban még ha a jó szándék meg is van bennük, sokan nem tudják hogy miként segíthetnének vagy, hogy az illető egyáltalán szorul-e bármiféle segítségre. Nagyon sok (de nem elég!) olyan program van, amely célja a fogyatékos emberek mindennapi életének bemutatása helyi és országos szinten is. Ezek legtöbbször azonban meglehetősen drága. Szükség van egy olyan tréningre, amelyben a résztvevők megismerkedhetnek a fogyatékkal élők mindennapi problémáival egyszerű, mindenki számára elérhető eszközök és feladatok segítségével, ezáltal nyitottabbá és toleránsabbá válhatnak velük szemben.

A tréningfeladatok kidolgozásakor abból a gondolatból indultam ki, hogy a személyiségben a család, a szűk és a tágabb környezet hatására kialakult attitűdök megváltoztathatók, fejleszthetők. A céloom nem fogyatékosági szakemberek képzése, hanem a fogyatékos emberekkel, a fogyatékossgal kapcsolatos szemléletformálás, a másság elfogadásának elősegítése, az érdeklődés felkeltése. Hiszem, hogy az információhiány az előítélet és az elutasítás melegágya és hogy a csoporthelyzetekben létrejött élmények hatására a negatív attitűdök pozitív irányba mozdíthatók. A fogyatékos személyek sajátosságainak, nehézségeinek megismerésével és problémáik átérzésével, megtapasztalásával csökkenthető a kirekesztés, és ezzel párhuzamosan nőhet az elfogadásuk is.

Hipotéziseim: Az egyszerű, hétköznapi eszközök és feladatok is alkalmasak a fogyatékossgal élők mindennapi problémáinak ismertetésére. Az általam kidolgozott tréning feladatok szemléletformáló hatással bírnak. Hipotéziseim igazolására induktív kutatási stratégiát alkalmaztam, mely során használtam a leíró, az összefüggés feltáró és a kísérlet módszerét is. Négy alkalommal próbáltam ki a tréning feladatokat összesen 78 fő részvételével, míg a kérdőíveimet hetvenen töltötték ki, mindezek alapján sikerült bizonyítanom hipotéziseim helytállóságát.

VIDÓ JUDIT

Andragógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető: Kraiciné Dr. Szokoly Mária PhD főiskolai docens, ELTE PPK

A mozgás szerepe a felnőtt tanulók életében

Kutatásom célja, az aktív testedzés és a tanulás hatékonysága között fennálló összefüggés vizsgálata, annak érdekében, hogy igazoljam, a testedzés tanulási folyamatában betöltött pozitív szerepét minden felnőttkori célcsoportban. Elképzelésemet miszerint kutatásom a felnőttek tanulási szokásaiban új lehetőségek feltárására adhat lehetőséget, számos elméleti és empirikus vizsgálat támasztja alá. A rendszeres fizikai aktivitás ellensúlyozza az öregedéssel együtt járó kedvezőtlen élettani hatásokat, csökkenti a mortalitást és a morbiditást, megnyújtja az élettartamot, különösen az aktív élettartamot. Serdülők viselkedési mintáit kutatva megállapították, hogy a rendszeres sport pszichoszociális hatásai közül kiemelendő, hogy fejleszti az önbizalmat, elősegíti a pozitív gondolkodásmód kialakulását, fokozza a kompetenciaérzését, az autonómiát, a belső kontrollt, javítja az önértékelést és az énhatékonyságot. Továbbá a rendszeres mozgás formálja a fiatalok versenyszellemét és teljesítményorientációját, mind emellett a sport pedagógiai és élettani szerepe is igen nagy jelentőséggel bír. A gyermekek körében végzett vizsgálatokra alapozva, feltételezem, hogy a rendszeres testmozgás a gyermekekhez hasonlóan – a fiatal felnőttek és az idősek körében is pozitívan befolyásolja a tanulási képességeket illetve a sikeres felnőttkori tanulás eredményessége szoros összefüggésben van a rendszeres fizikai aktivitással, mozgással. Hipotéziseim beigazolásával remélem a felnőttkori formális és nem formális tanulásban új lehetőségként, eszközként jelenítik meg a testedzést, melynek eredményeként nőhet a felnőttkori szakképzettségek megszerzésének esélye, a jó fizikai erőnlét, a szellemi frissesség, mely elősegíti majd széles körben az élethosszig tartó tanulás folyamatának megvalósulását, és az időskori aktív, korlátozottságtól mentes munkavállalást. A mozgásprogramok hatására ugyanis nemcsak a fizikai erőnlét, hanem a mentális terhelhetőség is emelkedik, ezáltal javulhat az önértékelés, a társakkal való együttműködés, a tanulási készség, azaz sikerélményhez jut a felnőtt tanuló, ami a felnőttkori tanulás egyik legfontosabb motivációs tényezője.

VINCZE VIKTÓRIA

szociálpedagógia

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető: Dr. Hadnagy József főiskolai docens, EKF TKTK

A roma kisebbség továbbtanulási sajátosságai

A dolgozatomban a roma kisebbség továbbtanulási sajátosságait állítjuk fókuszpontba. A szakirodalmi áttekintésünk során kitértünk a társadalom és az iskola közötti összefüggésekre, miszerint az iskola leképezi a társadalmat és újratermeli a munkaerőpiacot. Bemutattuk, hogy az iskolában folyó munka és annak sajátosságai függenek attól is, hogy a település melyik részén helyezkedik el, milyen társadalmi háttérrel rendelkeznek, milyen származásúak vagy milyen a szülők munkahelyi státusza. Valamint, hogy az iskola hogyan szegregál azzal, hogy milyen osztályba kerülnek a gyerekek. Az iskolai pályaválasztás után sem egyszerűbb a gyerekek iskolai előre menetele, az általános iskolában szerzett hátrányokat a középfokú intézmények csak tovább növelik. Majd az iskola elvégzését is akadályok nehezítik meg. A roma tanulóknak szociokulturális sajátosságai, miszerint e gyerekek, hamarabb vállalnak gyermeket, a szülőknek szükségük van a fiatalok segítségére. Sok esetben az iskola sem fogadja be őket, mert a többségi társadalom hatással van az iskolára is, az iskolavezetésre is, így alakulnak kisegítő osztályok, valamint elkülönítések.

A kutatásunk során egy Borsod megyei hátrányos helyzetű település 8. osztályát vizsgáltuk. Az adtok bemutatásánál kitértünk a szülők iskolai végzettségére, amely megmutatta, hogy a roma szülők iskolai végzettsége rendkívül alacsony, ami hatással van a tanulók iskolaválasztására. Szignifikáns összefüggést találtunk CHI2 próba során a szülők iskolai végzettsége és a gyermekeik továbbtanulási szándéka során megjelölt iskola választása között. Eltérést találtunk a roma és nem roma tanulók iskolai hiányzásának sajátosságai között, azonban nem találtunk összefüggést a hiányzási sajátosság és a tanulók középfokú oktatási intézmény választása között. A harmadik hipotézis igazolására összefüggést kerestünk a szülők iskolai aspirációja és gyermekük továbbtanulási aspirációja, illetve annak realizálódása között. Fontos tényként kiderült, hogy a roma szülők motiváltak gyermekük továbbtanulását illetően. Azonban nem találtunk összefüggést a szülők aspirációja és a gyermek valós, realizálódott középfokú iskolaválasztása között. Az is kiderült, hogy a roma gyermekek inkább szakképző intézményekbe tanulnak tovább, míg a magyar gyermekek jellemzően szakközépiskolába. Óriási szerepe van az iskolának, a pedagógusnak és minden szakembernek, akik a hátrányok kompenzálásáért dolgoznak az oktatás területén.

VOLOSIN MÁRTA

pszichológia MA

MA, 9. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Németh Dezső egyetemi docens, ELTE PPK

Az időskori kognitív hanyatlás vizsgálata a mini mental teszt és a montreal kognitív vizsgálat összehasonlításával

Dolgozatom fókuszában az enyhe kognitív zavar és annak egy hazánkban új mérőeszköz általi neuropszichológiai szűrése áll. Az enyhe kognitív zavar az egészséges öregedés és a demencia közé helyezhető állapot, melyre azért különösen fontos odafigyelni, mert – bár bizonyos esetekben megjelenik reverzibilitás, – sok esetben Alzheimer vagy egyéb típusú demencia alakul ki. A kognitív állapotfelmérés hazánkban legelterjedtebb a Mini Mental Teszt (Mini Mental State Examination – MMSE), amely azonban nem elég érzékeny az enyhe kognitív zavar, illetve a kezdődő demencia detektálására. A Montreal Kognitív Felmérés (MoCA) ezt a hiányosságot igyekszik kiküszöbölni, hiszen célzottan ennek az állapotnak a kiszűrésére készült. Vizsgálatunkban egészséges, enyhe kognitív zavaros és demens személyek esetében hasonlítottuk össze a MMSE és a MoCA teszteken elért pontszámokat, továbbá számlálási terjedelem, cselekvésfluencia tesztek is alkalmaztunk a kognitív képességek szélesebb mérésére. A depresszív állapot kognitív teljesítményre való hatását Beck Depresszió Skála segítségével vizsgáltuk. A MoCA és a MMSE tesztek hasonló érzékenységgel és specificitással rendelkeztek az enyhe kognitív zavar kiszűrésére, emellett a MoCA belső konzisztenciája is magasabb volt. A kognitív hanyatlással párhuzamosan csökkent a teljesítmény valamennyi feladaton a csoportok között és az egyes tesztek közti korreláció is magas volt. A depresszió skálán elért pontszámok nem álltak kapcsolatban a teszteken nyújtott teljesítménnyel. Elmondható, hogy bár a MoCA teszttel kapott eredmények nem elég erőteljesek a teszt széleskörű használatához, arra utalnak, hogy érdemes folytatni a tesztel való kutatást.

WITTMANN VICTORIA

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető: Dr. Szabó Éva egyetemi docens, SZTE BTK

A pszichológiai segítséggel kapcsolatos laikus attitűdök

Kutatásom célja a pszichológusokkal, a pszichoterápiával, és a pszichiáterekkel kapcsolatos attitűdök feltárása volt. A kérdőíves vizsgálatba 250 személyt vontam be, akik közel fele (n=124) már rendelkezett pszichoterápiás sajátélményű tapasztalattal, a másik fele (n=126) nem. A kérdőív három részből állt. Az első rész egy hazánkban újnak számító fél-projektív eljárás, a Semantic Selection Test (Urbánek, 2000; de' Escury, 2008; Szabó, 2010) volt, amelynek segítségével mérni lehet egyes fogalmak asszociatív kapcsolatának erősségét. Az SST segítségével megvizsgáltam, hogy a pszichológus, pszichoterápia és pszichiáter fogalmához, milyen erősséggel kapcsolnak a személyek pozitív (bizalom, segítség, remény) illetve negatív (gyengeség, félelem, szégyen) fogalmakat. A második rész egy korábbi kutatásra támaszkodó (Furnham, 2010) önálló fejlesztésű kérdéssor volt, amelyben azt vizsgáltam meg, hogy a megkérdezettek szerint az emberek mekkora valószínűséggel fordulnának különböző tünetek, pszichés problémák esetén pszichológushoz. A harmadik részben a pszichoterápia során szerzett személyes tapasztalatokra, a terápiával kapcsolatos elégedettségre kérdeztem rá. Tekintve, hogy hazai vizsgálati eredményekre nem támaszkodhattam, a nemzetközi szakirodalom, és saját gyakornoki munkám során szerzett tapasztalatokra alapozva fogalmaztam meg hipotéziseimet. Feltételeztem, hogy a megkérdezettek erősebben kapcsolnak pozitív (bizalom, segítség, remény) fogalmakat a pszichológus, pszichoterápia fogalmához, mint negatívakat (gyengeség, félelem, szégyen) valamint, hogy a gyógyszeres kezelések általánosan alacsony közkezdveltségéből (Furnham, 2009) kiindulva a pszichiáter megítélése is negatívabb lesz. Továbbá feltételeztem, hogy akik már részt vettek pszichoterápiában, pozitívabban vélekednek, valamint hogy a depresszió és a kényszerítő gondolatok lesznek azok a tünetek, amelyek esetén a kérdezettek úgy gondolják, hogy a legvalószínűbben pszichológushoz fordulnának az emberek (Furnham és Telford, 2011). Az eredmények alátámasztották hipotéziseimet. A vizsgált személyek alapvetően inkább pozitívan vélekedtek a pszichológusról és pszichoterápiáról, negatívan a pszichiáterről. A terápiával kapcsolatos félelem-asszociációk erősnek bizonyultak, ami a nézetek ambivalenciájára utal. A kedvező személyes tapasztalat a vizsgálat szerint még pozitívabban beállítódást eredményez a pszichoterápiát illetően. Jelentős attitűdbeli különbségeket a nemek és az iskolai végzettség tekintetében nem találtam.

ZSIDÓ ANDRÁS NORBERT

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcészettudományi Kar

*Témavezetők: Dr. Bernáth László főiskolai docens, ELTE PPK
Dr. Deák Anita egyetemi adjunktus, PTE BTK*

Érzelmi töltetű ingerek hatása a vizuális keresési teljesítményre

Az utóbbi két évtizedben egyre nő az olyan kutatások száma, melyek azt bizonyítják, hogy az érzelmek befolyással vannak a kognitív teljesítményre. Rendszerint az érzelmi inger kellemességének/kellemetlenségének hatását mutatták ki, de az érzelem intenzitásának hatását nem vizsgálták. Kísérletünkben azt vizsgáltuk, hogyan befolyásolják a vizuálisan bemutatott, érzelmi töltetű ingerek a vizuális keresést annak függvényében, hogy az inger milyen kellemesség (valencia) és milyen erősség (arousal) értékkel rendelkezik. A kísérleti ingeranyag 7 affektív töltetű képből (negatív, pozitív, semleges) és 7 számmátrixból áll, melyeket számítógépes program segítségével egymásra illesztettünk. A kísérleti személyek feladata az volt, hogy a számmátrixban az egymás utáni számokat keresve minél tovább jussanak el. Eredményünk szerint – azon túl, hogy az affektív ingerek befolyásolják a keresési teljesítményt – az erős negatív ingerek kevésbé rontják a teljesítményt, mint a közepes intenzitásúak.

Névmutató

A,Á

ÁCS ADRIENN, 1
ÁDÁSZ MARIANN, 2
ADOLF ADRIENN, 3
ADONICS ADRIENN, 4
ANCZUBERGER GÁBOR, 5
APOSTOL KLAUDIA ALEXANDRA, 6
ARATÓ VILJA, 7

B

BÁCSI FANNI ÁGNES, 8
BACSKAI ZSÓFIA, 9
BAGÓ BENCE, 10, 11
BAKOS TÍMEA, 12
BAKOS ZSÓFIA, 13
BALAJTHY DÁNIEL, 14
BALÁZS BETTINA, 15
BALÁZS VIKTÓRIA, 16
BÁLINT ÁGNES, 32
BÁLINT ANNA, 17
BÁLINTNÉ FARKAS GABRIELLA, 256
BALLA ATTILA, 20
BALLÓ HENRIETTA, 18
BALOG CSABA, 21
BALOGH ÁDÁM, 22
BALOGH BERNADETT, 19
BANDI SZABOLCS, 23
BARCZA SZUZSANNA, 24
BARKÓ MÁRIA, 25
BARNA SAROLTA, 26
BARTON DÁVID, 27
BATA ÁGNES, 28
BELLA DORINA, 29
BELLOVICZ LILLA KATA, 30
BENKŐ GABRIELLA, 31
BERECZKY DALMA, 32
BEREK ANDREA, 34
BERKE ZSANETT, 35
BESENYEI ZSÓFIA, 36
BIBA SÁNDOR, 37, 38
BIRÓ KRISZTIÁNA ANDREA, 39
BODA NIKOLETT, 40
BÓDI ALEXANDRA DORINA, 41
BODOG ANDRÁS, 42
BOGNÁR TÍMEA, 43
BOHÁTI DÓRA, 44
BOLLA RÉKA, 45
BORBÉLY KRISZTIÁN, 46

BOROS ERIKA, 47
BOZSIK CSILLA, 48
BRÁZ NIKOLETT, 49
BURAI BERNADETT, 50
BURKUS BERNADETT, 51
BÚDI BOGLÁRKA, 52

C

CZABÁNY ROLAND, 53
CZIFRA NIKOLETT, 54
CZIRFUSZ DÓRA, 55

Cs

CSALA BARBARA, 57
CSERMÁK ATTILA, 58
CSERNUS BERNADETT KITTI, 59
CSINGER MERCÉDESZ, 60
CSONT ISTVÁN, 61
CSONTOS ENIKŐ, 62
CSORBA-SIMON ESZTER, 63
CSUHAI RÉKA, 64

D

DALLOS ANDREA, 65
DÁVID NIKOLETT, 66
DEMÉNY ENIKŐ, 68
DÉSFALVI JUDIT, 69
DIÓSSY EMESE, 70
DOBÓ ZSÓFIA, 71
DOMBI EDINA, 72
DÓRA MÁRTON, 53
DUDÁS KÁLMÁN, 73
DUDÁS ORSOLYA, 74

E,É

ENGYEL MÁRTON, 75
ERDŐS ADRIENN, 76
ERTL DÓRA, 77
ESZE VIKTÓRIA, 78

F

FABIAN ELZA, 79
FÁBIÁN HELGA, 88
FARKAS ÉVA, 80
FARKAS ISTVÁNNÉ, 81

FARKAS NIKOLETTA, 82
FARKAS TAMÁS PÉTER, 83
FAZEKAS MÁRIA, 84
FECSE ENIKŐ, 85
FEHÉR DÁVID, 86
FEHÉR TIBOR DÁNIEL, 87
FEHÉR ZSUZSANNA, 88
FEKETE MÁRTON, 19
FEKETE RITA, 89
FERENCZ KITTI FRANCISKA, 32
FORRAI SZILVIA, 90
FÖLDES TAMÁS ANDREI, 10, 58
FÖLDESI KRISZTINA, 91
FÜLEP ÁDÁM, 92
FÜZI EMŐKE, 93

G

GÁL BERNADETT ILDIKÓ, 94
GALLER KRISZTINA, 95
GALYAS VIRÁG, 96
GÁSPÁR TAMÁS, 97
GAUDI KITTI, 98
GELENCSÉR KINGA VIRÁG, 99
GERGÁLY KATALIN, 76
GRIGALAVICIUS RITA, 101

Gy

GYÖRFI VERONIKA, 102
GYURKOVICS MÁTÉ, 103
GYÜRE TAMÁS, 104

H

HABOS DOROTTYA, 105
HADHÁZI SÁRA, 93
HAJDU BOTOND, 106
HAL MELINDA, 107
HANG BARBARA, 108
HANGÁCSI ZSUZSANNA, 109
HARANGOZÓ EMESE JUDIT, 110
HARMOS ESZTER, 111
HÁTSZEGI ESZTER, 112
HEGEDŰS DÓRA, 113
HEGEDŰS SZABINA, 114
HENDE BORBÁLA SZILVIA, 115
HODOSSY LILLA, 116
HOMPOTH EMŐKE, 17
HORVÁTH ANIKÓ, 117
HORVÁTH ERIKA, 118
HORVÁTH JULIA, 119
HORVÁTH LÁSZLÓ, 78, 120
HORVÁTH NOÉMI, 121

HORVÁTH RENÁTA, 122
HÖRÖMPÖLI ÁDÁM, 4, 46
HRISZTOFORIDISZ ZSUZSANNA, 123
HÜBER GABRIELLA, 124

I, Í

IHÁSZ-BÁTHORI KRISZTIÁN, 125
ILÁCSA SZABINA, 126

J

JACSÓ RITA, 127
JAKUS LÁSZLÓ, 128
JANDÁCSIK PÁL, 129
JANDRASITS ANDREA, 60
JÁSZ VIRÁG, 130
JAUCH KRISZTIÁN, 131
JÁVORKA BRIGITTA, 132
JOHN BALÁZS, 133
JUHÁSZ DÓRA, 134
JURKINYA MIHÁLYNÉ, 135

K

KADÓ JÚLIA, 136
KALMÁR ANDREA, 137
KALMÁR CSILLA, 138
KÁPLÁR PÉTER, 155
KARDOS BERNADETT, 139
KATÓ SZABOLCS, 140
KATONKA ANTÓNIA RÓZSA, 141
KÉKES SZABÓ MARIETTA, 142
KELE NIKOLETTA, 143
KEREPESE LEILA, 17
KIRÁLY BERNADETT, 144
KIS ANDREA, 19
KIS ANNA, 145
KIS MÁTÉ, 32
KIS-JAKAB GRÉTA, 146
KISS ÁDÁM GERGŐ, 147
KLICSU ANNA, 148
KLIMA ENIKŐ RÉKA, 149
KLUJBER MÁRTA, 150
KOCSEL NATÁLIA, 151
KOJOUHAROVA PETIA S., 152
KOPCSÓ KRISZTINA, 153
KÓRIZS TÍMEA, 154
KORMANN ESZTER, 155
KOROM MÁRTA, 156
KÓSA ZSUZSANNA, 157
KOVÁCS ANITA, 158
KOVÁCS ILDIKÓ, 159
KOVÁCS MÁRTON, 23

KÖBLI KITTI, 160
KÓMŰVES RENÁTA, 161
KÖRMENDINÉ PÓK ZSÓFIA, 162
KRAUSZ ANITA, 32
KRESZNERITS SZILVIA, 163
KUN ADRIENN, 164

L

LÁSZLÓ SZANDRA, 156
LAUER PANNA, 51, 166
LAURINYECZ MÓNKA, 165
LAUTER ADRIENN, 167
LENGYEL FANNI, 168
LENGYEL GÁBOR, 169
LEVELI ALIZ, 170
LUDVIG ZSÓFIA, 171
LUKÁCS DÓRA, 146
LUKÁCS KRISZTINA, 32
LUKÁCS LILLA JUDIT, 172
LUPTÁK ANNAMÁRIA, 173, 174

M

MÁCSAI VILLÓ, 28
MAGI MAGDOLNA, 175
MAHR KLAUDIA, 176
MAJOR GRÉTA, 29
MÁRKI GABRIELLA, 177
MÁRKUS LILLA, 178
MÁRTA MATILD, 179
MAYER MIKLÓS ISTVÁN, 180
MÁZI ORSOLYA, 181
MECSER ANIKÓ, 182
MERSEI HELLA MÓNKA, 183
MÉSZÁROSNÉ GÁL ADRIENN, 184
MIHÁLYFI JUDIT, 44
MISINKÓ DITTA, 185
MOLNÁR DÁVID, 186
MOLNÁR EMESE, 188
MOLNÁR NIKOLETT, 187
MOLNÁR SZANDRA, 189

N

NAGY ANNA, 190
NAGY ARNOLD, 32
NAGY HEVESI ÁKOS, 32
NAGY SÁNDOR, 191
NAGY VERONIKA, 192
NAGY-SÁNDOR NIKOLETTA, 193
NÉDER KAROLINA, 80
NEMECZ ZSUZSANNA, 194
NEMES HAJNAL, 195

NÉMETH CSABA, 196
NÉMETH KRISZTINA, 197
NÉMETH PETRA, 198
NÉMETH VIOLA LUCA, 159, 199

Ny

NYÚL BOGLÁRKA, 200

O,Ó

OLÁH ANITA, 201
OROSZI TÍMEA, 202

Ö,Ő

ŐZE ÁGNES, 178

P

PÁL MARGARÉTA, 203
PÁL VANDA, 27
PÁLMAI DÓRA, 204
PALOTAI GRÉTA, 205
PALOTÁS ZSÓFIA, 206
PAP ANNA, 207
PAP LUCA ALEXA, 208
PETROVSZKI ANETT ÁGNES, 209
POLNER BERTALAN KRISTÓF, 167
POLYECSKÓ DÓRA, 78
PORPÁCZI JÚLIA, 163
PÓSCH KRISZTIÁN, 210
PÓTFI MELINDA, 211
PRAVETZ BEÁTA, 212
PRIEVARA DÓRA KATALIN, 213

R

RABNÉ VAJNA KATALIN, 214
RÁCZ GYÖRGY, 10
RÁCSAI RITA, 215
RADÁNYI NORBERT, 216
RADICSNÉ CSŐRE ANDREA, 217
RAUSCH ATTILA, 218
REINDL ANTÓNIA, 58
RENDEK TÍMEA, 219
RUZSA GÁBOR, 220

S

SÁGI ZSUZSANNA, 221
SÁRDI ÉVA, 222
SAS ANNAMÁRIA, 223

SEBESTYÉN KATALIN, 224
SELLYEI MÁRIA LAURA, 51
SIKE BOGLÁRKA, 225
SÍKFŐI JUDIT OLGA, 125
SIMON ESZTER, 226
SIMON RICHÁRD, 227
SKUMÁT BALÁZS, 228
SOMOGYI KLÁRA, 229
SOMOSKÓI DÁNIEL, 57
STÉBER ANDREA, 230
STOKKER NÓRA, 231

Sz

SZABÓ BARBARA, 232
SZABÓ GEORGINA, 11
SZABÓ HANGYA LILLA, 233
SZABÓ JÁNOS, 234
SZABÓ KATALIN, 235
SZABÓ MARIETTA, 236
SZABÓ RÓBERT, 237
SZABÓ SÁNDOR, 32
SZABÓ VIKTÓRIA, 238
SZAKADÁT SÁRA, 145
SZALACSI ALEXANDRA, 239
SZALAI ANDREA, 240
SZÁSZFALVI ZSÓFIA, 241
SZÁSZI BARNABÁS IMRE, 242
SZASZKÓ-BOGÁR NIKOLETTA, 243
SZATMÁRI DÓRA ESZTER, 244
SZEGEDI MARGIT, 245
SZÉL KATALIN, 246
SZEMES ÁGNES, 30
SZENTE DORINA, 247
SZENTES BARBARA, 233
SZIJJÁRTÓ NIKOLETTA, 248
SZILI M. HANNA, 249
SZOKOL ZSÓFIA, 250
SZOMBATHY PÉTER, 106
SZÖLLŐSI ABA, 10
SZÜCS KATA ÁGNES, 251
SZÜCS SZABINA, 252

T

TAKÁCS DÁVID, 258
TAKÁCS NIKOLETT, 253
TAKÁCS RENÁTA MÁRTA, 259
TAKÁCS SZILVIA, 260
TÁLAS ÁGNES, 261

TAMÁS RÉKA, 262
TAMÁS VIKTÓRIA, 263
TÁMBA RENÁTÓ, 254
TANCSIK RICHÁRD, 264
TASI LIA, 17
TÉGLÁS SZILVIA, 265
TIHANYI BENEDEK, 57
TIMÁR TÜNDE, 266
TISZA KÁLMÁN, 267
TOKAI DALMA, 268
TÓTH DALMA, 269
TÓTH NOÉMI, 270
TÓTH-KIRÁLY ISTVÁN, 17
TURBÁN LILIÁNA, 255
TURCSIK ÁDÁM, 256
TŰZKŐ LILI, 271

U,Ú

URAM DÓRA, 272
URBÁN GÁBOR, 257

V

VÁCZI VIVIEN, 11
VÁGVÖLGYI RÉKA, 273
VALENT ÁKOS, 192
VARGA LILLA, 274
VARGA MARIANNA, 275
VARGA VIVIEN, 276
VARGA ZSUZSANNA, 277
VARGHA BÁLINT, 278
VARGICS CSILLA, 279
VEÉR GÁBOR, 280
VÉKONY TEODÓRA, 17
VEN NÓRA, 199
VIDÁNÉ VARGA TÍMEA, 281
VIDÓ JUDIT, 282
VINCZE VIKTÓRIA, 283
VOLOSIN MÁRTA, 284

W

WITTMANN VICTORIA, 285

Zs

ZSIDÓ ANDRÁS NORBERT, 286